

vergadering **16**
zittingsjaar 2011-2012

Handelingen

Plenaire Middagvergadering

van 20 december 2011

INHOUD

OPENING VAN DE VERGADERING	3
VERONTSCHULDIGINGEN	3
SAMENSTELLING VAN DE COMMISSIES	
Wijzigingen onder de vaste en plaatsvervangende leden	3
ONTWERP VAN DECREET houdende de middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2012	
– 14 (2011-2012) – Nrs. 1 tot en met 3	
ONTWERP VAN DECREET houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2012	
– 15 (2011-2012) – Nrs. 1 tot en met 5	
ONTWERP VAN DECREET houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2012	
– 1326 (2011-2012) – Nrs. 1 tot en met 19	
Algemene bespreking (<i>Voortzetting</i>)	3
Leefmilieu, Natuur en Energie	25
REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN	44
ONTWERP VAN DECREET houdende de middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2012	
– 14 (2011-2012) – Nrs. 1 tot en met 3	
ONTWERP VAN DECREET houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2012	
– 15 (2011-2012) – Nrs. 1 tot en met 5	
ONTWERP VAN DECREET houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2012	
– 1326 (2011-2012) – Nrs. 1 tot en met 19	
Algemene bespreking (<i>Voortzetting</i>)	44
Werk en Sociale Economie	44
Ruimtelijke Ordening, Woonbeleid en Onroerend Erfgoed	54
Bestuurszaken	60
REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN	66
ONTWERP VAN DECREET houdende de middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2012	
– 14 (2011-2012) – Nrs. 1 tot en met 3	
ONTWERP VAN DECREET houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2012	
– 15 (2011-2012) – Nrs. 1 tot en met 5	
ONTWERP VAN DECREET houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2012	
– 1326 (2011-2012) – Nrs. 1 tot en met 19	
Algemene bespreking (<i>Voortzetting</i>)	67
Internationaal Vlaanderen	71
Diensten voor het Algemeen Regeringsbeleid	77
Onderwijs en Vorming	83
Economie, Wetenschap en Innovatie	99
Financiën en Begroting	104
REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN	112

■

OPENING VAN DE VERGADERING

Voorzitter: de heer Jan Peumans

– *De vergadering wordt geopend om 13.59 uur.*

De voorzitter: Dames en heren, de vergadering is geopend.

■

VERONTSCHULDIGINGEN

De voorzitter: Ik deel aan de vergadering mee dat er verontschuldiging zijn ingekomen van de volgende leden:

Dirk de Kort, Carl Decaluwe, Jan Durnez, Marc Van de Vijver, Marleen Vanderpoorten: ambtsverplichtingen;

Philippe De Coene, Patricia De Waele, Stefaan Sintobin, Linda Vissers: gezondheidsredenen.

■

SAMENSTELLING VAN DE COMMISSIES

Wijzigingen onder de vaste en plaatsvervangende leden

De voorzitter: Dames en heren, voor de N-VA-fractie zijn in de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting de heer Jan Peumans als vast lid vervangen door de heer Matthias Diependaele en de heer Matthias Diependaele als plaatsvervangend lid vervangen door de heer Jan Peumans.

■

ONTWERP VAN DECREET houdende de middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2012

– 14 (2011-2012) – Nrs. 1 tot en met 3

ONTWERP VAN DECREET houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2012

– 15 (2011-2012) – Nrs. 1 tot en met 5

ONTWERP VAN DECREET houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2012

– 1326 (2011-2012) – Nrs. 1 tot en met 19

Algemene bespreking (*Voortzetting*)

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de voortzetting van de algemene bespreking van het ontwerp van decreet houdende de middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2012, het ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2012 en het ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2012.

We laten eerst nog de overige fractievoorzitters aan het woord.

De heer Van Dijck heeft het woord.

De heer Kris Van Dijck: Voorzitter, minister-president, minister, collega's, vooreerst uit ik mijn dank aan mevrouw Smaers voor het uitstekende verslag van de besprekingen in de commissie. Voor wie zich al de moeite heeft getroost om dit halfrond te betreden: mijn uiteenzetting zal waarschijnlijk weinig verrassingen inhouden.

Zoals deze morgen reeds bleek, is deze begroting voor de meerderheid goed. Ze is onderbouwd en gefundeerd. Ze houdt rekening met wat er op ons afkomt. Voor de oppositie is ze zwak, slecht ingeschat, zelfs virtueel. Zij zouden het natuurlijk heel anders en veel beter doen. Maar, collega's, toon mij één begroting van eender welke overheid die enkel en alleen uitgaat van zekerheden. Daarom is het een begroting. Het is een raming: we ramen inkomsten op basis van prognoses die ons worden aangereikt. Ja, toen we aan de begrotingsopmaak begonnen, sprak het Planbureau nog van een groei van 2,2 procent. Toen reeds werd er een veiligheidsmarge ingebouwd door het te houden op 1,6. Wat later stelde het Planbureau die 1,6 inderdaad vast. Voor 2011 was dat nog 2,4 procent. Ik kom daar nog op terug.

We ramen natuurlijk ook uitgaven, op basis van het beleid zoals het reeds uitgetekend werd door beslissingen uit het verleden en met oog en oor voor het regeerakkoord dat we uitvoeren. Tot spijt van wie het benijdt, ook deze begroting sluit. *(Opmerkingen van de heer Dirk Van Mechelen en de heer Lode Vereeck)*

Maar de oppositie heeft ook overschot van gelijk, mijnheer Van Mechelen en mijnheer Vereeck, als ze stelt: "De toekomst van Vlaanderen oogt onzekerder dan ooit. Vlaanderen zit in een moeilijke federale en Europese omgeving." Wie zegt het. Vorige week hoorde ik nog een collega van de oppositie, nu niet aanwezig, op dit spreekgestoelte orakelen dat wij, politici, Vlaamse volksvertegenwoordigers, ons onder deze glazen koepel in een eigen biosfeer wanen, en elke besef van de realiteit verloren zijn. Ik voel me niet aangesproken. De N-VA voelt zich niet aangesproken. Ik weet wat de ware realiteit inhoudt; ik weet wat er buiten deze koepel omgaat.

Inderdaad, collega's, de mensen zijn ongerust en bang. Ze zijn onzeker over wat de toekomst brengen zal, maar ze zijn ook boos. De economische toekomst is onzeker. Er is sprake van stagnatie, zelfs van achteruitgang, van recessie. De euro, als politiek project, staat onder druk. Overleeft de euro? Overleeft de eurozone? Wat staat er ons te gebeuren als dat niet zo is? Wat gebeurt er met mijn spaarcenten? Hoe zit het met de toekomst van de banken? Hoe moet het verder nu we meer en meer overgeleverd zijn aan de Moody's en Standard & Poor's van deze wereld die wikken en beschikken. Ze schijnen de leiding in handen te hebben als volleurde marionettenspelers. Vandaag nog hebben we vernomen dat Moody's de ranking van Vlaanderen met één plaats naar achteren schuift omdat we als onderdeel van België moeten volgen. We zijn te afhankelijk van wat er in België gebeurt.

De mensen vragen zich nog zaken af. Zal ik straks nog wel een pensioen kunnen ontvangen? Hoe staat het met de betaalbaarheid van de gezondheidszorgen? Zal die nog betaalbaar zijn als ik daar straks behoefte aan heb?

Dan is er het zuiden van het land, dat twee dagen vroeger dan gepland naar het stakingswapen grijpt. Waar moet dat allemaal naartoe? Die ongerustheid leeft bij de man en vrouw in de straat, buiten deze biosfeer. Wij horen die ongerustheid!

En hoe staat het dan met de overheden? We hebben een Belgische staat die miljarden moet besparen. 11,2 miljard? 13,2 miljard? Politieke commentatoren zeggen dat het cement van de Federale Regering de partij is die er geen deel van uitmaakt.

Een Europa dat zich niet op orde krijgt en dat zich steeds meer aftekent in een sterk noorden en een zwak zuiden. Men pleegt het al de 'neurozone' en de 'zeurozone' te noemen, waarbij de Vlaming hoopt bij het noorden te kunnen worden ingedeeld, als het ooit zover komt.

Het begrotingsdebat dat we hier vandaag en morgen voeren, voeren we tegen de achtergrond van wat er in België, Europa en de wereld allemaal gebeurt. Het is een reden te meer om van Vlaanderen een veilige haven te maken, met aandacht voor zwakken en kansen geven aan sterken. Een budget in evenwicht en een budgettaire orthodoxie zijn daartoe stevige fundamenten. Het is een basis.

Vorig jaar hoorde ik vanuit de oppositie net dezelfde kritieken als dit jaar, allemaal vrij voorspelbaar.

De heer Filip Watteuw: Mijnheer Van Dijck, als u altijd vervalt in dezelfde fouten, is het toch voorspelbaar dat we hetzelfde zeggen.

De heer Kris Van Dijck: Mijnheer Watteuw, mag ik er even op wijzen dat we door de buffers die er niet waren, en door de manier waarop we het voorbije jaar een jaar lang de vinger aan de knip hebben gehouden, bij machte waren het kapseizen van de Gemeentelijke Holding dit jaar al op te vangen. Nu doet men daar smalend over. Herlees wat er de voorbije maanden over werd gezegd. Herinner u hoe vanuit de Gemeentelijke Holding de smeebeden tot ons kwamen. Vlaanderen kon doen wat nodig was en deed het. Ons budget ontspoorde er niet door.

Wat ook opvalt, is de tegenspraak bij de oppositie, maar ik begrijp dat. De meerderheid heeft een regeerakkoord, er bestaat nog niet zoiets als een oppositieakkoord. Ik hoor de ene liberale partij die ons verwijt dat we enorme schuldenbergen maken, en de andere liberale partij die zegt dat Vlaanderen in de slappe was zit. De geldpot kan voor hen blijkbaar niet op. Geen van beiden intimideren ons echter.

Deze begroting werd bovendien opgesteld volgens de regels van het nieuwe Rekendecreet. Op zich is dit zeker het vermelden waard, want het noopte de administratie, en ons, regering en parlementsleden, tot een volledig andere manier van werken. Het was een operatie die kan worden gecatalogeerd als geslaagd, want ik hoorde weinig kritiek. En is het niet zo, dat wat goed is, wordt verzwegen?

Sta me toe nog op twee punten dieper in te gaan: de gehanteerde parameters bij het opstellen van de begroting 2012 en de bruto beleidsruimte. Zoals ik in mijn inleiding heb gesteld, is deze begroting opgesteld met een door het Planbureau vooropgestelde groei van 1,6 procent. We waren niet alleen. Ook het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest hanteerde die 1,6 procent.

Ondertussen weten we dat die economische groei overschat is, en de inflatie wellicht onderschat. Minister-president, we zijn tevreden met uw engagement dat u begin februari een begrotingscontrole zult houden. In januari al zal die moeten worden voorbereid, zo kondigde minister Muyters ook aan in de commissie Algemeen Beleid, Financiën en Begroting. Mijn fractie wil dat die oefening plaatsvindt met als doelstelling dat het budget in evenwicht blijft, en dat we binnen de budgettaire orthodoxie die we onszelf opleggen, twee uitgangspunten overeind houden: hoe kunnen we nutteloze en inefficiënte kosten blijven vermijden, en hoe kunnen we de beleidsruimte die er is, zo efficiënt mogelijk inzetten.

Op die manier – en dan moet ik collega van Rouveroj volmondig bijtreden – moeten we trachten twee zaken te realiseren: vertrouwen en zekerheid. Dit houdt natuurlijk ook in dat wij zelf keuzes maken en dat het niet zomaar kan zijn dat zaken die federaal door besparingsmaatregelen worden afgeschaft of afgebouwd, zomaar door Vlaanderen worden overgenomen. Wij willen alles met open vizier bekijken maar er zijn geen evidenties. Wij maken zelf onze begroting.

Anderzijds kan men niet ontkennen dat de andere inkomsten, andere dan groei en inflatie, in deze begroting wel voorzichtig ingeschat werden. Er is daarstraks al met cijfers gejongleerd maar ik wil er toch nog twee naar voren schuiven. Het Rekenhof berekent dat de samengevoegde en gedeelde belastingen 26 miljoen euro te laag geraamd zouden zijn. Ook de raming van de gewestelijke belastingontvangsten ligt 57,6 miljoen euro lager dan de federale raming. Ik wil ook nog verwijzen naar het betoog van de minister toen het ging over de vele buffers. Mijnheer van Rouveroj, sta me toe te zeggen dat ik de vergelijking die u maakte met het Waalse Gewest, echt van de pot gerukt vind.

Wij kunnen ook enorme buffers aanleggen, maar dan zal ons budget niet in evenwicht zijn.

De voorzitter: De heer Vereeck heeft het woord.

De heer Lode Vereeck: Mijnheer Van Dijck, ik wou nog niets zeggen maar u probeert mij. Van de pot gerukt, vind ik eerlijk gezegd, dat u hier zegt dat de begroting voorzichtig is ingeschat. Het Rekenhof heeft dat gezegd maar natuurlijk wel op basis van de begroting die is ingediend met een groeinorm van 1,6 procent.

De heer Kris Van Dijck: Ik had het over de buffers van het Waalse Gewest. Ik heb gezegd dat dat van de pot gerukt is.

De heer Lode Vereeck: Van de pot gerukt, is wat u daarvoor hebt gezegd. U beweert hier dat er voorzichtig is ingeschat. Dat is werkelijk te belachelijk voor woorden.

De heer Kris Van Dijck: Nee, ik heb gezegd dat de vergelijking met het Waalse Gewest van de pot gerukt is.

De heer Lode Vereeck: Wat de Brusselse Regering betreft, noemt u dat van de pot gerukt.

De heer Kris Van Dijck: Het Waalse Gewest.

De heer Lode Vereeck: Waals Gewest of Brusselse Regering. Waar ik het over wil hebben, is dat u zegt dat deze begroting voorzichtig is ingeschat langs inkomstzijde. Ik heb het ook gelezen in het verslag van het Rekenhof. Het is nog altijd op basis van een groeinorm van 1,6 procent. U hebt die 1,6 procent gehanteerd en vervolgens bent u voorzichtig te werk gegaan. Dat klopt, maar wel bij een groeinorm die intussen – iedereen hier geeft dat toe – helemaal niet meer realistisch is.

De voorzitter: De heer van Rouveroy heeft het woord.

De heer Sas van Rouveroy: Mijnheer Van Dijck, wat het aanleggen van een provisie betreft, moet u verhinderen dat er geld wordt vrijgemaakt voor nieuw beleid, geld dat er niet is. Natuurlijk hebt u gelijk wanneer u zegt dat de Franse Gemeenschap geen begroting in evenwicht heeft. Zo hoort het niet. Het hoort wel om een begroting in evenwicht op te stellen, dat is waar. Maar als je tegelijkertijd wordt geconfronteerd met de onzekerheden die wij kennen, dan zeggen wij dat u een buffer moet aanleggen in plaats van een nieuw beleid op het spoor te zetten waarvan je weet dat de trein niet kan vertrekken. Dat geldt ook voor de Franse Gemeenschap. Volgens het verslag van het Rekenhof – en laat ons dat maar als betrouwbaar aannemen – is er een niet-toegewezen conjunctuurbuffer van 122 miljoen euro. Laten we het verhaal helemaal brengen. Er zit één ding in – geen indexprovisie, mijnheer Muylers: een eerste, bescheiden provisie voor de overdracht van een deel van de pensioenen van de ambtenaren. Hebt u dat in uw begroting ingeschreven? *(Opmerkingen van minister Philippe Muylers)*

Hebt u al een provisie die u zal toestaan om de overdracht van een deel van die pensioenen te betalen? *(Opmerkingen van minister Philippe Muylers)*

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Het is natuurlijk gemakkelijk om buffers aan te leggen wanneer men tegelijkertijd geen evenwicht heeft. Er kunnen veel buffers worden aangelegd wanneer men dieper in het rood gaat.

Het is hier al vele malen gezegd: we hebben een begroting opgemaakt en ingediend met 1,6 procent groei. Als u alle provisies optelt, dan zit daar een provisie voor een groeivertraging waar we één procent lager zouden zitten: 220 miljoen euro. Dankzij de voorzichtigheid toen we de begroting hebben ingediend met een economische groei van 1,6 procent, hebben we een buffer van 1 procent om in het slechtste geval te komen tot 0,6 procent.

Er zijn bovendien nog bijkomende elementen waarmee we rekening zullen houden in de begrotingscontrole, dat werd al verschillende keren gezegd.

Mijnheer van Rouveroi, het heeft weinig toegevoegde waarde om buffers aan te leggen als men tegelijkertijd zwaar in het rood gaat. Dat wou de heer Van Dijck aanhalen. Uw redenering is heel eigenaardig.

De heer Sas van Rouveroi: Minister-president, ik hoop dat we er nu voor eens en voor altijd van af kunnen zijn en daarom geef ik u één voorbeeld, namelijk de buffer die u aanlegt – u omschrijft het toch als een buffer – voor het Rekendecreet. Als u zegt dat het een buffer is die kan worden gebruikt om de groeivertraging op te vangen, dan zegt u tegelijk dat het Rekendecreet geen kosten met zich meebrengt. Die redenering klopt toch niet?

Minister-president Kris Peeters: Mijnheer van Rouveroi, we hebben 220 miljoen euro provisies aangelegd, maar de vraag is in welke mate die provisies voor andere dingen moeten worden aangewend dan voor de conjunctuurvertraging. Dat is een terechte vraag die u kunt stellen. We zullen bekijken in welke mate we de 220 miljoen euro kunnen inzetten of toevoegen aan de conjunctuurprovisie die werd aangelegd, dan wel of we die provisies voor andere dingen moeten gebruiken dan voor het opvangen van de groeivertraging.

De heer Lode Vereeck: Nu begint u te praten, minister-president. Dit is het debat dat we willen voeren. Als u inderdaad zegt dat we de 220 miljoen euro nu al zullen gebruiken om de 400 à 500 miljoen euro in februari op te vangen, dan is dat een goede eerste stap. Kunt u mij ook nog zeggen van waar de andere 200 à 300 miljoen euro zullen komen?

Het betekent dus dat u niet alleen uw 40 miljoen euro aan conjunctuurprovisie opsoupeert, maar dat u ook wat u opzij hebt gezet voor het Rekendecreet erbij haalt. Komt het Rekendecreet er dan niet van? U hebt ook nog een bedrag voor betaaltekorten. Gaat u al die provisies daarin steken? Dat betekent dan weer dat u voor die andere zaken geen geld hebt.

Ik vind het wel interessant wat u zegt, ik denk dat we eindelijk aan de politieke discussie zijn begonnen: gooi alles op een hoop, want het is eigenlijk één grote conjunctuurbuffer en vergeet het Rekendecreet en de betaalachterstanden. Dat is de consequentie van wat u zegt.

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Ik denk toch dat u het verkeerd begrijpt. Er zijn een aantal onzekerheden. We kunnen dan opteren voor een buffer voor onzekerheden. Wij hebben een buffer van 220 miljoen euro voor onzekerheden. ‘Onzekerheden’ wil zeggen dat we niet juist weten wat ze met zich meebrengen. Kunt u mij zeggen of de 60 of 70 miljoen euro voor het Rekendecreet nodig zijn? Neen, dat kunt u niet zeggen. Wij ook niet, wij maken een voorziening, een provisie. (*Rumoer*)

Maar luister nu toch even! Wij maken een provisie waarbij we een buffer aanleggen voor alle onzekerheden. We kunnen één grote buffer maken, dan is dat er een van 220 miljoen euro. We weten niet wat de groei zal zijn, we weten niet wat voor de betaalkredieten wel of niet nodig zal zijn. We gaan ervan uit dat het communicerende vaten zijn die wij kunnen inzetten, ook voor de conjunctuur als dat nodig is. We zullen zien wat zich realiseert en wat zich niet realiseert. Dit is nu eenmaal het maken van een begroting: we maken een inschatting. We hadden alles samen kunnen zetten en dat een ‘buffer voor onzekerheden’ noemen, dat is wat u vraagt.

De voorzitter: De heer Van Mechelen heeft het woord.

De heer Dirk Van Mechelen: Minister, had dan gedaan wat u moest doen, had dan de kredieten samengebracht in één buffer die u kon inzetten voor wat u maar wou. Nu zijn ze geaffecteerd en moet u bij mijn weten een begrotingswijziging doorvoeren om dat te kunnen doen.

De heer Filip Watteuw: Minister, ik heb aandachtig geluisterd en ik heb geprobeerd om het te begrijpen. U zegt dat de 220 miljoen euro een buffer vormen die u voor om het even wat kunt gebruiken. (*Opmerkingen van de heer Kris Van Dijck*)

Er werd gezegd dat het bedrag gebruikt zal worden voor de onzekerheden. Tot nu toe hebben we vanuit de oppositie altijd gesproken over de onzekerheid door de economische groei: 1,6 procent wordt een nulgroei en dat betekent 400 miljoen euro.

Maar als u zegt dat u die 220 miljoen euro gebruikt voor onzekerheden, dan moet u ook de andere onzekerheden erbij tellen en dan moeten we niet meer spreken over 400 miljoen euro, maar over 400 miljoen euro plus de onzekerheid van de dividenden, 297 miljoen euro, plus de onzekerheid van de betaaltekorten, plus de onzekerheid van het Rekendecreet. Dat betekent dat we ongeveer 700 of 800 miljoen euro onzekerheden hebben. Als u het ene samentelt, dan moet u ook het andere samentellen. *(Opmerkingen van minister Philippe Muyters)*

De heer Sas van Rouveroij: Minister, u zou beter goed luisteren naar uw eigen minister-president. Wat heeft hij gezegd? We moeten het onverwachte verwachten. Daar heeft hij absoluut gelijk in. Maar hoe doe je dat? Door een strikte begrotingshygiëne. Het onverwachte verwachten, betekent dat je met die onzekerheden maar op één manier goed kunt omgaan, en dat is een onbestemde buffer aanleggen die groot genoeg is om dat onverwachte te verwachten. Dat is wat u niet doet.

De heer Kris Van Dijck: Voorzitter, gelieve mij te excuseren, want het was niet mijn intentie om het debat van deze morgen nog eens over te doen. Ik wilde alleen maar zeggen, met het risico dat het debat opnieuw begint, dat het eigenlijk wel eenvoudig is, mijnheer van Rouveroij, wat u stelt: kijk eens wat het Waalse Gewest doet? U zegt dat het Waalse Gewest het veel beter doet, want men heeft grote buffers. Hun budget is echter niet in evenwicht. Dat is het enige dat ik wil aanhalen. Mijnheer van Rouveroij, wij begrijpen het blijkbaar niet!

De heer Sas van Rouveroij: Die 122 miljoen euro die de Franse Gemeenschap als buffer aanlegt, kan men tenminste al niet meer aanwenden voor nieuw beleid, waarvoor geen geld is.

Minister Philippe Muyters: Het is toch heel eenvoudig. Willen we nog 100 miljoen euro in de begroting zetten en ook een tekort hebben zoals in Wallonië? Dan hebben we een voorbeeldfunctie, zegt de heer van Rouveroij. Hoe groot moet het zijn, mijnheer van Rouveroij? Hoeveel is het percentage van het tekort bij de Franse Gemeenschap en het Waalse Gewest? Willen we dat inschrijven en geen begroting in evenwicht indienen?

Wij garanderen dat we de maatregelen nemen in de loop van februari om ervoor te zorgen dat we met deze buffers en met de begroting in evenwicht zullen eindigen in 2012, net zoals we dat zullen doen in 2011, zelfs met het debacle van de Gemeentelijke Holding.

De heer Sas van Rouveroij: En binnen dit regeerakkoord? Ik wens u veel succes.

Minister Philippe Muyters: Hoe wij de begroting in evenwicht realiseren, is een zaak van de Vlaamse Regering.

De heer Dirk Van Mechelen: Ik stel voor dat we dit soort discussies in de partijblaadjes voeren, maar niet in dit parlement. *(Opmerkingen van de heer Kris Van Dijck)*

Mijnheer de minister van Financiën en Begroting van de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap moet haar eigen begrotingsdoelstelling volgen conform het stabiliteitspact. Gelukkig is onze begroting intussen in evenwicht. De Franse Gemeenschap heeft een toelaatbaar tekort. Binnen dat toelaatbaar tekort bouwen zij buffers op voor wat ons boven het hoofd hangt. Ik zeg u: wij gaan in februari naar een onvoorstelbaar boeiende discussie.

De voorzitter: Dat belooft.

De heer Van Dijck heeft het woord.

De heer Kris Van Dijck: Dat belooft zeker. Ik voel me ook uitgedaagd. De oppositie vraagt: en wat met het regeerakkoord? Collega's, ik dacht dat het regeerakkoord door drie partijen

goedgekeurd was: door de N-VA, door CD&V en door sp.a. We zullen ons daarover op die manier buigen.

De bruto beleidsruimte zoals ze nu voorligt van 1,143 miljard euro ten opzichte van 2011, wordt inderdaad vooreerst aangewend voor het zogenaamde constant beleid, ten belope van 765 miljoen euro.

Voor het effect van de indexatie – ik ga de cijfers niet aanhalen, want mevrouw Smaers heeft ze daarstraks tijdens de toelichting van het verslag naar voren gebracht – is er rekening gehouden met de spilindexen van april 2011, met die van februari 2012 en met de verwachte overschrijding van die spilindex in oktober 2012. Maar laat ons vooral niet vergeten, collega's, dat als er nu beleidsruimte is – die bediscussieerbaar is –, deze beleidsruimte wel degelijk het resultaat is van de onszelf opgelegde orthodoxie.

Als men dat alles van de hand wijst, gaat men heel kort door de bocht. Nemen we maar het voorbeeld van onze eigen overheid, die als een afgeslankte overheid kan worden bestempeld, met minder loonkosten, minder werkmiddelen en veel besparingen op consultancy en communicatie. Ik dacht dat de heer van Rouveroy dat deze ochtend ook heeft aangehaald.

Wat de resterende beleidsruimte betreft, trachten we in ieder geval in te zetten op dat wat voldoet aan de parameters die ik daarnet heb aangehaald, namelijk efficiëntie en inzetten op wat belangrijk is. Er is de bijna 39 miljoen euro ter stimulering van arbeidsdeelname door laagverdieners. Er wordt een provisie ingesteld met 60 miljoen euro aan beleidskredieten en 70 miljoen euro aan betaalkredieten voor het opvangen van de eventuele budgettaire gevolgen van de invoering van het Rekendecreet, zoals daarnet aangehaald. En jawel, er is 230 miljoen euro voor nieuwe initiatieven, in O&O, voor het wegwerken van de wachtlijsten in de gehandicaptensector, in vernieuwd sociaal beleid, in onderwijs, in loopbaan- en competentiebeleid.

In ieder geval, we hebben opnieuw een begroting waarbij de betaalkredieten hoger liggen dan de beleidskredieten.

Minister-president, ons regeerakkoord in de zomer van 2009 droeg de titel 'Een daadkrachtig Vlaanderen in beslissende tijden'. Dat het beslissende tijden zijn, staat buiten kijf. Aan dat daadkrachtige Vlaanderen zullen we moeten blijven werken, en volgend jaar geen 365, maar 366 dagen, elke dag opnieuw. Op mijn fractie kunt u rekenen. *(Applaus bij de meerderheid)*

De voorzitter: De heer Vereeck heeft het woord.

De heer Lode Vereeck: Voorzitter, heren ministers, geachte leden, de bekende Amerikaans-Oostenrijkse econoom Joseph Schumpeter schreef in zijn artikel 'The Crisis of the Tax State' het volgende: "The budget is the skeleton of the state stripped of all misleading ideologies." Het moet niet altijd Latijn zijn. Vrij vertaald betekent dit: het budget is het skelet van de staat, zonder ideologische poespas. Als de cijfers spreken, dan vallen de maskers af. Dat is wat er gebeurt in deze begroting 2012. Vlaanderen is geen voorbeeldige begrotingsleerling. De regering volgt niet de lijn van de budgettaire orthodoxie. Integendeel, deze Vlaamse Regering bestelt haar burgers en haalt daarvoor alle mogelijke trucs uit de doos. Dat ze vaak het tegenovergestelde beweert, maakt haar houding alleen maar meer hypocriet. Deze begroting is onrealistisch, onzeker, kortzichtig, oneerlijk, ongezond, gevaarlijk en hypocriet. Dat zijn de zeven hoofdzonden van deze regering en haar minister van Begroting. Ik licht ze graag een voor een toe voor u.

Deze begroting is onrealistisch. Natuurlijk is elke begroting een raming, maar we debatteren hier over 230 miljoen euro voor nieuw beleid, terwijl we in werkelijkheid een gat moeten dichten dat vele malen groter is dan het budget voor nieuw beleid. Dan is er sprake van een onrealistische of virtuele begroting, waaraan dit parlement onmogelijk zijn goedkeuring kan verlenen. Geachte leden, doen we dat wel, dan geven we deze Vlaamse Regering de toestemming uitgaven te doen waarvoor de middelen ontbreken.

Het is al vaak gezegd, maar ik herhaal het graag: deze begroting is opgesteld in de zomer, op basis van een economische groeiprognose van 1,6 procent. In oktober ging de Hoge Raad van Financiën (HRF) nog maar uit van de helft, namelijk 0,8 procent, waarop de minister-president – en dat is politiek natuurlijk wél een belangrijk feit – publiekelijk toegaf dat er een gat van 200 miljoen euro zal moeten worden gedicht.

Vorige week schoof de Nationale Bank dan nog een nieuwe prognose van een half procent naar voren. Toch dient de Vlaamse Regering nog steeds een begroting in op basis van 1,6 procent. Ik vind dat je reinste oplichterij. Je hoeft zelfs geen rekenwonder te zijn om dat te snappen.

Deze begroting is dan ook volstrekt achterhaald. Ze is niet in evenwicht. Ze heeft een tekort van minimum 270 tot 500 miljoen euro. Ondertussen roept in de Kamer de fractieleider van de N-VA, de heer Jambon, de Federale Regering op om een geloofwaardige begroting op te stellen. Hij heeft dat dit weekend gedaan, op een begroting die gebaseerd is op 0,8 procent groei.

Collega's van de N-VA, ik herhaal mijn oproep van deze ochtend: wees consequent en dien ook hier, vandaag, een geloofwaardige begroting in. Uw voorzitter, de heer De Wever, had gelijk toen hij zei dat "Di Rupo ons op het niveau van Griekenland brengt". Eerlijk gezegd is ook deze Vlaamse begroting er een van Griekse slag, met kunstmatige cijfers en fictieve getallen. (*Rumoer*)

De heer Kris Van Dijck: Mijnheer Vereeck, hoe dikwijls hebben wij nu al gezegd dat we deze begroting in januari en februari zullen bekijken? Hoe dikwijls?

De heer Lode Vereeck: Mijnheer Van Dijck, hoe dikwijls hebben wij nu al gezegd dat dat te laat is? Er is een verschil tussen de groeivertraging die zeker is en de onzekerheden waarover we het zo dadelijk nog zullen hebben.

Voor alle duidelijkheid: mijn kritiek is niet dat de begroting werd ingediend op basis van deze parameters. U kon deze zomer namelijk niet anders. Mijn kritiek is echter wel dat ze sindsdien niet werd aangepast door middel van amendementen. Dat kon perfect in oktober, november of zelfs nu nog. Dat is echter niet gebeurd, wat onbegrijpelijk is.

Natuurlijk heeft minister Muyters boekhoudkundig een correcte begroting opgesteld. Dat is het punt niet. De discussie over die paramaters is echter geen boekhoudkundige kwestie, maar een kwestie van voorzichtig en gezond begrotingsbeleid.

Op papier is deze begroting in evenwicht, maar in realiteit is het een begroting met een zwaar tekort. De heer Van Rompuy noemde dergelijke praktijken vroeger gewoon schriftvervalsing. Voortaan noemt hij echter man en paard. Hij zegt dat er een tekort is van 500 miljoen euro. Eigenlijk wordt het hele regeerakkoord vandaag in vraag gesteld. Vanuit de meerderheid kregen wij daar graag meer toelichting over.

De voorzitter: De heer Van Rompuy heeft het woord.

De heer Eric Van Rompuy: Mijnheer Vereeck, u zei daarnet dat deze Vlaamse begroting in een Griekse toestand belandt. U weet dat er in Griekenland op een bepaald moment een begrotingstekort was van 14 à 15 procent van het bruto nationaal product. Hier spreken we over 500 miljoen euro op 27 miljard euro uitgaven. Als u dat omrekent – wat minister Muyters beter kan dan ik –, komt dat neer op 2 procent. De schulden van de Vlaamse Regering zijn 7 miljard euro, waarvan 5 miljard euro bij de banken, die ook terugbetaalbaar zijn.

U moet intellectueel eerlijk blijven. U weet heel goed wat ik gezegd heb, want u was zelf aanwezig bij dat interview. Minister Muyters heeft dat overigens zelf ook gezegd. Door de economische terugval zullen we, gewoon mathematisch, volgens de Financieringswet, 500 miljoen euro moeten vinden. De Vlaamse Regering zal dat ook doen. Ze engageert zich om een begroting in evenwicht in te dienen. Vorig jaar hebt u gezegd dat u de begroting van 2011

niet geloofde, dat die zware tekorten zou vertonen en vol met truken zat. U sprak ook over de Aquafin-geschiedenis. Volgend jaar zal de regering die inspanning moeten doen. Het is niet zo evident om 500 miljoen euro te vinden. Het is logisch dat een aantal zaken dan moeten worden herbekeken. Een regeerakkoord wordt gesloten voor een periode van vijf jaar. Als de omstandigheden echter veranderen – en ze zijn veranderd – moeten bepaalde dingen in vraag worden gesteld, die je drie jaar geleden misschien niet in vraag stelde.

De Vlaamse Regering is in 2004 begonnen en in 2009 geëindigd met een tekort van 2 miljard euro en een schuld van 4 à 5 miljard, hoewel ze een paar maanden voordien drie dagen schuldenvrij was.

Mijnheer Vereeck, ik voer ook graag oppositie, maar door hier te verwijzen naar Griekse toestanden, ondermijnt u heel uw discours. U bent ongeloofwaardig als u de Vlaamse begroting vergelijkt met Griekse toestanden. Ongeloofwaardig! (*Applaus bij CD&V en de N-VA*)

De heer Filip Watteuw: Mijnheer Van Rompuy, als de heer Vereeck aankomt met 2,4 miljard euro meer middelen, dan zegt u dat we niet naar die 2,4 miljard euro mogen kijken omdat er constant beleid is en het maar over een klein deeltje nieuwe ontvangsten gaat. Als het echter over de besparingen gaat, komt u aanzetten met het volledige bedrag van de begroting, 27,5 miljard euro. Maar ook daar zit constant beleid in. De vraag is of, als de middelen verminderen, dat een zware impact heeft op nieuw beleid en op de beleidsruimte. En dat is maar een heel klein deeltje van die 27,5 miljard euro.

De heer Sas van Rouveroij: Mijnheer Van Rompuy, als u zegt dat Vlaanderen maar een schuld heeft van 7 miljard euro, dan is dat ook intellectueel oneerlijk. De Vlaamse schuld zit immers verborgen in de Belgische schuld, en daar staat 360 miljard euro uit. We gaan vandaag het debat niet voeren over het aandeel van Vlaanderen in die schuld, maar het is niet zo dat Vlaanderen maar een schuld heeft van 7 miljard euro. Vlaanderen is ook deelachtig aan de Belgische schuld.

De heer Eric Van Rompuy: Ik zal één ding zeggen over de cijfers. Weet u hoeveel de federale begroting aan rentelasten moet betalen? 11,4 miljard euro. Hoeveel betalen wij in Vlaanderen aan rentelasten? 234 miljoen euro. Wij hebben 7 miljard euro schuld, de federale overheid heeft 360 miljard euro schuld. U moet dat dus niet vergelijken en, zoals de heer Vereeck, over Griekse toestanden spreken. Onze begroting heeft natuurlijk rentelasten, maar dat is 250 miljoen euro, tegenover 11 miljard euro op federaal vlak. Probeer de dingen dus niet met elkaar te vergelijken, want dan bent u ook totaal ongeloofwaardig.

Minister-president Kris Peeters: Ik ben het eens met diegenen die zeggen dat de heer Vereeck er zwaar over gaat wanneer hij ons vergelijkt met Griekse toestanden. En aangezien hij zich zo graag baseert op cijfermateriaal en objectieve beoordelingen: Moody's heeft onze rating spijtig genoeg verlaagd, maar die is nog altijd goed, beter dan het Belgische niveau.

Aan wie ons hier de les wil lezen en zeggen dat Vlaanderen niet de beste van de klas is, zeg ik: kijk naar de beoordeling die Moody's aan ons geeft. Die is zeer objectief. Misschien kunt u daar ook naar verwijzen, mijnheer Vereeck, als u verder gaat met uw zeven zonden, waarvan u de eerste al volledig ongeloofwaardig hebt meegegeven. (*Applaus bij CD&V en de N-VA*)

De voorzitter: De heer Van den Heuvel heeft het woord.

De heer Koen Van den Heuvel: Mijnheer Vereeck, die Griekse toestanden zijn zo grotesk. Dat is inderdaad heel sterk overdreven.

Wij zien nu elke twee maanden een neerwaartse herziening van de groeiprognozes. U hebt de cijfers zelf geciteerd: 1,6 procent, 0,8 procent, 0,5 procent en binnenkort misschien nul. Het is niet slecht dat een regering wacht tot er enige zekerheid is rond die economische groei, om niet elke maand een nieuwe saneringsoperatie te moeten doorvoeren en achter de feiten aan te

hollen. De minister-president en de minister van Financiën hebben aangekondigd dat er een grondige en geloofwaardige herziening komt, in plaats van elke maand achter nieuwe cijfers aan te hollen.

De heer Lode Vereeck: Collega's, ik heb niet gesproken over 'Griekse toestanden'. Ik heb gezegd dat deze begroting er een is van de Griekse slag. Dat is een uitdrukking. Ik bedoel daarmee dat u met fictieve bedragen en onrealistische cijfers werkt. Die ongeloofwaardigheid zit niet bij mij, minister-president, maar bij u, in die begroting. (*Applaus bij LDD*)

Over Aquafin ga ik straks nog verder.

U stelt wel de juiste vraag die men hier in de regering niet durft te stellen, namelijk welke delen van het regeerakkoord op de schop gaan.

Die groeivertraging is inderdaad het gevolg van de economisch woelige tijden en de ongeziene zenuwachtigheid op de financiële markten. Maar naast het gebruik van de verkeerde parameters zijn er ook nog de onzekerheden.

Een van die onzekerheden zijn de dividenden van KBC die voor 300 miljoen euro ingeschreven staan. Ik kan niet voorspellen of die uitbetaald zullen worden, maar ik vind het sowieso onverstandig om niet-recurrente middelen recurrent in te schrijven.

Een andere onzekerheid is het schrappen en doorschuiven van sommige federale uitgaven. De minister-president heeft daarover gecommuniceerd. Hij schat ze in 2012 tot maximum 450 miljoen euro.

Verder is er de mogelijke herclassificatie van ESR-8-participaties. Onlangs is bij de Vlaamse Milieuholding 50 miljoen euro in het vorderingsaldo gekomen. Ook heel onzeker is de ESR-kwalificatie van de pps-scholeninfrastructuur. De heer Van Mechelen hamert daar sinds het begin van de legislatuur op. Minister Muyters heeft aangekondigd dat er op korte termijn een alternatief zou komen.

Een andere onzekerheid is de onderbenutting die wordt geraamd op 313 miljoen euro. Minister Muyters geeft zelf aan dat dit wellicht een overschatting is als gevolg van de aanrekeningsmethodes volgens het Rekendecreet.

Nog een onzekerheid is de rating van Vlaanderen, die vaak wordt gekoppeld aan België en die een belangrijke impact heeft op de rente en de schuldafflossing. De minister-president bepleitte dan ook onlangs een eigen rating op basis van de fiscale autonomie. Deze Vlaamse Regering benut slechts 0,01 procent van de fiscale autonomie die ze nu al heeft terwijl ze tot 6,75 procent kan gaan.

Minister-president Kris Peeters: Mijnheer Vereeck, dit is de tweede fundamentele fout die u maakt in uw redenering. Wij hebben de fiscale bevoegdheid. Maar hoe kan men in heel moeilijke tijden zeggen dat wij die moeten gebruiken als wij daar het geld niet voor hebben? Wij hebben de jobkorting teruggedraaid om ervoor te zorgen dat de begroting in evenwicht was. Enerzijds is er de fiscale autonomie, anderzijds is er de vraag of we voldoende middelen en budgetten hebben om die fiscale autonomie in te vullen. Deze twee vragen zijn van een andere orde. Als u nu zegt wat we die fiscale autonomie niet volledig gebruiken, dan is dat juist. Wij gebruiken die niet omdat we de begroting in evenwicht moeten houden. Uw redenering is dan ook heel onlogisch.

De heer Lode Vereeck: U bent onlogisch, minister-president, u stond in De Ochtend te orenen dat u een aparte rating wilt op basis van onze grote Vlaamse fiscale autonomie.

Minister-president Kris Peeters: Dat is de derde fundamentele fout die u maakt. (*Opmerkingen van de heer Lode Vereeck*)

Ik weet wat u wilt zeggen.

De heer Lode Vereeck: Dat is prachtig, dan bent u helderziend. Wanneer u dan toch zo helderziend bent, dan neem ik aan dat u ook een goede begroting kunt indienen. (*Applaus bij de oppositie*)

Minister-president Kris Peeters: Bij de begrotingscontrole in februari zal dat in orde komen. Ik wil nogmaals herhalen dat u hier een derde fout maakt. Het zal waarschijnlijk niet de laatste zijn. Wanneer wij een aparte rating vragen, dan is dat omdat wij ons beleid en onze budgettaire situatie apart beoordeeld willen zien. Daar zullen wij in goede en in slechte tijden de gevolgen van dragen.

Mijnheer Vereeck, het is eigenaardig dat u dat niet steunt. Wij hebben meer fiscale bevoegdheden, en het is dat laatste element dat voor ratingbureaus zo belangrijk is om ons een aparte beoordeling te geven. Het gaat dan niet over het feit dat we autonomie moeten invullen maar wel over de mogelijkheid, de bevoegdheid om dat te doen. Dat is voor de ratingbureaus een doorslaggevend argument. We zullen dat zeker bij Standard & Poor's inbrengen.

De heer Lode Vereeck: Moody's heeft het bij het rechte eind. U kunt zoveel bevoegdheden hebben als u wilt. Als u ze niet gebruikt, dan is het duidelijk dat u uiteindelijk een tandeloze tijger bent.

Minister-president Kris Peeters: Moody's geeft al een aparte beoordeling voor Vlaanderen.

De heer Lode Vereeck: Inderdaad, en die is gezakt met twee notches. (*Opmerkingen van de heer Peter Reekmans*)

Minister Philippe Muyters: Mijnheer Reekmans, Moody's laat maar één stap verschil met België toe op dit moment. Die stap meer behouden we. Dat België twee stappen omlaag zou zetten, was voorzien. België is gezakt. Ook in het rapport van Standard & Poor's staat dat zij Vlaanderen een rating hoger zouden geven.

De heer Lode Vereeck: Het verschil is natuurlijk dat Moody's een aparte rating geeft en Standard & Poor's niet.

Ik kan alleen maar concluderen dat door de groeivertraging, die zeker is, en de zes onzekerheden die ik net heb geschetst, deze begroting volledig op drijfzand is gebaseerd. Mijn kritiek zou er nooit zijn geweest indien de regering in de zomer een begroting met een overschot of een geloofwaardige buffer had ingediend, zoals herhaaldelijk, onder andere door mijzelf, gevraagd was. In juli waarschuwde de SERV dat de Vlaamse Regering in haar begroting "onvoldoende zekerheid inbouwt om een eventuele economische terugval op te vangen". Indien de regering die goede raad toen ter harte genomen, zaten we vandaag niet in de puree. Maar neen, men sloeg die raad in de wind. Minister Muyters, u hebt hier en in de commissie herhaaldelijk gesteld dat de begroting een buffer van 220 miljoen euro bevat. Ik ben er altijd van uitgegaan dat dat om 70 miljoen euro voor onverwachte uitgaven in het Rekendecreet ging, en 50 miljoen euro voor mogelijke betaalproblemen. Dat is op zich natuurlijk een goede zaak, maar het is niet wat de SERV bedoelt.

Minister Philippe Muyters: De SERV heeft zijn begrotingsadvies uitgebracht in juli. Ik moet u niet zeggen wat de groeicijfers toen waren. Die waren toen veel hoger. Dat was 1,6 procent te laag ingeschat.

Leg mij die onderbenutting bij uw onzekerheden eens uit. Wij doen wat het Rekenhof zegt. Wij volgen niet alleen de berekening zoals het Rekenhof ons vraagt, we doen er nog iets bovenop voor het geval er ten gevolge van het Rekendecreet nog extra miljoenen zouden nodig zijn. U noemt dat een onzekerheid, waarbij wij onvoorzichtig zouden zijn. Ik zou misschien nog kunnen aannemen dat we onvoorzichtig zouden zijn geweest indien wij een nieuwe berekeningsmethode zouden hebben gehanteerd. Ik zou nog kunnen aannemen dat we onvoorzichtig zouden zijn geweest indien we er nog niet zouden hebben aan gedacht dat het Rekendecreet een verschuiving met zich had kunnen meebrengen. Maar legt u mij eens uit

hoe we onvoorzichtig zijn geweest door dezelfde toepassing te doen als het vorig jaar, op basis van de laatste gekende onderbenutting, en door daarbovenop nog iets te voorzien in het pakket van onzekerheden. Ik begrijp het niet.

De heer Lode Vereeck: Minister, uw opmerking over de SERV slaat nergens op. Als u in de gemakkelijke begroting van de zomer, met de cijfers zoals ze toen voorlagen, een buffer zou hebben ingebouwd, dan zou u die nu kunnen gebruiken om deze schok op te vangen. Het intellectuele argument van de SERV blijft overeind.

Ik heb net gehoord van de minister-president dat alles op de schop gaat. Het wordt een grote buffer, een groot communicerend vat. Ik heb nu dus begrepen dat uw provisie voor de opvang van het Rekendecreet niet meer van kracht is.

Minister Philippe Muyters: Mijnheer Vereeck, toen de SERV zijn rapport opstelde, bedroeg de groei 2,2 procent, niet 1,6 procent. Die 0,6 procent hebben wij al in mindering in de begroting gehad. Indien wij het SERV-advies zouden hebben gevolgd en met 2,2 procent groei rekening zouden hebben gehouden, zouden we daarin een extra buffer kunnen steken. Dat is intellectuele eerlijkheid.

De heer Sas van Rouveroij: Minister, ik lees voor wat uw eigen partijblad schrijft over de federale begroting: “De voornaamste reden zit hem in het feit dat men er van uitgaat dat onze economie nog met 0,8 procent zal groeien in 2012. Maar alle economen zijn het erover eens dat de nieuwe recessie nadert of mogelijk al is ingezet.” En dan komt de passage die ik daarnet al citeerde: “Het zal naar alle waarschijnlijkheid een negatieve groei zijn.” Eindconclusie van de N-VA over de federale begroting: “een fundamenteel onrechtvaardige drijfzandbegroting”. De heer Vereeck had het daarnet over ‘drijfzand’. Dat is niet eens een taalgebruik van LDD maar van de N-VA, die het heeft over de federale begroting. U werkt met een dubbele standaard. *(Opmerkingen van de heer Kris Van Dijck)*

De voorzitter: De heer Diependaele heeft het woord.

De heer Matthias Diependaele: Ik ben altijd trots als onze partij in het centrum van de belangstelling staat en zeker als er dan nog mensen zijn die uit ons magazine citeren. Maar men moet eerlijk zijn. Het gaat over de grondslag van wat er precies achter de begroting zit. Laat ons eens duidelijk de vergelijking maken tussen de maatregelen die in het federale parlement en deze die hier worden genomen. Dan heb ik het specifiek over de aanbevelingen die waarschijnlijk niemand in twijfel zal trekken, ook niet de partijen die deelnemen aan het federale beleid.

In het licht van het Europees semester is dat al in april 2011 naar voren geschoven. We zien dat Vlaanderen nagenoeg alle door de EU gevraagde inspanningen heeft geleverd. De federale overheid doet dat niet. Daar zit het verschil dat de N-VA naar voren brengt. De federale begroting is op drijfzand gebouwd.

Ik geef een paar voorbeelden. Wat de werkzaamheidsgraad betreft, is de Vlaamse doelstelling 76 procent. De federale doelstelling is 73 procent of nog minder. Bij O&O kan altijd nog wat bij, maar de Vlaamse overheid investeert hier tenminste in. Ik kan zo blijven doorgaan. *(Opmerkingen van de heer Eric Van Rompuy)*

Ik reageer op wat de heer van Rouveroij en de heer Vereeck hebben gezegd. Dat is het enige wat ik doe en dat is mijn goed recht. *(Opmerkingen van de heer Eric Van Rompuy)*

De heer Lode Vereeck: Met een voorspelde groei van 2,2 procent en zelfs van 1,6 procent was het in de zomer nog perfect mogelijk een buffer in te voeren. De minister-president heeft dat in de loop van de zomer overigens toegegeven. Minister Muyters heeft hem echter teruggefloten. We hebben die discussie al gevoerd.

Blijkbaar is een dergelijke vooruitziendheid een beetje te veel gevraagd van een regering die in mijn ogen om zuiver ideologische en dogmatische redenen weigert overschotten te boeken. LDD heeft er bij het begin van de legislatuur al op gewezen dat de begrotingsfilosofie van de Vlaamse Regering niet voldoet. Deze aanpak schuift alle inspanningen inzake schuldafbouw door naar de volgende Vlaamse legislatuur. In die zin is de begroting kortzichtig.

Vlaanderen verdient en kan beter. De Vlaamse Regering maakt er een gewoonte van steeds naar de budgettaire moeilijke tijden te verwijzen. Ik vind dat intellectueel oneerlijk. Sinds 2009 kennen de ontvangsten een sterke groei. Bij elke begrotingsopmaak of begrotingscontrole blijken de Vlaamse inkomsten aanzienlijk gestegen. Tussen 2010 en 2012 zijn de inkomsten van 23,6 miljard euro tot 26,6 miljard euro gestegen. Dat is 3 miljard euro. Ik houd hierbij al rekening met de groeivertraging. Die cijfers vallen niet te ontkennen. Ik vergelijk het met een voetbalmatch die de minister-president met een voorsprong van 5-0 begint. Uiteindelijk is hij fier met een gelijkspel.

Waarom is het begrotingsresultaat met al die bijkomende middelen niet spectaculair beter? De reden is dat er in 2009, 2010 en 2011 amper structurele maatregelen zijn genomen. Ik hamer daar al sinds de eerste dag van deze legislatuur op. We zullen even nagaan wat de Vlaamse Regering dan wel heeft gedaan.

De zogenaamde besparingen bedragen 2 miljard euro. Een derde daarvan, 650 miljoen euro, is behaald door de jobkorting af te schaffen. Dit is in wezen een belastingverhoging. Ongeveer een vijfde, 350 miljoen euro, is afkomstig uit eenmalige maatregelen.

Een van die maatregelen, de verkoop van gronden van de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM) aan Aquafin, is hier vorige week al besproken. De oude demonen zijn terug in de vorm van een onhandig opgezette sale-and-buy-backoperatie. Dit levert ons 307,9 miljoen euro op, maar kost ons door de dotaties aan de drinkwatermaatschappijen ook 578,4 miljoen euro. We betalen voor een tweede keer het dubbele voor die gronden. In 2012 bedraagt de factuur voor de afbetaling al 32,5 miljoen euro.

Het Rekenhof heeft daar striemende kritiek op geleverd en heeft gesteld dat dat niet in een goed beheer van de openbare financiën thuishoort. De Inspectie van Financiën heeft geadviseerd de transactie gewoonweg te schrappen. Ik vraag me af waarom de Vlaamse Regering dergelijke adviezen systematisch naast zich neerlegt.

Wat had de Vlaamse Regering dan wel moeten doen? In plaats van voor het gemakkelijke geld te kiezen, had ze in 2010 en in 2011 structureel moeten besparen. Dat zou in 2012 een enorm verschil hebben gemaakt. Het wegvallen van de eenmalige inkomsten, zoals 200 miljoen euro van Aquafin, 55 miljoen euro uit de intering in de reserves van de Vlaamse Maatschappij voor Sociaal Wonen (VMSW) en het Vlaams Woningfonds (VWF) en de gevolgen van deze beslissingen, de stijging van de dotatie aan de drinkwatermaatschappijen met 32,5 miljoen euro, happen al 300 miljoen euro uit de beschikbare middelen. Dat is 26 procent of een kwart van de bruto beleidsruimte in deze virtuele begroting.

De minister-president noemt mijn kritiek op een gebrek aan een structureel beleid en op dergelijke maatregelen, zoals de verkoop aan Aquafin, populistisch, simpel, goedkoop, oneerlijk en dergelijke.

Had u structureel bespaard en had u een gezond beleid gevoerd, dan zou de bruto beleidsruimte vandaag al 300 miljoen euro hoger zijn geweest. Had u dat bedrag in een buffer gezet, dan was die lage groeiverwachting nu al gecompenseerd. Dan moest er geen euro worden gevonden en konden we doorgaan met die 60 miljoen euro extra voor onderzoek en ontwikkeling of het beleid voor de wachtlijsten voor de gehandicapten, wat wij vanuit mijn fractie allemaal steunen.

Maar daarvoor zijn duidelijke budgettaire keuzes nodig en die zijn in het verleden niet gemaakt. In februari misschien wel, maar in het verleden niet. Dat is mijn verwijt aan de Vlaamse Regering, veel meer dan de parameters.

Ondertussen wordt er geparadeerd met een kindpremie en een derde VRT-net. Het is symbolisch, maar het zegt alles. Deze regering heeft een unieke kans gemist om de Vlaamse begroting voor te bereiden op de toekomstige uitdagingen. De stijging van de ontvangsten sinds 2009 bood daartoe alle mogelijkheden.

En dan is er nog de Vlaamse schuld. De zichtbare schuld lijkt onder controle, maar is de laatste jaren toch opgelopen tot 7 miljard euro. De helft is te wijten aan KBC, de andere helft aan tekorten en participaties. In drie jaar tijd is voor bijna 1 miljard euro schuld aangegaan voor participaties in jonge of innovatieve bedrijven. Dat is een gevaarlijke praktijk, want de risico's zijn groot. Dat is natuurlijk eigen aan durfkapitaal. Precies daarom stelt de Inspectie van Financiën voor om dit niet via schuld te financieren. Ook deze aanpak van de regering zal als een boemerang in ons gezicht terugkomen. Daarom is schuldafbouw dringend nodig.

De Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV) stelt dat deze regering de inspanning voor de afgesproken nultschuld in 2020 volledig verschuift naar de volgende legislatuur. Het Rekenhof berekende dat de volgende regering voor meer dan 2 miljard euro ESR-overschotten zal moeten boeken om de schuld af te bouwen tegen 2020. En dan gaan we er nog van uit dat de schulden van de Gemeentelijke Holding niet worden overgenomen.

De regering moet nu maar eens kleur bekennen: ofwel het regeerakkoord, ofwel Pact 2020. Die zijn in conflict met elkaar, wat de regering ook mag beweren. De SERV en het Rekenhof geven aan dat deze regering met haar begrotingsbeleid de schulddoelstelling van Pact 2020 zo goed als opgeeft. Wat kan in Zaventem, moet ook kunnen in Vlaanderen. In Zaventem, minister-president, heeft men net als u bijkomende middelen, maar slaagt men er wel in om op vijf jaar tijd de schuld met 30 procent te doen dalen. Dat komt uiteraard door de uitstekende schepen van Begroting.

Meer dan over de zichtbare schuld, ben ik ongerust over de verborgen schuld. De Vlaamse overheid heeft thans voor 11,9 miljard euro schuldwaarborgen uitstaan. Op drie jaar is er bijna 3 miljard bijgekomen, onder andere voor Gigarant. Waarborgen kunnen een goed instrument zijn, maar ze moeten wel beheersbaar blijven. Want het risico verbonden aan deze waarborgen wordt vaak onderschat, zoals is gebleken bij de Gemeentelijke Holding, waar we 225 miljoen euro zijn kwijtgespeeld. Ik vermeld dat in het kader van de nv Waarborgbeheer in 2010 al voor 28 miljoen euro aan waarborgen is uitgewonnen.

Nog zo'n verborgen schuld is de pps-schuld (publiek-private samenwerking), die eind 2010 zo'n 2,5 miljard euro bedroeg. Die komt niet tot uiting in de Vlaamse schuld, maar de leningslasten worden gedragen door de Vlaamse overheid via de beschikbaarheidsvergoedingen aan de private partners. De financieringslasten lopen sterk op: van 33 miljoen euro in 2009 tot bijna het tienvoudige of 300 miljoen euro in 2014. De heer Watteeuw heeft daar onlangs nog uitgebreid naar verwezen. Ik verwijs hier kort naar lijn 1 van het Spartacusplan, waar de geraamde beschikbaarheidsvergoedingen op vijf jaar tijd verdubbeld zijn, waardoor het jaarlijkse verlies op die lijn, als ze er ooit komt, 17 miljoen euro zou bedragen.

Minister Philippe Muyters: Ik wil even ingaan op de gewaarborgde schuld. U weet goed dat er een heel verschil is in risico tussen de waarborgen aan lokale overheden, de waarborgen gedekt door activa, de economische waarborgen, vzw De Gezinsbond en dergelijke. Het zou eerlijk zijn als u dat verschil ook in uw uiteenzetting naar voren brengt.

De heer Lode Vereeck: Minister, ik heb ook gezegd dat het een goed instrument is. Maar ik zeg ook dat de risico's worden onderschat, en om eerlijk te zijn, ik heb dat ook gedaan. Hier wil ik enkel waarschuwen: wij moeten goed monitoren. Het gaat over schulden die wij

doorgaans – in kranten en dergelijke, waar enkel naar de zichtbare schuld wordt gekeken – niet zien opduiken. Ik vraag daar aandacht voor.

Ik besluit. De Vlaamse Regering voert geen duurzaam begrotingsbeleid, ondanks de stoerdoenerij over het begrotingsevenwicht. De regering is geen voorbeeldige begrotingsleerling. Het evenwicht bestaat slechts op papier, en niet in de realiteit. Wij zitten er al 400 tot 500 miljoen euro naast. Het boekhoudkundige resultaat wordt behaald met belastingen op arbeid, budgettaire trucjes à la Aquafin, een schuldopbouw en miljarden bijkomende inkomsten. Het is geen fraai palmares; het is zelfs hypocriet.

Tot slot richt ik me tot u, minister. De legislatuur is half voorbij. Voor de eerste helft bent u zwaar gebuisd. Ik roep u op om het roer om te gooien. Toon berouw over de zeven hoofdzonden van uw beleid en beoefen voortaan de zeven deugden. Als begrotingsminister moet u rechtvaardig, matig, standvastig, loyaal, betrouwbaar, medelevend, maar vooral veel voorzichtiger zijn. Iustitia, Temperantia, Fortitudo, Fides, Spes, Caritas, maar vooral Prudentia. Zo komt het misschien nog goed. En zult u niet de geschiedenisboeken ingaan als de virtuele minister van Begroting. Het virtuele werkstuk van deze regering, collega's, kan mijn fractie echt niet goedkeuren. Ik dank u. (*Applaus bij LDD, Open Vld en het Vlaams Belang*)

De voorzitter: De heer Watteeuw heeft het woord.

De heer Filip Watteeuw: Voorzitter, minister-president, minister, collega's, als zevende spreker hier staan, is niet gemakkelijk, want er is al veel gezegd en ik zou kunnen besluiten met te stellen dat dit een ongeloofwaardige begroting is. Ik zal toch nog een aantal nieuwe elementen aan het debat toevoegen.

Minister, na de moeilijkheden en crisissen met Dexia en de Gemeentelijke Holding, was de roep om corporate governance terecht erg groot. De mensen zijn het beu dat een klein, select clubje grote beslissingen neemt en grote sier maakt, maar de negatieve gevolgen afschuift op de belastingbetaler. Transparantie, het consequent toepassen van de regels, rechtlijnigheid, accuraatheid: dat is corporate governance. Dat is van belang voor banken en ondernemingen, maar ook voor begrotingen.

Op dat vlak zou u het beter moeten doen dan de Federale Regering, die de begroting op een drafje opstelde. U had meer dan tijd genoeg. U kunt echter onmogelijk fier zijn op deze begroting. Vandaag ligt er niet meer of niet minder dan een schijnbegroting voor. Zij gaat uit van achterhaalde parameters, begrotingsregels worden niet nageleefd, het plaatje wordt opgesmukt met broekzak-vestzakoperaties en er worden doorschuifoperaties opgezet. corporate governance is veraf. Een schijnbegroting is misschien nog te positief uitgedrukt: er wordt eigenlijk een begroting geveinsd.

Over welke cijfers debatteren wij? Wekenlang hebben wij gewerkt. Wij namen honderden pagina's door. Er werd uren gedebatteerd. De bodes zijn in de weer en straks, vanaf 23 uur staan de taxi's klaar. De hotelkosten van de heer Van Dijck zullen worden betaald.

De heer Kris Van Dijck: Ik ga op eigen kosten op hotel, mijnheer Watteeuw!

De heer Filip Watteeuw: Waarvoor doen we dat? (*Rumoer. Opmerkingen van de heer Kris Van Dijck*)

Voor een begroting die ...

De heer Kris Van Dijck: Op eigen kosten, mijnheer Watteeuw!

De heer Filip Watteeuw: Oké, dat is genoteerd, op eigen kosten. Onze begroting is gered.

De heer Kris Van Dijck: Ik vind deze opmerking ondermaats, mijnheer Watteeuw. Ik doe mijn best om de debatten van begin tot eind te volgen.

De heer Filip Watteeuw: Het staat genoteerd, mijnheer Van Dijck. (*Opmerkingen van mevrouw Marijke Dillen*)

Waar het over gaat, mijnheer Van Dijck en mevrouw Dillen, is dat we hier ongelooflijk veel tijd en energie spenderen aan een begroting die bijna niets te maken heeft met de werkelijkheid. (*Applaus bij de oppositie*)

De onzekerheden van deze begroting zijn veel te groot. Een aantal financiële engagementen van de Vlaamse overheid worden verborgen. Laat het ons daar over hebben. De impact van de pps-constructies wordt alsmaar groter, en blijft voorlopig buiten beeld. Is dat de transparantie die we nastreven? Is dit corporate governance?

Minister-president Kris Peeters: Dat is er ver over, mijnheer Watteeuw. We komen in de commissie telkens met rapporten en alle tekst en uitleg. Alle vragen worden beantwoord. Nu hier komen zeggen dat er geen transparantie is, is totaal ongeloofwaardig.

De heer Filip Watteeuw: Minister-president, u moet mij eens iets uitleggen. Als we voortdurend een begrotingsevenwicht hebben en er is geen schuldopbouw, dan zou de beleidsruimte toch moeten toenemen? Dat lijkt me logisch.

Laat ons even kijken naar de cijfers van de pps-constructies. In 2009-2010 betaalde de Vlaamse Regering respectievelijk 33 en 75 miljoen euro aan beschikbaarheidsvergoeding. In 2014 zal het gaan om iets meer dan 290 miljoen euro. Dat proces versnelt. In de volgende legislatuur, in 2019, loopt het te betalen bedrag op tot 650 miljoen euro. Ziet u het verschil, minister-president? In tien jaar tijd van 33 naar 650 miljoen euro. Deze regering pronkt met een begrotingsevenwicht en stelt dat ze begonnen is met de schuldafbouw, maar zo zal de volgende Vlaamse Regering dat niet voelen. U stuurt de volgende Vlaamse Regering een factuur van 2,75 miljard euro. Ter vergelijking: de huidige regering zal in de periode 2010-2014 850 miljoen euro betaald hebben. Dat is een verschil van 2 miljard euro.

Het was de voorbije jaren schrapen om wat beleidsruimte te creëren. Het waren zware inspanningen. Dat erken ik, minister Muyters. In de volgende legislatuur wordt het niet beter, wel integendeel. Ik vrees dat de volgende minister van Begroting geen goede herinnering zal hebben aan u en aan deze begroting.

De heer Eric Van Rompuy: Mijnheer Watteeuw, ik heb hier de cijfers van de pps-schuld. U bent volledig tegen de gerealiseerde investeringen via pps of alternatieve financiering. U maakt daar brandhout van. Bent u als groene vertegenwoordiger tegen pps-realiserings in de welzijnsinfrastructuur? Jammer dat mevrouw Vogels er nu niet is. De Vlaamse Regering heeft met een subsidie van 60 procent geïnvesteerd in de welzijnsinfrastructuur voor een bedrag van 2,3 miljard euro. Het totaal van de investeringen bedroeg 2,5 miljard euro, waarvan 2,3 miljard in de welzijnsinfrastructuur. Zegt u als groene dat dit moest gebeuren via de reguliere begroting? Met cash geld? Vindt u de alternatieve investering door de Vlaamse Regering van onder meer rusthuizen verkeerd?

In mijn eigen gemeente heeft de Vlaamse Regering een subsidie gegeven van 4,5 miljoen euro voor de uitbreiding van een OCMW-rusthuis. Zegt u als groene, dat de Vlaamse Regering onverantwoordelijk bezig is in de welzijnssector? De begroting gaat over cijfers, mijnheer Watteeuw. U bent er dus tegen dat er 2,3 miljard euro is geïnvesteerd?

De heer Filip Watteeuw: Ik vind het schitterend hoe de heer Van Rompuy soms grappig is, maar ook de zaken wat verdraait.

De heer Eric Van Rompuy: Ik verdraai niets, het gaat om feiten.

De heer Filip Watteeuw: Natuurlijk zijn er noden.

De heer Eric Van Rompuy: Hoe gaat u die betalen?

De heer Filip Watteuw: Mijnheer Van Rompuy, laat u me even uitspreken? Ik zie een regering die de hele tijd pronkt met een begrotingsevenwicht en met een beginnende schuldafbouw. Voortdurend zegt ze dat ze de beste leerling is van de klas, overal en altijd. Maar ik stel vast, ondanks het feit dat enkele zaken, niet allemaal, in de pps-constructies moesten gebeuren, dat ze de factuur doorstuurt naar de volgende Vlaamse Regering, en dat vertelt ze er nooit bij.

Ik vraag dat de pps-constructies minstens in vraag worden gesteld, want niet alles is zinvol. Ik kijk naar de missing links; 1,5 miljard euro gaat men investeren. Dat heeft een zware impact op de volgende Vlaamse Regering, en dat is niet toekomstgericht.

En dan hebben we nog niet alles gezegd, want de grootste pps-constructie moet er nog aankomen. Wat gaat u doen met het Antwerpse masterplan? Dat gaat over 7 miljard euro. Weet u wat dit zal geven voor de beschikbaarheidsvergoedingen? Dat zal pas een klap geven. Engeland stelt alle pps-constructies minstens in vraag, en bouwt er ook heel wat af. Daar durven ze dat doen.

De heer Van Garsse van het Kenniscentrum PPS heeft aangegeven dat we niet goed bezig zijn, en dat we niet genoeg afwegen of het wel zinvol is. Hij zegt dat een pps-constructie maximum over 1 miljard euro mag gaan. Deze Vlaamse Regering laat zich daar weinig aan gelegen.

Mijnheer Van Rompuy, als u me per se wilt aanvallen, luister dan naar wat de minister-president zelf zegt over pps. Toen ik deze cijfers onthulde, heeft hij gezegd dat dit instrument inderdaad in vraag moet worden gesteld. Dat is onvoldoende gebeurd, met alle gevolgen van dien voor de volgende Vlaamse Regering. (*Applaus bij Groen en het Vlaams Belang*)

De voorzitter: De heer Sannen heeft het woord.

De heer Ludo Sannen: Mijnheer Watteuw, u moet een intellectueel eerlijke discussie voeren. Je kunt je afvragen of pps de beste methodiek is om te investeren. Ik heb daar in het verleden ook vragen bij gesteld. Dat is een terechte discussie.

Je kunt ook een inhoudelijk debat voeren over de aard van de investeringen en of een bepaald project zinvol is of niet. Maar dat is een andere discussie. Nu plots de terbeschikkingvergoedingen die we in het kader van de pps moeten betalen, bijna gelijk stellen met een schuldopbouw, is intellectueel oneerlijk. Elk beleid van een overheid, zoals personeel aanwerven of een beleid uitbreiden, is een belasting voor nu, maar ook voor later. Als we scholen bouwen, en we maken kleinere klassen, dan nemen we de lasten op voor de schoolgebouwen, maar ook de beleidsbeslissingen. Als we bijkomende ondersteuning geven, als we de klassen kleiner maken, gaan we contracten aan en moeten we middelen voor de volgende jaren ter beschikking stellen. Ook dat zou u kunnen beschouwen als een schuldopbouw. Want uiteindelijk is dat een belasting voor de volgende regering.

Trouwens, het is ook logisch dat je bepaalde infrastructuur over twintig jaar afschrijft, want tegenover die beschikbaarheidsmiddelen staat ook infrastructuur. Elke onderneming schrijft af. Het is logisch dat de Vlaamse overheid dat doet en niet doet zoals bij het Deurganckdok waar alles ineens betaald werd. Dat is begrotingsmatig veel minder correct dan afschrijven over twintig jaar. Economisch lijkt me dat de beste manier.

De heer Filip Watteuw: Mijnheer Sannen, weet u wat ik niet eerlijk vind? Zeggen dat begrotingstechnisch alles in orde is. We bouwen onze schulden af met de factuur door te sturen naar de volgende regering. Dat vind ik niet eerlijk.

De voorzitter: De heer Van Malderen heeft het woord.

De heer Bart Van Malderen: Kwestie van intellectuele eerlijkheid: het kan toch niet zijn dat u suggereert dat heel grote infrastructuurprojecten waarvoor men leent over twintig jaar, niet de volgende legislatuur gaan bezwaren.

De heer Filip Watteuw: Ik wil de stand van zaken zoals die is.

De heer Bart Van Malderen: U pretendeert nu dat er een financieringswijze zou bestaan die kosteloos is. Als je gaat lenen, dan betaal je rente. Via pps betaal je een vergoeding. Als je moet huren, betaal je huur. Er bestaat niet zoiets als een gratis lunch in dat geheel. Zoals de heer Sannen al herhaaldelijk heeft gezegd, moet je bij een pps geval per geval nagaan in welk geval het je dienstig is en dat kritisch benaderen. We staan daar achter. Pretendeer toch niet dat er zoiets als kosteloos kapitaal bestaat.

De heer Filip Watteuw: Mijnheer Van Malderen, ik heb dat toch nooit gezegd.

Ik wil gewoon dat deze regering en de volgende regeringen eerlijk zijn over de stand van zaken op het financiële vlak. Net zoals de collega's van de andere oppositiepartijen, maar om andere redenen, zeg ik dat we niet het juiste plaatje krijgen.

De heer Ludo Sannen: We krijgen hier een verslag van de pps en dan weet je welke consequenties dat heeft. De regering doet voortdurend verslag aan onze commissie. We bespreken de pps die lopen, we weten welke budgettaire verplichtingen dat met zich meebrengt. Een eerlijker communicatie kan toch niet, lijkt me.

De heer Eric Van Rompuy: Mijnheer Watteuw, u hebt aan De Morgen hierover een interview gegeven. Ik heb het bij, net als de reactie van minister-president Peeters. Er staat: "Het blijkt uit het jaarverslag 'Alternatieve financiering van de Vlaamse investeringen' dat de beschikbaarheidsvergoedingen in 2009 33 miljoen euro bedragen. Vorig jaar was dat 75 miljoen en binnen drie jaar, in 2014, is dat volgens de Vlaamse Regering 290 miljoen euro." Het staat dus in het verslag. Iedereen kent de cijfers. Als we in de toekomst een meerjarenbegroting maken, dan zal er in 2014 in beschikbaarheidsvergoedingen worden voorzien. Als de regering een begroting in evenwicht wil maken, dan zullen de beschikbaarheidsvergoedingen in de begroting staan.

Als er nu één ding duidelijk is en de verdienste is van de voorzitter van dit parlement, dan is het toch wel dat de minister ieder jaar in januari verslag komt uitbrengen. We kennen de precieze cijfers. We kunnen van mening verschillen of die investeringen al dan niet zinvol zijn, maar dat is een andere zaak. Ik heb de slides bij die minister Muyters in de commissie getoond heeft. Er staat letterlijk in wat de kostprijs is. Hoe gaat u in de welzijnsinfrastructuur investeringen doen zonder op een of andere manier een alternatieve financiering tot stand te brengen? Moeten we het allemaal cash betalen?

De heer Filip Watteuw: Voorzitter van de commissie Financiën, ik veronderstel dat u het jaarverslag gelezen hebt. Als u dat gelezen hebt, dan zult u zien dat die cijfers absoluut niet accuraat zijn. Ik ga een voorbeeld geven. Voor de pps-constructies voor tramlíjnverlengingen geeft men cijfers zonder btw, maar bij andere projecten doet men het dan weer wel. U gaat me dan zeggen dat het een juiste inschatting is. Ik heb hier gesproken over 650 miljoen euro. In het jaarverslag staat er 660 miljoen euro. Ik heb de berekening opnieuw gemaakt en ik kom uit op 650 miljoen euro.

Ik heb de cijfers gebruikt die in het verslag staan – ik heb er soms ongelooflijk naar moeten zoeken –, maar daar staan fouten in. De btw wordt de ene keer wel meegerekend, de andere keer niet en van sommige pps-constructies is de beschikbaarheidsvergoeding nog altijd niet gekend.

Het Masterplan Antwerpen 2020 is een investering van 7 miljard euro. Het zou allemaal met de tolgelden worden betaald. Ik denk dat u zich toch eventjes misrekent.

De voorzitter: De heer Caluwé heeft het woord.

De heer Ludwig Caluwé: U moet natuurlijk niet het volledige bedrag louter en alleen bij de overheid zetten, er zit natuurlijk een tolregeling tussen, het gaat niet om het volledige bedrag.

De heer Filip Watteeuw: Als ik hier de reacties hoor, is het duidelijk dat een debat ten gronde over de opportuniteit van de pps-constructies op zijn plaats zou zijn.

Ook over de accuratesse van de cijfers – ik ben met ‘corporate governance’ begonnen –, valt een en ander te vertellen en er werd al een en ander over verteld.

Over de economische groei van 1,6 procent, 0,8 procent of een nulgroei, zal ik het niet meer hebben, maar het is wel een belangrijk gegeven. Als we nu 230 miljoen euro nieuwe beleidsruimte hebben en er dan honderden miljoen euro minder middelen blijken te zijn en er een aantal zaken heel onzeker zijn, dan krijgen we, ondanks de buffer van 220 miljoen euro, een heel ander plaatje. Zal de beleidsruimte van de Vlaamse Regering van 230 miljoen euro ongestoord verder gebruikt kunnen worden of niet?

Als ik het heb over ‘corporate governance’, zou ik het ook kunnen hebben over het consequent toepassen van regels. Er werd al uitvoerig ingegaan op de verkoop van de gronden van de VMM aan Aquafin en op hoe deze operatie de begroting wel opsmukt, maar ook meer kost. Dit is toch geen goede manier van werken? De heer Van Rompuy noemt het een soort gewoonterecht: elke regering gebruikt dit soort trucs in de begroting. Het is juist door dit soort trucs, door dit soort slechte gewoonten, dat België in heel moeilijke financiële papieren is geraakt. De mensen zijn dit soort praktijken beu. Dit soort gefoefel is men meer dan beu.

Minister-president Kris Peeters: Mijnheer Watteeuw, het is geen gefoefel. Het is ten eerste bij de regeringsformatie heel uitdrukkelijk aan bod gekomen en ten tweede zit er de visie achter dat Aquafin eigenaar is van het gehele apparaat en dat we op termijn voor een duurzame toekomst kunnen zorgen door alles bij Aquafin te bundelen. Daarover werd in alle openheid gecommuniceerd, ik zie dit niet als gefoefel, het is zeker geen gefoefel.

Mijnheer Vereeck, u kunt nu vragen of we de financiële consequenties van het geheel bekeken hebben. Het is de fundamentele optie van de Vlaamse Regering dat Aquafin alles zal beheren en alles maximaal in eigendom zal hebben. Aquafin heeft een aantal dingen in eigendom en een aantal dingen niet. Het is natuurlijk oppositietaal om dit een broekzak-vestzakoperatie te noemen omdat het twee instellingen zijn. Wij hebben vanuit een duidelijke visie gezegd dat we alles bij Aquafin zullen onderbrengen. Aquafin moet dat natuurlijk financieren en de financieringskost moet worden gedragen. Over de fundamentele optie om alles te bundelen, kunt u discussiëren, maar het is zeker geen gefoefel, zoals de heer Watteeuw zei.

De voorzitter: De heer Vereeck, u hebt het woord, voor de vierde keer over Aquafin.

De heer Lode Vereeck: Voorzitter, ik moet toch reageren op wat de minister-president zegt.

Minister-president, ik heb vorige week aan minister Schauvliege gevraagd wat de bedrijfseconomische logica is, wat Aquafin nu kan dat het in het verleden niet kon en hoe ons rioolwaterzuiveringsbeleid verbeterd kan worden. Ik heb daar geen antwoord op gekregen. Ik kreeg alleen te horen dat alles nu in één hand zit, maar alles zit al in één hand: in die van de Vlaamse overheid. We kunnen inderdaad discussiëren over de kostprijs. Op basis van de cijfers van minister Schauvliege gaat het om 307 miljoen euro in de begroting, 578 miljoen euro eruit. Dat is één discussie en die betreft het verschuiven van kosten naar de toekomst. Principieel is echter dat wij als Vlaamse burgers twee keer betalen om die gronden in eigendom te hebben en dat is gefoefel.

De heer Filip Watteeuw: Minister-president, minister, collega's, mijn fractie gaat voor een slanke maar zelfbewuste Vlaamse overheid. We vinden dat de Vlaamse overheid zorgzamer zou kunnen omspringen met haar middelen.

Heel dikwijls leiden maatregelen tot een verzwaring van de administratie. Ik geef een voorbeeld dat iedereen kent: de kindpremie. 30 miljoen euro om 50 eurocent per dag per kind te kunnen uitdelen, indrukwekkend is dat. Maar een ander punt erbij is dat de kindpremie

aantoont hoe de Vlaamse Regering soms naar betutteling neigt. De kindpremie leidt immers tot nieuwe administratieve procedures. Je krijgt die kindpremie niet zomaar, er is een voorwaarde aan verbonden en die moet worden gecontroleerd. Ouders moeten met hun kind naar Kind en Gezin. Wat gaan we dan doen? We gaan streepjes trekken. Dat is weer een nieuwe administratieve procedure. Is dat echt wel nodig? Door niet te wachten op de overdracht van de kinderbijslag van het federale naar het deelstaatsniveau en de eventuele reorganisatie van de kinderbijslagen in Vlaanderen, maakt men de dingen ook hopeloos complex.

Een ander voorbeeld van de verzwaring van de administratie is de nu voorgestelde hervorming van de integratiesector. De vaststelling is dat er de facto een nieuwe administratie in het leven wordt geroepen en het middenveld wordt stelselmatig buitenspel gezet. Of nog een ander voorbeeld: in de herziening van het decreet Sport voor Allen neemt de invloed van Bloso op het lokale sportbeleid sterk toe ten koste van de sportfederaties en de lokale sportverenigingen.

Minister Philippe Muyters: Mag ik u vragen dat u dat even toelicht?

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron: Minister, ik wil verwijzen naar reacties van het Vlaams Instituut voor Sportbeheer en Recreatiebeleid (ISB) en van de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSOG) op de eerste ontwerpen, waarbij gezegd wordt dat ondanks alle mooie woorden over planlastvermindering, beleids- en beheerscyclus, de bemoeienis van de Vlaamse overheid en de plandruk groter worden in plaats van kleiner. In plaats van een terughoudende en terugtrekkende overheid, wordt van het systeem gebruik gemaakt om die overheid nog dominanter te maken.

Minister Philippe Muyters: Nu begrijp ik het. U gaat niet in op het ontwerp van decreet Sport voor Allen. Dat is er nog niet, u hebt dat nog niet. U gaat in op voorontwerpen waar wij adviezen over inwinnen, waar wij overleg over plegen. Het is een ontwerp vanuit Bloso zelf, waar wij nog geen zegen over hebben gegeven. Nu begrijp ik het. Ik kan u garanderen: het zal niet dat ontwerp zijn dat u uiteindelijk krijgt.

De heer Bart Caron: Ik hoop het van ganser harte, minister.

De heer Filip Watteuw: Ik denk in ieder geval dat het een bekommernis moet zijn om, als er nieuwe maatregelen worden genomen, ervoor te zorgen dat de administratie niet verzwaart.

Tegelijkertijd zien we ook hoe een aantal instrumenten die erop gericht waren om enige zekerheid te geven aan steden en gemeenten, verdwijnen. Ik heb het nu over de convenanten op het vlak van milieu en op het vlak van mobiliteit. Ik heb de indruk dat die zullen verdwijnen. In de plaats komen dan subsidiebesluiten. De vraag is of we daarmee beter af zijn. Het zou wel eens kunnen dat de Vlaamse Regering op dat moment de teugels juist meer gaat aanhalen in plaats van ze te vieren.

Een van de grote uitdagingen is om te komen tot een slanke overheid, een sterke overheid met visie, die duidelijke lijnen en beleidsdoelen uitzet, maar een overheid die dan verder eerder faciliteert, uitvoeringskaders creëert, zorgt voor gunstige omgevingsfactoren en niet zelf in de plaats treedt van private partners of het middenveld.

Collega's, de nood aan besparingen is er en zal duidelijk op ons afkomen, maar toch blijft er nood aan bepaalde bijkomende investeringen. Op zich maakt dat het debat over de begroting nog onwezenlijker. Op domeinen die op termijn levensbelangrijk zijn, vertoont deze regering een zekere mate van uitstelgedrag. Ik geef een aantal voorbeelden.

De Federale Regering besliste om de steun voor het gros van energiebesparende maatregelen in woningen van vandaag op morgen af te schaffen, we hebben het daar vanmorgen al over gehad. Ik wil even aangeven dat een Duits onderzoek leerde dat elke euro die de Duitse

overheid investeerde in het energiezuiniger maken van gebouwen, zorgde voor een extra inkomst van 5 euro. Dat is toch wel zeer belangrijk.

Daarmee geef ik maar aan dat we ervoor moeten zorgen dat die middelen op peil blijven. Meer nog, ze zouden net aanzienlijk moeten stijgen. Daarvoor heeft de heer Sanctorum deze ochtend gepleit.

Minister-president Kris Peeters: Mijnheer Watteeuw, de heer Sanctorum heeft gezegd dat we die middelen zullen krijgen van de federale overheid. Is dat ook uw stelling? Zullen we die middelen krijgen? Wat is de stelling van Groen! ter zake?

De heer Filip Watteeuw: Minister-president, u zou dat eigenlijk beter moeten weten dan ik. Wat Groen! betreft, zult u ze krijgen, maar het zal afhangen van uw partij en sp.a of dat wel lukt. (*Opmerkingen*)

Voor ons is het duidelijk: als u die middelen krijgt, zal dat alles te maken hebben met onze inspanningen. Krijgen we ze niet, dan bent u in ieder geval medeplichtig.

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

De heer Hermes Sanctorum: Minister-president, ik voel me weer persoonlijk aangesproken. Mijn partij zal er alles aan doen om die budgetten over te hevelen van het federale naar het Vlaamse niveau. Zult u hetzelfde doen, of doet u hetzelfde?

Minister-president Kris Peeters: Wanneer zult u dat duidelijk maken?

De heer Hermes Sanctorum: U antwoordt niet op mijn vraag. U bent Vlaams minister-president. U bent de machtigste persoon in Vlaanderen. (*Gelach*)

Misschien klopt dat niet, maar dat denken we toch allemaal. Ik stel mijn vraag opnieuw: zult u ervoor ijveren dat die budgetten worden overgeheveld, en dat liefst veeleer vandaag dan morgen?

Minister-president Kris Peeters: Ik ijver al allang voor dat alle budgetten maximaal naar Vlaanderen komen.

De heer Filip Watteeuw: Wat zeggen uw partijgenoten in de Federale Regering daarvan?

Minister-president Kris Peeters: We bevinden ons hier in het Vlaams Parlement, en ik ben Vlaams minister-president, en ik zeg u dat ik ervoor ijver dat er zo veel mogelijk middelen naar Vlaanderen worden geleid.

De heer Filip Watteeuw: Maar daarnet stelde u de vraag aan mij. Ik ben een onschuldig parlamentslid van een oppositiepartij in dit Vlaams Parlement, een partij die ook federaal in de oppositie zit. U vraagt dat aan mij, en dan zegt u dat u maar Vlaams minister-president bent.

Minister-president Kris Peeters: Die ‘maar’ is er te veel aan.

De heer Filip Watteeuw: Ik had het over investeringen die toch moeten gebeuren, ondanks de besparingen. Dan kan ik ook niet aan onderzoek en ontwikkeling voorbijgaan. Minister-president, u en de minister van Innovatie hebben met de hand op het hart beloofd niet meer te zullen bezuinigen op onderzoek en ontwikkeling. Laat ik het echter nog eens duidelijk stellen: dat was de vraag niet. Meerdere oppositiepartijen, waaronder wij, vragen dat er meer zou worden geïnvesteerd in onderzoek en ontwikkeling, dat Vlaanderen die doelstelling van 3 procent zou halen in 2020. Nu halen we dat niet. Het is duidelijk dat we achterstand oplopen ten opzichte van het groeipad dat de Vlaamse Raad voor Wetenschap en Innovatie (VRWI) heeft geschetst. Daarom dringen we erop aan dat men ook daarop bijkomend zou focussen.

De investering in wonen is een andere belangrijke investering. Het realiseren van het noodzakelijke aantal sociale wooneenheden is opgeschoven in de tijd. Het ging over 65.000 eenheden tegen 2020. Het activeringsbeleid via het Grond- en Pandendecreet laat op zich

wachten. Die nood is groot. Er moeten bijkomende investeringen worden gedaan. Ter zake zullen creatieve maatregelen nodig zijn.

De heer Eric Van Rompuy: U zei daarnet dat we niet luisteren. Ik ben blijven luisteren. Ik hoor u opnieuw drie meeruitgaven opsommen, voor wetenschappelijk onderzoek, wonen en energiebesparende maatregelen. U vindt dat de Vlaamse Regering boven haar stand leeft, dat ze dringend moet besparen, dat de schulden onaanvaardbaar hoog zijn, maar ik wacht op een alternatief van Groen! en op een eerste besparing. Wat dat betreft, blijft het blad leeg.

Het enige dat ik hier heb gehoord, is dat pps moet worden afgebouwd, dat we dit binnen de reguliere begroting moeten doen. U hebt drie soorten meeruitgaven geformuleerd. Bij het begin van de legislatuur heeft Groen! gezegd een begroting in evenwicht een fetisj te vinden. Uw partij was daar geen voorstander van. Het ging over Mieke Vogels. Zij maakt toch deel uit van Groen!. Net als ik maakt ze deel uit van het meubilair. *(Gelach)*

Ik sta nog voor de CVP, zij staat nog voor Agalev.

Nu ben ik mijn draad aan het verliezen. *(Gelach)*

Mijnheer Watteeuw, u bent hier als oppositiepartij, Groen!, een van de smaakmakers. Wat is uw alternatief? Ik heb hier alleen maar meeruitgaven gehoord. Of vindt u dat die begroting het best niet in evenwicht is, zoals mevrouw Vogels bij het begin van de legislatuur zei?

Het spijt mij dat ik u weer een aantal vragen stel. Ik wacht echter op antwoorden. Ik zou dat wit blad graag ingevuld zien.

De heer Filip Watteeuw: Als u en mevrouw Vogels tot het meubilair behoren, wie is dan de zware eiken kast en wie het designmeubel? Ik zal mij daar niet over uitspreken.

De heer Ludwig Caluwé: Er is puur natuur en er zijn er anderen.

De heer Filip Watteeuw: Mijnheer Van Rompuy, er zijn natuurlijk een aantal investeringen nodig. Heel de problematiek waarmee we hier te maken krijgen, wordt daardoor veel onwezenlijker. Enerzijds hebben we een regering die zegt dat alles in orde is en dat we de beste van de klas zijn in begrotingsevenwicht en schuldafbouw. Vooral daar verzet ik mij tegen. Anderzijds geven alle parameters aan dat het toch moeilijk loopt. Desondanks moet je durven benoemen dat er investeringen nodig zijn. Ik zou op dat vlak kunnen zwijgen. Daar komen we dan echter geen stap mee verder.

U weet evengoed als ik dat het echte debat over de begroting niet vandaag, maar in februari zal plaatsvinden. Dat is zeer duidelijk. Alles wat vandaag gebeurt, is een inleiding op februari.

Als we aangeven dat er bepaalde bekommernissen zijn over investeringen, zal vooral in februari en niet vandaag blijken of daaraan voldaan is.

De beloofde middelen voor een Plattelandsfonds worden één jaar uitgesteld, tot 2013. Dat is jammer. Minister-president, u vindt ongetwijfeld net als ik dat er dringend nood is aan extra impulsen voor een duurzaam plattelandsbeleid, een sterk beleid open ruimte met nieuwe kansen voor toerisme, de opwaardering van dorpskernen en een ruimer aanbod aan diensten in kleinere gemeenten. Wij zijn dus mee vragende partij om naast een Stedenfonds ook een Plattelandsfonds op te zetten dat een duidelijke duurzame doelstelling vooropstelt. Het is jammer dat dit, door onenigheid binnen de meerderheid, dode letter blijft.

Minister-president Kris Peeters: Mijnheer Watteeuw, ten eerste dank ik u dat u het Plattelandsfonds, dat ook in het regeerakkoord is ingeschreven, steunt. Ik hoop dat de andere oppositiepartijen dat ook steunen. Ten tweede is dat nog niet gerealiseerd omdat we kortelings naar dit parlement zullen komen met een ontwerp van decreet. Ten derde was het juist de zorg dat we daar budgettair slechts de nodige fondsen voor konden vrijmaken wanneer dat opportuun was. Wat mij betreft, zal dat in 2013 kunnen gebeuren.

Het is zeker niet uit onenigheid binnen de meerderheid, laat staan binnen de regering.

De heer Filip Watteuw: Misschien heb ik verschillende signalen opgevangen. Dat is al een aantal keren gebeurd wanneer het over onenigheid binnen deze regering gaat. De harmonie binnen deze regering is dan ook spreekwoordelijk.

Collega's, we hebben nood aan meer transparantie en rechtlijnigheid, maar we krijgen een schijnbegroting. We hebben nood aan een slanke regering die duidelijk de regie voert, maar we krijgen waarschijnlijk opnieuw meer bureaucratie. We hebben nood aan een slagkrachtig beleid dat duidelijke keuzes maakt voor morgen, maar we zien vooral uitstelgedrag. *(Applaus bij Groen!)*

De voorzitter: De heer Van Mechelen krijgt het woord.

De heer Dirk Van Mechelen: Voorzitter, na deze algemene bespreking wil ik toch even mijn verwondering uitdrukken over het feit dat de twee viceministers-presidenten van de Vlaamse Regering bij dit algemene debat over de begroting 2012 niet aanwezig waren. *(Applaus bij Open Vld, het Vlaams Belang en de N-VA)*

Minister-president Kris Peeters: Ik heb aan collega Bourgeois gevraagd om mij te vervangen bij de herdenkingsplechtigheid in Luik. Daar moet ook met veel respect naar gekeken worden. Minister Bourgeois heeft mij daar vervangen, omdat ik het belangrijk vond dat ik hier was, dan wel de viceminister-president. *(Opmerkingen)*

De afspraak was dat ik hier zou zijn. *(Opmerkingen. Rumor)*

Leefmilieu, Natuur en Energie

De voorzitter: Dames en heren, we gaan nu over tot de bespreking van het beleidsdomein Leefmilieu, Natuur en Energie.

Er zijn spreektijden afgesproken. Ik zal die heel strikt bewaken. Als u eroverheen gaat, sluit ik gewoon de microfoon af, anders zitten we hier morgenvroeg nog.

Mevrouw Rombouts heeft het woord.

Mevrouw Tinne Rombouts: Voorzitter, ministers, collega's, Leefmilieu en Natuur is een heel ruim beleidsdomein. Zorgen voor continuïteit in het beleid, met aandacht voor eigen prioriteiten en stapsgewijs op alle domeinen vooruit willen gaan: dat is een realistische en na te streven doelstelling. Door de beperkte budgettaire middelen en wetende dat ook die cijfers onder druk staan, worden wij genoopt tot het maken van keuzes. Dat mag bij het begin van dit debat scherp gesteld worden. De discussie in de commissie leerde mij namelijk dat het voor sommigen maar al te gemakkelijk is om het discours te voeren dat er voor van alles en nog wat te weinig middelen worden uitgetrokken.

Graag haal ik enkele voor ons belangrijke punten aan. Klimaat is een van de prioriteiten. De minister is gestart met de voorbereiding van het Vlaams Klimaatbeleidsplan 2013-2020, in overleg met alle stakeholders en maatschappelijke actoren. In het kader van het internationale klimaatbeleid wordt als eerste aanzet 757.000 euro ingeschreven voor het 'Fast Start Finance'.

Wat de luchtkwaliteit betreft, hebben we de voorbije twintig jaar een reuzensprong voorwaarts gemaakt, maar we steken niet onder stoelen of banken dat er nog heel wat specifieke problemen zijn, die verdere aandacht vergen. Met betrekking tot NOx en fijn stof bijvoorbeeld moeten de voorgestelde acties nauwgezet worden uitgevoerd. De minister kondigde aan dat de emissiegrenzen voor stookinstallaties strenger zullen worden en dat de belasting op inverkeerstelling (BIV) zal worden hervormd.

Het waterbeleid, waterbeheer, waterzuivering en dergelijke vormen een gigantisch grote sector, waar de budgetvraag minstens even gigantisch is. Voldoende middelen moeten worden ingezet worden om te voldoen aan de verplichtingen van de kaderrichtlijn water.

Voor de kleine landelijke gemeenten is dat niet altijd evident. De minister heeft toegezegd dat de middelen voor de bouw van rioolwaterzuiveringsinstallaties (RWZI's) en collectoren aangehouden blijven.

Daarnaast mogen we stellen dat er al heel wat in gang is gezet voor de uitvoering van de resolutie betreffende het beheersen van wateroverlast. In 2011 is er al extra budget uitgetrokken voor de aanleg van wachtbekkens. Verder worden ook in 2012 extra middelen vrijgemaakt, onder andere 1.156.00 euro voor erosiebestrijding. Per erosiegevoelig gebied worden erosiecoördinatoren ingezet.

We kijken ook uit naar de vereenvoudiging van de plannen en procedures in het kader van de herziening van het decreet Integraal Waterbeleid, waarbij ook de betrokkenheid van verschillende actoren in het begin van het proces wordt versterkt, wat cruciaal is voor het draagvlak en voor realisaties.

Voor het duurzame beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen heeft het Vlaams Parlement recent het ontwerp van decreet goedgekeurd. De basis is nu gelegd en Vlaanderen neemt hier duidelijk een voortrekkersrol op zich. Er wordt ook een extra budget van 192.00 euro vrijgemaakt voor het nieuwe Steunpunt Duurzaam Materialenbeheer.

Op het vlak van biodiversiteit kunnen wij ons vinden in de gestelde prioriteit in het natuurbeleid, namelijk de opmaak en realisatie van de instandhoudingsdoelstellingen voor soorten en habitats, met natuurlijk voldoende aandacht voor overleg met alle betrokken actoren. Europa beschouwt de Vlaamse aanpak om via overleg en in een bottom-up benadering tot maatschappelijk gedragen doelstellingen te komen, trouwens als een goede praktijk.

Belangrijk om te melden is ook dat naast de erkenning van Stappersven als natuurgebied, er 1 miljoen euro is uitgetrokken voor herstelbeheer van de Kalmthoutse Heide na de brand.

Om af te sluiten, wil ik nog even verwijzen naar het mestactieplan (MAP) van 6 mei 2011. We moeten onze engagementen ten opzichte van Europa blijven nakomen, evenals die ten opzicht van de sector. In het kader van het flankerende beleid was in 2011 in extra budgetten voorzien. Wij rekenen erop dat de sector die budgetten ook ten volle kan besteden voor flankerende maatregelen. Het was immers zeer kort dag om een aantal zaken in stelling te brengen.

En ook nu in de begroting worden de afspraken in het kader van de flankerende maatregelen gerespecteerd. Samenvattend kan onze fractie het voorliggende budget ten volle ondersteunen. (*Applaus bij CD&V*)

De heer Hermes Sanctorum: Mevrouw Rombouts, ik ga niet vooraan staan, aangezien dit toch een virtueel debat is. Ik wil wel een vraag stellen aan CD&V als grootste meerderheidspartij. U bent begonnen met klimaat. Het is een van de belangrijkste thema's, ook binnen deze begroting. Wat zult u doen met de snelstartfinanciering? Deze begroting was de deadline om in iets te voorzien voor onze bijdrage voor de klimaatfinanciering voor de periode 2010-2012, de zogenaamde snelstartfinanciering. We hebben bijna geen middelen uitgetrokken en we zullen 40 miljoen euro moeten vrijmaken. Waar zal men die halen? Gaat u het engagement aan dat u die 40 miljoen euro zult vrijmaken?

Het waterbeleid is een tweede belangrijk thema binnen de milieubegroting. Er is niet voorzien in een bijkomend budget voor het waterbeleid. Daar werd wel in voorzien in de pot voor het nieuwe beleid. Dat is echter ook iets virtueel geworden. Wat betekent dat? Zullen we voorzien in extra budgetten om het overstromingsrisico in Vlaanderen te doen dalen?

Mevrouw Tinne Rombouts: Aangezien mijn spreektijd voorbij is en dit toch een virtueel debat is, vraag ik me af of ik wel moet antwoorden.

De heer Hermes Sanctorum: Als u niet antwoordt, is dat veelzeggend.

Mevrouw Tinne Rombouts: Misschien ging ik in mijn uitzetting iets te snel. Ik denk namelijk dat u een deel van het verhaal niet gehoord hebt. Bij de snelstartfinanciering wordt voorzien in een startbudget. In de commissie hebt u duidelijk begrepen dat de verdere invulling van die financiering afhankelijk is van de wijze waarop de doelstellingen worden verdeeld, onder andere in België. Vervolgens kunnen er aanpassingen gebeuren. Dat is u meegedeeld. U kunt dat geloven of u kunt dat negeren.

Wat het waterbeleid betreft, zijn er al heel wat elementen behandeld. De minister heeft al heel wat stappen gezet voor wat de invulling van de resolutie betreft.

De heer Hermes Sanctorum: Dit antwoord was inderdaad veelzeggend.

De voorzitter: Mevrouw Van den Eynde heeft het woord.

Mevrouw Marleen Van den Eynde: Minister, collega's, soms ervaart men dat een crisis opportuniteiten biedt. Soms kan een crisis bijkomende inspanningen zoals die voor het milieu, volledig tenietdoen. Ik heb het gevoel dat we vandaag eerder geconfronteerd worden met het tweede, namelijk dat de crisis momenteel zo hard doorslaat bij de burger dat er geen ruimte of geen gedrevenheid meer is om te investeren in milieu. De burger ervaart elk initiatief vandaag als een belastingverhoging en dat is het ook voor een groot deel.

Onmiddellijk na Nieuwjaar start de bespreking over de nieuwe BIV. De aanpassing van de BIV is de zogenaamde maatregel van deze Vlaamse Regering om de impact van de mobiliteit op het milieu te verminderen. Deze belasting wordt enkel geheven op nieuwe wagens: ik zeg heel duidelijk nieuwe en dus al in grote mate milieuvriendelijke wagens.

Deze nieuwe BIV zal in grote mate ook het aankoopgedrag van de burgers beïnvloeden, maar het is een utopie om te denken dat de aanpassing van de BIV zal leiden tot het wegnemen van de meest vervuulende wagens. De aftandse oude knarren zullen ongetwijfeld aan zoon- of dochterlief geschonken worden die er nog enkele jaren mee kunnen rond tuffen, en mama zal wel een nieuw milieuvriendelijk wagentje kopen.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: We zullen die besprekingen voeren in de commissie Financiën en in de commissie Leefmilieu.

Wat u vertelt, klopt niet. Wij houden inderdaad rekening met tweedehandse wagens. Wij hebben wel vanuit sociaal oogpunt voor tweedehandse wagens in een uitfasering in de tijd voorzien zodat wij rekening houden met mensen die niet de financiële middelen hebben om zomaar een nieuwe wagen te kopen. Ik kan mij niet van de indruk ontdoen dat u dat blijkbaar niet genegen bent. Het verbaast mij dat u daartegen bent.

Het is absoluut geen verdoken belastingverhoging. U beaamt nu zelf dat het een vergroening is. Waarvan akte. Het is de eerste keer dat ik u dat hoor zeggen. U zegt dat dit alleen de volledige autofiscaliteit niet zal vergroenen. Dat klopt. Het maakt deel uit van een geheel. Er komen nog andere maatregelen op het vlak van autofiscaliteit. Wij hebben ze al aangekondigd, er wordt werk van gemaakt.

Mevrouw Marleen Van den Eynde: Minister, u draait de zaken om. U hebt het enkel over tweedehandse wagens die van eigenaar veranderen. Maar de tweedehandse wagen blijft eigendom van het gezin. Hij gaat over op zoon- of dochterlief, die er nog enkele jaren mee kan rijden. Moeder zal een nieuw milieuvriendelijk wagentje aanschaffen. Dan blijft die oude wagen op onze Vlaamse wegen rijden. Ik kaart dat aan. U haalt daarmee geen enkele vervuulende wagen van de weg. Minister, u schudt altijd met uw hoofd, maar hebt u al eens overwogen om onze schrootpremies ernstig te nemen? Hebt u dat al onderzocht? Dat is de enige maatregel om de meest vervuulende wagens van de weg te nemen. Mijn fractie zal een initiatief nemen om opnieuw ons voorstel van resolutie ter bespreking voor te leggen in de commissie.

Minister, uw maatregel voor de hervorming van de BIV leidt tot niets.

Minister, binnen tien dagen is het Nieuwjaar. Dan komen we allemaal met onze wensen voor een goede gezondheid. Vroeger, toen ik nog kind was, trok ik mijn wenkbrauwen al eens op toen al die volwassen mensen elkaar een goede gezondheid wensten. Maar vandaag, minister, heb ik het begrepen: een goede gezondheid is het belangrijkste in een mensenleven. En voor die goede gezondheid is de mens zelf in de eerste plaats verantwoordelijk, maar ook deze Vlaamse Regering. De Vlaamse Regering heeft een verpletterende verantwoordelijkheid om ervoor te zorgen dat het beleid zo georganiseerd en gevoerd wordt dat er meer garanties kunnen gegeven worden voor een goede gezondheid. Op het vlak van preventie maar ook op het vlak van milieu. Mensen die in de omgeving van een hotspotzone wonen, ondervinden maar al te vaak hoe slecht het gesteld is met onze gezondheid. Het woord 'kanker' valt niet meer weg te denken uit onze samenleving.

Daarom, minister, vind ik het van groot belang dat deze regering zijn verantwoordelijkheid neemt, zowel inzake het vergunningenbeleid van allerhande vervuilende industrie als inzake afvalverbranding. Veel van deze installaties hebben een zeer slechte reputatie, en dat weet u. Het is dan ook begrijpelijk dat vele burgers in dit land zeer argwanend staan tegenover de inplanting van nieuwe installaties. Soms blijkt die ene installatie de druppel op de hete plaat te zijn. Daarom mevrouw de minister, zou ik wil zeggen: bezin eer ge begint, of anders gezegd: bezin eer ge vergunt.

Wat ik zo onbegrijpelijk vindt, minister, is dat deze Vlaamse Regering blijft inzetten op elektrische wagens, terwijl de opwekking van elektriciteit helemaal niet zo milieuvriendelijk is, tenzij de elektriciteit door hernieuwbare energie wordt opgewekt. Bovendien is de kostprijs van elektriciteit toch ook helemaal niet consumentvriendelijk. Ik juich wel toe dat de actualisering van de VLAREM-wetgeving (Vlaams Reglement betreffende de Milieuvergunning) de reglementering voor tankstations die lpg en aardgas willen aanleveren vereenvoudigt. Ik hoop dat het niet bij deze eenmalige stap blijft en dat deze Vlaamse Regering zijn verantwoordelijkheid neemt om ten volle in te zetten op Compressed Natural Gas (CNG) als transitie naar waterstof. En ja, laat dit maar eens een grondig debat zijn aan de Vlaamse regeringstafel. Het is een verantwoordelijkheid van meerdere ministers in dit halfroond.

Minister, de winter start dit jaar later dan vorig jaar, maar het regenweer van de laatste dagen zorgt ervoor dat vele mensen opnieuw bang afwachten of de beken en rivieren weer uit hun oevers zullen treden. Wanneer wij hierover naar aanleiding van de bespreking van uw beleidsbrief vragen stellen, blijft u toch wel karig met uw informatie. Een aantal initiatieven zijn opgestart, zoals een aanpassing van de watertoets, maar toch blijft dit nog een zeer gevoelige discussie want vele gemeentebesturen nemen flankerende maatregelen, zodat het probleem van de wateroverlast verschoven wordt naar elders. Er werden dit jaar naar aanleiding van de wateroverlast een aantal concrete initiatieven genomen in het Demer- en Maasbekken. De bekkens van de Dijle, Nete en Benedenschelde zouden pas uitvoering krijgen in 2012.

De voorzitter: De heer Verfaillie heeft het woord.

De heer Jan Verfaillie: Voorzitter, hoewel het beleidsdomein Leefmilieu niet echt mijn specialiteit is, heb ik in het licht van mijn eigen lokale verantwoordelijkheid toch enige ervaring opgedaan. Ik zou mevrouw Van den Eynde dan ook willen vragen ons een paar concrete voorbeelden te geven van gemeenten die problemen met water naar andere gemeenten doorschuiven.

Mevrouw Marleen Van den Eynde: Ik zou dat kunnen doen. De betrokken volksvertegenwoordiger is nu net niet aanwezig. In Puurs is er een concreet geval. Voor een verkaveling die zal worden aangelegd, zullen uiteindelijk flankerende maatregelen worden getroffen. Die maatregelen houden in dat het water elders zal worden geborgen. Als een

gebied omwille van de problemen met water en met de ondergrond niet klaar is voor bebouwing, moeten die problemen ter plekke ernstig worden genomen en niet naar een andere plaats in de gemeente worden doorgeschoven.

De heer Jan Verfaillie: Het gaat dus om Puurs. Ik heb deze ochtend nog met de door u bedoelde volksvertegenwoordiger gesproken. Dat probleem situeert zich binnen de gemeentegrenzen. Het komt er niet op neer dat een gemeente de problemen naar een andere gemeente doorschuift. *(Opmerkingen van mevrouw Marleen Van den Eynde)*

Mevrouw Van den Eynde, mag ik u vragen in de toekomst, als u nog eens het woord neemt, correcte informatie te verschaffen en niet zomaar een gemeentebestuur ervan te beschuldigen de problemen door te schuiven? *(Opmerkingen van mevrouw Marleen Van den Eynde)*

Mevrouw Marleen Van den Eynde: Mijnheer Verfaillie, u hebt concrete feiten gevraagd en ik heb die feiten naar voren gebracht. Indien u meer concrete feiten wilt weten, moet u misschien maar naar de commissie komen.

De heer Jan Verfaillie: Mevrouw Van den Eynde, wat u hier hebt verteld, is onjuist.

Minister Joke Schauvliege: In de begroting is 27 miljoen euro specifiek voor de aanpak van wateroverlast ingeschreven. Die middelen worden gespreid over de aanpak van erosie en de aanleg van gecontroleerde overstromingsgebieden.

Wat het door mevrouw Van den Eynde aangehaalde voorbeeld in de buurt van Puurs, Londerzeel en dergelijke betreft, kan ik iedereen verzekeren dat er een globale oplossing is. Er is over de gemeentegrenzen heen een dijk aangelegd. We hebben de afgelopen dagen gemerkt dat die oplossing ook effectief werkt. Dat wil ik benadrukken. De verantwoordelijkheid is genomen. Alle neuzen staan in dezelfde richting. Dit geldt voor de gemeenten, voor de provincie en voor de VMM. Het bedrag van 10 miljoen euro dat we in 2011 hebben vrijgemaakt, is in de praktijk gebruikt om effectief te investeren.

Mevrouw Marleen Van den Eynde: Ik heb net verwezen naar de watertoets, die de problematiek naar een ander gebied doorschuift. Ik ben trouwens niet de enige die deze opmerking maakt. De heer Martens, voorzitter van de commissie Leefmilieu en lid van de meerderheid, heeft deze problematiek eveneens aanhangig gemaakt.

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

De heer Wilfried Vandaele: Voorzitter, ik wil nog even terugkomen op wat de heer Verfaillie net heeft gesteld. Hij houdt zich enigszins 'van den domme', zoals ze in West-Vlaanderen zeggen. Er bestaat een lijst van gemeenten die de wateroverlast, ook tijdens de recente overstromingen, hebben doorgeschoven. Die lijst bestaat. Het lijkt me echter beter geen namen van gemeenten te noemen. Dit zou er immers toe leiden dat we bepaalde leden van dit halfrond zouden viseren. *(Applaus bij de heer Wim Wienen)*

Mevrouw Marleen Van den Eynde: Ik heb niet beweerd dat er helemaal niets zou zijn gebeurd. Ik heb letterlijk verklaard dat er al initiatieven zijn genomen. Iedereen kan dat in het verslag nalezen. Er zullen in 2012 nog bijkomende inspanningen moeten worden geleverd. Dit geldt onder meer voor het gebied rond Geraardsbergen. De minister heeft al een teken van leven gegeven. Ik hoop dat de Vlaamse Regering iets uit de overstromingsramp van 2010 heeft geleerd. Ik hoop ook dat de weergoden ons gunstig gezind zijn. Er is immers nog heel wat werk aan de winkel.

Mevrouw Tinne Rombouts: Ik wil mevrouw Van den Eynde toch even met beide voeten op de grond plaatsen. Ze insinueert dat we op korte termijn in Vlaanderen geen enkele overstroming meer mogen hebben. In het licht van de recente overstromingen hebben we een resolutie opgesteld en een grondig debat gevoerd. Zij heeft daar trouwens heel goed aan meegewerkt. Tijdens dat debat is duidelijk gesteld dat het een veelvoud van het totale budget voor het beleidsdomein Leefmilieu zou kosten om alle problemen in Vlaanderen in een beweging op te lossen.

Een van de belangrijkste conclusies is dan ook dat we prioriteiten moeten leggen. We moeten correct kunnen inschatten waar eerst investeringen moeten gebeuren. We mogen niet de illusie wekken dat alle risico's zijn weggenomen en dat we van eventuele wateroverlast gevrijwaard zullen blijven. Ik hoop dat mevrouw Van den Eynde die illusie niet wil creëren.

Mevrouw Van den Eynde heeft terecht opgemerkt dat er nog werkpunten zijn. Tijdens de commissievergaderingen is duidelijk gesteld dat er al stappen zijn gezet. We moeten dat pad echter blijven volgen.

Mevrouw Marleen Van den Eynde: Wat steeds duidelijker is, minister – en dat lijkt soms wel de rode draad door uw beleidsnota –, is dat de burger meer en meer zal moeten betalen. De kostprijs van water, collega's, is op een aantal jaren tijd verdrievoudigd. En als we uw verhaal naar aanleiding van de actuele vragen van vorige week moeten geloven, zullen de gemeenten de saneringsbijdrage moeten optrekken, willen we in Vlaanderen nog een degelijk rioleringsbeleid voeren. Deze beleidsbrief klinkt weinig ambitieus, minister. Er is niets nieuws onder de zon, uitgenomen het materialenbeleid – maar dat initiatief hebt u geërfd van uw voorgangers – en uw snuffelauto, die de jacht zal openen op burgers die hout stoken in houtkachels.

Uw beleidsbrief geeft me niet de indruk dat we in 2012 de achterstand die Vlaanderen heeft om onze gezondheid en ons leefmilieu vooruit te helpen, zullen inhalen. Het is eerder een beperkte poging om te voldoen aan de verplichtingen die ons door Europa worden opgelegd, door een verhoging van de belasting voor de burger. Voor een dergelijk milieubeleid zegt het Vlaams Belang: neen, bedankt.

De voorzitter: Mevrouw De Vroe heeft het woord.

Mevrouw Gwenny De Vroe: Voorzitter, minister, collega's, we kunnen dit jaar vaststellen dat de begroting Leefmilieu een stijging kent, waardoor het niveau van 2006 opnieuw wordt benaderd. Wat we aan de uitgavenzijde zien, is een minister die duidelijk de lijn van vorig jaar verder zet, maar toch meer inzet op het waterbeleid, meer bepaald op de ondersteuning van de gemeentelijke rioleringen. Dat is het gevolg van de gezamenlijke resolutie naar aanleiding van de wateroverlast.

Vanaf 2014 worden de gelden die nu naar de ondersteuning van de gemeentelijke milieuconvenanten gaan, geheroriënteerd naar bijkomende ondersteuning voor de aanleg van de gemeentelijke rioleringen. Dat is goed en slecht nieuws voor de gemeenten, die hierdoor een groot deel van hun autonomie zien verdwijnen. Het is volstrekt onduidelijk hoe u de gemeentelijke initiatieven en acties, die op dit moment via de gemeentelijke milieuovereenkomst lopen, gaat ondersteunen en met welk bedrag. Wij vragen u om de gemeenten snel duidelijkheid te verschaffen over de modaliteiten van het afschaffen van de gemeentelijke milieuovereenkomst en de heroriëntering van de middelen die daaraan verbonden zijn.

Het is nog steeds wachten op de modernisering van de polders en wateringen. In dit kader is het ook volstrekt onduidelijk hoe ver u staat met de maatregelen die de uitvoering moeten zijn van de resolutie inzake de wateroverlast. Buiten de vereenvoudiging van de watertoets is hiervan weinig te merken. Wij vragen u met aandrang meer middelen te besteden aan de uitvoering van deze resolutie.

Hetzelfde geldt voor het wegwerken van de discrepanties bij de prijszettingen van de watertarieven. Enkel actualiseren van de cijfers volstaat blijkbaar. Onze fractie vraagt dat u deze discrepanties zo snel mogelijk effectief wegwerkt.

Collega's, nog zo'n aanslepend dossier in onze commissie is de inwerkingtreding van een stookoliefonds. De minister stelt dat de onderhandelingen met de andere gewesten nog steeds lopen, maar dat er wordt gewerkt aan de voorbereidingen van een Vlaams stookoliefonds, indien een Belgisch uitblijft. Mogelijk kunnen er met het aantreden van de nieuwe Federale

Regering vorderingen worden geboekt, want het afronden van dit dossier is echt heel belangrijk voor duizenden gezinnen. Zo niet is het opstarten van een Vlaams fonds voor lekkende brandstoftanks een prioriteit.

Ook in het dossier van de herbebossing wordt blijkbaar steeds meer achterstand opgebouwd. Het Boscompensatiefonds wordt nog steeds niet geactiveerd voor de aanleg van bossen. Er werden in 2011 projecten ingediend voor 95 hectare, terwijl het budget blijkbaar maar voldoende was voor 15,5 hectare.

Nu wordt het bedrag verdubbeld, wat nog steeds absoluut onvoldoende is. Men gaat in 2012 een nieuwe oproep verspreiden. Dat is positief, maar het is ons een raadsel hoe u dat wilt financieren, gezien de omvang van de projecten. Wij vragen op dit vlak dat u veel intensiever werkt met beheersovereenkomsten waartegenover een billijke vergoeding staat, of dat u opteert voor een vrijwillige verwerving door de overheid, eerder dan te mikken op een doorgedreven aankoopbeleid.

Minister, Open Vld vraagt u met nadruk om inzake de aanpak van de milieuproblemen in het algemeen voluit te kiezen voor ecologische innovatie via het intensief aanmoedigen van de ontwikkeling van nieuwe technologieën. Alleen op die manier kunnen we onze algemene doelstellingen halen zonder een veel te hoge prijs te moeten betalen. In die kennisopbouw zitten immers ook belangrijke troeven om deze technieken te kunnen exporteren en in het buitenland te valideren. Deze algemene attitude vinden we veel te weinig terug in uw begroting en in uw beleidsbrief. Wij zullen die dan ook niet goedkeuren. Ik dank u. (*Applaus bij Open Vld*)

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mevrouw De Vroe, u verwijst naar de interne staatshervorming, en naar het feit dat wij de middelen die nu in het kader van de samenwerkingsovereenkomst aan de gemeenten worden gegeven, zouden willen aanwenden voor rioleringswerken. De Vlaamse Regering heeft dat principieel goedgekeurd. U vraagt zich af hoe dat in zijn werk zal gaan. Wij hebben nog even tijd, want dat zal pas in 2014 gebeuren. Wij overleggen daarover met de lokale besturen en de VVSG. Ik maak mij sterk dat daarover in de loop van 2012 meer duidelijkheid zal worden verschaft.

Hetzelfde geldt voor de polders en wateringen. Wij overleggen om de uitvoering rond te krijgen, uiteraard conform de resolutie die het Vlaams Parlement heeft goedgekeurd. Voor het stookoliefonds hebben wij gewacht op de vorming van de Federale Regering. Eigenlijk was alles zo goed als rond. Het is nog steeds onze ambitie om dat samen met de Federale Regering en de andere gewesten uit te werken. Als dat niet lukt, zullen wij – zoals in het regeerakkoord is bepaald – onze verantwoordelijkheid nemen. Wij denken dat het evenwel de moeite waard is om te proberen dat eerst op federaal niveau aan te pakken. De sector is trouwens op federaal niveau georganiseerd.

Ik ontken ten stelligste dat het niet goed gaat met de bosuitbreiding en het aantal bomen in Vlaanderen. Het Boscompensatiefonds wordt aangewend. Die middelen gaan naar de lokale besturen, met groot succes. In 2012 herhalen wij dat. Wij zijn de discussie over het aantal hectare bos dat zou verdwijnen of dat zou zijn aangeplant een beetje beu. Vanaf dit jaar is er een objectief, neutraal meetinstrument: de Boswijzer. Er wordt gewerkt met luchtfoto's en screening op het terrein. Tweejaarlijks wordt die oefening gedaan. De Boswijzer toont aan dat er vandaag meer bos is dan drie jaar geleden. Dat is een positieve evolutie die wij willen voortzetten.

Ik ben verrast dat u zegt dat ik niet inzet op innovatie die mikt op een vergroening van de economie. Ik ontken dat ten stelligste. Vorige week is in het Vlaams Parlement het Materialendecreet goedgekeurd. Er zitten veel tools in om innoverend aan de slag te gaan, zodat wij onze troeven inzake recyclage en hergebruik van materialen kunnen uitspelen. Wij

willen koploper in Europa worden inzake duurzaam materiaalbeheer. Wij zetten dus wel degelijk in op innovatie en vergroening van de economie.

Mevrouw Gwenny De Vroe: Minister, ik dank u voor uw opmerkingen. In ons voorstel van resolutie van vorige week over het Materialendecreet heeft mijn fractie ook al meer aandacht gevraagd voor innovatie.

Ik heb niet gezegd dat er in de begroting totaal geen aandacht aan wordt besteed, maar wel dat er te weinig aandacht aan wordt besteed.

Wat de bebossing betreft, ben ik tevreden dat er eindelijk meer aandacht aan wordt besteed. Ik vind dat heel belangrijk. Daarom kom ik daar inderdaad vaak op terug in de commissievergaderingen. Ik zal het kort houden, want we kunnen daar heel ver over uitweiden. De Open Vld-fractie is tevreden dat er in 2012 opnieuw een oproep wordt gelanceerd voor projecten voor nieuwe bebossing voor gemeente- en provinciebesturen. Wij zijn ook vragende partij voor het volledig operationaliseren van het Boscompensatiefonds.

In de gemeentelijke diensten leeft er grote onzekerheid en onduidelijkheid inzake het milieuconvenant. Ik hoop dat u daar zo snel mogelijk over gaat communiceren. Men weet het echt niet meer. Ik weet dat er vorig jaar heel laat gecommuniceerd is over het verminderen van de projectsubsidies. Ik geloof dat de gemeenten dat pas in januari 2011 vernamen. Toen lagen hun projecten allang vast. De Open Vld-fractie vraagt dat u snel duidelijkheid verschaft omtrent uw plannen met betrekking tot het milieuconvenant.

De voorzitter: De heer Martens heeft het woord.

De heer Bart Martens: Voorzitter, minister, dames en heren, ik zal me focussen op drie thema's, met als eerste wateroverlast. Momenteel wordt Vlaanderen weeral het slachtoffer van overstromingen. Wij zijn tevreden dat er in 2011 en 2012 meer middelen gingen en gaan naar waterbeheersingswerken en erosiebestrijding. Er zal werk worden gemaakt van de overstromingsgevaar- en overstromingsrisicokaarten. Op basis daarvan kunnen in de nieuwe generatie stroomgebiedbeheersplannen bijkomende overstromingsgebieden worden afgebakend.

Minister, we zijn natuurlijk niet op het peil dat de Vlaamse Regering enkele jaren geleden had aangegeven om het geactualiseerde Sigmaphan binnen een redelijke termijn te kunnen realiseren. Ook de doorlooptijd in de realisatie van een aantal reeds goedgekeurde overstromingsgebieden laat op zich wachten. Natuurlijk, we moeten de tering naar de nering zetten. De middelen zijn niet onbeperkt. We moeten roeien met de riemen die we hebben. Wie niet rijk is, moet slim zijn.

In de aanbevelingen van de commissie Wateroverlast staan heel wat maatregelen die geen geld kosten maar het overstromingsrisico wel kunnen beperken. Ik denk aan de informatieplicht die we in de vastgoedadvertenties opgenomen willen zien. Zo kunnen we verhinderen dat de mensen een kat in een zak kopen. Ze kunnen dan vermijden om percelen te kopen in overstromingsgevoelige gebieden. Ik denk aan de 'vastgoedparagraaf' die we in de notariële akte willen zetten. Ik denk aan het systeem van erfdienstbaarheden, waarmee we zouden kunnen opleggen dat in overstromingsgevoelig gebied het waterbergend vermogen niet verder mag afnemen. Meestal gaan de mensen hun eigen perceel ophogen om overstroming te voorkomen zodat elders de overstromingsrisico's toenemen. Dat moet definitief tot het verleden gaan behoren. We zouden met aandrang willen vragen om samen met de minister van Ruimtelijke Ordening van die aanbevelingen werk te maken.

Dan kom ik bij het thema natuur. Ik geef toe dat het bosareaal er de laatste jaren licht op is vooruitgegaan, maar we zijn nog ver verwijderd van die 10.000 hectare bijkomende bossen die we in het Ruimtelijke Structuurplan Vlaanderen (RSV) hebben beloofd en die nog eens zijn opgenomen in het Vlaams regeerakkoord. Het proces van ruimtelijke afbakening van bijkomende bosgebieden en bosuitbreidingsgebieden verloopt traag. De gebieden die worden

afgebakend, moeten soms heel lang wachten op hun realisatie. Wij denken dat we hier gebruik moeten maken van het engagement van de lokale besturen om onze bosambities te verwezenlijken. De provincie Antwerpen bijvoorbeeld wil zelf het heft in handen nemen voor de realisatie van het stadsrandbos. Misschien moeten we er toch maar aan denken, minister Muyters, om die delegatie effectief te verlenen.

Minister Schauvliege, er was veel meer vraag van lokale besturen om gebruik te kunnen maken van het Boscompensatiefonds voor het realiseren van lokale bossen, dan er aanbod was. Nu verdubbelen we die middelen, maar wat ons betreft moeten we op dat elan blijven verdergaan en moeten we alle bosengagements van lokale besturen kunnen inwilligen.

In de middelen die naar aankoopsubsidies gaan voor terreinbeherende verenigingen is serieus het mes gezet. We moesten besparen, maar op termijn moeten die middelen opnieuw op peil worden gebracht om de doelstelling uit ons regeerakkoord te kunnen realiseren, namelijk dat er per jaar 3000 hectare bijkomende gebieden onder actief natuurbeheer zouden vallen. Aankoop is nog altijd een van de meest doeltreffende instrumenten om de biodiversiteitsdoelstellingen te kunnen realiseren. Misschien moeten we af van het principe om eerst af te bakenen en nadien in te richten en te beheren. Misschien moeten we eerst steun geven voor aankoop om nadien een bestemmingswijziging te laten volgen.

Minister Van den Bossche, we worden geconfronteerd met de beslissing van de federale overheid om afstand te doen van de zogenaamde usurperende bevoegdheden om komaf te maken met de fiscale stimuli voor energiebesparende maatregelen. Dat is een kans en een bedreiging: een kans dat we de steun uit één hand kunnen geven, een bedreiging dat we een verkeerd signaal zouden geven aan alle bouwheren en aannemers dat het beleid voor het stimuleren van energiebesparing niet zou doorgaan. We dringen aan op een verstandig Vlaams alternatief voor die wegvallende federale steun. (*Applaus bij de meerderheid*)

De voorzitter: Mevrouw Homans heeft het woord.

Mevrouw Liesbeth Homans: Minister Van den Bossche, ik zal me beperken tot het luik energie, met alle respect voor de andere aanwezige ministers. De N-VA ziet drie belangrijke pijlers in het energiebeleid. Die onderschrijft u zelf ook en dat stemt me positief. Ten eerste willen we inzetten op energie-efficiëntie en het verbeteren daarvan. Het tweede luik is de betaalbaarheid van de energie, en het derde luik is de evaluatie van alle openbardienstverplichtingen.

We moeten ons geen illusies maken. Als we onze energiefactuur willen laten dalen, dan zullen we zelf die verantwoordelijkheid moeten nemen. We zijn zelf verantwoordelijk voor het zuinig omspringen met energie. Dat is de enige mogelijkheid om onze energiefactuur daadwerkelijk te laten dalen.

Met deze Vlaamse Regering zetten we voluit in op rationeel energieverbruik, en op het zuinig omspringen met energie. Dat hebben we altijd gedaan, van bij de aanvang van deze regeerperiode in 2009, en dat doen we nu ook. Deze regering ziet wel degelijk het nut in van energiebesparende maatregelen. In het kader van het actieplan Groene Warmte worden de premies voor zonneboilers en warmtepompen verhoogd. Dat hadden we al bepaald, we doen dat niet op basis van beslissingen die elders worden genomen. We waren proactief en hadden dat al gepland.

Ook de premies voor vloer- en muurisolatie worden verhoogd. Verder voorziet deze Vlaamse Regering in een budget om 3000 daken gratis te isoleren. Minister, we hadden hier een pittige woordenwisseling over, maar we zijn het wel eens over het principe. Dat is belangrijk. We moeten inzetten op het energiezuinig maken van de woningen van de meest behoeftigen, mensen die door allerlei omstandigheden in de energiearmoede zijn gesukkeld. Dat is een win-winsituatie, zowel voor degenen die in de energiearmoede zitten en problemen hebben met het betalen van hun factuur, als voor alle andere Vlamingen die een energiefactuur betalen. Laten we een kat een kat noemen: het feit dat die mensen hun energiefactuur niet

kunnen betalen, komt terecht in een factuur van iedere Vlaming die het wel betaalt. Dus dat is een win-winsituatie.

Minister, in het kader van de doelstelling die we tegen 2020 moeten halen, moeten we uiteraard ook 13 procent hernieuwbare energie hebben. We staan daar volledig achter, maar we willen er toch nog eens op aandringen dat we tot een realistische mix moeten komen die ook kostenefficiënt is. Ik ben ervan overtuigd dat u dat ook inziet. U handelt er ook naar en ik twijfel er dus ook niet aan. Toch moeten we eens onderzoeken welke technologieën we blijven ondersteunen en op welke technologieën we moeten inzetten. Ik bedoel niet enkel financieel, maar ook dat we keuzes moeten durven maken. Uit uw beleidsbrief blijkt dat u ook wel overtuigd bent van het nut van biomassa. U kent mijn pleidooi voor biomassa. Ik denk dat biomassa een zeer belangrijke rol zou kunnen spelen in het behalen van die 13 procent tegen 2020, net zoals groene warmte. Ik heb al aangehaald dat we in het kader van het actieplan Groene Warmte allerlei premies verhogen. Dat is zeer goed.

Het is jammer maar de openbaredienstverplichtingen worden natuurlijk doorverrekend in de factuur van iedereen. Er moet solidariteit zijn. U hebt ook aangekondigd dat er een grondige evaluatie komt. Minister, ik kijk samen met mijn fractie uit naar een grondige evaluatie en ik ben ervan overtuigd dat die evaluatie echt wel zoden aan de dijk zou kunnen zetten. (*Applaus bij de N-VA*)

De voorzitter: De heer Reekmans heeft het woord.

De heer Peter Reekmans: Voorzitter, minister, collega's, ik ga het niet hebben over de houtkachels die verboden worden bij mist. Ik ga het wel hebben over een andere vorm van energie, die niet verboden wordt. De Europese Commissie zegt in een nieuw rapport dat de elektriciteitsprijzen in Europa zeker tot in 2020 zullen blijven stijgen. In de EU ligt ons land in het koppeloton inzake elektriciteitsprijzen. Dit rapport confronteert ons dus opnieuw met een bittere realiteit.

Minister, er zijn factoren in het spel waarop u geen greep hebt, maar net daarom moet u uw bevoegdheden maximaal benutten in die domeinen waar u wel invloed hebt. Als straks de regionalisering van de distributietarieven voor elektriciteit eindelijk een feit is, dan worden uw mogelijkheden verruimd. Vlaanderen zal evenwel een tandje moeten bijsteken inzake energiebeleid, want wat we tot hier toe al zelf deden, deden we helaas niet beter. Zonnepanelen en windturbines zijn op verschillende manieren illustraties van een in Vlaanderen penibel verhaal. Het nieuw Vlaams Energiebedrijf zal dat niet oplossen. Intussen gebeurt de distributie van energie nog steeds door gepolitiseerde intercommunales, gebundeld in twee koepels, maar de schaalvoordelen van die koepels komen helaas nog steeds niet bij de gewone consument terecht, net zomin als de zitpenningen en de energieconcerten, die volgend jaar worden afgeschaft, wat een goede zaak is. Minister, ik blijf pleiten voor één distributietarief. Ik hoop dat dat de eerste beleidsbeslissing is die u gaat nemen vanaf het moment dat de distributieprijzen geregionaliseerd zijn.

Minister Freya Van den Bossche: Mijnheer Reekmans, de tariefbevoegdheid komt pas in 2014 naar ons. Dat is vervelend, maar dat neemt niet weg dat we al wel een aantal stappen naar een fusie kunnen zetten, tenminste als de gemeenten natuurlijk ook mee willen. Het zou mijn bedoeling zijn om op heel korte termijn te werken aan een horizontale fusie binnen Eandis-gebied zodat we voor de gemeenteraadsverkiezingen van 2012, en dus voor het opnieuw aanwijzen van mensen die de mandaten invullen, alvast een plan op tafel kunnen leggen voor een gefuseerd net, dat het meteen ook kan stellen met een pak minder mandaten. U weet dat ik heb gevraagd om tweederde van de mandaten te schrappen. Er wordt nog steeds over vergaderd en gesproken. Ik denk dat we niet hoeven te wachten om een fusie door te voeren tot de tariefbevoegdheid bij ons ligt. Het zou wel kunnen betekenen dat het zinvoller is om de tarieven voorlopig te bevriezen in de huidige nog bestaande netgebieden om dan vanaf de nieuwe tariefperiode naar een andersoortig tarief te gaan dat je wel pas geleidelijk aan nieuw kunt maken.

Het zou niet fair zijn om dat op heel korte tijd te doen. We kunnen het met een tijdspad doen zoals dat voor het water is gebeurd in mijn eigen regio. Ik denk aan dat soort bewegingen.

En paar efficiëntieoefeningen kunnen al gebeuren nog voor we bevoegd zijn voor het tarief. Het echt faire tarief zullen we pas kunnen maken eens de bevoegdheid bij ons zit.

De heer Peter Reekmans: Minister, dat u de mandaten wilt verminderen, daar ben ik het absoluut mee eens, ik ben al twee jaar vragende partij. Wat bedoelt u met de horizontale fusie? Ik weet wel wat een horizontale fusie is, maar is het dan ook zo dat er binnen het Eandis-gebied al één prijs komt?

Minister Freya Van den Bossche: Neen, u moet de twee dingen van elkaar onderscheiden. Nu zijn er binnen de koepel van Eandis heel veel kleine distributienetbeheerdertjes (DNB). Mijn bedoeling is dat in plaats van 'Eandis Werkmaatschappij', Eandis – of hoe die dan ook mag heten – één DNB wordt. Het gaat nog niet om één DNB samen met Infrax, want dat is een zuivere communale en Eandis is voorlopig nog een gemengde intercommunale. We moeten de andere beweging nog even afwachten. Dit is stap één.

Stap twee is wat er met de tarieven gebeurt. Dat hoeft niet gelijktijdig te gebeuren. Dat is net wat ik u zeg.

De heer Peter Reekmans: Minister, sorry dat ik u onderbreek, maar eigenlijk gaan de namen veranderen. Vandaag zijn er verschillende onderdelen van Eandis met allemaal een andere naam en andere prijzen. Nu gaat u de schaal vergroten met de horizontale fusie. Ze zullen tot één Eandis fuseren, maar de distributieprijzen die per gebied verschillen, zullen blijven. Wat heeft dat dan opgebracht?

Minister Freya Van den Bossche: Er zijn twee bewegingen. Er is een enorme efficiëntiewinst. Als er allemaal kleine DNB's zijn die door één werkmaatschappij worden overkoepeld en we kunnen evolueren naar één grote DNB, dan kunnen we grote efficiëntiewinsten boeken, onder meer via het schrappen van mandaten.

De heer Peter Reekmans: Wat zijn de andere? Buiten het schrappen van de mandaten zie ik er geen.

Minister Freya Van den Bossche: U ziet geen enkel voordeel op het vlak van efficiëntiewinsten door naar één groter geheel over te gaan? Het verbaast me oprecht enorm dat u de efficiëntiewinsten niet zou zien van dit soort oefening.

Op termijn kan zo iets leiden tot een eengemaakt tarief, maar met een tijdspad en wellicht pas ingaande vanaf de nieuwe tariefperiode. U weet dat de tarieven nu ook zijn vastgelegd door de Commissie voor de Regulering van de Elektriciteit en het Gas (CREG) tot aan een bepaalde datum voor dewelke men de tarieven toch niet wijzigt. Zodra we die datum hebben bereikt, zouden we kunnen komen tot een eenwordend tarief waarbij we een tijdspad gebruiken om de tarieven geleidelijk aan gelijk te maken. Ik wil niet met een hakbijl alle tarieven van de ene op de andere dag gelijk maken, dat zou niet gaan.

De heer Peter Reekmans: Minister, ik vind dit een heel interessant debat.

De voorzitter: Goed, we gaan nu verder met uw betoog, mijnheer Reekmans. De minister heeft antwoord gegeven op uw vraag. We gaan nu verder.

De heer Peter Reekmans: Voorzitter, de minister kondigt hier in het parlement iets nieuws aan en dan mag ik daar als parlements lid toch een vraag over stellen? Laat u mijn tijd maar doorlopen. Ik vind dit belangrijker dan het aflezen van een spreektekst. Ik ga hier nog even op door.

Minister, ik snap heel goed dat u een schaalvoordeel krijgt als u de deelbedrijven tot één koepel omvormt, maar destijds, bij de overkoepeling door Eandis, zijn er al schaalvoordelen ontstaan. Buiten de afschaffing van de sectorcomités van effectief politieke mandaten, zie ik, als de distributiekosten niet zakken, niet in wat het dan nog aan voordelen inhoudt.

Minister Freya Van den Bossche: Er zijn ook altijd overheadkosten, dat weet u, en die kunnen alvast veel minder worden. Er zijn ook dingen zoals financieringsintercommunales. Die worden nu gelinkt aan de kleine DNB's en wat mij betreft zouden die niet meer hoeven te bestaan. Mocht minister Bourgeois daarover willen nadenken, ben ik zeker bereid tot afschaffing. Zijn er nog andere activa zoals Publigas en zo, dan kunnen die ook elders worden ondergebracht. Ik denk dat we in al die intercommunales enorm veel winst kunnen maken door een aantal ervan te fuseren en door een aantal structuren af te schaffen.

Het gelijk worden van de tarieven is stap twee. Ik wil niet dat stap één verhinderd wordt door de angst van degenen die denken dat het in hun gebied wel eens een beetje meer zou kunnen worden. Ik wil daarom eerst stap één zetten, de efficiëntieoefening, en pas daarna, geleidelijk aan, stap twee.

De heer Peter Reekmans: Minister, absoluut akkoord. Ik ben al tevreden dat we de kosten effectief zullen doen zakken, maar in een normale fusie, bij een normaal bedrijf in de privé, gaat het om de baten en de lasten. Als we deze fusie doorvoeren, vind ik dat de energieprijs, de distributieprijs, één prijs zou moeten worden omdat die dan marktconform is. En dan kunnen we niet meer invoeren dat de verschillen historisch gegroeid zijn. Ik vind het absoluut een stap in de goede richting, maar ik hoop dat u nog iets verder wilt gaan de komende jaren. Zeker in tijden van budgettaire krapte, zijn we dit de consument verplicht wegens de dure prijzen.

De goedkoopste manier om energie te besparen, is isoleren, ik denk dat we het daar allemaal over eens zijn. De heer Martens heeft al aangehaald dat de federale overheid ons voor het voldongen feit heeft gesteld dat het fiscaal voordeel werd afgeschaft. Voor alle duidelijkheid: mijn partij vond dat er oversubsidiëring was. We pleiten er niet voor dat Vlaanderen dat klakkeloos overneemt. Wel pleiten we voor een Vlaamse innovatieve premie om de betere leerlingen van de klas, de betere isoleerders, te belonen.

Minister, u hebt het voorrecht om een bijzonder boeiend beleidsdomein als energie in uw portefeuille te hebben, bovendien op een moment dat dit thema meer dan ooit op een kruispunt staat. Ik hoop dat u volgend jaar op basis van objectieve en heldere criteria de juiste keuzes maakt. We hebben in Vlaanderen echt niet meer de luxe om te talmen of te dwalen, we moeten nu de juiste weg inslaan. *(Applaus bij de heer Lode Vereeck)*

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

De heer Robrecht Bothuyne: Minister, ik zal het hebben over energie en wil beginnen met duidelijk te stellen dat u een zeer goede en zeer volledige beleidsbrief hebt afgeleverd. Hij gaat uit van de trias energetica die wordt gerespecteerd in uw beleid. Uw beleidsbrief is duidelijk ook een verdere uitwerking van het regeerakkoord en de beleidsnota. Energie-efficiëntie wordt verruimd en verscherpt. Het beleid inzake hernieuwbare energie wordt aangepakt. Zo zal groene warmte structureel worden ontwikkeld en wordt er een nieuw en hopelijk stabiel ondersteuningskader ingevoerd. Ons sociale energiebeleid wordt geoptimaliseerd. Tot slot is er de verbetering van de energie-infrastructuur waarbij we onder andere het grootschalige proefproject rond slimme meters kunnen opmerken.

Minister, ik wil toch een vijftal belangrijke punten meegeven die voor onze fractie essentieel zijn voor de verdere ontwikkeling van ons energiebeleid. Het moet allemaal kostenefficiënter. De inefficiëntie van bepaalde zaken begint zwaar door te wegen op onze energiefactuur. Bovendien moeten we in de doelgroepbepaling veel selectiever gaan optreden. De hervorming van de REG-premies (rationeel energiegebruik) die u hebt voorgesteld, is daarin een goed voorbeeld.

Minister, we weten dat onze energieprijzen hoger zijn dan in onze buurlanden. Er is daarnet al naar verwezen. Ze zijn bovendien vrij scherp gestegen na de mislukte liberalisering. De nieuwe Federale Regering wil dat grondig aanpakken, maar het is ook tijd dat we dit in

Vlaanderen gaan doen en de nodige actie ondernemen om de druk op de energiefactuur te verlichten.

Een aanzienlijk deel van het Vlaamse energiebeleid wordt gefinancierd door de consument via de nettarieven. Minister, als we onze energie betaalbaar willen houden voor gezinnen en bedrijven, dan moeten we ook in eigen boezem moeten durven te kijken. Door bepaalde beslissingen uit te stellen, zullen we de maatschappelijke kosten van het energiebeleid niet verzachten. Zo kunnen we bijvoorbeeld de oversubsidiëring vaststellen van de PV-installaties (Photo Voltaic) die in 2010 en 2011 werden geplaatst. Het is dan ook belangrijk dat we op korte termijn hierop ingrijpen om ervoor te zorgen dat de kosten voor het groenestroombeleid niet verder stijgen. Oversubsidiëring kan niet, subsidiëring kan uiteraard wel. Minister, ik hoop en ik ben ervan overtuigd dat wij in u hiervoor een bondgenoot zullen vinden.

Minister Freya Van den Bossche: Mijnheer Bothuyne, ik begrijp wat u zegt, maar het verhaal heeft twee kanten. Als we vaststellen dat er oversubsidiëring is, wat ik bijvoorbeeld vorig jaar heb vastgesteld in het geval van de zonne-energie, duurt het – zelfs met medewerking van meerderheid en oppositie enzovoort – maanden alvorens je daar iets aan kunt doen, om de eenvoudige reden dat die bedragen in het decreet zijn vastgelegd. Vanzelfsprekend horen we de correcte procedure te volgen. Dat systeem heeft het nadeel dat het helemaal niet dynamisch is, terwijl de specifieke factoren die bepalen of een bepaald bedrag zal leiden tot over- of ondersubsidiëring dat wel zijn. De elektriciteitsprijs bijvoorbeeld bepaalt eigenlijk hoe snel uw installatie afgeschreven is. Die fluctueert. Bij een aantal installaties is de brandstofprijs zeer relevant en belangrijk daarvoor, ook de prijs van enkel het installeren van een installatie.

Ik wijs u erop dat de prijs van zonnepaneelinstallaties een aantal weken geleden tot ongeveer 2000 euro is gedaald. Al die factoren veranderen dermate snel dat het onmogelijk is om daar met het huidige systeem een degelijk antwoord op te bieden. Als we niet komen tot een dynamisch systeem dat bedrijven een rendement en consumenten een bepaalde terugverdientijd kan garanderen, zonder daar een specifiek bedrag op te plakken, dan zullen we altijd hetzelfde hebben. De ene installatie, zoals een aantal biomassacentrales nu, zal dan altijd te weinig hebben om te kunnen blijven draaien, terwijl de andere te veel zal hebben gekregen, zoals in het geval van de zonnepanelen. Ik wil dus vooral fundamenteel komen tot een nieuw systeem. U zegt dat we snel nog een aantal ingrepen zouden moeten kunnen doen. Dat is ook wel zo, maar telkens als we met veel moeite ingrepen hebben gedaan, merken we dat die cijfers de dag erna alweer achterhaald zijn. Er moet dus een nieuw systeem komen. Ik roep zeker u, als lid van de meerderheid, op om mee te werken aan en mee te denken over dat nieuwe systeem. Ik heb mijn voorstellen op tafel gelegd. Laten we de komende weken de nodige knopen doorhakken en een degelijk systeem maken, en er zo voor zorgen dat we niet telkens brandjes moeten blussen.

De heer Hermes Sanctorum: Minister, ik steun uw betoog. We moeten inderdaad fundamenteel werken, en ons niet beperken tot knip- en plakwerk. (*Opmerkingen van de heer Robrecht Bothuyne*)

Dat is helemaal geen voortschrijdend inzicht. Ik ben zeer consequent ter zake.

Mijnheer Bothuyne, u bent tegen oversubsidiëring. Dat is een terechte algemene kritiek. Wat vindt u echter van ondersubsidiëring, bijvoorbeeld als het gaat over zonneboilers? Zeker vanaf 2012 is er bij renovatie sprake van een terugverdientijd van 16 jaar, en bij nieuwbouw van 22 jaar. Dat is de groene warmte die we allemaal willen promoten. Wil uw partij zich dan ook inzetten om die ondersubsidiëring aan te pakken en bijvoorbeeld die zonneboilers beter te ondersteunen?

De heer Robrecht Bothuyne: Ja, mijnheer Sanctorum.

Minister, het moet een en-enverhaal zijn. Er moet snel een grondige hervorming gebeuren, maar er moeten ook snel een aantal kortetermijnaanpassingen zijn. Als het Vlaams

Energieagentschap stelt dat de terugverdientijd voor nieuwe zonnepaneelinstallaties, zelfs na de federale afschaffing van de fiscale aftrek, nog altijd slechts acht jaar bedraagt, en wij garanderen die installaties vijftien of twintig jaar steun, dan is dat te lang. Dat is oversubsidiëring. We moeten toch proberen dat snel aan te pakken.

Dan is er de financiering van ons beleid. Nu schuiven we de rekening van dat beleid via de nettarieven grotendeels door naar gezinnen en bedrijven. De vraag moet worden gesteld hoe lang we dat nog kunnen volhouden. Voor ons is ter zake het maximum bereikt, alleen al als we kijken naar de competitiviteit van de bedrijven. Misschien moeten we dus een aantal zaken uit de factuur halen. Dat zal op langere termijn moeten gebeuren, maar alleszins zien we dat de stimulansen voor de uitbouw van groene warmte grotendeels met algemene middelen worden gefinancierd. Voor ons gaat dat dus de goede richting uit. *(Opmerkingen)*

Het mag meer zijn, ja.

Minister, de jongste weken, en daarnet ook al, is er heel wat te doen geweest over de afschaffing van de federale fiscale aftrek. We hebben daar vorige week al een debat over gehad in de commissie. We ondersteunen de prioriteiten die u ter zake naar voren hebt gebracht: ten eerste, het isoleren van dak, muur en vloer, ten tweede, het vervangen van slecht geïsoleerde ramen; ten derde, het inzetten op de marktintroductie van innovatieve technologieën, zoals zonneboilers, warmtepompen en micro-wkk (warmte-krachtkoppeling).

Het lijkt me belangrijk dat u snel duidelijkheid geeft op dat vlak. Vorige week hebt u aangegeven dat u deze week of ten laatste begin januari de resultaten daarvan zou geven. Kunt u daar ondertussen al iets meer over zeggen?

We moeten ook dringend werk maken van een rechtvaardige tarifiering van het netgebruik. We willen de prosumenten niet stigmatiseren, maar het kan het niet langer dat ze niet meebetalen voor het gebruik van het net en de daaraan gekoppelde sociale en ecologische openbare dienstverplichtingen. We hebben nochtans een heel goed instrument om te komen tot een meer rechtvaardige tarifiering. Er is uiteraard de overheveling, hopelijk zo snel mogelijk, van de tariefbevoegdheid naar Vlaanderen, maar er is ook de slimme meter. Ik vind dat we, desnoods eerst bij wijze van proefproject, maar vooral in functie van die rechtvaardige tarifiering, die slimme meter snel moeten introduceren bij de prosumenten. Zo zal de basis die betaalt voor het netgebruik, worden verruimd.

Minister Freya Van den Bossche: Ik ondersteun uw pleidooi om de netkosten correcter te verrekenen. Ooit was het logisch om die kosten hoger of lager te maken samen met uw factuur. Nu is dat niet meer logisch, omdat de mate waarin men het net gebruikt niet meer gelijkloopt met die factuur. We moeten dat dus inderdaad aanpassen.

Ik vind evenwel niet dat we daar noodzakelijkerwijze een slimme meter voor nodig hebben. Dat kan ook op andere manieren. Indien wij zo'n voorstel, los van die slimme meter, zouden formuleren, hoop ik dat u daarover zou willen nadenken. We moeten nog afwachten hoe zinvol de uitrol van de slimme meter zou zijn en voor welke groep.

De heer Robrecht Bothuyne: Minister, we steunen u bij de uitvoering van uw beleidsbrief en hopen dat u ten volle rekening zult houden met de suggesties die onze fractie heeft gedaan. *(Applaus bij CD&V, sp.a en de N-VA)*

De voorzitter: Mevrouw De Knop heeft het woord.

Mevrouw Irina De Knop: Voorzitter, minister, collega's, ik sta perplex. Als ik hoor wat mevrouw Homans en de heer Bothuyne zeggen, is de oppositie bijna overbodig geworden. Ze doen dat wel zeer vriendelijk, minister, maar eigenlijk maken ze toch wel brandhout van het huidige energiebeleid.

Mijn betoog zal een stuk milder zijn.

Minister Freya Van den Bossche: Voorzitter, ik heb heel aandachtig geluisterd naar de vorige betogen.

Mevrouw De Knop, kunt u de specifieke punten opsommen waaruit u afleidt dat de collega's van N-VA en CD&V het beleid, zoals door mij gevoerd, niet zouden ondersteunen? Ik wil daar zeker op ingaan.

Mevrouw Irina De Knop: Ik vrees dat we dan een herhaling zullen krijgen van het debat dat al werd gevoerd.

Minister, het gaat grotendeels over de vraag die ik zowel bij mevrouw Homans als bij de heer Bothuyne hoor om de openbardienstverplichtingen te evalueren. U bent daar inderdaad al meer dan een jaar mee bezig. We kijken allemaal hoopvol uit naar de resultaten.

Verder pleiten een aantal collega's ervoor om de maatregelen op het vlak van de ondersteuningsmechanismen te focussen op energie-efficiëntie en ook om dat kostenefficiënt te doen. Dat is ook een van de uitgangspunten die wij in de reflectienota hadden geschreven. Ik ben dus erg blij om dat hier van de collega's te mogen horen.

Mevrouw Liesbeth Homans: Mevrouw De Knop, ik zie niet in hoe ik heb geageerd tegen het beleid van minister Van den Bossche. Ik heb net gezegd dat ik uitkijk naar de evaluatie van de openbardienstverplichtingen die de minister heeft gepland. We hebben daar in de commissie ook al verschillende debatten over kunnen voeren. We hebben dus wel degelijk inbreng gehad. Mocht u dat gewild hebben, had u ook inbreng kunnen hebben.

In verband met de evaluatie van het ondersteuningsmechanisme zeggen wij dat er een nieuw systeem komt. Minister Van den Bossche zegt net hetzelfde. We gaan dus gewoon met elkaar in overleg. Ik zie niet in waarom u dat interpreteert alsof wij op voet van oorlog leven.

Minister Freya Van den Bossche: Die evaluatie van de sociale openbardienstverplichtingen staat in het regeerakkoord. De resultaten zijn er intussen ook. We kunnen nu het debat over de inhoud voeren. Ik denk en hoop dat we daar – zoals vaak in de commissie – een heel open woordenwisseling over zullen hebben om dan een beslissing te nemen die door een vrij grote groep gedragen wordt, hier en daar misschien ook met wat steun vanuit de oppositie.

Ik heb altijd al gezegd dat energie-efficiëntie op de eerste plaats komt. Dat is het simpelste. Ik denk niet dat één iemand in dit parlement iets anders zal zeggen. De slimste manier om energie te besparen, is toch gewoon door ze niet verbruiken? Hoe minder u verbruikt, hoe beter. Dan pas moet u nadenken over de manier waarop u de energie die u nodig hebt, zult opwekken. We moeten in eerste instantie toch gewoon zo weinig mogelijk verbruiken?

Ik begrijp niet waar u daarover een verdeeldheid ziet tussen mensen binnen de meerderheid of mensen binnen dit halffrond. Ik denk dat dit net een van de heel eenvoudige zaken is waar iedereen met een beetje boerenverstand het over eens is.

Mevrouw Irina De Knop: We zijn het daar allemaal over eens, minister, maar u moet toch erkennen dat zich dat vandaag niet vertaalt in het ondersteuningsbeleid. En laat dat nu precies de kritiek zijn die wij vanuit de oppositie willen brengen.

Ik wil het ook nog even hebben over de oprichting van het Vlaams Energiebedrijf, ook al zult u zeggen dat het niet uw bevoegdheid is. Wat ons betreft, is het duidelijk dat de Vlaamse Regering haar huiswerk voor dit dossier onvoldoende heeft voorbereid. Dat bleek de voorbije weken trouwens nog eens bij de goedkeuring van de resolutie, waarin de meerderheid dan zelf maar gaat verduidelijken wat het takenpakket van dat nieuw op te richten Vlaams Energiebedrijf moet zijn. Waarom men dat niet meteen gedaan heeft bij de goedkeuring van het decreet, blijft voor ons een vraagteken.

De goedkeuring van het decreet moest snel snel gebeuren voor het zomerreces. Men verwacht dan dat er ook meteen werk van wordt gemaakt, zoals de aanwijzing van een CEO, het voorstellen van een samenwerkingsovereenkomst, de samenstelling van een raad van bestuur,

het opstellen van een businessplan. Maar wat blijkt? Er is nog geen CEO, geen samenwerkingsovereenkomst, geen businessplan, geen raad van bestuur enzovoort. De vraag is dan ook of het paradepaardje van deze regering niet meer zo belangrijk is. U moet mij eens uitleggen waar het getalm vandaan komt.

De minister zei daarnet zelf al dat het realiseren van energiebesparingen een van de belangrijkste taken van het beleid is, maar ook het Vlaams Energiebedrijf. Is dat dan minder prioritair geworden? We zijn twee jaar verder in deze legislatuur, en alles wat er over het Vlaams Energiebedrijf vooraf werd gezegd en geschreven, is dode letter gebleven. Twee jaar tijd is verloren, tijd die nuttiger had kunnen worden gebruikt voor misschien bijkomende initiatieven, naast het lopende beleid, of om een evaluatie van het lopende beleid met wat meer spoed te doen.

Het beste kilowattuur is er inderdaad een dat niet wordt verbruikt, minister. En dus moeten we op een significant sterkere manier ondersteuning geven aan energiebesparende maatregelen, uiteraard altijd met de gedachte dat die ondersteuning in de toekomst moet gaan naar technologieën met het hoogste rendement aan de laagst mogelijke kostprijs.

Minister, we kijken heel erg uit naar het nieuwe ondersteuningsbeleid voor groene stroom en naar de evaluatie van de openbaredienstverplichtingen. Dat beleid wordt nu nog onrechtmatig doorgerekend in de energieprijzen. Dat is onze fractie een doorn in het oog. Er werd daarnet ook voor gepleit om wat meer naar de algemene middelen te halen. Dat zou ons verstandig lijken. Ofwel moet u minstens een systeem uitwerken waarbij de kostprijs van dat alles transparant is, zowel voor de klant die de energie betaalt als voor het beleid, zodat we het beleid in de toekomst niet zo moeten laten ontsporen en de oversubsidiëring niet zo lang moeten laten duren.

Op basis van de bevoegdheidsverdeling is het zeer duidelijk dat energiebesparing en -efficiëntie een volledig gewestelijke bevoegdheid is. In die zin is onze boodschap duidelijk: maak werk van die bevoegdheid en maak er echt een topprioriteit van. Bewijs ze niet alleen lippendienst. Dat is de enige manier waarop we in Vlaanderen en België op een kostenefficiënte manier zullen kunnen zorgen voor onze energiebevoorrading.

Minister, de overdracht van bevoegdheden kan voor u een bijkomende opportuniteit zijn. Er worden op federaal niveau inderdaad wel een aantal maatregelen geschraapt, maar dat kan misschien hét momentum zijn om hier de evaluatie te versnellen en zo snel mogelijk keuzes te maken in het beleid dat u daaromtrent voert.

Mevrouw Liesbeth Homans: Mevrouw De Knop, ik begrijp uw houding ten aanzien van het Vlaams Energiebedrijf echt niet. Wij hebben begin juli 2011 de oprichting daarvan goedgekeurd. We zijn de oppositie dankbaar voor de constructieve houding die ze daarbij heeft aangenomen. Commissievoorzitter Penris kan dat beamen. Wij hebben in overleg beslist nog een voorstel van resolutie te laten goedkeuren door dit Vlaams Parlement waarin we de minister nog eens willen wijzen op haar verantwoordelijkheid – ik heb het dan over minister Lieten en niet over minister Van den Bossche. Minister Lieten is het engagement aangegaan dat ze met het businessplan en het meerjarenplan naar het parlement zal komen. Dat is goed, want zij is daar niet toe verplicht.

Er staat wel degelijk een punt over het Vlaams Energiebedrijf geagendeerd op de vergadering van de ministerraad deze week.

Wat die energiebesparing betreft, dacht ik dat u daar achter stond. Het is heel belangrijk dat het Vlaams Energiebedrijf prioritair inzet op het energiezuinig maken van de gebouwen die gelinkt zijn aan de Vlaamse overheid. Met het geld dat vrijkomt op de Vlaamse begroting kan de regering andere dingen doen.

Mevrouw De Knop, de enige vraag die ik uw fractie in de commissie heb horen stellen over het Vlaams Energiebedrijf, was wanneer de raad van bestuur zou worden ingevuld.

De heer Robrecht Bothuyne: Mevrouw De Knop, ik vind het oneerlijk wat u hier zegt. U hebt het de helft van uw spreektijd gehad over een beleidsinitiatief van de regering waarbij de bevoegde minister hier niet aan tafel zit. Het Vlaams Energiebedrijf zal straks bij de bevoegdheden van minister Lieten waarschijnlijk aan bod komen.

De meerderheid heeft dat voorstel van resolutie voor de zomer tijdens de bespreking van het ontwerp van decreet in alle transparantie ingediend. De afspraak was dat te behandelen na het zomerreces. Uiteraard is er nog geen CEO onmiddellijk nadat het decreet is goedgekeurd. Daar wordt een objectieve selectieprocedure voor georganiseerd. De tijd van de politieke benoemingen is wat ons betreft allang voorbij.

Het businessplan is in opmaak, conform het voorstel van resolutie dat we hier met de meerderheid hebben neergelegd. Het Vlaams Energiebedrijf is geen Vlaams Electrabel, maar zal een zeer nuttige speler zijn die op het vlak van energiebesparing en de introductie van innovatieve energietechnologieën heel nuttig werk zal leveren.

De heer Bart Martens: Mevrouw De Knop, ik vind het ook eigenaardig dat u langs de ene kant zegt geen enkele meerwaarde te zien in een Vlaams Energiebedrijf en ons langs de andere kant komt opjagen omdat het niet snel genoeg gaat. In de commissie hebben we naar aanleiding van de bespreking van ons voorstel van resolutie duidelijk gemaakt waarom we pas nu met het Vlaams Energiebedrijf op de proppen komen. Daar had de Vlaamse Regering altijd duidelijkheid over verschaft. Er was afgesproken dat er de eerste jaren bespaard zou worden om tegen het einde van de legislatuur ruimte vrij te maken voor nieuwe initiatieven. Ik denk dat de lopende procedure voor niemand verrassingen inhoudt, misschien wel voor u.

Wij hebben tijdens de zomervakantie aan het remuneratiecomité gevraagd wat een CEO moet verdienen enzovoort. De procedure voor een CEO loopt nu. Jobpunt Vlaanderen is daar volop mee bezig. Die CEO zal worden aangesteld en zal zijn businessplan kunnen opmaken. Dat zal dan worden voorgelegd aan een raad van bestuur.

Deze procedure loopt zoals dat altijd gepland is. Er zit wat ons betreft geen enkele vertraging op. Ik denk dat wij vanuit het parlement onze rol hebben gespeeld om via een voorstel van resolutie duidelijk te maken waar wij de focus gelegd willen zien in het businessplan en de samenwerkingsovereenkomst tussen het Vlaams Energiebedrijf en de Vlaamse Regering. Ondanks het feit dat er 200 miljoen euro wordt vrijgemaakt, zijn de middelen beperkt, gelet op de talrijke activiteiten die we in het oprichtingsdecreet hebben opgenomen.

De heer Hermes Sanctorum: In tegenstelling tot mevrouw De Knop ben ik wel voorstander van zo'n Vlaams Energiebedrijf. Leden van de meerderheid, ik stel voor dat u iets meer bescheidenheid aan de dag legt als het gaat over dat Vlaams Energiebedrijf. We zijn halverwege de legislatuur en er is nog niets van dat Vlaams Energiebedrijf zichtbaar. Alleen is er een budget van 200 miljoen euro opgenomen in de begroting van 2010. We zijn nu bezig over de begroting 2012. Collega's van de meerderheid, dit is een sukkeldossier. Ik kan u alleen met spoed aanmanen om werk te maken van het Vlaams Energiebedrijf.

Minister Freya Van den Bossche: Ik wil het hebben over alles waar ik zelf iets over te zeggen heb. Ik vind het inderdaad jammer dat u niet zult deelnemen aan het debat dat nog zal worden gevoerd over het Vlaams Energiebedrijf wanneer het gaat over onder andere de overheidsinvesteringen die de bevoegdheid zijn van minister Lieten. Het zou een meerwaarde zijn voor het debat.

U hebt ook zaken gezegd die wel mijn bevoegdheid betreffen. Ik heb gezegd dat het tarief van de sociale openbardienstverplichtingen onrechtvaardig is samengesteld. Een aantal aspecten van dat tarief, onder meer de berekening van de netkosten, zijn niet rechtvaardig. De heer Bothuyne wees daar al op. De cascadering is niet rechtvaardig, vind ik zelf. Het tarief en de manier waarop het tarief is samengesteld, zijn niet rechtvaardig. Maar ik kan daar niets aan doen zolang de tariefbevoegdheid niet naar Vlaanderen komt, dus tot 2014.

U zegt dat ik de oversubsidiëring heb laten ontsporen. Ik schop zelden naar een voorganger, ik zit zo niet in elkaar. Maar de zaken zijn wel ontspoord tijdens de vorige regeringsperiode – uw partij maakte toen deel uit van de regering. Indien u het niet telkens nodig zou vinden om mij te verwijten dat ik de zaken heb laten ontsporen, dan zou ik u daar ook niet aan moeten herinneren. Ik doe dat niet graag. Maar het was wel deze regering die voor het eerst de groenestroomcertificaten naar beneden heeft herzien. Dat gebeurde al een eerste keer en nu wordt er opnieuw een oefening in die zin voorzien. U weet ook dat het systeem zelf twintig jaar betaling van die gelden voor de zonnepanelen garandeert. Wat voordien is toegekend, blijft nog lopen de komende jaren. Mevrouw De Knop, dat is een erfenis. Als u mij niet steeds verwijt dat die erfenis daar ligt, hoef ik u er niet aan te herinneren wie haar daar heeft achtergelaten.

Wij hebben al werk gemaakt van transparantie. U hebt de kans gekregen om het amendement van mevrouw Homans goed te keuren. Neen, schudt mevrouw Homans, u hebt dat niet gedaan. Nochtans was het een amendement dat bepaalde dat elke leverancier de juiste prijs van de groenestroomcertificaten op de factuur moest vermelden, en dus niet langer de boeteprijs. Dat is een grote transparantiewinst, maar als het gaat over lippendienst en daden, mevrouw De Knop, dan moet u eerst even in de spiegel kijken, want u hebt dat amendement niet mee goedgekeurd.

De heer Wim Wienen: Minister, ik heb er alle begrip en sympathie voor dat u stelt dat u zult antwoorden op vragen over uw dossiers en dat het moeilijk is om te antwoorden op vragen over dossiers in verband met het Vlaams Energiebedrijf. De Vlaamse Regering had kunnen vermoeden dat er, bij de bespreking van het luik energie, vragen zouden zijn over het Vlaams Energiebedrijf. Dan ware het toch wenselijk geweest dat de trekker van dat dossier, minister Lieten, hier vandaag aanwezig was geweest.

Mevrouw Irina De Knop: Minister, u maakt een aantal opmerkingen die zich in de marge bevinden van wat hier vandaag voorligt. Ik wil u, voor alle duidelijkheid, niet persoonlijk aanvallen. Ik weet ook wel dat u de oversubsidiëring voor een deel hebt teruggeschroefd. Maar wij zitten in de oppositie. Wij kijken naar de regering en daarvan bent u de veruiterlijking voor wat betreft energie. Mijn excuses als ik u daarbij persoonlijk zou hebben aangevallen, dat is helemaal niet de bedoeling. Maar om alle puntjes op de i te zetten: onze partij zat de vorige keer in de regering maar de uwe ook.

Mevrouw Homans, ik vind het toch heel vreemd. U lijkt nu te vragen wat u verkeerd hebt gedaan. “We hebben een decreet goedgekeurd en twee maanden later hebben wij een voorstel van resolutie ingediend. Wij hebben dat voorstel zelfs al aangekondigd op het ogenblik dat wij het decreet gingen goedkeuren.” Als dat de gewone gang van zaken is, oké. Excuseer, ik ben een nieuweling, ik had het niet begrepen dat het altijd op die manier ging: eerst het decreet goedkeuren en dan een resolutie om te zeggen wat dat decreet wel en niet gaat doen. Ik zal het onthouden.

Dan zegt u dat wij alleen bezig waren met de raad van bestuur en wanneer die wordt ingevuld. Dat is intellectueel oneerlijk. U weet ook dat wij een reflectienota hebben ingediend naar aanleiding van het ontwerp van decreet Vlaams Energiebedrijf. Als wij dat niet ten gronde in de commissie hebben kunnen bespreken, heeft dat misschien iets te maken met het sneltreintempo waarmee dit dossier moest passeren.

Tot slot wil ik nog iets over het Vlaams Energiebedrijf zeggen. We weten dat al twee jaar. Het is steeds de planning geweest het op die manier aan te pakken. Ik vind het dan ook vreemd dat hier de eerste twee jaar niets mee is gedaan. Het derde jaar moet het dan absoluut gebeuren. In mijn ogen hadden andere procedures, zoals de selectie van een CEO, de opmaak van een samenwerkingsovereenkomst of de concretisering van deze en andere punten, ook op voorhand kunnen worden voorbereid. In dat geval zou de uitrol enkel nog een formaliteit zijn. *(Applaus bij Open Vld)*

Mevrouw Liesbeth Homans: Mijn kritiek op de deelname van mevrouw De Knop aan het debat heeft betrekking op de bespreking van het voorstel van resolutie betreffende de oprichting van een Vlaams Energiebedrijf in de commissie en van de bijbehorende prioritering en gaat niet over de discussie die we tijdens de plenaire zitting hebben gevoerd.

Die resolutie is, voor alle duidelijkheid, deels op vraag van de oppositie tot stand gekomen. De oppositie heeft zelf duidelijkheid in verband met dat dossier gevraagd. Voor ons was het al voldoende duidelijk. Voor andere partijen volstond de omschrijving in het ontwerp van decreet blijkbaar niet. Door middel van dat voorstel van resolutie hebben wij duidelijkheid verschaft. Ik dacht dat elke hier aanwezige partij daar genoeg mee kon nemen. Ik stel nu vast dat mevrouw De Knop het daarmee niet eens is.

De heer Bart Martens: Ik vraag me af wat er mis mee is na de stemming over een ontwerp van decreet onmiddellijk ook over een voorstel van resolutie te stemmen. We hebben dat vorige week, naar aanleiding van de bespreking van het ontwerp van decreet betreffende het materialenbeleid, ook gedaan. We hebben toen het ontwerp van decreet en voorstellen van resolutie van de meerderheid, van Open Vld, van Groen! en van het Vlaams Belang behandeld. Niemand heeft daar een probleem van gemaakt.

Ik vind dit eigenlijk zelfs normaal. Indien we een zeer breed kaderdecreet of, in dit geval, machtigingsdecreet goedkeuren, kan het Vlaams Parlement onmiddellijk richting geven aan de manier waarop dit decreet moet worden ingevuld.

Mevrouw Irina De Knop: Ik wil nog even verklaren waarom ik niet aan het debat over het voorstel van resolutie heb deelgenomen. Dat is misschien een van mijn negatieve kantjes. Op een bepaald ogenblik ben ik het beu steeds opnieuw hetzelfde te zeggen. Het Vlaams Energiebedrijf zou er niet moeten zijn. Ik vind dit, alle resoluties nadien ten spijt, een zonde van de zendtijd.

De voorzitter: Mevrouw Eerlingen heeft het woord.

Mevrouw Tine Eerlingen: Mensen hechten steeds meer belang aan de goede kwaliteit van hun leefomgeving en aan de gevolgen daarvan op hun gezondheid. Het gevolg van de hoge bevolkingsdichtheid en van onze intensieve levensstijl, met alles wat daar verband mee houdt, is een zeer grote druk op onze leefomgeving. Ik wil het dan ook even over het milieubeleid hebben.

Een evenwichtig milieubeleid streeft naar ecologische kwaliteit met behoud van voldoende ruimte voor economische ontwikkelingen. Dat is geen sinecure. Het budget voor het beleidsdomein Leefmilieu en Natuur blijft in vergelijking met dit jaar voor 2012 nagenoeg hetzelfde. Het is dan ook des te belangrijker binnen dat budget de juiste keuzes te maken en voor een maximaal rendement te zorgen.

Er is de voorbije jaren al veel gebeurd. De uitdagingen blijven echter groot. Ik denk hierbij onder meer aan het luchtbeleid. Het fijn stof en NO_x blijven een zorgenkindje. De minister heeft al maatregelen aangekondigd om deze parameters beter in de hand te houden. Ze wil een luchtkwaliteitsplan opstellen, de emissienormen verscherpen en de verkeersbelasting vergroenen. We kijken alvast uit naar de implementatie en naar de resultaten.

Wat het waterbeleid betreft, verwijs ik naar de andere sprekers die hierover al het woord hebben genomen. De minister heeft al maatregelen genomen. Het gaat dan onder meer om infrastructuurwerken, om erosiebestrijding en om slibuiming. Hiervoor is een bijkomend budget uitgetrokken. We kijken uit naar de structurele aanpassingen die de minister in navolging van de aanbevelingen van het werkveld zal doorvoeren.

Het Materialendecreet zal ten uitvoer worden gebracht. Hierdoor zullen we volgend jaar op een rationele manier met grondstoffen kunnen omgaan.

De aanpassing van de geluidsnormen bevindt zich in een rechte lijn. De N-VA vindt het belangrijk dat een duidelijk signaal wordt gegeven. De gezondheid moet hierbij op de eerste

plaats komen. De schade die jongeren bij een blootstelling aan hoge geluidsniveaus oplopen, is immers vaak onherroepelijk.

Er is veel voorbereid en er zijn actieplannen opgesteld. Nu kijken we uit naar de implementatie op het terrein en naar de resultaten. (*Applaus bij de N-VA*)

■

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter: Dames en heren, we schorsen de vergadering.

- *De vergadering wordt geschorst om 17.07 uur.*
- *De vergadering wordt hervat om 17.18 uur.*

■

ONTWERP VAN DECREET houdende de middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2012

– 14 (2011-2012) – Nrs. 1 tot en met 3

ONTWERP VAN DECREET houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2012

– 15 (2011-2012) – Nrs. 1 tot en met 5

ONTWERP VAN DECREET houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2012

– 1326 (2011-2012) – Nrs. 1 tot en met 19

Algemene bespreking (*Voortzetting*)

Werk en Sociale Economie

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de voortzetting van de algemene bespreking van het ontwerp van decreet houdende de middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2012, het ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2012 en het ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2012.

We bespreken nu het beleidsdomein Werk en Sociale Economie.

Mevrouw Claes heeft het woord.

Mevrouw Sonja Claes: Voorzitter, ministers, collega's, 2012 wordt voor Sociale Economie het jaar van de waarheid. Vier belangrijke decreten staan op het programma: de ondersteuningsstructuren, maatschappelijk verantwoord ondernemen, lokale diensteneconomie en maatwerk. In mijn twee minuten moet ik me spijtig genoeg beperken tot enkele bekommernissen in verband met maatwerk. In de commissie zijn we daarop uitgebreid ingegaan.

Een goed screeningsinstrument is cruciaal, want dat meet de afstand tot de arbeidsmarkt. Het zal belangrijk zijn om die afstand juist aan te geven. Dat is een moeilijke oefening. Ik hoop dat het goed wordt opgevolgd en dat we een terugkoppeling krijgen in de commissie. De sector van de sociale economie, die kennis heeft over de doelgroep, moet worden betrokken bij het uitwerken van dat screeningsinstrument.

Belangrijk bij het maatwerk is ook de terugkeergarantie. Ik ben intussen wel gerustgesteld dat die voldoende is opgenomen in het voorstel van decreet. Nog onduidelijk is wel de vervanging: hoe moeten we omgaan in de sociale economie met de vervanging van de mensen die naar het gewone economische circuit gaan? De doorstroming naar het normale

economische circuit wordt zeker een debat bij het voorstel van Maatwerkdecreet. Om dat mogelijk te maken, moeten er gepaste stimuli komen.

Alle decreten worden uitgewerkt met grote betrokkenheid van de sector, heb ik gemerkt. Minister, ik wil enkel vragen dat u zorgt voor gepaste overgangsmaatregelen. CD&V zal heel graag aan die vier decreten meewerken, zodat ze – hopelijk in 2012 – tot een goed einde komen. (*Applaus*)

De voorzitter: De heer Janssens heeft het woord.

De heer Chris Janssens: Voorzitter, ministers, bij de voorbije besprekingen van de beleidsnota en de beleidsbrief Werk, waren we het er zo goed als met z'n allen unaniem over eens dat de Vlaamse minister van Werk over te weinig bevoegdheden en middelen beschikte om een voldoende efficiënt beleid te kunnen voeren. Het bleef willens nillens en dus zonder oneerbiedig te willen zijn, minister, te veel rommelen in de marge van het federale sociaal-economische en financiële kader. Er brandt nu een klein lichtje aan het eind van een te lange tunnel, maar het is nog steeds een zacht sluimerend spaarlampje. Wanneer het federale akkoord over de regionalisering van enkele aspecten van het arbeidsmarktbeleid precies uitgevoerd zal worden, is nog niet duidelijk.

Voor ons is het wel al duidelijk dat dit slechts een tussenstap kan zijn. Om het risico te vermijden om voor een oude zeur versleten te worden, voor wie het toch nooit goed of goed genoeg is, wil ik benadrukken dat elke regionalisering een stap vooruit is, maar dat inzake het arbeidsmarktbeleid het doel zeker nog niet bereikt is. Ook de Octopusnota, die toch deel uitmaakt van of een bijlage is bij het Vlaamse regeerakkoord, stelde scherpere eisen. De belangrijkste hefboomen voor Werk blijven federaal: onder meer de regels die tot het arbeidsrecht en de sociale zekerheid behoren, evenals de voorzieningen voor sociaal overleg en het loonbeleid. De bevoegdheden voor arbeidsmarkt en tewerkstelling blijven op verschillende niveaus versnipperd, wat de efficiëntie en goede werking niet ten goede komt.

Er wordt wel tegemoetgekomen aan sommige Vlaamse eisen. Maar de regio's moeten noodgedwongen nog te veel aan de hand van de federale overheid blijven lopen, waardoor de Vlaamse middelen om de economische slagkracht van Vlaanderen te verbeteren, worden ingeperkt.

Ik herhaal daarom wat ik ook vorig jaar al zei: om een doeltreffend arbeidsmarkt- en tewerkstellingsbeleid te voeren, is er dringend nood aan de volledige overheveling van het beleid ter zake. Niet om dan met de Vlaamse leeuwenvlag te zwaaien en vervolgens op onze lauweren te rusten, maar omdat Vlaanderen met meer beslissingsmacht een betere concurrentiepositie kan bewerkstelligen en zodoende de plaats kan innemen waar wij thuishoren: in de kop van het Europese peloton.

Wat de werkzaamheidsgraad betreft, is nog een inhaalbeweging nodig. Eind 2010 bedroeg de werkzaamheidsgraad van de Vlamingen tussen 20 en 64 jaar 72,1 procent. Het Pact 2020 stelt een werkzaamheidsgraad van 76 procent tegen 2020 voorop. Om dat te bereiken moeten er de komende acht jaar nog 150.000 extra werkenden bij komen. In uw beleidsbrief zegt u het al: de Vlaamse arbeidsmarkt blijft het relatief goed doen. De recente vertraging van de economische groei remt de arbeidsmarkt vooralsnog niet al te zeer af. De tekenen van economische verbetering vertalen zich ten dele ook in de cijfers. De VDAB kreeg een ongezien aantal vacatures te verwerken, de Vlaamse werkgelegenheid steeg in 2011 opnieuw naar het niveau van voor de crisis.

Het zijn echter nog prille tekenen van herstel van de arbeidsmarkt, waarbij meteen moet worden opgemerkt dat een aantal groepen niet of onvoldoende van het prille herstel kunnen genieten: allochtonen, 50-plussers, langdurig werkzoekenden, laaggeschoolde werkzoekenden, mensen met een arbeidsbeperking, mensen met een handicap. Zij geraken nog steeds moeilijk aan de slag.

Voor schoolverlaters die de arbeidsmarkt betraden in de loop van de recente economische crisis is er dan weer beter nieuws. Volgens een pas gepubliceerde studie van de VDAB zouden de schoolverlaters van 2007 en 2008 op middellange termijn – 3 tot 4 jaar – geen blijvende gevolgen voor de verdere loopbaan ondervinden. Waarbij moet worden aangestipt dat er in 2007 nog een hoogconjunctuur was, terwijl de schoolverlaters van 2008 enkele maanden voor de crisis uitbrak hun intrede op de arbeidsmarkt deden. Maar deze minder goede start had dus volgens de studie van de VDAB geen blijvende effecten op de verdere loopbaan op middellange termijn. De achterstand die ze in crisisperiode hebben opgelopen, halen ze opnieuw in als de economie aantrekt. Al blijft het een zwaardere dobber voor jongeren die op de arbeidsmarkt komen zonder getuigschrift of diploma van de derde graad.

Tijdens de bespreking in de commissie hebt u aangegeven dat de begroting voor werk in 2012, na twee besparingsjaren, enige nieuwe beleidsruimte biedt. Er is in een verhoging van de middelen met 23,4 miljoen euro voorzien voor activeringsmaatregelen die alternatieven voor de jobkorting vormen. Daarbovenop is 30 miljoen euro beschikbaar voor nog af te stemmen nieuw beleid. De uitdagingen zijn gekend maar daarom niet gemakkelijk realiseerbaar. Blijven inzetten op de versterking van talenten, competenties en loopbanen, een betere aansluiting van het onderwijs op de arbeidsmarkt, de arbeidsmarktreserve aanboren – waarbij we uiteraard ook denken aan de invulling van de tienduizenden knelpuntvacatures – is nodig. (*Applaus bij het Vlaams Belang. Opmerkingen van mevrouw Marijke Dillen*)

De voorzitter: Mevrouw Dillen, u hebt gelijk. De regeringsleden moeten naar de volksvertegenwoordigers luisteren, maar het omgekeerde geldt ook. Als u die opmerking tot de regeringsleden richt, dan zal ik dat ook doen tot de volksvertegenwoordigers, van alle partijen. Er zitten hier mensen die het lef hebben om vragen te stellen en vervolgens de zaal verlaten. Anderen luisteren gewoon niet of zitten met iemand anders te kletsen.

Minister Van den Bossche heeft het woord.

Minister Freya Van den Bossche: Voorzitter, collega's, de heer Janssens had het ook over gehandicapten, en zelfs over allochtonen. Dat is een eigenaardige manier van formuleren. Mensen zijn niet in de sociale economie actief omdat zij gehandicapten of allochtonen zijn. (*Opmerkingen van mevrouw Marijke Dillen*)

Ik meen te mogen zeggen dat ik vrij actief tracht deel te nemen aan de debatten.

Ook in de commissie heb ik al vaak en volledig vragen van de collega beantwoord. Als het tot mijn bevoegdheid behoort, wil ik heel graag antwoorden. Nogmaals, het is niet omdat iemand allochtoon is, dat hij onder de bevoegdheid Sociale Economie in plaats van Werk valt.

Mevrouw Marijke Dillen: Het ging niet alleen over Werk maar ook over Sociale Economie.

Minister Philippe Muyters: Ik heb – in tegenstelling tot u – goed geluisterd, en het ging voor 100 procent over de beleidsbrief Werk.

De voorzitter: Mevrouw Peeters heeft het woord.

Mevrouw Lydia Peeters: Voorzitter, geachte ministers, dames en heren, het steunpunt Werk en Sociale Economie (WSE) wees er onlangs nog dat de Vlaamse arbeidsmarkt tot voor kort aan de beterhand was, maar dat de kloof ten aanzien van het pre-crisisniveau nog niet gedicht is, en dat er bovendien indicaties zijn dat het arbeidsmarktherstel opnieuw begint te haperen. De weg naar een volledig herstel is dus nog lang en onzeker, en eens te meer verdient het werkgelegenheidsbeleid dan ook alle aandacht.

Ik kan u al onmiddellijk zeggen dat onze fractie zeer verheugd is over de keuze om de kredieten voor Werk te verhogen. We stellen ons evenwel vragen bij de vooropgestelde invulling van het werkgelegenheidsbeleid. Op het vlak van competentieverwerving en opvolging van werkzoekenden geeft de minister blijk van grote ambities en veel goede intenties, maar in de praktijk moet er nog veel gestudeerd, geëvalueerd en, kortom, lang

gewacht worden op een concrete invulling. Ik denk aan de tewerkstellingspremie 50-plussers, opleidingscheques, begeleiding op de werkvloer enzovoort.

Een groot deel van de populatie werkzoekenden wordt nog steeds vrijgesteld van de activering. De heer Janssens zei het al, bij de 50-plussers gaat het alleen om de nieuwkomers tot 55 jaar. De PWA's (plaatselijk werkgelegenheidsagentschap) met vrijstelling ontspringen ook de dans. De arbeidsmarktreserve wordt amper actief aangepord om werk te zoeken. Gefailleerde zelfstandigen blijven in de kou. En de kansengroepen worden onvoldoende bereikt. Dat blijkt uit de cijfers. We hebben dat in de commissie ook besproken, Jobkanaal haalt zijn streefcijfer niet.

Minister Philippe Muylers: Ik zal beginnen met het laatste. Ik geloof dat u vorige week niet in de commissie was. Ik wil u dat niet verwijten, maar u had het verslag moeten lezen. Dan zou u mijn reactie op Jobkanaal gemerkt hebben. Ik ga ze niet herhalen, want dat zou lastig zijn voor de leden die daar wel aanwezig waren. Ik raad u aan om het toch te lezen en zo mijn reactie te leren kennen. Ik vind het raar dat u zegt dat ik die werkpremies voor 50-plussers niet heb. Ik heb die wel. Die worden uitgevoerd en toegepast.

Tijdens de bespreking van de beleidsbrief hebben alle fracties mij gevraagd om continu alles te evalueren. Dat lijkt me op zich geen slecht idee. Ik doe dat ook. We doen dat met de VDAB continu. Dat is een goed beleid. Er is altijd ruimte voor verbetering, bij alles wat we doen, en daar zal ik blijven naar streven.

Mevrouw Lydia Peeters: Ik was aanwezig bij de bespreking van de beleidsbrief. Over Jobkanaal hebt u toen gezegd: Jobkanaal mag zich dan wel streefcijfers opleggen, het is geen wervingskanaal maar een sensibiliseringskanaal. Eigenlijk hebben de streefcijfers geen zin.

Verder zegt u dat iedereen in de commissie om evaluatie vraagt. Dat klopt, we vragen evaluaties. De evaluatie van de activering van 50-plussers zou eind dit jaar plaatsvinden. U hebt bij de bespreking van de beleidsbrief gezegd dat die er nog altijd niet was omdat u nog altijd overleg moet plegen met de sociale partners. U wilt sneller vooruitgaan, maar dat komt er blijkbaar niet van.

Minister Philippe Muylers: Ik vrees dat we vrij veel van de commissievergaderingen gaan herhalen omdat niet iedereen daar vorige donderdag aanwezig was. Ik heb het volledige tijdsschema gegeven. De evaluatie is er en is overgemaakt aan de sociale partners. Die partners hebben mij gegarandeerd dat ze nog een extra dagelijks bestuur van de SERV plannen zodat ze eind van het jaar een voorstel kunnen formuleren over het werkgelegenheidsakkoord, inclusief de verhoging naar 58+. Het is een onderdeel daarvan.

Als we dat hebben gekregen, heb ik gezegd dat we daar begin januari een interkabinettenwerkgroep over gaan hebben. Dan zal er een VESOC-werkgroep zijn (Vlaams Economisch Sociaal Overlegcomité) met de bedoeling ten laatste eind januari een nieuw werkgelegenheidsakkoord af te ronden. Die planning heb ik vorige woensdag voorgesteld. U kunt zich afvragen of dat nog in het najaar is. Ik heb er veel voor over om met de sociale partners tot een akkoord te komen. Als dat een maand later is dan gepland, dan neem ik die er graag bij omdat ik dat sterker vind.

Bij de mensen die aanwezig waren, excuseer ik me dat ik dit allemaal moet herhalen.

Mevrouw Lydia Peeters: Minister, ik ben blij te horen dat u daar snel werk van wilt maken. Iedereen die in de commissie aanwezig was bij de bespreking van de beleidsbrief Werk, hamerde erop dat het snel vooruit moet gaan. Ik verwijs naar de heer Laurys, die zei dat 2012 een overgangsjaar lijkt te zijn. Ik ben dus niet de enige die hamert op een snelle en complete uitvoering.

De voorzitter: De heer Sabbe heeft het woord.

De heer Ivan Sabbe: Minister, we hoeven niet naar de commissie te komen om u telkens te horen zeggen dat u zaken gaat regelen in het najaar. Dat najaar is al lang voorbij. Dat heb ik u

al gezegd. Het is nu 20 december. U moet niet altijd praten over het najaar. Dat is al lang voorbij. Koop u 'De vier jaargetijden' van Vivaldi, en dan zult u zien wanneer het najaar begint. Ik hoop dat we u dan niet meer horen spreken over het najaar, maar dat we werk kunnen maken van de zaken die u belooft te doen.

Mevrouw Lydia Peeters: Iets anders dat we uit de beleidsbrief haalden, was het feit dat het werkgelegenheids- en investeringsplan (WIP) een onderbenutting van 8 miljoen euro liet optekenen voor 2011. Het werd besteed aan het tekort van de Gemeentelijke Holding.

Nog iets anders dat we uit de beleidsbrief distilleerden, was dat er slechts op termijn een evaluatie komt van de aanmoedigingspremie, terwijl het ondertussen duidelijk is voor iedereen dat de premies vandaag niet leiden tot een langere loopbaan, maar veeleer tot een meer ontspannen loopbaan.

Minister Philippe Muyters: Jammer genoeg val ik herhaaldelijk in herhaling, maar wellicht is dat niet zo erg. Daarover bestaat ook een Latijns spreekwoord. Die 8 miljoen euro van het WIP zal in 2012 verder worden uitgegeven. Ik heb beloofd dat de budgetten die gepland zijn voor het WIP zullen worden uitgevoerd. Als er bij een tendering een vertraging optreedt om het goed uit te voeren, dan is het effect dat er 8 miljoen euro wordt overgeheveld naar de volgende keer.

Aanmoedigingspremies zitten tot mijn spijt vast in cao's, wat maakt dat dat moeilijk en niet veranderbaar is omdat het wettelijk is verankerd.

De voorzitter: De heer Van Malderen heeft het woord.

De heer Bart Van Malderen: Minister, u hebt gelijk als u zegt dat die aanmoedigingspremies verankerd zijn in cao's.

Mevrouw Peeters, u zegt dat de aanmoedigingspremies niet leiden tot een verlengde loopbaan en alleen maar tot een meer ontspannen loopbaan. Ik vraag me af waar u dat bewijs vandaan haalt. Op het Vlaamse niveau gaat het gros van die aanmoedigingspremies voor loopbaanonderbreking naar zorg die mensen opnemen voor hun naaste omgeving, waardoor we wellicht geen beroep moeten doen op professionele zorg. U zou zich eens rekenschap moeten geven van de kostprijs als we al die zorg professioneel zouden moeten aanwenden.

De voorzitter: De heer Penris heeft het woord.

De heer Jan Penris: Minister, u had het over herhaaldelijk herhaald. Ik denk dat u bedoelt: "Gutta cavat lapidem, non vi sed saepe cadendo." De druppel holt de steen uit, niet in een keer, maar door keer op keer te vallen.

Mevrouw Lydia Peeters: Minister, bij de knelpuntvacatures wordt een invullingsobjectief van 65 procent vooropgesteld. Onze fractie vindt dat teleurstellend laag, te meer daar er tienduizenden jobs voor het rapen liggen in de knelpuntvacatures. Onze suggestie dat u dan beter een premie toekent aan iemand die een knelpuntvacature invult in plaats van iemand die een knelpuntopleiding volgt, werd in de commissie onmiddellijk in twijfel getrokken omdat het zogenaamd niet zou kunnen volgens de Europese regelgeving. Eens te meer vraagt onze fractie om dat te onderzoeken, want het zou een positief gegeven zijn om die knelpuntvacatures sneller ingevuld te krijgen.

We vragen inderdaad een onderzoek. Ik heb het ook al gevraagd in de commissie en ik verwijs naar Nederland, waar men een enorme vooruitgang heeft kunnen boeken. Wij hollen nog altijd achterop.

Een ander voorbeeld is de individuele beroepsopleiding in de onderneming (IBO), door vriend en vijand geprezen als een efficiënt instroomkanaal voor laaggeschoolden. Enkele niches zoals IBO-interim en IBO gevolgd door een contract van onbepaalde duur blijken nauwelijks gebruikt te worden. Daar is nood aan bijsturing.

Minister Philippe Muyters: Mevrouw Peeters, ik begrijp wat u zegt maar soms is het beter om iets te laten bestaan, zelfs als het niet wordt gebruikt, om geen mensen tegen de schenen te schoppen. Het vraagt geen geld, geen administratieve lasten om het nog even te laten bestaan. Als je daardoor andere dingen kunt bereiken – IBO wordt uitgebreid in het kader van de alternatieven voor de jobkorting, – dan ben ik duidelijk van mening dat het geen kwaad kan om het te laten bestaan.

Mijnheer Penris, het is ‘repetitio est mater studiorum’.

Mevrouw Lydia Peeters: Bij het al dan niet laten bestaan van die twee IBO-formules die eigenlijk niet werken, heb ik zo mijn bedenkingen. Er zijn al zoveel systemen. Ik meen dat er maar twee mensen gebruik hebben gemaakt van een IBO met een contract van onbepaalde duur. Wij denken dat ook hier een bijsturing nodig is.

Tot slot wil ik opnieuw mijn ongerustheid uitspreken over uw antwoord in de commissie op onze vraag of u instapt in het proefballonnetje van uw collega van Welzijn om de dienstencheques na de regionalisering te reserveren voor sociale doelgroepen. U blijkt dit te willen overwegen. Wij zouden dat een spijtige zaak vinden. Dienstencheques zijn gecreëerd om werkende mensen te helpen bij de combinatie van hun werk en zorgtaken. Het dienstenchequesysteem is geen melkkoe voor het welzijnsbeleid.

Minister Philippe Muyters: Ik heb in de commissie zeker niet gezegd dat ik het eens ben om het te beperken tot de welzijnssector. Ik heb gezegd dat het een discussie is die wellicht zal worden gevoerd bij de overkomst en die ik niet op voorhand wil voeren.

Mevrouw Lydia Peeters: Dan wil ik toch wel even citeren uit het verslag van de commissie. Er staat letterlijk: “Bij de regionalisering van de dienstencheques zal de minister het zeker met de regering hebben over het doelpubliek en afhankelijk van de middelen overwegen ze enkel toe te kennen aan de sociale doelgroepen.” Als het een fout is in het verslag, dan zal het moeten worden rechtgezet, maar ik lees het alleszins zo in het verslag.

Ik wil ook nog kort iets zeggen over het luik ‘sociale economie’. Mevrouw Claes heeft al gezegd dat 2012 een cruciaal hervormingsjaar zal worden. Wij kijken vol verwachting uit naar het Maatwerkdecreet dat blijkt te beantwoorden aan de principes die wij al langere tijd bepleiten, onder meer dat mensen een rugzakje zullen krijgen dat wordt bepaald na een screening op basis van de afstand van de reguliere arbeidsmarkt. Dat mag sowieso een positief gegeven zijn. De reguliere ondernemer krijgt ook een grotere rol in het verhaal en de doorstroming wordt erkend als een objectief. Daarvoor wens ik de minister een applaus te geven.

Ik had nog een paar items over doorstroming en terugkeergarantie, maar ik kan ze ook in de commissie bespreken, want de voorzitter is heel duidelijk. (*Applaus bij Open Vld*)

De voorzitter: Mevrouw Turan heeft het woord.

Richt u zich tot minister Muyters?

Mevrouw Güler Turan: Voorzitter, vooral tot minister Muyters, maar ik zou toch graag hebben dat minister Van den Bossche dertig seconden aanhoort wat ik te zeggen heb.

Ik wou inderdaad even beginnen met u, minister Van den Bossche. Indien men van op de oppositiebanken en de meerderheidsbanken enkel applaus kan laten weerklinken voor het Maatwerkdecreet, dan bent u op de goede weg. U zit op schema en we wachten de concrete uitvoering ervan af in het jaar 2012. U mag gaan.

Wat Werk betreft, minister Muyters, meen ik dat er een aantal belangrijke opportuniteiten zijn voor uw domein. Als we de middelen voor het WIP en het nieuwe loopbaanakkoord samen nemen, dan hebben we een budget van niet minder dan 47 miljoen euro dat u dit jaar kunt inzetten. We hebben een hele tijd moeten wachten op de mogelijkheid tot echte, doortastende en structurele veranderingen. Ze zijn absoluut nodig in tijden van recessie, een

periode waarin we nu spijtig genoeg weer zitten. We kijken dan ook oprecht uit naar enkele systematische verbeteringen op onze arbeidsmarkt, in het bijzonder voor degenen die het echt nodig hebben en al lang wachten op verbetering.

We hebben een efficiënte, structurele afstemming nodig. De feiten liegen niet. We hebben het er vorige week in de commissie ook al over gehad. De werkzaamheidsgraad van de Vlamingen ligt redelijk laag in vergelijking met die in onze buurlanden. Om de doelstellingen van 2020 te halen, moeten we onder meer werken aan de uitbouw van meer kansen waardoor bepaalde groepen hun weg tot de arbeidsmarkt eenvoudiger zullen vinden.

Zoals we bij de invoering van het WIP steeds benadrukten, onderschrijven we nog steeds de grote prioriteiten die werden opgetekend: activeringsbeleid met sluitend maatpak voor elke werkzoekende, kansen op werk voor kwetsbare groepen, competenties versterken en loopbanen ondersteunen. Ik meen dat die items goed in uw beleidsbrief zitten. Wij zijn dan ook van mening dat het WIP verlengd moet worden. Het lijkt ons nuttig en aangewezen om op korte termijn te beslissen op welke beleidsdoelen verder zal worden ingezet. We wachten daarvoor op de timing die u daarjuist hebt uiteengezet tegen mijn collega.

In het nieuwe loopbaanakkoord wordt extra aandacht voor de kansengroepen cruciaal. Alle kansengroepen zijn daarbij belangrijk: 50-plussers, personen met een handicap, jongeren en allochtone werklozen. Twee onderwerpen verdienen bijzondere aandacht. De structurele werkloosheid van jongeren ligt ontzettend hoog, het is een stedelijke problematiek. De toeleiding van jongeren naar werk blijkt cruciaal. En we hebben de bestrijding van discriminatie op de werkvloer, iets wat niet exclusief uw bevoegdheid is.

Wat in het federale regeerakkoord staat en snel uitvoering zal krijgen, is een aanpak inzake de wachttuitkeringen voor jongeren. Het is een strenger beleid. Ik ben het daarmee eens, we mogen een strenger beleid voeren, maar we moeten ervoor zorgen dat we vanuit Vlaanderen gelijke en rechtvaardige kansen kunnen bieden aan de jongeren.

Minister Philippe Muyters: Mevrouw Turan, het beleid ten aanzien van de jongeren werd nog gestart door mijn voorganger, Frank Vandenbroucke. Ik zet er verder op in, het levert goede resultaten op. De werkloosheidscijfers van jongeren in Vlaanderen zitten bij de beste van Europa. Ik ben het met u eens dat elke jongere werkloze er een te veel is. We hebben nog werk inzake de uitstroom van de school naar werk. Ik heb hierover vorige donderdag gezegd dat ik er samen met minister Smet op inzet om ervoor te zorgen dat de arbeidsgerichtheid, ook vanuit de studiedomeinen, groter wordt zodat jongeren de stap kunnen zetten. Ik kan garanderen en blijven garanderen dat de aandacht voor jongeren en het succes dat we tot nu hebben geboekt met de snelle aanpak van jongeren die een hele tijd wachten voor we ze beginnen te activeren, een beleid is dat we blijven voeren.

Mevrouw Güler Turan: Minister, ik ben het met u eens, maar de werkloosheidsgraad van jongeren in steden blijft nog altijd problematisch. Er werden inderdaad verschillende initiatieven genomen. Sommigen boeken goede resultaten, maar vorige week hebben we vastgesteld dat bijvoorbeeld de werkateliers geen groot succes zijn. Ze zijn heel belangrijk voor een gerichte aanpak en voor aanpassingen waar mogelijk. Wat ook een pijnpunt blijft, zijn de mogelijkheden zoals stageplaatsen en ervaringsmogelijkheden voor jongeren. We hebben wat dat betreft de sector nodig. Het is nodig dat ook de bedrijven hun verantwoordelijkheid opnemen en kansen geven aan de jongeren.

We hebben nu ongeveer een jaar gewacht op de alternatieven wat betreft de jobkorting. U hebt nu een akkoord met de sociale partners. Ik hoop dan ook dat het snel geactiveerd wordt en effectief in uitvoering komt. U kunt me onmiddellijk zeggen wanneer dat exact zal zijn.

Minister Philippe Muyters: Dat is vorige week vrijdag door de Vlaamse Regering goedgekeurd en is nu in uitvoering, zoals voorzien was. Dat kan nu worden ingevoerd. De voorbereidingen worden nu getroffen. De beslissingen zijn genomen. Het is aan de VDAB om het in uitvoering te brengen.

Mevrouw Güler Turan: Minister, hartelijk dank voor deze snelle reactie.

We hebben het al gehad over de werk-welzijnstrajecten. Ik wil niet herhalen wat er in de commissie is gezegd. Armoede is en blijft een probleem, een multi problem. Hoe pakken we de begeleiding naar werk van de zwakste groepen het beste aan? De werk-welzijnstrajecten worden door de sector en het middenveld echt geapprecieerd. Ik hoop dat u er snel werk van kunt maken om die snel structureel te verankeren.

Minister Philippe Muyters: Mevrouw Turan, u weet dat we bij de alternatieven van de jobkorting in extra armoedetrajecten hebben voorzien. Die zijn ook in uitvoering.

De voorzitter: De heer Diependaele heeft het woord.

De heer Matthias Diependaele: Voorzitter, ministers, collega's, ik zal in drie minuutjes iets zeggen over Werk en Sociale Economie. Ik zal me beperken tot de essentie, een beetje oppervlakkig, een puntje voor elk beleidsdomein.

Voor werk is het sowieso goed om eens te gaan kijken naar de meest recente werkloosheidscijfers. Eind november was dat 186.424. Dat is een daling tegenover eind november 2010 van ongeveer 4,8 procent. We hebben ons dus redelijk snel hersteld na de recessie van 2008-2009. We zitten op dit moment ongeveer op 6,35 niet-werkende werkzoekenden. Maar op die goede resultaten die er nu nog zijn, mogen we ons zeker niet blind staren. Het is vandaag al verschillende keren aan bod gekomen: er zit een lichte recessie aan te komen. We weten dat niet zeker, maar het is goed mogelijk dat die er komt, alhoewel ik net las dat het Verbond van Belgische Ondernemingen (VBO) spreekt over een heel milde recessie, en schat die helemaal niet zo zwart in als we wel eens zouden durven doen. Het is misschien niet altijd goed om alles heel zwart te bekijken.

Een tweede inleidende beschouwing, aansluitend bij wat de heer Janssens heeft gezegd, is dat zelfs met de staatshervorming het Vlaams werkgelegenheidsbeleid voor een groot deel gemorrel in de marge blijft. Er blijft een activeringsbeleid op Vlaams niveau, waar we aan kunnen blijven sleutelen. Geen enkel probleem. We moeten dat in vraag blijven vraag stellen en proberen te verbeteren, maar de grote instrumenten zitten nog altijd op het federale niveau. Dat is het passiveringsbeleid. Dat is een tweede zaak.

Minister, de rode draad door uw beleidsbrief is het competentiebeleid. N-VA denkt wel degelijk dat het absoluut noodzakelijk is om iedereen aan het werk te krijgen. We moeten daarbij uitgaan – noem het misschien de copernicaanse revolutie die we dan toch halen – van de sterktes en competenties van elk individu. Uit cijfers van professor Sels die vanmorgen al zijn aangehaald, moeten we wel degelijk op zoek om iedereen te betrekken bij de arbeidsmarkt. We zullen iedereen nodig hebben.

Ik ga naadloos over naar sociale economie, waar ik nog iets wil zeggen over de doorstroming. Ook in het verleden hebben we dat altijd aangehaald als een heel belangrijk punt in dit domein. Minister, u hebt er in uw beleidsbrief ook voldoende aandacht aan besteed. Wij denken dat we op zoek moeten gaan naar de doorstroming naar de reguliere economie. Het is absoluut niet de bedoeling om daarmee te zeggen dat iedereen moet doorstromen, zeker niet. De sociale economie heeft een eigen doelgroep van mensen die daar een thuis in vinden en daar ook thuishoren. Maar we moeten op zoek gaan naar die mensen met die competenties die wel terecht zouden kunnen in de reguliere economie. We moeten daar op inzetten. Ik weet dat de minister dat ook doet. In die zin moeten we daar ook de juiste omkadering voor vinden op de arbeidsvloer en dergelijke meer. Dat is ook een onderdeel van het VESOC-akkoord (Vlaams Economisch Sociaal Overlegcomité) dat blijkbaar vorige week vrijdag is goedgekeurd ter vervanging van de jobkorting.

De voorzitter: De heer Sabbe heeft het woord.

De heer Ivan Sabbe: Minister, ik wil u wat helpen. Het Latijn is moeilijk, maar het Duits is een efficiënte taal. Het is ook een voorbeeld voor de arbeidsmarkt hoe we het moeten doen.

In het Duits klinkt het als volgt: “Steter Tropfen höhlt den Stein”. Dat is hetzelfde wat de heer Penris daarnet heeft gezegd. U ziet dat het efficiënt is, want het is kort.

Zoals de heer Diependaele zei: 2012 zal misschien moeilijk zijn. We weten dat nog niet, maar één ding is zeker: we moeten veel meer werk maken van het activeren van de kansengroepen, namelijk de 55-plussers, de allochtonen, de laaggeschoolden, de arbeidsgehandicapten. Minister, het vervelt me ook dat telkens opnieuw aan u te moeten zeggen. Het is een open deur die ik intrap. Ik ga ervan uit dat we bij het ontwaken van het parlementaire jaar in 2012 van u het goede nieuws zullen vernemen dat er eindelijk tot 58 jaar en ouder zal worden geactiveerd. Eind januari, zegt u. Die maand willen we u nog geven, en dan wordt het najaar de vroege lente.

We blijven echter kampen met het basisprobleem dat we enkel de nieuwe instroom activeren. Dat blijf ik zeggen zolang u er niet voor zorgt dat iedereen in die probleemgroep wordt geactiveerd, en niet alleen de nieuwe instroom. Met het oog op de werkgelegenheid bij die 50- en 55-plussers, en straks bij de 58-plussers, hebt u de Toolbox 50+ en de campagne ‘De Juiste Stoel’ gelanceerd. Daarover hebben we het ook al gehad. Die campagne heeft weinig aandacht gekregen. We hebben gemerkt dat het de aanmoedigingspremies voor tijds krediet, de loopbaanonderbreking en de landingsbanen zijn die in de top tien van de meest bekeken instrumenten van die Toolbox 50+ staan. Dat zijn instrumenten die werk niet aanmoedigen. Ik verwacht nochtans dat die Vlaamse N-VA-leeuw eindelijk zijn tanden toont, dat er buiten de lijntjes wordt gekleurd, dat wat de N-VA in de media predikt, eindelijk ook hier in de praktijk wordt omgezet. Als kind hoorde ik op de radio de berichten voor de duivensport: “Châteauroux, bewolkt: wachten.” Neen, de duiven moeten worden gelost. We moeten eindelijk een snel en efficiënt resultaat zien. Dat is de reden van ons engagement in dit parlement. We willen de dingen zien verbeteren.

Minister Philippe Muyters: Mijnheer Sabbe, mocht men de duiven toen hebben gelost, dan waren ze nooit aangekomen. Dat is ook geen efficiënt beleid.

De heer Ivan Sabbe: Minister, ik denk dat u toch iets sterker bent dan een duif, en dat u niet bang bent van een klein wolkje, dat u veeleer meevliegt met de straalvliegtuigen dan met duiven. U hebt een weercomputer en een navigatiesysteem en kunt dus wel uw doel bereiken. Dat is wat u moet doen.

De Federale Regering heeft iets gedaan. Er is iets positiefs. Dan heb ik het over dat optrekken van 55 naar 60 kilometer voor de passende betrekking. U hoop dat u uw troepen bij de VDAB zult motiveren om dat toe te passen. Minister, we wachten dus op de Vlaamse N-VA-leeuw, om te klauwen en te bijten, en ervoor te zorgen dat het hier vooruit gaat. *(Applaus bij de N-VA en LDD)*

De voorzitter: De heer Watteeuw heeft het woord.

De heer Filip Watteeuw: Voorzitter, u zult hebben gemerkt dat ik geen gebruik maak van mijn spreektijd. Dat is niet toevallig. Daarnet hebben diverse partijen erop gewezen dat deze begroting virtueel is: pas in februari zal het beleid eigenlijk echt duidelijk worden. Ik heb ook gehoord van de minister-president dat we moeten wachten tot februari. Het heeft dus eigenlijk weinig zin om hier naar beleidsmaatregelen te vragen. Het is immers onduidelijk wat er verder zal gebeuren. Daarom zullen we geen gebruik maken van de ons toegemeten tijd. Indien het nodig is, zullen we wel reageren van op de banken.

De voorzitter: Dat was bijna een uiteenzetting van 2 minuten, mijnheer Watteeuw. *(Gelach)*

Minister Philippe Muyters: Mijnheer Watteeuw, u hebt uw bijdrage geleverd in de commissie. Ik heb alles meegekregen. Ik heb uw inbreng gekregen.

De voorzitter: De heer Laurys heeft het woord.

De heer Jan Laurys: Voorzitter, geachte leden, minister, de visie die spreekt uit uw beleidsbrief, is bekend. U weet dat we die visie volledig delen.

De belangrijke rode draad doorheen de beleidsbrief is inderdaad die van het competentiebeleid. U focust daarbij eerder op competenties dan op die diploma's. In de commissie hebben we daar een korte discussie over gevoerd. Uiteraard mag men de diploma's niet volledig verwaarlozen, omdat het toch een element van die competentie is. Toch zijn de competenties prioritair. Ook de nadruk op de individuele benadering is belangrijk, zowel van de werkende als van de werkzoekende.

Algemeen kan echter worden gezegd dat er toch een versnelling in de besluitvorming nodig is. Ik zeg niet dat dat uw schuld is. We komen allebei uit het sociaal overleg, u wat meer dan ik, omdat ik een iets meer uitvoerend functie had. Van een aantal projecten, zoals de strategische projecten bij de VDAB Competent en Mijn Loopbaan, is bekend dat ze wat vertraging hebben opgelopen. De commissie heeft ook beslist om een bezoek te brengen aan de VDAB om daar kennis van te nemen.

Van andere beleidsinitiatieven, zoals het beleid rond elders verworven competenties (EVC's) of het persoonlijk ontwikkelingsplan (POP), zien we momenteel geen vlotte uitrol tot stand komen.

Er is nog heel wat hervorming nodig. Er is een bijsturing nodig van de opleidings- en tewerkstellingsmaatregelen om nadien in die tewerkstellingsmatrix te worden opgenomen. We denken bijvoorbeeld aan de tewerkstellingspremie 50+, de opleidingscheques, de begeleiding op de werkvloer, enzovoort.

We staan dus voor een druk werkjaar. Het zal moeilijk zijn om enerzijds voldoende draagvlak bij de sociale partners te vinden – zeker in de huidige conjunctuur en atmosfeer bij de sociale partners – en anderzijds de timing te bewaren om die zaken te realiseren.

Ik wil vijf bekommernissen aanhalen.

De tewerkstellingsmatrix is niet louter een classificatieoefening. Het gaat namelijk ook om hervormen en bijsturen. De onderzoeksfase moet worden afgerond en de echte hervormingen opgestart.

De screening of – zoals het in de beleidsbrief wordt genoemd – individuele indicering is heel belangrijk, maar ook heel ambitieus. Het zal niet gemakkelijk zijn om te bepalen welke ondersteuningsmaatregelen voor welke persoon in aanmerking komen. Het zal een leerproces zijn. Het zal zeker de moeite lonen en op termijn alleszins renderen.

De implementatie van EVC verloopt vrij moeizaam. Sociaal overleg kan inderdaad soms wat tijd vragen. Toch is het belangrijk om de relevanties van de gecertificeerde EVC's op de arbeidsmarkt te vergroten. Heel belangrijk hier is ook de samenwerking met onderwijs. Die relevantie zal er inderdaad pas komen indien men die op een of andere manier ook kan inpassen in de kwalificatiestructuur.

Minister Philippe Muyters: Ik ben het eens met uw bekommernissen. Ze vormen inderdaad de moeilijkheid in het geheel. Ik voel dat men binnen de commissie en het parlement dezelfde richting uitgaat. De vraag is of je probeert de zaken te forceren of tot een draagvlak te komen met de sociale partners.

Zoals u al zei, kies ik effectief voor het overleg met de sociale partners en om samen met de sociale partners maximaal stappen vooruit te zetten. Mocht blijken dat dat toch niet kan, zal ik zelf voorstellen formuleren en die aan de regering en vervolgens aan het parlement voorleggen.

De heer Ivan Sabbe: Minister, ik heb de indruk dat u zich wat verbergt achter de sociale partners. Het overleg is inderdaad nodig en in België zitten we in een overlegmodel. U weet echter toch ook wel dat uw permanente reflex om naar overleg te gaan, niet tot immobilisme mag leiden. Als u zaken op de arbeidsmarkt wilt veranderen, maar daarmee wacht omdat die indruisen tegen de vakbonden, zult u nooit een meegaand antwoord krijgen.

Op een bepaald ogenblik zult u – zoals de Federale Regering dat nu in één dossier probeert te doen – zeggen wat de noodzakelijkheid van de markt is. Dan moet u als verantwoordelijke minister overeenkomstig ageren, los van wat de sociale partners nu willen. Uiteindelijk willen wij allemaal – of alleszins veel mensen – niet werken, veel verdienen en op tijd met pensioen gaan. We weten echter allemaal dat de wetmatigheid van de economie anders in elkaar zit. Als we het systeem en het sociale vangnet betaalbaar willen houden, staan daar bepaalde plichten tegenover. Ik hoor u vaak zeggen dat u die zaken niet eenzijdig wilt veranderen. Zodra u de sociale partners echter hebt geconsulteerd, moet u handelen, ongeacht of die zaken voor 100 procent worden gedragen of niet.

Minister Philippe Muyters: Het tweede deel van mijn betoog is u blijkbaar ontgaan. Ik heb duidelijk gezegd dat ik overleg zou plegen en dat ik, indien er geen consensus wordt bereikt, een beslissing zou nemen en daarmee naar de regering en de commissie zal gaan.

De heer Jan Laurys: Voorzitter, ik ben heel blij met de bekentenis van de heer Sabbe. Hij zegt dat iedereen liever weinig werkt, veel geld verdient en snel met pensioen gaat. Ik neem aan dat u voor uzelf spreekt?

Wat de activering van de 50-plussers betreft, zijn we het eens. Het federale regeerakkoord gaat ook in die richting. U kent mijn bekommernis op dat vlak: activeringsmaatregelen zijn goed, maar het aanwervingsbeleid moet volgen, anders heeft het weinig zin. We kennen de cijfers van de aanwerving bij 55-plussers. Die zijn tot op heden nog altijd niet succesrijk. Dat heeft niet alleen te maken met het aanwervingsbeleid, maar ook met het personeelsbeleid.

Voor anderstaligen en voor allochtonen ten slotte blijft het taalbeleid fundamenteel belangrijk. Ook daar zijn verbetering mogelijk. Tot daar enkele opmerkingen, voorzitter. *(Applaus bij de meerderheid)*

Ruimtelijke Ordening, Woonbeleid en Onroerend Erfgoed

De voorzitter: Dames en heren, we gaan nu over tot de bespreking van het beleidsdomein Ruimtelijke Ordening, Woonbeleid en Onroerend Erfgoed.

De heer Ceysens heeft het woord.

De heer Lode Ceysens: Minister, wat Onroerend Erfgoed betreft, is het voor onze fractie uitermate belangrijk dat de financiële ondersteuning voor onderhoud en restauratie op peil blijft. Met de eenmalige bijkomstige injectie twee jaar geleden zitten we nu weliswaar iets lager, maar voor ons is het belangrijk dat we in de toekomst op peil blijven.

Wij kijken, meer nog dan naar de begroting, uit naar het decreet Onroerend Erfgoed. Wij zullen er kritisch op toezien dat de aanbevelingen die we hebben meegenomen uit de commissies-Sauwens en -Berx, terug te vinden zijn in het decreet.

Als iemand getroffen wordt door een archeologische opgraving ten behoeve van de gemeenschap, moeten wij in staat zijn om ervoor te zorgen dat dat niet op de rekening van het getroffen individu komt. Ik verwijs naar het fonds ter zake.

Ik ben ervan overtuigd dat de minister blij is dat de fiscale aftrek voor het onderhoud van monumenten en landschappen, mét budget, overkomt van de federale overheid naar Vlaanderen.

Minister, ik heb in het verleden al meermaals gezegd dat Ruimtelijke Ordening weliswaar een heel belangrijk domein is, maar dat de begroting daar minder belangrijk is. Toch wil ik drie zaken meegeven.

Ten eerste hebt u in ons een bondgenoot om de budgetten voor de digitale bouwvraag effectief aan te wenden en er iets mee te doen. Een tweede bekommernis heb ik al meegegeven in de commissie. Het betreft de 600.000 euro voor wetenschappelijk onderzoek ten behoeve van het beleidsplan Ruimte Vlaanderen. Dat moet daar in de loop van het proces,

als we evalueren naar een witboek, zeker ingepast worden, zodat die middelen ook effectief gebruikt worden.

Een laatste punt gaat over de Raad voor Vergunningsbetwistingen, waar u meer middelen voor vrijmaakt. Dat is ook nodig. Jammer genoeg weten we dat de Raad voor Vergunningsbetwistingen nog altijd niet werkt zoals hij zou moeten werken. We hebben in het begin misschien een aantal zaken tegen gehad – we hebben meer dossiers binnengehad dan verwacht, het personeelskader was niet onmiddellijk ingevuld enzovoort – maar het feit is dat men er vandaag nog altijd niet in slaagt om die achterstand om te buigen. De achterstand groeit zelfs nog altijd.

Het is goed dat we bijkomende middelen uittrekken, minister, maar we moeten ook blijven werken aan de kwaliteit van de vonnissen die worden afgeleverd binnen de Raad voor Vergunningsbetwistingen. We hebben het er in de hoorzittingen al over gehad dat we hopeloos veel tijd verliezen met formalismen. Ik heb daar een bondgenoot gevonden in uw collega-minister Bourgeois. In antwoord op mijn vraag over het rechtscollege zei hij dat het een taak is van ons allemaal om de strijd aan te binden met het formalisme, zodat we naar een efficiënte rechtspraak kunnen.

Ik weet dat dat een bijzonder moeilijke opdracht is. Als we daarover praten, krijgen we meteen het verwijt dat we de scheiding der machten niet respecteren. Maar het is een bezorgdheid die we zeker mee moeten nemen als we evolueren naar het bestuursrechtscollege, want ook die dingen kosten geld.

Minister Geert Bourgeois: Mijnheer Ceysens, ik neem akte van uw gemeente steun voor de bijkomende financiering van Erfgoed. U weet dat ik een entiteit heb geërfd met een structurele onderfinanciering. Er was een eenmalige aanvulling gebeurd maar die volstaat niet. Dit is dus een echt structureel probleem. Ik neem aan dat dit voor uw partij een prioriteit is.

Wat het decreet betreft, zullen we het debat apart voeren. Wat archeologie betreft, dank ik u voor de steun voor mijn idee om een fonds op te richten. Dat zal nog wat voeten in de aarde hebben. Ik denk dat wij daarmee de eersten zullen zijn in Europa. Dit is een experiment dat goed uitgewerkt moet worden. De Participatiemaatschappij Vlaanderen is daarmee bezig.

Wat de fiscale aftrekbaarheid van erfgoed betreft, hoop ik dat dit tijdens deze legislatuur in orde komt. Misschien weet u meer. Ik lees altijd maar dat dit niet meer voor deze regeerperiode is.

Wat het bestuursrechtscollege betreft, hebben we in de commissie uitvoerig gepraat over mijn plannen. Ik streef naar efficiëntie, weg van formalisme, maar ook dat is voor ten vroegste eind volgend jaar.

Minister Philippe Muylers: Ook ik dank u voor uw steun. Ik deel uw zorg over de Raad voor Vergunningsbetwistingen voor 100 procent. U weet ook welke inspanningen we daarvoor doen. Ik blijf openstaan voor bijkomende suggesties. Ik volg ook uw filosofie over de vonnissen. U voegde eraan toe dat we de scheiding tussen de machten moeten blijven respecteren.

De heer Lode Ceysens: Het is goed dat we met Kerstmis in zicht dezelfde mening zijn toegedaan. We moeten ervoor zorgen dat we volgend jaar dezelfde resultaten in het vooruitzicht kunnen stellen.

De voorzitter: De heer Penris heeft het woord.

De heer Jan Penris: Minister, ik beperk me tot uw beleidsdomein Wonen. Misschien val ik in herhaling maar ik heb van de heer Sabbe geleerd dat ‘Steter Tropfen höhlt den Stein’. We hebben vandaag geleerd dat herhaling af en toe goed is.

En ik herhaal, minister, dat de nieuwe presentatie van de begroting voor mij althans onleesbaar was. En ik heb begrepen dat dit ook het geval was voor mevrouw Vogels, die dat met zoveel woorden in de commissie heeft gezegd. Ik heb in de wandelgangen gehoord, weliswaar van oudgedienden van dit huis, dat ze de nieuwe presentatie niet zo vanzelfsprekend vonden. Maar dat ligt misschien aan onze leeftijd, waarvoor u begrip moet hebben. We zullen met die nieuwe methode moeten leren leven.

Gelukkig was er de beleidsbrief om ons toch een beetje wegwijs te maken in de presentatie van de cijfers. Ik heb de minister en haar staf daarvoor terecht gefeliciteerd. Ik heb gezegd dat de presentatie van haar beleidsbrief de Seefhoektoets heeft doorstaan. Daar bedoel ik mee dat eerlijke mensen die Nederlands kunnen lezen en die de inspanning doen om te lezen wat er te lezen valt, kunnen begrijpen welke beleidsintenties er bedoeld worden.

Minister, ik had het inhoudelijk met uw beleidsbrief Wonen niet moeilijk, uiteraard niet, we zijn allemaal voor betaalbaar en duurzaam wonen. We zijn allemaal voorstander van efficiënt bestuur. En als ik nog bijkomende vragen had, zoals wat we gaan doen met de SVK's, dan heb ik daar van u een concreet antwoord op gekregen. Toen ik u vroeg hoe het zit met uw ambities inzake transitwoningen, dan weet ik nu in welke richting u denkt. Ook op de vragen over het Fonds ter bestrijding van de uithuiszettingen hebben we heel concrete antwoorden gekregen.

'Gutta cavat lapidem non vi sed saepe cadendo.' Ik herhaal nu wat anderen in dit begrotingsdebat hebben gezegd. Deze begroting en deze begrotingsbesprekingen zijn achteraf virtuele begrotingsbesprekingen gebleken.

Dat is jammer, want we weten nu allemaal dat we inzake de zogenaamde usurperende bevoegdheden bevoegd zullen worden, maar we weten evengoed dat de financiële middelen die daarvoor mee hadden moeten overkomen, niet zullen overkomen. Wij hebben daarover vorige week of twee weken geleden in onze commissie een aanzet tot debat gehad. Wij hebben wat dat betreft nog geen concrete antwoorden. Want als u duurzaam wilt wonen, zeker in de sector van de sociale huisvesting, dan vragen wij ons af hoe u omgaat met de vraagstukken van de energie-efficiëntie en van de structurele renovatie van het bestaande patrimonium. Het zal ons zeer veel kosten maar we weten niet vanwaar de middelen zullen moeten komen.

Minister Freya Van den Bossche: Wij hebben voor het eerst een inventaris gemaakt van de staat van ons patrimonium. Wij kunnen daaruit afleiden dat er een enorme massa geld nodig is om het op peil te brengen. Wij hebben de werken in twee groepen opgedeeld. De 'quick wins', zoals investeringen in dubbelglas, een energiezuinige ketel, dakisolatie, kunnen met kleine inbegrepen en kleine budgetten, toch allemaal samen honderden miljoenen euro, gebeuren voor 2020. Voor de vele fundamentele renovatieprojecten is het niet zinvol om een klein beetje aan te passen want die gebouwen zijn in grote mate aan renovatie toe, en vaak zelfs aan afbraak en wederopbouw. Een van de kleine initiatieven die we kunnen nemen naast die 'quick wins', die we allemaal betaalbaar zullen maken tussen nu en 2020, is het budget voor nieuwbouw, dat vandaag enkel wordt ingezet op werkelijke nieuwbouw en niet op vervangingsnieuwbouw. Als je krotten moet afbreken en er iets anders voor in de plaats moet zetten, dan mag je daarvoor enkel het renovatiebudget gebruiken. Dat is, vind ik zelf, een beetje gek want zo geraakt dat budget ongelooflijk snel op. Aan de andere kant zien we dat het tijd vraagt vooraleer de sector even snel nieuw kan bijbouwen als wij het geld ter beschikking stellen. Vervangingsbouw zou dus op de budgetten voor nieuwbouw moeten kunnen worden geïmputeerd.

Dat zal niet alles in een keer kunnen oplossen, maar het zal toch een belangrijke injectie zijn voor de renovatie.

De heer Jan Penris: Minister, ik ben het met u eens, maar daar zit het probleem. De 'quick wins' zullen ons op het einde van de rit niet heel veel kosten. De baten die we daarbij scoren,

zullen waarschijnlijk hoger zijn dan of minstens even hoog als de inspanningen die we leveren, maar de mensen die ons de nodige renovatie-inspanningen zijn komen presenteren, hebben gezegd dat er meer nodig is dan enkel de 'quick wins'. En daarop zijn bedragen geplakt waar de leden van de commissie, mezelf inbegrepen, even van duizelden.

Als we het debat niet virtueel willen houden, dan is mijn vraag: hoe gaan we daarmee om? We zullen niet alleen het bestaande patrimonium met 'quick wins' moeten renoveren maar ook ten gronde. Wij hebben de ambitie om heel wat nieuwe woningen te realiseren. Er zijn 67.000 wachtenden op de wachtlijst in de sector van de sociale huisvesting. Als we daarvan maar de helft willen bedienen, zullen we al heel veel nieuwe dingen moeten realiseren. En we hebben dan nog een aantal energiepremies te compenseren, zoals u zelf hebt aangekondigd, die de federale overheid niet meer wil compenseren. De vraag is: hoe zullen we dat allemaal doen? Minister, dat debat hebben we jammer genoeg niet gevoerd. Ik weet dat we wellicht in snelheid gepakt zijn door wat er aan de overkant van de straat is gebeurd. Daarom zeg ik dat het debat dat wij hebben gevoerd, dat misschien een interessant debat was in de omstandigheden waarin we het konden voeren en waarin we u voor een deel konden volgen, een virtueel debat was. Ik kijk uit naar het echte debat, dat we tussen vandaag en ten laatste twee maanden zullen moeten voeren.

De voorzitter: Mevrouw Van Volcem en mevrouw Hostekint zijn verontschuldigd. Zij moesten naar de gemeenteraad.

Mevrouw Homans heeft het woord.

Mevrouw Liesbeth Homans: Voorzitter, de beleidsbrief van de minister is evenwichtig. Ik hoef dat eigenlijk niet te zeggen. De beleidsbrief is een logische voortzetting van het beleid dat de Vlaamse Regering in 2009 heeft aangevat. Ik zou dan ook kort een aantal elementen willen belichten.

We hebben tijdens de commissievergadering vastgesteld dat de minister volop op de sociale verhuurkantoren wil inzetten. Ze voorziet hiervoor ook in meer middelen. Ik vind dit een belangrijk punt. We moeten ons niet de illusie maken dat we heel Vlaanderen met sociale woningen kunnen volbouwen. In toepassing van het Grond- en Pandendecreet is nu wel een inhaalbeweging aan de gang, maar de sociale verhuurkantoren kunnen ook een belangrijke rol vervullen. De sociale verhuurkantoren kunnen betaalbare woningen aanbieden. Aangezien ze hier volop op inzet, neem ik aan dat de minister die mening deelt.

Een foutje uit het verleden, waarmee ik absoluut niet het beleid van de minister zelf bedoel, is dat misschien iets te eenzijdig op de voordelen voor de huurders is ingezet. Misschien moeten we ook wat op de kant van de verhuurder inzetten. We moeten de voordelen voor de eigenaar van de verhuur van een woning via een sociaal verhuurkantoor duidelijker zichtbaar maken.

Ik ben ervan overtuigd dat eigenaars nog te veel met vooroordelen kampen. We moeten daaraan werken. Ik zie op dat vlak een belangrijke rol voor de lokale bestuurders weggelegd. De volksvertegenwoordigers die ons hebben verlaten om een gemeenteraadszitting bij te wonen, kunnen hier misschien rekening mee houden. De lokale besturen kunnen de sociale verhuurkantoren bij de bevolking promoten. Dit kan een belangrijke functie van de lokale besturen vormen.

Tijdens de commissiebesprekingen heeft de minister aangekondigd dat ze, samen met minister Muyters, zal onderzoeken of bepaalde fiscale stimuli de verhuur van een woning via een sociaal verhuurkantoor nog aantrekkelijker kunnen maken. Ik ben op dit vlak absoluut een bondgenoot van de minister. De minister weet dit trouwens al.

De minister heeft tevens verklaard dat ze het kaderbesluit Sociale Huur zal evalueren. Dat is een goede zaak. Ik ben van mening dat bepaalde zaken moeten worden bijgestuurd. We zijn het erover eens dat mensen wier situatie licht verbetert omdat ze van een werkloosheidsuitkering naar een supermarktjob evolueren, daarvoor niet mogen worden

gestraft. Die mensen mogen zeker niet uit hun sociale woning worden gezet. Ze kunnen in die complexen enkel een voorbeeldfunctie ten aanzien van hun burens hebben. Ik heb begrepen dat de minister die mening deelt.

Wat de evaluatie van het kaderbesluit Sociale Huur betreft, hechten mijn partij en ikzelf veel belang aan het behoud van de taalbereidheidsvoorwaarde. De kennis van de Nederlandse taal lijkt me zeer belangrijk en een sleutel tot integratie. Ik twijfel er niet aan dat de minister die mening eveneens is toegeedaan.

Minister Freya Van den Bossche: Ik wil toch even op die opmerking over de taalbereidheid reageren. Het valt me op dat de wijze waarop dit momenteel is georganiseerd, niet de meest gewenste resultaten leidt. De principes zijn goed, maar tijdens de evaluatie van het kaderbesluit zullen we hier en daar aan een aantal principes moeten tornen. De uitvoering in de praktijk is niet ideaal. Ik heb niet de indruk dat de wijze waarop we hiermee omgaan, momenteel een bijzondere meerwaarde biedt.

Het wordt een hele uitdaging een manier te vinden die mensen het Nederlands eigen te maken zonder de grenzen van eerdere gerechtelijke uitspraken te overschrijden. In de praktijk moeten we komen tot een werkwijze die beter werkt dan wat vandaag gebeurt. We mogen tijdens de evaluatie niet enkel kijken naar wat op papier staat. We moeten ook kijken naar wat al dan niet in de praktijk werkt. We moeten die oefening samen maken. Ik zal, samen met minister Bourgeois en met het Vlaams Parlement, nagaan hoe we dit anders kunnen aanpakken.

Mevrouw Liesbeth Homans: Ik ben het er absoluut mee eens dat we buiten de lijntjes moeten durven kleuren. Misschien moeten we eens nadenken over een specifieke cursus ‘Nederlands voor sociale huisvesting’. Ik ben daar absoluut toe bereid. Dit neemt echter niet weg dat de kennis van de Nederlandse taal echt de sleutel tot integratie vormt.

De taalkennis is een mogelijkheid om veel leefbaarheidsproblemen in de sociale huisvestingscomplexen weg te werken. Ik neem aan dat we het daarover eens zijn. Of we dit doel door middel van een cursus NT2 of van een cursus ‘Nederlands voor sociale huisvesting’ moeten bereiken, is voer voor discussie. Om binnen een sociale woning te kunnen functioneren, moeten mensen echter bereid zijn de Nederlandse taal te leren.

Het project betreffende de huisbewaarders dat de minister vanuit haar bevoegdheid voor sociale economie heeft opgezet, vind ik schitterend. Volgens mij kunnen die huisbewaarders een belangrijke rol in de sociale huisvesting spelen. Ze kunnen tegelijkertijd een soort conciërge en een luisterend oor voor de bewoners zijn.

Ik vind het dan ook ontzettend jammer dat bepaalde maatschappijen die wel aan alle voorwaarden voldeden en hadden ingetekend, uiteindelijk niet op uw aanbod zijn ingegaan. Het kan enkel ten goede komen van de huisvestingsmaatschappijen die het wel hebben gedaan.

Minister; om af te sluiten herhaal ik mijn pleidooi voor de huiskorting. Dat is ook de bevoegdheid van minister Muyters. De omvorming van het systeem van het klein beschrijf tot de huiskorting is volgens mij echt een manier om de stadsvlucht tegen te kunnen gaan. Ik vraag daar snel werk van te maken en het kadastraal inkomen niet mee te nemen als parameter.

De voorzitter: De heer Peeters heeft het woord.

De heer Dirk Peeters: Ik wil het even hebben over ruimtelijke ordening. In de bespreking is veel aandacht besteed aan de problematiek van het wonen, en terecht natuurlijk, maar ik wil even wijzen op de zorg voor de open ruimte. De Vlaamse Regering zet het instrumentarium om aan ruimtelijke ordening te doen bijzonder selectief in. We hebben het ruimtelijk structuurplan herzien om kmo-zone bij te creëren in landelijk gebied, om bijzondere economische knooppunten te creëren, om bijkomende industriegronden te voorzien. We

passen het Grond- en Pandendecreet aan om de woonuitbreidingsgebieden aan te snijden. We zullen inzetten op missing links.

Alle ijver die we daaraan besteden, staat in schril contrast tot de beperkte inspanningen die we leveren op het vlak van de groene ruimtelijke bestemming in het buitengebied. Dat heb ik u vorige week ook gezegd naar aanleiding van een actuele vraag, minister. Ik som er slechts enkele op: de achterstand met reservataankopen, met de zonevreemde bossen, met de bosafbakening, de stadsrandbossen. Dat staat in schril contrast tot de harde realisaties.

Wij willen dat Vlaanderen zich 'klimaatrobuust' maakt. Dat betekent dat we Vlaanderen in de toekomst op het vlak van ruimtelijke ordening aanpassen aan een klimaatwijziging op basis van een ecologische onderlegger. Daarvoor moeten we weg van het denken in schotten, waarbij we alle facetten als mobiliteit, milieu en ruimtelijke ordening apart benaderen. We vragen een horizontale, holistische benadering, om oog te hebben voor de problematiek die op ons afkomt. Met dit beleid gaan we die bal totaal mis slaan.

De voorzitter: Mevrouw Heeren heeft het woord.

Mevrouw Veerle Heeren: Voorzitter, minister, er is een goede beleidsbrief en een goede begroting. Er is dus werk aan de winkel. Ik wil vanuit onze fractie vijf accenten leggen. Een eerste is, dat weet u, onze gedeelde zorg voor de uitvoering van het Grond- en Pandendecreet en de ambitie om die bijkomende sociale woningen te realiseren. Dat is de 'hardware' van ons woonbeleid de volgende tweeënhalf jaar. Ik kan me terugvinden in uw ambities. We hebben ook gevraagd om bij de monitoring niet te veel gegevens aan gemeenten en bouwmaatschappijen te vragen. Het is wel belangrijk dat u de vinger aan de pols houdt, om dat op peil te krijgen. De eerste tekenen van een versneld bouwritme zullen we de volgende maanden effectief moeten kunnen zien. De middelen zijn er. Het komt erop neer ze volledig te kunnen gebruiken.

Minister Freya Van den Bossche: Mevrouw Heeren, ik doe graag een warme oproep aan u en uw collega's. U zegt dat we het geld volledig moeten gebruiken. We merken vandaag dat het ritme waaraan we gelden ter beschikking stellen, in de praktijk nogal ambitieus is. De bouwmaatschappijen vinden dat de VMSW soms wat een vertragende of hinderende factor is. De VMSW meldt mij dan weer dat de bouwmaatschappijen niet echt klaar zijn om meer te bouwen.

Wij moeten zoeken naar een methode die de platgetreden paden verlaat, om geld sneller bij de bouwmaatschappijen te krijgen, bij diegenen die wél snel kunnen bouwen. Vandaag wordt er niet even snel gebouwd als wij wel zouden willen. Onze bezorgdheid is dezelfde. Nog voor de voortgangstoets er is – die komt er in 2012 – zullen wij allemaal samen moeten nadenken over wijzigingen aan procedures die moeten toestaan dat diegenen die sneller willen gaan dat ook daadwerkelijk mogen. Dat is een uitnodiging aan het adres van de commissie. Ik heb immers soms het gevoel dat wij vandaag eerder hinderen dan faciliteren.

Mevrouw Veerle Heeren: Indien procedures te log of te ingewikkeld zijn, dan zullen wij moeten bijsturen. Er is geen tijd te verliezen, want wij bevinden ons halfweg de legislatuur. Het geld is er: de uitdaging is er nu om die woningen te realiseren.

Een tweede belangrijk dossier zijn de sociale leningen. In deze moeilijke economische tijden is het belangrijk dat Vlaanderen één aanspreekpunt heeft. Dat moet in 2012 worden gerealiseerd. Er wordt via een eengemaakt leningenbesluit korte metten gemaakt met het feit dat kandidaat-leners met verschillende voorwaarden worden geconfronteerd naargelang de instelling waarnaar zij zich richten.

Een ander punt is het aanbod van bescheiden woningen. Er zijn mensen die vandaag op de markt een weg vinden, met eigen middelen of middelen van de ouders in de hand. Een grote groep richt zich op de markt van sociale huurwoningen. Maar er is ook een middengroep die dikwijls voor sociale huurwoningen uit de boot valt, maar niet van thuis uit een rugzakje

meekrijgt. Het aanbod van bescheiden woningen is voor hen bestemd. Zelf werkte ik een voorstel inzake starterswoningen uit. Wij denken dat het Grond- en Pandendecreet – dat morgen wordt besproken – de uitbreiding van het aanbod van bescheiden woningen faciliteert.

Wij kijken ernaar uit om de bevoegdheden over het huurbeleid binnen te halen. Wij moeten er dan ook mee aan de slag. Alle ministers van Wonen – voormalig minister Sauwens, voormalig minister Keulen en uzelf – en alle volksvertegenwoordigers willen de privéhuurmarkt blijven ondersteunen. Maar uiteindelijk zullen Vlamingen met hun spaarcenten bereid moeten zijn om te investeren in onroerend goed en dat ook te huur te stellen. In die zin is de aanzet van de afgelopen tien jaar, met sociale verhuurkantoren, goed. Wij moeten eigenaars er wel toe aanzetten om die woningen op de privéhuurmarkt te houden. Zeker na een overlijden is dat belangrijk.

2012 wordt het jaar waarin wij huursubsidies moeten kunnen uitrollen. Huursubsidies moeten er komen omdat het aanbod aan sociale huurwoningen niet volstaat. Wij stellen vragen over de betaalbaarheid. In het buitenland is het soms uit de hand gelopen, en daar heeft men het initiatief dan heel fel teruggeschroefd. De keuzevrijheid van de kandidaat-sociale huurder moet beperkt blijven. Het kan niet de bedoeling zijn dat men vijf jaar op de wachtlijst staat. Men moet zo snel mogelijk de sociale huurwoning kunnen betrekken, en dat hangt dus samen met de snelle bouw van die 43.000 woningen. *(Applaus bij de meerderheid)*

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

De heer Wilfried Vandaele: Voorzitter, minister, collega's, over ruimtelijke ordening en onroerend erfgoed zal ik kort zijn.

We hebben al veel Duits gehoord. 'In der Beschränkung zeigt sich erst der Meister.' Belangrijk voor onze fractie is de verdere uitvoering van het RSV met de afbakening van de stedelijke gebieden en het vrijwaren van de open ruimte. Planning is hierin een belangrijk element, maar de daadwerkelijke uitvoering stuit af en toe op hinderpalen. Dat zien we. Goed dat er werk wordt gemaakt van een hervorming van het financieel instrumentarium. Het streven naar budgetneutraliteit lijkt ons hier belangrijk.

Belangrijke acties zijn voorts: het ruimtelijke kader voor hernieuwbare energie, de omgevingsvergunning waarin de stedenbouwkundige en milieuvergunning samengaan, een betere werking van de Raad voor Vergunningsbetwistingen, in afwachting van een eengemaakt bestuursrechtscollege. Een extra inspanning opdat lokale handhavingsplannen tot stand worden gebracht, is op zijn plaats. Tot slot zullen bouwovertradingen in de toekomst ontraden worden door een as-buittattest. Dit instrument moet wel een duidelijke meerwaarde bieden en besturen en burgers niet nodeloos extra belasten.

Er is het voorbije jaar heel wat gebeurd wat het kerkelijk erfgoed betreft. De conceptnota over de toekomst van de parochiekerk heeft het debat behoorlijk op gang getrokken. In het kader van het schitterende project '100 jaar Groote Oorlog' werden de voorbije jaren heel wat stappen gezet: bescherming van erfgoed uit WO I en beheerswerken om belangrijke gedenkplaatsen klaar te krijgen voor 2014. Ook in 2012 ligt er werk op de plank, zoals het streven naar erkenning als UNESCO-werelderfgoed.

Wij willen zoals u, minister, een groter draagvlak voor erfgoed, maar ik vrees dat er nog altijd meer burgers en politici zijn die het veeleer lastig vinden dat mensen erfgoed willen behouden en versterken dan mensen die dat positief beoordelen.

Uiteraard ondersteunen wij de inspanningen van de beide ministers, de begrotingen en de beleidsbrieven. *(Applaus bij de N-VA)*

Bestuurszaken

De voorzitter: We gaan over naar het beleidsdomein Bestuurszaken, Stedenbeleid en Inburgering.

De heer Kennes heeft het woord.

De heer Ward Kennes: Voorzitter, collega's, hét thema van vandaag is 'langer werken'. De enige manier om de crisis te lijf te gaan is om met z'n allen harder en langer te werken, zowel in de private sector als in de overheidssector, en uiteraard geldt dit ook voor wie een politiek mandaat opneemt. Hoewel het pensioendebat al vele jaren wordt voorbereid en stilaan iedereen inziet dat fundamentele keuzes en ingrepen noodzakelijk zijn, leiden de noodzakelijke ingrepen toch nog tot sociale onrust. Donderdag worden wellicht ook Vlaamse overheidsdiensten getroffen door stakingen.

Vlaanderen is niet bevoegd voor de pensioenleeftijd van zijn ambtenaren, maar wel voor een retentiebeleid. Minister, ik vond hierover meer terug in uw beleidsbrief van 2011 dan in die van 2012. Nog steeds te veel personeelsleden treden uit op 60 jaar. Daarom vraag ik om daar verder op in te zetten. Uw beleid werpt al vruchten af, want de gemiddelde pensioenleeftijd van onze ambtenaren is dit jaar gestegen tot 61,6 jaar. Drie departementen halen zelfs 63 jaar.

Niet enkel de planlast voor de lokale besturen, maar ook de administratieve vereenvoudiging en lastenvermindering voor de burgers en de bedrijven is een belangrijk actiepunt. De goede intenties voor 2012 zijn: het aanpassen van de procedures en de regelgeving in functie van het e-governmentproject 'digitale bouwaanvraag', de opvolging van de sectorale implementatie van het Planlastendecreet, het 'e-procurement'-project, dat het volledige aankoopproces van de overheid digitaliseert, en het stroomlijnen van de administratieve processen waarbij rechten worden toegekend op basis van het inkomen.

Het bewaken van nieuwe administratieve lasten door middel van de compensatieregel moet worden voortgezet met de simulatietool die hiervoor werd ontwikkeld. Naast administratieve lasten zijn er aan regelgeving voor de overheid ook beheerskosten verbonden. Ook die moeten in het kader van het meerjarenprogramma slagkrachtige overheid worden beheerst.

Minister, tegen het einde van dit jaar wilt u decreetteksten hebben om een aantal bestaande rechtscolleges te fusioneren en ze te modelleren naar noordelijk model, met allroundmagistraten, die meerdere thema's aankunnen. Het einde van het jaar komt dichtbij. Ik hoop dat u op schema zit, want de problemen met het functioneren van de Raad voor Vergunningsbetwistingen zijn soms hemeltergend: achterstand, formalistische vonnissen en gebrekkige samenwerking met het milieuhandavingscollege.

Het Vlaams Parlement is alleszins zeer gemotiveerd om tegen het einde van volgend jaar de decreten voor een eengemaakte administratieve bestuursrechtbank goed te keuren. Die moet aanvaardbare termijnen hanteren. Ik hoop dat u daarvoor de juiste management- en beheerstechnieken zal introduceren, zoals werklasmetingen, ruime inzetbaarheid van de bestuursrechters, het inzetten van referendarissen, strikte doorlooptermijnen, en een hanteerbare tuchtregeling met sancties voor disfunctionerende magistraten.

Om onze welvaart en ons welzijn veilig te stellen, moeten we alle krachten en talenten in het Vlaanderen van vandaag aanboren en inzetten. Daarom is een diversiteitsbeleid gericht op personen met een arbeidshandicap of een allochtone achtergrond geen overbodige luxe. Ik wil het debat van vorige week niet overdoen, maar ik herhaal mijn pleidooi om op korte termijn tot een samenwerkingsovereenkomst met Jobpunt te komen, om via dit belangrijke rekruteringskanaal mee te werken aan het halen van zowel de totale als de entiteitsspecifieke streefcijfers.

We onderschrijven de hervorming van de inburgeringssector, maar de hoorzitting over de hervorming heeft de onrust niet weggenomen. De nieuwe EVA blijft heel wat vragen oproepen, al moeten we erkennen dat niet alle reacties in dezelfde richting gaan. De vragen en bedenkingen zijn divers. Maar een rode draad is toch dat de voorgestelde hervormingen niet op applaus worden onthaald.

De voorafgaande contacten op bilaterale basis vervangen niet het brede sectorale overleg. Minister, met een aantal initiatieven drukt u een persoonlijke stempel op het Vlaamse inburgerings- en integratiebeleid. Ik denk daarbij aan de inburgeringscoaches en de taalmaatjes, en ook aan de ontwikkeling van een migratieneutraal basispakket 'Inburgering in het land van herkomst', dat familiemigranten voorbereidt op hun vertrek naar Vlaanderen. Zo maken ze kennis met de Vlaamse samenleving en onze taal.

Minister, het belang dat u hecht aan de Nederlandse taal om een plaats te veroveren in onze samenleving, is terecht. Een gemeenschappelijke taal is een sterk bindmiddel in de gemeenschapsvorming. U hecht ook veel belang aan huwelijksmigratie en gaat daarbij de problemen die dit meebrengt, niet uit de weg. De nieuwe federale wet Gezinshereniging legt striktere voorwaarden op inzake huisvesting, leeftijd en inkomen. De invoering van het inburgeringscertificaat, aangekondigd voor eind volgend jaar, komt hopelijk in orde.

Het is positief dat u in uw beleidsbrief het debat over de islam en andere levensbeschouwingen niet uit de weg gaat. U wijst erop dat religieuze gemeenschappen een positieve rol kunnen spelen op het vlak van cohesie. Ik denk dat ook de civiele rol van christelijke gemeenschappen van migranten de nodige erkenning verdient.

De voorzitter: De heer Sabbe heeft het woord.

De heer Ivan Sabbe: Mijnheer Kennes, ik kan u enkel volmondig bijtreden als u zegt dat u beseft dat we allemaal langer moeten werken. Het is belangrijk dat u begint met de ACV-vleugel van uw partij daarvan te overtuigen. Dat zou heel snel tot beterschap leiden en er vooral voor zorgen dat we meer steun krijgen vanuit die hoek. Het is bedroevend dat er in uw partij een deel is dat straks gaat mobiliseren om net het tegenovergestelde te bewerkstelligen. *(Opmerkingen van de heer Jan Verfaillie)*

Ondanks het onterechte lawaai dat de heer Verfaillie produceert, is dit toch de bottomline. Uw partij moet daar duidelijk in zijn. U kunt niet enerzijds het ACV steunen om de zaak te boycotten en alles tegen te werken dat net voor die activering zorgt, en anderzijds hier, terecht, beklemtonen dat we allemaal langer moeten werken. Mijnheer Kennes, ik hoop dat uw strekking het haalt en dat er duidelijkheid komt in uw christelijke zuil.

De heer Ward Kennes: Onze partij volgt in de Federale Regering vrij eendrachtig heel dit dossier op. Met een overweldigende meerderheid, met alle mandatarissen en alle partijmilitanten hebben we op ons partijcongres het regeerakkoord goedgekeurd. Misschien waren er een of twee tegenstemmen en vier onthoudingen, maar daaruit blijkt dat de Vlaamse christendemocraten zich heel goed bewust zijn van de uitdaging waar we voor staan, de problemen niet uit de weg gaan en daadkrachtig de nodige maatregelen zullen treffen en ondersteunen.

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Mijnheer Kennes, met betrekking tot de rustpensioenleeftijd voeren we inderdaad een retentiebeleid. U zegt dat u daarover minder terugvindt in mijn beleidsbrief dan vorig jaar, maar dat is precies omdat we al een beleid voeren, waarvan u terecht de resultaten hebt geprezen. We scoren vrij goed, maar het kan natuurlijk nog beter. Nu is er een afspraak gemaakt met het College van Ambtenaren-Generaal (CAG), dat inzake modern hr-beleid een plan uitwerkt. Daarover heb ik recentelijk met topmensen van het CAG overlegd. Een van de zeven zaken waar ze werk moeten van maken, is het retentiebeleid. Het is aan hen om op dat vlak maatregelen te nemen en om de goede voorbeelden die we hebben – we hebben drie beleidsdomeinen waar we een rustpensioenleeftijd bereiken van meer dan 63 jaar, wat een pluim verdient – in de praktijk om te zetten.

Het is dus geen zorg die uit mijn aandacht verdwijnt, het omgekeerde is waar.

Wat betreft de bestuurrechtscolleges, is het niet zo dat Vlaanderen beter doet wat het zelf doet. Integendeel, het omgekeerde is ook hier waar. De twee bestaande bestuurrechtscolleges

zijn zorgenkinderen. Alles wat u opgesomd hebt inzake principes die we moeten hanteren bij het nieuw bestuurrechtscollege, maakt precies deel uit van de beleidslijnen die ik ontwikkeld heb. We zijn bondgenoten en zitten op dezelfde lijn. Ik wil er zo snel mogelijk mee doorgaan.

Tot slot inburgering. Het is mijn bedoeling om nog voor het reces een koepeldecreet te hebben en ook een oprichtingsbesluit om te komen tot een EVA. U refereert aan een bepaald verzet binnen de sector. Ik moet zeggen dat de sector gaandeweg veel positiever staat tegenover mijn plannen. Ik krijg meer en meer signalen dat de sector die plannen steunt. Ik weet dat het Kruispunt Migratie-Integratie problemen maakt maar het Kruispunt M-I wil klemtonen leggen die niet onze klemtonen zijn en ook niet de klemtonen die het parlement legt, met name een scheiding tussen inburgering en integratie. Ik denk dat we volop naar synergie tussen die twee domeinen moeten gaan. We moeten inburgering en integratie samen laten gaan. We moeten op dat laatste nog veel meer inzetten. Ik ben vol goede hoop dat we met de EVA de versnippering kunnen tegengaan: het feit dat die onthaalbureaus naast elkaar werken en versnipperd werken en het beleid niet voldoende kunnen omzetten.

De heer Ward Kennes: Ik hoop in elk geval dat de rol van het middenveld, van onderuit gegroeide initiatieven en de lokale besturen in die EVA voldoende aan bod gaan komen en goed in de verf kunnen worden gezet.

De voorzitter: De heer Van Hauthem heeft het woord.

De heer Joris Van Hauthem: Voorzitter, minister, collega's, ik wil een paar woorden zeggen over het inburgerings- en integratiebeleid. Dat neemt elk jaar een grotere hap uit het Vlaamse budget. In 2011 was dit beleid goed voor 51 miljoen euro, voor 2012 is dat 55 miljoen euro, zonder de kostprijs van de Huizen van het Nederlands.

Die aanhouding van de kostprijs hoeft ook niet te verbazen. Het heeft te maken met het falend opendeurbeleid van de federale overheid, met het feit dat er geen terugwijsbeleid en geen strak asielbeleid is en dat in die context het Vlaams inburgeringsbeleid in feite beschouwd wordt als een soort onthaalbeleid.

Minister, u kent onze algemene kritiek op het inburgeringsbeleid, dat voor ons veel te vrijblijvend is. Wanneer men in een context moet functioneren waarbij een federale overheid geen coherent migratie- en asielbeleid voert, dan wordt dit aanzien als een eigenlijk onthaalbeleid. Tegelijkertijd zou dit wel eens kunnen uitmonden – en wij denken dat het daarin uitmondt – in een aanzuigeffect, wat de bedoeling niet mag zijn.

U kent onze algemene bedenkingen, maar ik heb ook een paar heel specifieke bedenkingen in verband met uw beleidsbrief voor dit jaar. Er zijn de starterspakketten 'inburgering' die u wilt verdelen in Marokko en Turkije. Dat staat in uw beleidsbrief. Ik neem aan dat u ervan uitgaat dat die mensen toch komen en dat het dan beter is dat ze op voorhand bijvoorbeeld Nederlands kennen, alvorens ze hier toekomen. Dat kan best zijn, maar in een context van een falend migratie- en asielbeleid of van een afwezig federaal migratie- en asielbeleid, komt dit opnieuw over als een soort uitnodiging om naar hier te komen en om die mensen al voor te bereiden op een toekomst in dit land. Dat kunt u toch niet ontkennen.

Minister, u wilt de diensten ook interculturaliseren. Dat is een nieuwe term. Jaren geleden hadden we het over de multiculturele samenleving. Nu wordt het de interculturele samenleving. Wat gaat het morgen zijn? Dat leidt tot een soort taalgebruik waarvan een mens zich afvraagt wat het eigenlijk betekent.

Een pareltje van sibillijns multicultureel vakjargon wil ik u niet onthouden. In de beleidsbrief staat op pagina 28: "Het kruispunt Migratie-Integratie maakte in 2011 ook een analyse van de bruikbaarheid van bestaande instrumenten en werkkaders voor interculturaliserings- of toegankelijkheidsprocessen. Er werden leertrajecten interculturalisering opgezet waarbij onder andere gewerkt wordt aan het verhogen van het draagvlak, het opzetten van

veranderingstrajecten en het ontwikkelen van methodieken om de dienstverlening van diensten en organisaties toegankelijker te maken voor de doelgroep van het integratiebeleid.”

Wie nu nog kan volgen, mag zijn vinger opsteken. Dit is een echte sibillijnse zin, waaruit men echter wel kan afleiden, minister, mijnheer Van Dijck, collega's, dat er blijkbaar nog niet voldoende moeite wordt gedaan om het de immigranten naar hun zin te maken.

Als we het dan toch over integratie hebben, dan kunnen we natuurlijk niet om een belangrijke struikelblok in onze samenleving heen: de rol van de islam als maatschappijbepalende factor. U stelt in uw beleidsbrief dat u: “het debat over de islam niet uit de weg wil gaan”. Ik zou zeggen: goed zo, maar voor wanneer is dat debat dan? U subsidieert ondertussen wel moskeeën. Sinds kort hebben we ook een Moslim Televisie en Radio Omroep, maar in uw beleidsbrief zegt u nog dat u wilt nagaan wat de rol van de islam in het integratiebeleid moet zijn. U wilt onderzoeken: “welke rol de moskee kan spelen in de brede lokale gemeenschap in Vlaanderen.” Ik denk, minister, dat dit echt naïef is.

Voorzitter, minister, ik besluit. De vraag is of een inburgeringsbeleid nuttig, nodig en noodzakelijk is. Het kan inderdaad nuttig zijn, op één voorwaarde, namelijk dat het onderdeel vormt van een globaal migratie- en asielbeleid, dat er nu niet is. Zo lang het er niet is, vinden wij dat uw inburgeringsbeleid dreigt uit te draaien op een soort aanzoek: kom maar naar hier, want wij zorgen voor u. En dan blijft het dweilen met de kraan open. (*Applaus bij het Vlaams Belang*)

Minister Geert Bourgeois: Mijnheer Van Hauthem, ik kan niet nalaten om even te reageren, want het is natuurlijk absoluut onwaar dat wij mensen aanzuigen, aantrekken of aanmoedigen om te komen. U zegt dat ik toch niet kan ontkennen dat de starterspakketten daartoe leiden, maar het omgekeerde is waar. We richten ons tot degenen die ingevolge het federale migratiebeleid, dat nu gelukkig aangescherpt wordt, zeker zijn dat ze naar Vlaanderen komen. Aan deze mensen zeggen we dat ze moeten inburgeren, dat ze de taal moeten verwerven. Dat is de volgmigratie waarvan ik al lang zeg dat die veel te breed is, dat die een veel te groot aanzuigeffect heeft.

Gelukkig is er nu in het federale interregnum door het parlement, dat veel vrijheid had, een wet goedgekeurd waarbij de volgmigratie veel strenger wordt. Degene die mensen laat komen, moet een inkomen hebben, huisvesting enzovoort. Wie in die omstandigheden mag komen met volgmigratie, wijzen we op wat verbonden is aan migratie naar Vlaanderen. Het gaat absoluut niet over het mensen naar hun zin maken, het is een verhaal van rechten en plichten, van functioneren in de samenleving, de taal leren, toegeleid worden tot werk. Er is een goede samenwerking met de VDAB en zo meer.

Het discours dat u houdt over het beleid dat we voeren, gaat volledig voorbij aan de realiteit. U neemt uw wensen voor werkelijkheid. Uw echte discours kennen we natuurlijk, we hebben dat vorige week gehoord. Voor u kan iemand van allochtone afkomst geen Vlaming zijn. We hebben uw fractieleider gehoord. Hij sprak over discriminatie. In overgrote mate gaat het diversiteitsbeleid over Vlamingen van allochtone afkomst en dat zijn volgens uw fractieleider geen Vlamingen. We hebben daar akte van genomen.

De voorzitter: De heer Van Hauthem heeft het woord, maar we zullen het debat niet overdoen, we hebben het pas gevoerd.

De heer Joris Van Hauthem: Voorzitter, ik ben niet opnieuw over het debat van vorige week begonnen, dat heeft de minister gedaan. Ik wil ten stelligste zeggen dat de interpretatie die hij eraan geeft, compleet fout is.

De baseline van mijn uiteenzetting was: is er een inburgeringsbeleid nodig? Absoluut, maar op één voorwaarde. Als het niet past in een doordacht en strak migratie- en asielbeleid, dan heeft het, alhoewel u het misschien niet wilt, ongewild de functie van een aanzuigeffect. Ik geef een voorbeeld. Bij ons zijn de inburgeringscursussen gratis, in Nederland niet. Als men

dat beleid ontwikkelt, heeft dat een aanzuigeffect omdat het helaas niet past in een deftig gecoördineerd asiel- en migratiebeleid. Dat is de ondertoon van heel ons discours over uw inburgeringsbeleid. (*Applaus bij het Vlaams Belang*)

Minister Geert Bourgeois: Dat is het fundamentele verschilpunt tussen u en al de rest in dit halfroond. U gaat ervan uit, aangezien uw voorwaarde niet vervuld is, dat het zinloos is om een inburgeringsbeleid te voeren terwijl wij dit wel zinvol vinden. Al die mensen zijn hier, moeten integreren, moeten aan de slag gaan, moeten Vlaming worden, net als u en ik.

De heer Joris Van Hauthem: Minister, ten eerste hangt u een bepaald idealistisch beeld op van bepaalde situaties. Ten tweede vinden wij in Vlaanderen dat wat federaal gebeurt op het vlak van migratie- en asielbeleid niet goed is. Daar zijn we het misschien over eens. Wel, laten we met dit Vlaams Parlement ook daar de agenda bepalen. We kunnen dat als we willen. Maar daar stopt blijkbaar het verhaal en dat vind ik bijzonder jammer.

De voorzitter: De heer Vanden Bussche heeft het woord.

De heer Marc Vanden Bussche: Voorzitter, minister, collega's, ik ben blij dat ik nog vlug het woord mag nemen voor het avondeten. Mijn fractie heeft gevraagd aan de minister om aandacht te geven, nog een tiental maanden voor de gemeente- en provincieraadsverkiezingen, op een ogenblik dat de meeste gemeenten hun kandidatenlijsten bijna klaar hebben, dat er toch nog enkele zeer belangrijke decreten op stapel staan die van belang zijn voor de goede organisatie van de gemeente- en provincieraadsverkiezingen, namelijk het wijzigingsdecreet van de intergemeentelijke samenwerking, de wijziging van het OCMW-decreet en de hervorming van het bevoegdheidspakket voor de provincies.

Vanuit mijn fractie dringen we erop aan om haast te maken met deze drie belangrijke hervormingsdecreten. Ze bevinden zich nog allemaal in de voorbereidende fase. Ze zijn voor advies naar de Raad van State of zijn zelfs nog niet in dat stadium geraakt. Het gevolg hiervan zal zijn dat alles hier op een drafje zal moeten worden afgehandeld in het voorjaar. Hierdoor zullen de kandidaten voor de lokale verkiezingen en de uittredende mandatarissen pas zeer laat op de hoogte zijn van waar ze voor staan. Dat is geen goed beleid.

Minister Geert Bourgeois: Mijnheer Vanden Bussche, u kunt dat toch niet menen. U zegt: dat is geen goed beleid. De regelgeving die moest worden veranderd in verband met de kieswetgeving, is veranderd, en meer dan tijdig. Dat weet u zeer goed. De decreten die u aanhaalt, hebben niets te maken met de verkiezingen. We zitten op schema. De hervormingen zullen worden doorgevoerd. U probeert de sfeer te creëren dat met het oog op de verkiezingen de zaken niet geregeld zouden zijn, maar u zegt totaal verkeerde zaken.

De heer Marc Vanden Bussche: Daarin verschillen we duidelijk van mening, maar daarom zitten we ook in de oppositie en leggen de vinger op de wonde.

Wat betreft mijn stokpaardjes, wil ik zeggen dat wij verbaasd zijn over het blinde geloof in de vrijwillige fusies, tegen beter weten in. Dat wordt blijkbaar gehandhaafd tot het einde van deze legislatuur. U weet dat wij een debat zouden willen voeren om, los daarvan, te kunnen nadenken over het versterken van de bestuurskracht van de gemeenten.

Ten tweede is er het beter op elkaar afstemmen van de subsidies en de bouwvergunningen. Ik ben blij dat de minister bevoegd voor de bouwvergunningen nog aanwezig is. We stellen vast dat de gemeenten soms een bouwvergunning geven voor een goed dat men moet renoveren met subsidies voor beschermde monumenten. Als men die subsidies niet krijgt, dan vervalt de bouwvergunning. Als iemand dan opnieuw de subsidies krijgt, dan heeft die geen bouwvergunning. Dat moet beter worden afgestemd op elkaar.

U kiest er terecht voor dat er telkens maar twee niveaus bevoegd zouden zijn, maar aan de andere kant begint u met een regioscreening, en volgens sommigen – die er misschien niet zo goed op letten – zou er een nieuw niveau tussen worden geplaatst. Dat doet de vrees ontstaan dat men soms misschien naar vier niveaus zal gaan, in plaats van twee en drie niveaus.

We hebben het in de commissie ook al gehad over meer autonomie voor een gemeente met meer dan 25.000 inwoners. We vragen ons af waar dat cijfer van 25.000 inwoners plots vandaan komt. Ook vragen we een correctie voor de kustgemeenten, die, als we rekening houden met de talrijke tweedeverblijvers, voor het grootste deel van het jaar meer dan 40.000 inwoners tellen. Wel steunen we u in uw streven om bijzondere commissies voor intercommunales op te richten, en in uw streven om eindelijk ook een ondervoorzitter voor de gemeenteraden aan te duiden. Als nu de gemeenteraadsvoorzitter afwezig is, bestaat immers de mogelijkheid dat de oppositieleider die rol op zich neemt, wat misschien niet zo evident is. We zijn ook een voorstander van het elektronisch ter beschikking stellen van de notulen van de schepencolleges.

Wat een betere vertegenwoordiging in het gemeentelijk autonoom bedrijf betreft, leggen we er wel de nadruk op dat in dergelijke bedrijven toch zeker iemand van de oppositie zou moeten zetelen. Het liefst zagen we een afspiegeling van de bestaande gemeenteraden.

U was oorspronkelijk van plan een zeer doorgedreven audit door te voeren. Daar is geen geld voor, maar we dringen er toch op aan dat het systeem niet volledig zou worden opgegeven, en dat er steekproeven zouden worden genomen. Als bepaalde parameters voor gemeenten dan aanduiden dat er gevaar is voor malversaties, dan zou er een audit kunnen worden bevolen. *(Applaus bij Open Vld)*

Minister Geert Bourgeois: Mijnheer Vanden Bussche, u hebt grotendeels herhaald wat u in de commissie hebt gezegd, alleen hebt u toen gezegd een voorstander te zijn van verplichte fusies, waarna een fractiegenoot van u u heeft teruggefloten en heeft verklaard dat dit geen partijstandpunt is.

Als ik u goed begrijp, stelt u dat ik afstand neem van mijn aanvankelijke plannen met betrekking tot de audits. Dat is niet zo.

De heer Marc Vanden Bussche: Toch wel. In uw aanvankelijke plan wou u een totale audit van alle gemeenteraden. Dat heb ik toch zo begrepen.

Minister Geert Bourgeois: Bij mijn aantreden heb ik onmiddellijk gezegd weg te willen van wat nu in het decreet staat, omdat dit een zinloos auditeren is, en bovendien veel te duur is. Nu zullen we audits van processen doorvoeren, en audits die eventuele fraude onderzoeken, die forensisch van aard zijn. We doen echter geen audit nogmaals boven op de audit van de rekeningen. Dat heeft geen zin. Dat weet u ook. U bent een gemeentebestuurder met veel ervaring. Er zijn voldoende controlemechanismen wat de rekeningen betreft. Daar gaan we dus geen tijd, energie en vooral veel geld aan besteden. Dat zou immers een fortuin hebben gekost. Ik heb dus meteen een keuze gemaakt voor een goede auditering.

■

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter: Dames en heren, we schorsen de vergadering.

- *De vergadering wordt geschorst om 19.00 uur.*
- *De vergadering wordt hervat om 20.02 uur.*

■

ONTWERP VAN DECREET houdende de middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2012
– 14 (2011-2012) – Nrs. 1 tot en met 3

ONTWERP VAN DECREET houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2012
– 15 (2011-2012) – Nrs. 1 tot en met 5

ONTWERP VAN DECREET houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2012
– 1326 (2011-2012) – Nrs. 1 tot en met 19

Algemene bespreking (*Voortzetting*)

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de voortzetting van de algemene bespreking van het ontwerp van decreet houdende de middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2012, het ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2012 en het ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2012.

We gaan nu verder met de bespreking van het beleidsdomein Bestuurszaken.

De heer De Loor heeft het woord.

De heer Kurt De Loor: Voorzitter, ministers, collega's, zonder afbreuk te doen aan andere thema's die onder de bevoegdheden van minster Bourgeois vallen, zal ik me in dit betoog concentreren op het luik Openbare Centra voor Maatschappelijk Welzijn (OCMW's) en hun sociale dienstverlening en, meer bepaald, op de toekomst daarvan. De redenen daartoe zijn enerzijds het korte tijdsbestek en anderzijds het ongelooflijke belang en de aandacht die de toekomst van OCMW's en het sociaal beleid op lokaal vlak verdienen.

Binnen een paar dagen zitten we rond de kerstkalkoen en een week later wensen we elkaar het allerbeste toe voor het nieuwe jaar. Tegelijkertijd houd ik mijn hart vast. Ik heb daar een aantal redenen voor.

In het Vlaams regeerakkoord staat een passage die mij ten zeerste verontrust of verontrustte: "Vrijwillige fusie van gemeente en OCMW wordt decretaal mogelijk gemaakt". Dat is een 'fout' die ondertussen werd ingezien. Als decreetgever zijn we namelijk niet in staat om een fusie mogelijk te maken. Toch merk ik dat in het witboek Interne Staatshervorming nog steeds wordt gesproken over een verregaande integratie van gemeente en OCMW. Over de noodzaak aan een doorgedreven samenwerking bestaat een grote politieke consensus. En dat is maar goed ook: samenwerking van ondersteunende diensten, zoals de technische dienst, de personeelsdienst, ICT, de poetsdienst, enzovoort, biedt heel wat kansen, opportuniteiten en voordelen.

Een fusie tussen gemeente en OCMW is echter niet één brug, maar vele bruggen te ver. We dienen ons de vraag te stellen of een fusie wel wenselijk is, zeker in tijden van economische crisis waarbij het aantal cliënten dat de sociale diensten over de vloer krijgt exponentieel is gestegen en waarbij het water de sociale diensten aan de lippen staat. Dat zou maatschappelijk onverantwoord zijn.

Een gevaar dat er de laatste jaren is bijgekomen, is de vaak weinig rooskleurige financiële toestand van de lokale besturen. Ik vrees dan ook voor een uitverkoop of stopzetting van bepaalde OCMW-diensten. Dat zal ongetwijfeld tot sociale ongelukken leiden.

Zowel politiek als economisch staan de OCMW's en hun sociale dienstverlening dus onder druk. Maar wie is het kind van de rekening van dat zogenaamde efficiëntieverhaal? Juist, de kwetsbare jongeren, senioren, alleenstaanden, eenoudergezinnen, huurders, enzovoort. Het OCMW is vaak het laatste vangnet voor een steeds groter wordende, kwetsbare groep in onze samenleving.

Minister, een fusie, waarbij het sociaal beleid op hetzelfde niveau komt te staan als de andere gemeentelijke beleidsdomeinen – en daarmee wil ik geen afbreuk doen aan andere beleidsdomeinen –, zou de uitvoering van de basisopdracht van OCMW's niet meer verzekeren. Die basisopdracht houdt, zoals verwoord in artikel 1 van de OCMW-wet, in dat iedereen recht heeft op een menswaardig bestaan. Die opdracht waarmaken kan best vanuit een aparte juridische entiteit met een specifieke opdracht en een eigen rechtspersoonlijkheid.

De maatschappelijke inzet is dus heel groot. Als we fouten maken, vallen er mensen uit de boot. Dé uitdaging voor het sociale beleid bestaat er dus in om OCMW's in die mate te vernieuwen dat ze op een zelfstandige manier, met de expertise die ze de voorbije decennia hebben opgebouwd, hun specifieke opdracht kunnen uitoefenen.

Wij steunen dan ook de begroting en de beleidsbrieven.

Ik ga nu over op het luik van de inburgering, dat mevrouw Pehlivan normaal voor haar rekening zou nemen.

Minister, tegenover 2011 stijgt de uitgavenbegroting 2012 met een kleine 6 procent voor het Inburgerings- en Integratiebeleid. Dat is een wezenlijke stijging die ruimschoots de indexaanpassing overstijgt. Er wordt 7,7 miljoen euro uitgetrokken voor de werkingsmiddelen voor integratie en inburgering.

De Huizen van het Nederlands kunnen voor hun werking rekenen op circa 5 miljoen euro. Dat is een positief en bemoedigend verhaal, waarvoor de minister van Inburgering onze waardering verdient.

Inburgering is een noodzakelijke toegangspoort tot integratie. Kennis van het Nederlands en toeleiding tot werk zijn essentiële hefboomen voor een succesvolle integratie. Het inburgeringstraject is weliswaar noodzakelijk, maar nog onvoldoende om 'nieuwe Vlamingen' het gevoel te geven dat zij erbij horen als burger. Dat zegt u zelf ook, minister. Ik citeer uit uw beleidsbrief: "Samen inburgeren als Vlaams model van inburgeringscoaching is bijgevolg een goed initiatief om de inburgeraar een steun in de rug te geven op weg naar volwaardige deelname aan het maatschappelijke leven. Terzelfder tijd moeten we helaas ook vaststellen dat de ontvangende samenleving daarin nog progressie kan maken."

De volwaardige deelname aan het maatschappelijke leven van vele allochtonen, jong en oud, verloopt nog steeds moeizaam. Uitsluiting en achterstelling in wonen, werk, onderwijs en welzijn zijn helaas nog steeds meer regel dan uitzondering.

Minister, namens mijn fractie spreek ik mijn steun uit voor uw beleid, maar we zullen hier in de toekomst in de commissie nog veel over kunnen discussiëren. *(Applaus bij de meerderheid)*

De voorzitter: De heer Segers heeft het woord.

De heer Willy Segers: Minister, een van de belangrijkste budgettaire wijzigingen binnen uw beleidsdomein Inburgering en Integratie is de herschikking van 1 miljoen euro en het bijkomend inschrijven van 0,3 miljoen euro om de onthaalbureaus verder in hun werking te ondersteunen. Daarmee schenkt u de sector voldoende ruimte om de integratie van nieuwkomers zo vlot mogelijk te laten verlopen. Wij beschouwen inburgering immers nog altijd als de essentiële opstap naar integratie.

In het inburgeringsverhaal blijft de kennis van het Nederlands een sleutelbegrip. We zijn tevreden dat u blijft inzetten op het actieve taalpromotiebeleid. Daarnaast blijven wij hameren op het belang van een verhoging van het civiele effect. Zoals daarjuist gesteld, vormt inburgering geen doel op zich, maar is het een instrument om de kansen van de nieuwkomer in de samenleving te verhogen. Daarom kijken wij ook uit naar de realisatie van het inburgeringscertificaat tegen eind 2012. Dat certificaat wordt uitgereikt als de kennis van het Nederlands als tweede taal en de maatschappelijke oriëntatie is aangetoond. Onze N-VA-fractie pleit dan ook voor dat meer resultaatgerichte beleid.

Overigens kan een effectief integratiebeleid enkel bewerkstelligd worden als er over de verschillende beleidsdomeinen heen stevig wordt samengewerkt. Integratie is immers een gedeelde verantwoordelijkheid. We stellen tevreden vast dat men ook vanuit de andere beleidsdomeinen steeds meer en beter werkt aan de toegankelijkheid van die dienstverlening. De door u opgerichte commissie Integratiebeleid vormt daarbij een katalysator.

Een laatste belangrijke inburgeringspijler is de hervorming van de sector. Op vraag van het parlement zult u trachten tot een verhoging van de efficiëntie van het beleid en een aanpak op maat te komen. De N-VA beschouwt het door u uitgetekende hervormingsverhaal daarvoor als de beste optie. U plaatst onder meer de regierol van de lokale besturen centraal. Integratie vindt immers plaats in contact met de directe omgeving. Het is daar dat integratie moet aanvangen. De ontwikkeling van de integratiemonitor vormt alvast een belangrijk hulpmiddel daartoe.

Ik kom tot het beleidsdomein Binnenlands Bestuur en de interne staatshervorming. De implementatie van het witboek vormt daarin uiteraard een belangrijke stap. We volgen de realisatie ervan dan ook met veel belangstelling op de voet. Het vormt alvast een duidelijk signaal dat de 62 doorbraken systematisch worden opgevolgd en er ook in dit verhaal heel wat aandacht gaat naar meer autonomie en verantwoordelijkheid van de lokale besturen, wat de bestuurskracht versterkt.

We moeten er overigens rekening mee houden dat de financiële situatie van de gemeenten inderdaad niet rooskleurig is, wat met de vereffening van de Gemeentelijke Holding uiteraard verder wordt bemoeilijkt. De minister heeft altijd al het mogelijke gedaan ten aanzien van de lokale besturen en zal dat blijven doen. Het Gemeentefonds stijgt met 3,5 procent. Ook voor de Gemeentelijke Holding zal de Vlaamse Regering haar verantwoordelijkheid nemen.

Daarnaast zijn we ook tevreden dat het Eredienstendecreet binnenkort wordt goedgekeurd. Bijzondere aandacht gaat naar de eenvoudige boekhoudkundige formules wat alvast voor meer transparantie moet zorgen bij de verdeling van de gemeentelijke middelen voor erediensten.

Tot slot vormt het Planlastendecreet een ander belangrijk werkstuk. De Vlaamse Regering heeft al vijf sectorale voorontwerpen van decreet goedgekeurd. De N-VA kijkt uit naar de beleidsprioriteiten die de regering zal bepalen en waarop de lokale besturen zullen kunnen inspelen. Dit Planlastendecreet houdt immers ontegensprekelijk heel wat voordelen voor de gemeenten in.

Minister, wij hebben het volste vertrouwen in het uitgestippelde beleid. (*Applaus bij de N-VA*)

De voorzitter: De heer Yüksel heeft het woord.

De heer Veli Yüksel: Twee weken geleden werd de nieuwste editie van de Stadsmonitor voorgesteld. Die Stadsmonitor is een echte goudmijn aan gegevens die nodig zijn om een krachtig stedenbeleid uit te tekenen. Dat is een positief gegeven. Het bewijst dat de steden nog altijd een grote aantrekkingskracht uitoefenen op grote delen van onze samenleving. Maar de bevolkingstoename en de samenstelling ervan stellen het beleid voor grote uitdagingen.

Die uitdagingen vereisen een antwoord op vele fronten. Wat het financiële aspect betreft, stel ik tot mijn grote tevredenheid vast dat de middelen die via het Stedenfonds naar de dertien centrumsteden gaan, verder blijven groeien zoals decretaal vooropgesteld. In tijden van budgettaire krapte – een krapte die overigens met de dag lijkt toe te nemen – is dat verre van evident. Het toont aan dat de Vlaamse Regering het belang van voldoende financiële ondersteuning van de Vlaamse steden blijft vooropstellen.

Minister, ik verwacht dat u alles in het werk zult stellen om de financiële middelen bestemd voor de steden ook in de toekomst te vrijwaren.

Minister, groeiende steden, dat betekent dat er geïnvesteerd moet worden op vele vlakken. De stedelijke bevolking moet in de eerste plaats behoorlijk en betaalbaar kunnen wonen. Er zijn dus meer woongelegenheden nodig. Maar zoals we weten, is ruimte in de steden schaars en zal er met de nodige creativiteit naar oplossingen gezocht moeten worden.

De stadsvlucht van jonge gezinnen blijft een probleem in een aantal centrumsteden. Een van de oplossingen kan erin bestaan dat er fiscale stimulansen worden gegeven om mensen, en met name jonge gezinnen, in de stad te houden. De studie over de gedifferentieerde fiscaliteit zal de komende weken opgeleverd worden. We kijken daarnaar uit.

Naast wonen zijn er nog andere uitdagingen. Steden moeten ook aantrekkelijke plaatsen zijn om te ondernemen en te werken met een centrale zorgfunctie en een bruisend cultureel leven. Onze steden moeten ook bereikbaar zijn, letterlijk en figuurlijk. Er is dus nood aan een integraal stedenbeleid waarbij vanuit diverse beleidsdomeinen inspanningen moeten worden geleverd om onze steden nog aantrekkelijker te maken.

Steden zijn geen eilanden. Er is een voortdurende interactie met de omliggende gemeenten waarvan de inwoners voor heel wat zaken aangewezen zijn op de diensten die in de steden aangeboden worden. Stad en rand zijn in die zin onlosmakelijk met elkaar verbonden. Beslissingen in de stad blijven niet zonder gevolgen voor de omliggende gemeenten en omgekeerd. Daarom hecht ik steeds meer belang aan de uitbouw van een werkbare stadsregionale samenwerking.

Minister, uw beleidsbrief bevat heel wat doelstellingen. Aan ideeën is er geen gebrek, ook aan actuele gegevens ontbreekt het niet. Het komt er nu op aan om alle informatie waarover wij beschikken, te gebruiken om een vuist te maken voor de steden en maatregelen te nemen die de leefbaarheid en aantrekkelijkheid van de steden verder vergroten. (*Applaus bij CD&V*)

De voorzitter: De heer Verfaillie heeft het woord.

De heer Jan Verfaillie: Collega's, beste vrienden allemaal, ik wil eerst en vooral de Groen!-fractie danken omdat zij eindelijk achter het Plattelandsfonds staat. Ik ben daar heel gelukkig mee. Zij zal het initiatief van de meerderheid en van minister-president Peeters steunen om in 2013 te komen tot een Plattelandsfonds. Dit is in het verleden niet altijd het geval geweest. Hierbij mijn dank voor het voortschrijdende inzicht.

Minister, u weet dat de gemeentelijke financiën onder druk staan. Ik trap eigenlijk een open deur in. Ook de financiën in Vlaanderen en de federale en provinciale financiën staan onder druk. De lokale besturen zijn meer dan ooit genoodzaakt om de euro's waarover ze beschikken twee keer te draaien vooraleer ze uit te geven. Ik ben lokaal bevoegd voor financiën. Minister, wij hebben een leningaanvraag gedaan bij meerdere financiële instellingen. Wij hebben aan een bepaalde bank een pakket gegund. Zij hanteren de referentie-intrestvoet plus een aantal basispunten. Voor de financiële crisis moesten we tien, twintig of dertig basispunten extra betalen. De risicopremie die de lokale besturen nu moeten betalen, loopt op tot meer dan honderd basispunten. Dat is een verzwarende voor de budgettaire mogelijkheden van de gemeente.

Minister, u hebt het in uw beleidsbrief ook over de financiële problemen. U geeft toe dat de lokale besturen meer creativiteit aan de dag moeten leggen om efficiëntiewinsten te boeken. Wij kunnen daarbij inderdaad bondgenoten zijn. U hebt al het witboek voor de interne staatshervorming. Daarover is in de bevoegde commissie gediscussieerd. In het kader van de interne staatshervorming is er ook de administratieve vereenvoudiging. Het kaderdecreet is goedgekeurd. De dertien of veertien sectorale decreten, die aangepast moeten worden, kunnen ook zorgen voor efficiëntiewinsten en kostenbesparingen. Alle lokale verantwoordelijken kunnen bevestigen dat wij studie bureaus aanstelden om studies te maken. Als je de eerste versie van het plan kreeg, moest je de naam van de andere gemeente bij de eerste 'draft' en bij de eerste lezing lezen. Het was niet Zottegem dat ik in Veurne

tegenkwam, en ook niet Gent – maar dat is een andere problematiek –, het was een andere gemeente.

Minister, wij hebben vorige week een kleine aanpassing gedaan van de parameters van het Gemeentefonds. In het parlement was er altijd afgesproken om een grote hervorming door te voeren wanneer er meer financiële mogelijkheden zijn. Maar die komen er niet. Ik ben dan ook heel tevreden met de aanzet van de Open Vld-fractie in de commissie een aantal weken geleden om over de partijgrenzen heen te bekijken hoe we tot een betere verdeling over de gemeenten en steden in Vlaanderen kunnen komen van de middelen van het Gemeentefonds.

Minister, op 14 oktober 2012 wordt er elektronisch gestemd. Hebt u al antwoord gekregen van uw federale collega van Binnenlandse Zaken? Wil zij participeren in de betaling?

De voorzitter: Wenst de regering nog te reageren? (*Neen*)

Internationaal Vlaanderen

De voorzitter: Dames en heren, we vangen nu de bespreking aan van het beleidsdomein Internationaal Vlaanderen.

Mevrouw Poleyn heeft het woord.

Mevrouw Sabine Poleyn: Voorzitter, de CD&V-fractie steunt de begroting en de beleidsbrief. Dit komt allicht niet onverwacht. Ik kan drie redenen tot tevredenheid geven. (*Opmerkingen*)

Ten eerste, ondanks de precaire financiële situatie realiseren de Vlaamse Regering en de minister-president met betrekking tot dit beleidsdomein een stijging van het budget. Dit budget is bedoeld voor de steun aan ontwikkelingslanden om zich aan de klimaatverandering aan te passen. Dit is voor hen een nieuw probleem en we moeten hen steun verlenen. Het budget is ook bedoeld voor de herdenking van de Eerste Wereldoorlog en voor de initiatieven om de Holocaust door middel van een platform voor herinneringseducatie te herdenken. Daarnaast zal dat budget ook dienen om Vlaanderen tijdens de Olympische Spelen in Londen als investeringsregio te promoten. Die drie concrete prioriteiten kunnen voor Vlaanderen een meerwaarde betekenen.

Ten tweede, we stellen met vreugde vast dat de minister-president het komende jaar van plan is om, net als de voorbije jaren is gebeurd, het beleidsdomein op alle vlakken zonder al te veel bijkomende middelen uit te bouwen. Hij plant voor 2012 allerlei nieuwe initiatieven. We kunnen dat zeker waarderen. Hij tracht immers steeds win-winsituaties te vinden.

Ik verwijs in dit verband naar de uitbouw van de academische diplomatie en van Flanders Knowledge Area. De rol van de universiteiten en de hogescholen als Vlaamse buitenlandse diplomatieke actoren wordt gewaardeerd en versterkt.

Ik verwijs ook naar de vele buitenlandse missies die de minister-president zelf onderneemt. Die missies zijn soms nog waardevoller dan een bijkomende subsidie voor het Vlaams Agentschap Internationaal Ondernemen (F.I.T.). De minister-president kan Vlaanderen op de kaart zetten. De missies hebben een meerwaarde voor de bedrijven die eraan deelnemen en trekken hopelijk ook buitenlandse investeerders aan.

Ten derde, we waarderen dat de minister-president regelmatig op suggesties van de commissie ingaat. We komen niet zo vaak samen, maar de vergaderingen blijken vruchtbaar.

Ik verwijs in dit verband naar de coherentie op het vlak van het ontwikkelingsbeleid en van het buitenlands beleid in het algemeen binnen de Vlaamse Regering. We kunnen stap voor stap verbeteringen waarnemen. Er zijn plannen om zo snel mogelijk met de Federale Regering tot meer coherentie te komen. We hopen dat dit ook met de provincies zal lukken.

Ik verwijs tevens naar de vraag om Brussel als hoofdstad een duidelijker plaats te geven. De minister-president is hier onmiddellijk op ingegaan en schenkt in zijn beleid meer aandacht aan Brussel.

Ik verwijs verder ook naar de visie op noodhulp die beetje bij beetje is gegroeid. We weten immers hoe moeilijk het is op dit vlak een beleid te ontwikkelen.

Ik kan hieruit ook een conclusie trekken. Indien ik me niet vergis, was de minister-president bij het begin van de legislatuur om goede redenen niet aanwezig en heb ik daarom minister Crevits gevraagd hem als startend minister bevoegd voor het buitenlands beleid drie zaken te overhandigen. Ik weet niet of ze dat effectief heeft gedaan.

In de eerste plaats heb ik hem een verrekijker gegeven om ver te kijken en een langetermijnvisie te ontwikkelen. In de tweede plaats heb ik hem een paar stevige stapschoenen gegeven om een pragmatisch en realistisch beleid te voeren. In de derde plaats heb ik hem een creatieve en innovatieve portefeuille gegeven om met weinig geld veel te kunnen realiseren.

Ik moet toegeven dat ik met betrekking tot de begroting 2012 en de bijbehorende beleidsbrief de indruk heb hij deze drie voorwerpen heeft gebruikt. Dit geldt zeker voor de portefeuille. We verlenen de minister-president dan ook al onze steun.

De voorzitter: Mevrouw Dillen heeft het woord.

Mevrouw Marijke Dillen: Voorzitter, Vlaanderen en de meeste andere Europese landen verkeren in een diepe financieel-economische crisis. Die crisis is ditmaal niet enkel van tijdelijke aard, maar wijzigt ook de machtsverhoudingen tussen naties en continenten. Deze crisis is dan ook veel bedreigender voor onze welvaart. Ik denk dat we ons daar allemaal bewust van zijn.

De macht verschuift tegenwoordig steeds duidelijker naar Azië en naar Zuid-Amerika. Die verschuivende economische machtsbalans brengt andere politieke en strategische factoren met zich mee. Vlaanderen is te klein om zwaar op politieke of strategische factoren te wegen. Op economisch vlak meen ik evenwel te mogen stellen dat we niet zo klein zijn.

U legt de focus voor het buitenlands beleid van Vlaanderen terecht bij het internationaal ondernemen. Vlaanderen heeft inderdaad nood aan een sterkere internationalisering van zijn economie. Onze fractie is het met deze keuze volledig eens.

Collega's, Vlaanderen heeft het de afgelopen jaren niet slecht gedaan, integendeel. Maar vandaag zien we helaas de tekenen van verzwakking almaar duidelijker. Net als in de ons omringende landen, zien we ook bij ons de industriële productie achteruitgaan. Vlaanderen blijft op dat vlak veel te afhankelijk van de Duitse locomotief. Het grootste deel van onze export gaat naar onze buurlanden, wat ons heel afhankelijk maakt.

Minister-president, u reageert daarop door een focusgroep van 25 landen te selecteren. De vraag rijst of er van veel focus sprake kan zijn. Kunnen wij dat wel aan? Beschikken wij over voldoende diplomatieke contacten om ons te kunnen focussen op zoveel landen? Onze fractie twijfelt daaraan.

Vlaanderen moet zich blijven bewegen binnen de Belgische federale constructie. De vraag is welke meerwaarde er nog uitgaat van deze federale constructie, waarin beide taalgroepen, beide volkeren, over zowat alles van mening verschillen. Minister-president, België is al lang geen meerwaarde meer en belemmert Vlaanderen om voluit de economische kaarten uit te spelen.

In uw beleidsbrief stelt u de verdere en sterkere samenwerking met Nederland voor. Daarover bestaat in de commissie een grote eensgezindheid. Voor de meeste leden om puur economische factoren, voor andere ook uit een Heel-Nederlandse emotie. In het kader van die Heel-Nederlandse emotie is ook de ontwikkelingssamenwerking met Zuid-Afrika belangrijk.

Minister-president, daarnet had ik het over de machtsbalans die verschuift naar Zuid-Amerika en Azië. We mogen daarbij ook Zuid-Afrika niet vergeten. De zogenaamde BRIC-landen (Brazilië, Rusland, India en China) werden aangevuld met Zuid-Afrika. We weten allemaal dat het met het Afrikaans niet goed gaat. Het gaat ook niet goed met de leefsituatie van de blanke bevolking. Die verlaat op grote schaal het land of, erger nog, wordt in afgelegen gebieden afgeslacht, zodat we al bijna mogen spreken van een echte genocide. Ook met andere Afrikaners, die niet tot de landbouwsector behoren, gaat het allesbehalve goed.

U weet ongetwijfeld, minister-president, dat de ANC-regering weinig tot niets voor blanke Zuid-Afrikanen doet en dat veel van deze mensen na de machtsoverdracht in grote problemen zijn gekomen. Veel van hen zijn goed geschoold en kunnen mits enige steun weer toetreden tot de Zuid-Afrikaanse samenleving en er zelfs een meerwaarde voor betekenen. Ik pleit ervoor dat Vlaanderen zijn ontwikkelingssteun in deze zin herwerkt en meer aandacht schenkt aan deze bewust vergeten groep.

De heer Jan Roegiers: Mevrouw Dillen, ik ben enigszins verbaasd. Ik heb namelijk geen weet van een genocide in Zuid-Afrika. Ik vind dat we met woorden moeten opletten.

Mevrouw Marijke Dillen: U weet heel goed, mijnheer Roegiers, dat de leefsituatie van de blanke bevolking in landbouwgebieden in Zuid-Afrika meer dan hachelijk is. Heel veel van de blanke boeren worden werkelijk afgeslacht. Ik heb gezegd dat we bijna mogen spreken van een genocide. Dat gebeurt daar op zeer grote schaal, mijnheer Roegiers, en ik denk dat u dat goed genoeg weet. We mogen echt van een schande spreken. (*Applaus bij het Vlaams Belang*)

De heer Jan Roegiers: Mevrouw Dillen, wat u zegt wil ik zelfs niet in twijfel trekken, ik ken het onvoldoende.

Maar boeren die in armoede leven of van wie de boerderijen zijn afgepakt, is nog wel iets anders dan een genocide.

Mevrouw Marijke Dillen: Dat de boerderijen van die arme blanke boeren worden afgepakt, is op zich al een schande. Maar die blanke boeren worden ook afgeslacht, die worden vermoord. Informeer u in dit dossier, mijnheer Roegiers.

De heer Boudewijn Bouckaert: De waarheid ligt in het midden. Mevrouw Dillen, u hebt gelijk dat er een gebrek is aan rechtsbescherming voor de blanke boeren in Zuid-Afrika. Het politieapparaat van het heersende regime treedt te weinig op en blijft in gebreke bij de bescherming van die mensen.

Dat rechtvaardigt niet het gebruik van het woord ‘genocide’, want dat is een toestand waarbij een regime op systematische wijze een volk uitroeit. Politiek correcte personen zullen blind zijn voor het ene, maar u moet toch ook oog hebben voor het andere en dus op uw woordgebruik letten.

De heer Ward Kennes: Ik veronderstel dat u verwijst naar de ‘plaasmoorden’ waarbij op afgelegen plaatsen boerenfamilies geregeld worden afgeslacht. Een genocide is nog iets anders: dat is een bewust georganiseerde poging van een overheid om een bevolkingsgroep uit te roeien. In dit geval is het onduidelijk of het om politiek georganiseerde moordbendes gaat, dan wel of het om ‘gewone’ criminelen gaat. Het is een reëel probleem voor een aantal blanke boeren, en dan vooral voor diegenen die in het noorden wonen. Een genocide is nog iets anders, want dat is een term uit het internationale volkenrecht met een heel specifieke betekenis.

De heer Marino Keulen: Genocide is een juridische term uit het internationale volkenrecht. Dat neemt niet weg dat wat de blanke boeren overkomt crimineel is en een schandvlek op het blazoen van de ANC-regering. Kijk evenwel uit met die term, want woorden kunnen kogels zijn, en die zijn, als ze eenmaal zijn afgevuurd, niet meer te stoppen. Maar dat doet niets af aan het leed van de blanke boeren in Zuid-Afrika.

De heer Wim Wienen: Indien de heer Kennes twijfelt of de plaasmoorden politiek zijn gestuurd, dan wil ik herinneren aan de campagnes van de jongerenvereniging van het ANC, onder de slogan ‘Kill the Boer, Kill the Farmer’. Ik krijg dan toch de indruk dat er van politieke sturing sprake is.

De heer Boudewijn Bouckaert: Die jeugdleider van het ANC is er door het ANC uitgegoot.

Mevrouw Marijke Dillen: Op juridisch vlak is het misschien zo, maar ik heb niet gezegd dat het om een genocide gaat, maar wel dat het begint te gelijken op een genocide. Dat heb ik willen aankaarten. Als de heer Roegiers zich zal hebben geïnformeerd, dan zal hij mij zeker steunen. Alle andere sprekers treden mij bij: die moorden gebeuren op grote schaal en het regime zorgt niet voor bescherming. Het is een schande dat die mensen zo weinig bescherming krijgen.

De voorzitter: De heer Roegiers heeft het woord.

De heer Jan Roegiers: Voorzitter, minister-president, collega's, ik wil hier in een kort tijdsbestek twee zaken bespreken: Zuid-Afrika en de wapenhandel, en ook wat in dat verband in Luik is gebeurd. Dat laatste is iets dat mij na aan het hart ligt.

Minister-president, vanaf 2012 start de nieuwe strategienota 2012-2016 over de samenwerking met Zuid-Afrika. Collega's, u weet dat onze samenwerking geconcentreerd is op Limpopo, Kwazulu Natal en Vrijstaat, en zich focust op voedselzekerheid en recht op duurzame tewerkstelling.

Maar, sinds 2010 is Zuid-Afrika een BRICA-land (Brazilië, Rusland, India, China en Afrika) geworden. Heel opvallend was de toespraak van president Zuma toen hij voor de eerste keer met de BRIC-landen samenkwam. Hij zei dat Afrika de komende tien jaar 480 miljard nodig heeft voor de verbetering van de infrastructuur. Zuma roemde de BRIC-landen voor hun economische groei en rol in Afrika als grootste handelspartners en nieuwe investeerders. Hij verwachtte dat de economische betrekkingen nog verder zullen verbeteren. Hij eindigde met de opmerking dat dat mogelijkheden schept voor meer directe investeringen en groei van de handelsbetrekkingen tussen Afrika en de BRIC-landen. Hij vroeg 480 miljard en wij investeren 5 miljoen euro in ontwikkelingshulp aan Zuid-Afrika.

Het pleidooi dat ik wil houden, is wat ik in de commissie ook heb gezegd. Ik wil de strategienota 2012-2016 niet in twijfel trekken, maar ‘gouverner c'est prévoir’: het zou goed zijn om vanaf nu verder te kijken dan 2016 en na te denken over onze verdere samenwerking met Zuid-Afrika. Die zit volgens mij veel minder in de richting van ontwikkelingssamenwerking.

Het spijt me dat ik dit moet aankaarten na de gebeurtenissen in Luik van vorige week. Ik wil het wel loskoppelen van alle emotionaliteit. U weet dat ik al jaren hard bezig ben met de strijd tegen de illegale wapenhandel.

De voorzitter: Mijnheer Roegiers, wilt u afronden?

De heer Jan Roegiers: Ik betreur dat er, nadat we daar al jaren op aandringen, nog altijd geen of amper samenwerking is tussen de Federale Regering die het centraal wapenregister behandelt en de gewesten die bevoegd zijn voor de vergunningen voor de invoer.

De voorzitter: De heer Hendrickx heeft het woord.

De heer Jan Roegiers: Federaal minister van Justitie Turtelboom heeft aangekondigd dat ze die strijd nu gaat aanbinden. Ze zal daarover contact opnemen met de gewesten, meer bepaald met de minister van Sport, om die illegale wapens, die halve karabijnen, uit onze samenleving te krijgen.

De voorzitter: Mijnheer Roegiers, de heer Hendrickx heeft het woord.

De heer Jan Roegiers: Voorzitter, min 24 en ik ben aan min 15 gestart.

De voorzitter: Neen, u bent niet aan min 15 gestart. *(Opmerkingen van de heer Jan Roegiers)*

Ik bewaak hier de tijd. *(Opmerkingen van de heer Jan Roegiers)*

U mag dat dan aan de diensten vragen. De klok was op 3 minuten gezet. *(Opmerkingen van de heer Jan Roegiers)*

Mijnheer Roegiers, ik oefen toezicht uit op de orde in de plenaire vergadering. En iedereen wordt hier op dezelfde manier behandeld.

De heer Hendrickx heeft het woord.

De heer Marc Hendrickx: Ondanks de moeilijke budgettaire omstandigheden bleef de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking standhouden. Dat alleen al is een niet evidente verdienste. Toch blijft de doeltreffendheid een belangrijk aandachtspunt. De focus van het Vlaams buitenlands beleid inzake armoedebestrijding en sociale ontwikkeling ligt al enkele jaren op zuidelijk Afrika en de partnerlanden. Traditioneel legt Vlaanderen het accent op werk, gezondheidszorg en voedselzekerheid.

Terecht blijven de millenniumdoelstellingen het uitgangspunt voor het beleid. Voor de concrete vertaling van het beleid kijken we uit naar de strategienota's voor Zuid-Afrika, Mozambique en Malawi. Die moeten het kader bepalen waarbinnen de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking zich de komende jaren zal manifesteren. In dit kader is de bezorgdheid van de minister-president inzake goed bestuur en mensenrechten volkomen terecht. Voor de N-VA is dit een belangrijke factor die voldoende moet doorwegen in de keuzes die zullen worden gemaakt. De doeltreffendheid van het beleid moet en kan echter beter. Onderzoek toont aan dat de moeilijkheden bij het beheer van de middelen en instrumenten voor ontwikkelingssamenwerking niet of in elk geval onvoldoende zijn afgenomen. Nochtans was dat een van de doelstellingen van de Verklaring van Parijs die nog altijd een rode draad vormt voor ontwikkelingsbeleid. Draagvlakversterking is dan ook terecht opgenomen in de beleidsdoelstellingen van de Vlaamse Regering.

Ook op het vlak van ontwikkelingssamenwerking is de N-VA ervan overtuigd dat efficiëntie en effectiviteit noodzakelijk zijn. Niet alleen is een goed beheer van overheidsmiddelen een plicht en eigen aan goed bestuur. Het correct omspringen met belastinggeld is daarenboven noodzakelijk voor het maatschappelijk draagvlak, zeker in tijden van budgettaire krapte. Het optreden van de internationale donorgemeenschap in Malawi is in die optiek een erg belangrijk precedent. Uit onvrede met de gebrekkige progressie van de Malawische overheid in de strijd tegen corruptie en wanbeleid op het vlak van gezondheidszorg werd de budgetsteun hiervoor bevroren. Ik kan alleen maar toejuichen, minister-president, dat u zich daarbij hebt aangesloten.

Een belangrijke stap voor de stroomlijning en vereenvoudiging van het ontwikkelingsbeleid is het kaderdecreet Ontwikkelingssamenwerking. Afgelopen vrijdag gaf de Vlaamse Regering haar goedkeuring aan de vereenvoudiging van de ontwikkelingseducatie en de integratie van het beleid rond convenants gemeentelijke ontwikkelingssamenwerking in het kaderdecreet Ontwikkelingssamenwerking. De bespreking kan nu volgen in de commissie in het Vlaams Parlement. Daarnaast kijken we uit naar de uitwerking van de nodige uitvoeringsbesluiten volgend jaar.

De N-VA vraagt verder, maar niet het minst ook aandacht voor de vierde pijler. Het is een goede zaak dat het vierdepijlersteunpunt verder zal worden uitgebouwd in 2012. Het is in die optiek dan ook jammer dat de federale overheid de vierdepijlers blijft doodknippen, onder andere door de fiscale aftrekbaarheid van giften uit te hollen met een strategie die erop gericht is kleinere vrijwilligersorganisaties te raken. Eerst kwam er een uitgavenminimum van 50.000 euro, daarna volgde de uitsluiting van organisaties die actief zijn in EU-landen.

Wij hopen dat u ook hiervoor aandacht hebt als u met de nieuwe federale collega's aan tafel zit. Het kan toch niet dat de federale overheid ondermijnt wat de Vlaamse opbouwt.

Tot slot wens ik nog de aandacht te vestigen op enkele belangrijke punten. Op het dossier van de Westelijke Sahara heb ik lang aangedrongen. Ik hoop dat de Vlaamse Regering niet meewerkt aan een koehandel met Marokko of Spanje om een compensatie uit te werken, zoals nu al uit verschillende hoeken wordt gevraagd. Anders kom ik terug op dit dossier in de commissie.

Verder wil ik nog even aandacht vragen voor het systeem van noodhulp. Onlangs was er een toekenning van 300.000 euro aan de Filipijnen. Eens te meer toont dit aan dat een structurele oplossing nodig is.

Het stemrecht van Vlamingen in het buitenland bij de regionale verkiezingen blijft nog steeds een manco. Aangezien zowat alle partijen hier het erover eens zijn, hoop ik dat we daar dringend werk kunnen van maken, ook van het buitenlands onderwijs. Voor het waarborgfonds mikken we op financiering.

Mevrouw Sabine Poleyn: Mijnheer Hendrickx, inzake de vierde pijler verwijst u naar de federale overheid, maar in sommige provincies is de provinciale overheid een sterke stimulator. Laten we hopen dat ze dat na de interne staatshervorming nog kunnen.

De voorzitter: De heer Dehandschutter heeft het woord.

De heer Lieven Dehandschutter: Voorzitter, ministers, collega's, de Russen komen. In de Koude Oorlog was dat een slogan die ons koude rillingen bezorgde, maar nu is het een heuglijke mededeling dat het aantal Russische toeristen in de eerste 8 maanden van dit jaar in vergelijking met dezelfde periode vorig jaar met liefst 39 procent is gestegen. De Chinezen met 30 procent meer volgen in hun spoor. Alles tezamen zijn er in die 8 maanden 3 procent, en in absolute cijfers een half miljoen buitenlandse toeristen meer naar Vlaanderen gekomen.

Minister, het is een bewijs dat vooral de kunststeden sterk in trek zijn met een groei van 7,7 procent, maar het is ook een bewijs dat Vlaanderen als bestemming in de lift zit en dat de inspanningen van Toerisme Vlaanderen op de buitenlandse markten lonen.

Minister, u slaagt erin uw ambitie waar te maken om de Groote Oorlog op een serene en waardige manier te herdenken. Uw regering heeft heel wat middelen vrijgemaakt om dit gebeuren met een nationale en internationale uitstraling te omkaderen. Het is een goed idee om daarbij niet alleen de Westhoek, maar ook heel Vlaanderen te betrekken, de vredesgedachte centraal te stellen en op het belang te wijzen dat de Eerste Wereldoorlog heeft gehad voor de Vlaamse ontvoogdingsgeschiedenis.

De sensibilisering van jongeren is ook belangrijk, niet alleen via scholen, maar ook via jeugdbewegingen, verenigingen en jonge gezinnen. Als wielerliefhebber en gewezen supporter van uw stadsgenoot Patrick Sercu, ben ik zeer opgetogen om in 2013 de herdenking van honderd jaar Ronde van Vlaanderen te vieren. Het is positief dat ook daar heel Vlaanderen bij betrokken zal worden en dat dit niet alleen een aangelegenheid wordt van Brugge, Oudenaarde en de Vlaamse Ardennen. Als inwoner van Sint-Niklaas, waar de Ronde van Vlaanderen van 1977 tot 1997 startte, hoop ik daartoe een steentje te kunnen bijdragen.

Minister, toeristen naar Vlaanderen brengen is belangrijk, maar Vlamingen vakantiemogelijkheden geven, is evenzeer belangrijk. Ik ben heel tevreden dat het Steunpunt Vakantieparticipatie verder wordt uitgebouwd. Dat er nood aan is, bewijzen de cijfers.

Brussel is en blijft onze Vlaamse hoofdstad. Het is belangrijk dat Brussel wordt meegenomen in de toeristische promotie van Vlaanderen. Ik ben verheugd dat ook op de luchthaven van Zaventem de aandacht voor Brussel en Vlaanderen zal worden versterkt.

Vorig jaar hebben we een aantal discussies gehad over rapporten van het Rekenhof. U hebt daarop ingespeeld en u hebt een aantal hervormingen doorgevoerd. Wij juichen dat toe en wij

stellen ook vast dat de manier waarop u Toerisme Vlaanderen hebt hervormd, geslaagd is. Wij zijn trouwens als commissie correct geïnformeerd geweest door de administrateur-generaal.

Diensten voor het Algemeen Regeringsbeleid

De voorzitter: Dames en heren, we gaan nu over tot de bespreking van het beleidsdomein Diensten voor het Algemeen Regeringsbeleid.

De heer Kennes heeft het woord.

De heer Ward Kennes: Minister, collega's, de Diensten voor het Algemeen Regeringsbeleid (DAR) hebben een groot bereik. De Vlaamse strategie duurzame ontwikkeling is daar een element van en werd in april van dit jaar goedgekeurd. Ze zet de langetermijnvisie uit om tegen 2050 in Vlaanderen een duurzame maatschappij te ontwikkelen. Hiervoor zijn transities nodig, een duur woord voor een geleidelijke maar fundamentele verandering in onze manier van leven, van produceren en van consumeren. Deze transitieaanpak is al toegepast op duurzaam wonen en bouwen en materialenbeheer. Minister, in 2012 zet u ook het transitieproces landbouw en voeding, ecocultuur en de middenveldtransitie op de rails.

Om succes te boeken moeten methodologie-, opvolgings- en leerinstrumenten worden ontwikkeld. Maar dit alles zal slecht succes kennen als het ook gepaard gaat met een mentale en spirituele transitie. Vlaanderen en de wereld zal op termijn slechts duurzaam worden wanneer begrippen als solidariteit, verbondenheid, matigheid en soberheid aan belang winnen. Solidariteit is meer dan Music for Life. Verbondenheid is meer dan handelsakkoorden afsluiten. Matigheid is produceren in functie van menselijke behoeften en niet mensen afhankelijk maken van productie. Soberheid is geen armoede, maar genieten van wat er is en niet koortsachtig najagen wat men nog niet heeft.

Ik ben ervan overtuigd dat we er met wetten, decreten, verdragen en resoluties alleen niet gaan komen. Vorming, kennisuitwisseling, ondersteuning van transitie-experts en budgettaire middelen zijn nodig, maar alleen zullen ze niet volstaan.

In 2012 wordt opnieuw een Wereldconferentie georganiseerd voor duurzame ontwikkeling, twintig jaar na Rio en tien jaar na Johannesburg. Ik wil u vragen om deze wereldtop niet alleen voor te bereiden op het Belgische, Europese en internationale niveau, maar om de gelegenheid aan te grijpen om ook binnen Vlaanderen samen met alle stakeholders te werken aan een draagvlak voor duurzame keuzes.

Ik reken erop dat we in de eerste helft van 2012 ook in dit parlement samen met de Vlaamse Regering de top in Rio kunnen voorbereiden. Het is zeker even belangrijk om vooraf als parlement te worden betrokken bij de standpuntbepaling, als om achteraf grondig te worden gebriefd over het verloop van de top.

Een belangrijk element in uw beleidsbrief is de helpdesk duurzame overheidsopdrachten, en in het bijzonder de overeenkomst met de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten over de structurele ondersteuning van een steunpunt duurzame lokale overheidsopdrachten. De lokale besturen zijn grote investeerders en aankopers en in die zin een zeer belangrijke partner voor een duurzaam aankoopbeleid.

De Vlaamse overheid zal het merkbeleid ontwikkeld in 2011 verder toepassen. Dit komt tegemoet aan de wens van de Expertcommissie voor Overheidscommunicatie inzake herkenbaarheid van de onderdelen en de profilering van de Vlaamse overheid als één geheel. Het Vlaamse merkenverhaal positioneert Vlaanderen als de regio bij uitstek van mensen als makers die reeds eeuwen door kennis en kunde worden gedreven. Het is een verhaal van baanbrekend en spraakmakend vakmanschap gisteren, vandaag en morgen.

Minister-president, u was afgelopen weekend in Libië. Op welke manier hebt u de kans gehad om het merkenbeleid van Vlaanderen in uw contacten gestalte te geven?

De voorzitter: De heer Van Hauthem heeft het woord.

De heer Joris Van Hauthem: Voorzitter, dames en heren ministers, collega's, als we de beleidsbrief Vlaamse Rand bespreken, zouden we gewoon kunnen verwijzen naar de bespreking van vorig jaar, want de beleidsbrief is bij wijze van spreken een copy-paste ervan. *(Opmerkingen van de heer Kris Van Dijck)*

Ja, mijnheer Van Dijck, u kunt dat constant beleid noemen, maar ondertussen is er wel een en ander aan het veranderen, niet alleen sociologisch en demografisch. Binnen het korte tijdsbestek vraag ik ook aandacht voor de institutionele metamorfose die de Rand zal ondergaan.

Een staatshervorming in dit land verloopt altijd volgens hetzelfde stramien – u moet dat maar eens nagaan. Er worden wederzijds bevoegdheden aan de deelstaten toegekend, maar dan wel op de kap van de Brusselse Vlamingen en de Vlamingen in de Rand, en er wordt financieel cash betaald. Dat is altijd het stramien waarbinnen een Belgische staatshervorming verloopt. Dat was zo en dat is nu niet anders.

De prijs voor de pseudosplitsing van BHV wordt onder meer in de Rand betaald. Natuurlijk kon de minister hierover niets zeggen in zijn beleidsbrief van dit jaar, want die was er al toen het akkoord werd gesloten, maar we willen wel van de minister van de Vlaamse Rand vernemen wat hij nu denkt te doen ten aanzien van wat er institutioneel op ons af komt. De vraag is dus of de minister van de Vlaamse Rand en de Vlaamse Regering zullen ageren door de slechte aspecten van dit akkoord actief te bestrijden en of ze pogingen zullen ondernemen om ze tegen te houden.

De faciliteitengemeenten worden electoraal bij Brussel geannexeerd. Voor de benoeming van de burgemeesters wordt een nieuwe regeling uitgewerkt, we krijgen dus twee soorten burgemeesters: burgemeesters die volgens onze procedure al dan niet worden benoemd en burgemeesters die volgens de federale procedure al dan niet worden benoemd. Men wil volgens de beleidsbrief de taalwetgeving handhaven, maar we weten allemaal dat de omzendbrief-Peeters in het vizier komt omdat administratieve geschillen nu voor de algemene vergadering van de Raad van State worden beslecht. Wat de Vlaamse administratieve rechtbanken betreft, gaat het beroep in milieu- en vergunningszaken trouwens niet meer naar de Vlaamse Raad van State, maar, zo staat in het regeerakkoord, ook naar de algemene vergadering van de Raad van State.

En dan is er nog de hoofdstedelijke gemeenschap, waar we het al over hebben gehad. Als we de Franstalige pers heel goed lezen, weten we hoe zij dat interpreteren, percipiëren en vertalen voor hun achterban. Het is het voorgeborchte, of zelfs meer dan dat, van 'le très grand Bruxelles': het beleidsniveau, mijnheer Van Rompuy, waar alle Vlaamse gemeenten, alle gemeenten van de oude provincie Brabant deel van zullen uitmaken. Dat dreigt een nieuw bestuursniveau te worden. De gewesten moeten inderdaad de invulling geven, maar de vraag is of het Vlaamse Gewest en de Vlaamse Regering daar ook in zullen toetreden.

Minister van de Vlaamse Rand, u zegt terecht dat dit voor de Rand eigenlijk onaanvaardbaar is, dat de prijs die we moeten betalen voor de zogenaamde splitsing of halve splitsing van de kieskring Brussel-Halle-Vilvoorde, veel groter is dan de opbrengst en we dus alles beter bij het oude laten, want dat is nog beter dan wat nu op tafel ligt. En dus is mijn vraag aan u wat u als minister van de Vlaamse Rand zult doen. Bent u bereid om vanuit dit parlement en vanuit uw positie als viceminister-president van de Vlaamse Regering belangenconflicten in te roepen en ervoor te zorgen dat een aantal dingen op het federale vlak niet goedgekeurd worden? Dat is in mijn ogen vandaag in het kader van uw beleidsbrief Vlaamse Rand de cruciale vraag. Het antwoord is ofwel: "ja, ik ga daar iets aan doen", ofwel: "neen, ik laat het over me heen gaan", maar dan komt u volgend jaar wellicht opnieuw met een beleidsbrief op de proppen waarin we nog eens op de automatische piloot verder vliegen. Het kan toch niet dat de Vlaamse Regering boven onze hoofden heen laat beslissen over het institutionele kader

van de Vlaamse Rand! Dat zou mij in het licht van een zogenaamd assertief Vlaams beleid helemaal onaanvaardbaar lijken. (*Applaus bij het Vlaams Belang*)

De voorzitter: De heer Van Dijk heeft het woord.

De heer Kris Van Dijk: Voorzitter, minister, collega's, ik ben stand-in voor collega Demesmaeker. Ik wens vanuit onze fractie klemtonen te leggen met betrekking tot de Vlaamse Rand. Dat beleid wensen we wel degelijk op de voet te volgen. De regio heeft immers te maken met heel specifieke maatschappelijke problemen, als gevolg van een proces van ontnederlandsing. Om daar een antwoord op te bieden, zijn een visie, een volgehouden beleid en budgettaire middelen nodig.

Onze bezorgdheid gaat niet uit van een taalfetisjisme, maar van een oprechte bezorgdheid voor het dagelijkse leven van de inwoners. Die ontnederlandsing heeft immers een invloed op onderwijs, op welzijn, op het verenigingsleven en dus de gemeenschapsvorming, en op het straatbeeld.

De minister van de Vlaamse Rand heeft een verticale en een horizontale bevoegdheid. Wat zijn verticale bevoegdheid betreft, stijgt globaal het beleidskrediet Coördinatie Vlaamse Rand met bijna 290.000 euro aan nieuwe middelen. Het toont het belang aan dat de Vlaamse Regering aan het Randbeleid blijft hechten. Toch willen we er vanuit de N-VA op wijzen dat we bezorgd zijn om de toekomst: we zijn een randgebied van een snel groeiende hoofdstad. We zien, horen en voelen de gevolgen, en het moet ons dwingen om nieuwe denkoefeningen te maken.

We hadden gehoopt dat een akkoord rond BHV rust en pacificatie zou brengen in de Rand, maar we vrezen dat het akkoord dat uiteindelijk tot stand is gekomen, dat niet zal doen. We zijn daar zeer bezorgd over en de toekomst zal het moeten uitwijzen. Ondertussen doet de Vlaamse minister bevoegd voor de Vlaamse Rand wat in zijn mogelijkheden ligt. Ik haal slechts enkele blikvangers van projecten aan waar daarstraks nogal smalend over is gedaan, maar we moeten begrijpen dat schepencolleges in de Rand niet kunnen worden vergeleken met schepencolleges in het Gentse als het gaat over een beleid dat gemeenschapsvorming tot stand moet brengen.

De vzw 'de Rand' is met de gemeenschapscentra en de initiatieven voor taalpromotie een belangrijke partner in de Vlaamse Rand. De verdere ondersteuning ervan, met een koppeling van extra middelen voor de gemeenschapscentra, juichen we toe. Op het vlak van inburgering is de onthaalbrochure voor nieuwkomers een mooi instrument, maar nog belangrijker zijn de verschillende erkende integratiediensten in de Vlaamse Rand. Het wordt belangrijk deze verder te ondersteunen.

Het Investeringsfonds voor Grond- en Woonbeleid voor Vlaams-Brabant (Vlabinvest) krijgt een extra investeringsdotatie. Ook dat is een belangrijke maatregel. Vlabinvest is immers een organisatie die het mogelijk maakt dat mensen betaalbare huur- en koopwoningen kunnen verwerven. De Vlaamse overheid neemt hier haar verantwoordelijkheid om het wonen in eigen streek mogelijk te houden.

Dat de minister zijn horizontale bevoegdheid inzake het beleid voor de Vlaamse Rand ter harte neemt, bewijst het feit dat de Vlaamse Regering vorige week nog op zijn initiatief het flankerend beleid Vlaams Strategisch Gebied rond Brussel goedkeurde. Deze beslissing bevat 63 maatregelen om het eigen karakter van de Vlaamse Rand te versterken, en de negatieve effecten van de uitdeinende grootstad te milderen. Nagenoeg alle ministers zijn hierbij betrokken en engageren zich gezamenlijk om een hele reeks maatregelen tot uitvoering te brengen op het vlak van mobiliteit, economie en werk, wonen en huisvesting, welzijn, onderwijs en jeugd, open ruimte, geluidshinder, ontvangst en integratie en toerisme.

Samengevat: onze fractie is tevreden met deze beleidsbrief en bijhorende begroting. Zullen alle problemen hiermee verdwijnen? Uiteraard niet, we zijn realistisch genoeg en we beseffen

dat we nog voor grote uitdagingen staan, waarbij wij zeker moeten, willen en zullen nadenken over de toekomst, maar niet zullen afwijken van onze doelstelling: het Nederlandstalige en groene karakter van de Vlaamse Rand behouden en versterken. (*Applaus bij CD&V en de N-VA*)

De voorzitter: De heer Delva heeft het woord.

De heer Paul Delva: Voorzitter, minister, collega's, wij zijn tevreden over de beleidsbrief Brussel die in lijn is met de beleidsnota. Het regeerakkoord wordt verder uitgevoerd. Vlaanderen blijft investeren in zijn opmerkelijke hoofdstad, elk jaar opnieuw vele honderden miljoenen. Hierbij staan terecht de gemeenschapsbevoegdheden voorop. De Brusselnorm vormt hierbij meer dan ooit onze leidraad, en met resultaten. Dankzij de vele investeringen bijvoorbeeld in cultuur groeide Brussel uit tot een culturele vuurtoren die zijn licht over heel Vlaanderen en België uitspreidt. Het net van de 22 gemeenschapscentra en de vele vrijwilligers vormt een belangrijke gemeenschapsvormende factor in onze hoofdstad.

We blijven ook investeren in ons onderwijs, in onze scholen in Brussel. Dat is pure noodzaak. Op enkele kilometers hier vandaag groeien duizenden kinderen op in moeilijke omstandigheden en achtergestelde buurten. De kinderarmoede in Brussel is een blaam, ook voor ons. Natuurlijk vormen goede scholen een belangrijke factor in het gelijkekansenbeleid, en dus moet Vlaanderen ter zake zijn verantwoordelijkheid blijven nemen. Ondertussen werpt de verwachte demografische evolutie in onze hoofdstad haar schaduw op de toekomst van de stad. In afwezigheid van de heer Van Der Taelen moet toch iemand het hebben over de bevolkingsexplosie in Brussel. Ik had de gevolgen van deze explosie veel liever anders en positiever geformuleerd. Meer inwoners genereren veelal meer kansen en initiatieven. Ik kijk echter met ongemak naar de groei van de armoede in de stad, en naar de hoge werkloosheidscijfers. De sociale onderbuik van Brussel rommelt. De diverse beleidsniveaus, ook het Vlaamse, hebben er alle belang bij tijdig en krachtig op deze bevolkingsexplosie te anticiperen, met toekomstgerichte beleidsmaatregelen.

Ik wil het nog even hebben over het kerntakendebat.

De voorzitter: Mevrouw De Knop heeft het woord.

Mevrouw Irina De Knop: In afwezigheid van de heer Van Der Taelen wil ik toch ook even het woord nemen. Mijnheer Delva, u bent heel terecht bezorgd over de te verwachten bevolkingsexplosie in Brussel. Ik wil de lofzang die de heer Van Dijck daarnet uitlet over het beleid dat wordt gevoerd in de Rand, helemaal niet temperen. Minister, we hebben het daarover ook gehad in de commissie. Met alle respect, maar er wordt vandaag onvoldoende nagedacht over de gevolgen van die bevolkingsexplosie, in Brussel, maar ook in de Rand. Minister Smet is hier ook aanwezig. Met name wat het onderwijs betreft, is het belangrijk dat we allemaal onze verantwoordelijkheid nemen en niet alleen bijkomende plaatsen creëren in het onderwijs, maar ook nagaan wat de effecten zijn van de mogelijke verfransingsdruk in de Rand. Dat kan de minister bevoegd voor de Vlaamse Rand ook niet onverschillig laten. Minister, niet alleen in het onderwijs zijn er heel wat noden, maar ook op het vlak van welzijn. We vinden dat in het vandaag door de Vlaamse Regering gevoerde beleid onvoldoende rekening wordt gehouden met deze bevolkingsgroei.

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Mevrouw De Knop, wat u zegt, is volstrekt onjuist. Ik heb net in de commissie uitleg kunnen geven bij de te verwachten demografische groei. Het klopt dat Brussel, zoals de heer Delva zegt, voor een explosieve bevolkingsgroei staat. We zien echter dat die groei er niet is in de onmiddellijke zes randgemeenten. Daar is zelfs sprake van een stagnatie of een afname. In de ruimere Rand is er wel een toename, maar die is geringer dan in de rest van Vlaanderen. We hebben echter geen zicht op de verschuivingen, waarvan we allemaal aanvoelen dat die er zijn. Hoogstwaarschijnlijk is er inderdaad een verdringing van de autochtone bevolking in de Vlaamse Rand. Ze wordt weggedrongen als gevolg van de

ture woningen en kavels en dergelijke meer. U weet dat we daarvoor een bijkomende studie bestellen. We hebben aangekondigd een studie te maken met betrekking tot de gezinssamenstelling, met betrekking tot al die effecten die er zijn, net zoals dat in Brussel is gebeurd. Aan de hand van dat wetenschappelijk onderzoek kunnen we een zicht krijgen op wat we niet kunnen afleiden uit de loutere bevolkingscijfers. Dat vergt dus diepgaand onderzoek.

Als u zegt dat er niet wordt ingezet op het opvangen van die gevolgen, dan hebt u het bij het verkeerde eind. Minister Smet is hier. Er is sprake van een ruimere omkadering, niet alleen in het lager onderwijs, maar ook in het secundair onderwijs, precies om daaraan tegemoet te komen. Dat geldt net zo zeer voor Welzijn: minister Vandeuren investeert in de achterstand die bestaat in welzijnsvoorzieningen in Vlaams-Brabant, en zeer specifiek ook in de kinderopvang. Daarbij gaat er een bijzondere aandacht naar de taalverwerving. Iedereen weet echter hoe moeilijk dit is. Wij zijn bevoegd voor een aantal materies. Een aantal sleutels hebben we niet in handen. Die zijn federaal. Er is de taalwetgeving. Het gebruik van de talen is vrij, en dus zit je met die druk, met die ontnederlandsing. Het is allang niet meer de Franstalige bourgeoisie die verschuift naar de Vlaamse Rand. Dat heeft ook te maken met de internationalisering, met de instroom van derdelanders, van allochtonen. Dit is een zeer complexe situatie, met een immense druk op wat eigenlijk dorpen zijn.

In het filmpje over de zes Vlaamse randgemeenten zie je een idyllisch beeld van zes rustige, landelijke dorpen. Die worden echter geconfronteerd met immense uitdagingen.

Deze Vlaamse Regering zit volledig op dezelfde lijn als de vorige Vlaamse Regering. Mijnheer van Rouveroi, ik heb begrepen dat u in mijn afwezigheid hebt uitgehaald naar het beleid dat uw partij in een vorige periode mee gesteund heeft. Ik blijf dat beleid verdedigen. Mijn partij zal uw minachting voor dat soort beleid ook bekendmaken. Het verenigingsleven in de Rand is bijzonder belangrijk. Als u daar minachtend over doet, is dat geheel voor uw rekening. Bij ontstentenis van een actie door veel gemeentebesturen, moet de vzw 'de Rand' nu eenmaal initiatief nemen om die verenigingen te steunen.

Mevrouw De Knop, we gaan dus door met dat beleid, zowel wij, ministers, op beleidsmatig vlak, als op het terrein, waar we het kleine Vlaamse verenigingsleven, de kleine Vlaamse man steunen tegen die immense druk. Het is inderdaad nodig om heel kleinschalige initiatieven te steunen die de gemeenten anders, bij gebrek aan steun, niet zouden kunnen ontploien.

De heer Joris Van Hauthem: Minister, we zullen het debat uit de commissie niet overdoen. Ik blijf mij toch verbazen. U wekt de indruk dat u de demografische explosie die in Brussel gebeurt, voor een stuk minimaliseert door steeds weer te herhalen dat de bevolkingsgroei in de Vlaamse Rand minder groot is dan de gemiddelde groei in Vlaanderen. U gaat er nogmaals onderzoek naar voeren. De ontnederlandsing gaat razendsnel vooruit. Dat blijkt nu al uit de cijfers van Kind en Gezin en de cijfers van de minister van Onderwijs. Als we dan tegelijkertijd vaststellen dat de bevolkingsgroei in de Rand niet erg groot is, is er sprake van een verdringing.

Minister, u zegt dat er nog diepgaander onderzoek naar moet gebeuren. Dat kan best zijn. We kunnen echter niet blijven studeren. Er moet eindelijk eens worden gehandeld. Dat is mijn grootste verwijt ten aanzien van ook deze beleidsbrief. We weten wat er op ons afkomt en toch blijven we op automatische piloot vliegen.

De voorzitter: De heer van Rouveroi heeft het woord.

De heer Sas van Rouveroi: Minister Bourgeois, als u er vanmorgen, toen de fractieleiders de begroting bespraken, bij geweest zou zijn, had u gehoord wat ik gezegd heb en zou u het woord 'misprijzen' niet in de mond nemen. Ik vind het bijzonder ongelukkig en ongepast. Ik zal u letterlijk zeggen wat ik heb gezegd: "De 'Cuba night' van de scouts van Dilbeek, Halloween in Tervuren of een zeepkistenrace in Linkebeek. Belangrijk? Jazeker. Mijn vraag is alleen: is dit een taak voor uw Vlaamse Regering of voor de gemeentebesturen?"

Minister Geert Bourgeois: Wel, dat bewijst natuurlijk dat u geen enkel zicht hebt op wat er in de Rand gebeurt. Er zijn gemeentebesturen. Maar denkt u dat het gemeentebestuur van Linkebeek dat Vlaams verenigingsleven zal steunen? Als u zegt dat de vzw ‘de Rand’ dat niet langer als haar taak mag beschouwen, dan zegt u dat Vlaanderen dat verenigingsleven moet loslaten. Daar komt het op neer.

Mijnheer Van Hauthem, mevrouw De Knop, ik luister met zeer veel aandacht naar uw analyses, die ook de mijne zijn. U trapt open deuren in. We weten dat er een ontnederlandsing is. We kennen de problemen. Alleen hoor ik de alternatieven niet. Wij doen wat we kunnen, regeringsbreed. Elke minister ontplooit daarin zijn bevoegdheden en middelen. Wij voeren het beleid dat we kunnen voeren.

Mevrouw Irina De Knop: Minister, ik ben blij dat u uw visie wat bijstuurt en dat u niet langer zegt dat we ongelijk hebben, maar dat u hetzelfde aanvoelt.

Ik hoop dat er geen bevolkingsexplosie op ons afkomt en dat de studies waar u naar verwijst, gelijk hebben. In de commissie werden er andere studies aangehaald, die daar wel voor waarschuwen.

Minister, ik hoop dat u voorop wilt lopen op de tendensen en ze niet achterna moet hollen. In ieder geval is nu al duidelijk dat het Nederlandstalig onderwijs in Brussel de toevloed nog maar moeilijk aankan en dat de gevolgen daarvan voor de Rand zullen zijn.

Als u het ondersteuningsbeleid niet aanpakt, en dan spreek ik alleen over het onderwijs, dan hollen we de feiten achterna. Ik dacht dat het net uw bezorgdheid zou zijn, als minister van de N-VA, om een voorloper te zijn in het beleid rond de mogelijke ontnederlandsing, in plaats van gewoon het huidige beleid voort te zetten.

Minister Geert Bourgeois: Ik heb die studie niet gemaakt. Het is een studie van de Studiedienst van de Vlaamse Regering, die prognoses maakt over de demografische ontwikkeling in Vlaanderen en specifiek in de Rand en de zes faciliteitengemeenten. Zijn die juist of niet? Ik ben geen voorspeller en ook geen demograaf. We zullen zien wat het is. Ik kan alleen zeggen dat er een wetenschappelijke studie naar gevoerd is, die in schril contrast staat met de bevolkingsexplosie in Brussel, die de heer Delva terecht aanhaalt. Ik zie wat ik zie in Vlaams-Brabant en de Rand.

Dat kan natuurlijk correct zijn, want wij voeren in de Vlaamse Rand ook een beleid van open ruimte, waarbij veel minder woongelegenheden geschapen worden. Maar als u verder gaat, mevrouw De Knop, en zegt dat wij geen ondersteunend beleid voeren, dan verdraait u de feiten. Minister Smet weet dat ik, als minister bevoegd voor de Vlaamse Rand, dat beleid heel sterk mee ondersteun en dat ik daar telkens op hamer. Hij heeft die aanmoedigingen trouwens niet nodig. Hij voert ook dat beleid van veel bredere ondersteuning, nu ook in het secundair onderwijs.

De voorzitter: Minister Smet heeft het woord.

Minister Pascal Smet: Ik onderstreep wat mijn collega zegt. Het Nederlandstalige onderwijs in Brussel neemt zijn verantwoordelijkheid op. We hebben dat ook gezien met de capaciteitsuitbreiding. Je kunt er ook niet omheen dat het Franstalige onderwijs in Brussel wat meer verantwoordelijkheid zou mogen opnemen.

Je moet de cijfers goed lezen. Niemand kan ontkennen dat er een lichte stijging is van mensen die in Brussel wonen en in de Rand naar Nederlandstalige scholen gaan, maar het overgrote deel van de kinderen die anderstalig zijn en in de Rand naar school gaan, zijn kinderen die daar effectief ook wonen.

De heer Paul Delva: Collega's, nog een woord over het kerntakendebat. De ambtelijke Taskforce Brussel moet binnenkort zijn eindrapport voorleggen aan de Vlaamse Regering, met verbetervoorstellen voor samenwerking tussen de administraties. CD&V gaat volop voor een model van partnership. We stellen vast dat veel projecten in Brussel slagen dankzij een

intensieve en constructieve samenwerking van alle partners, inclusief de Vlaamse Gemeenschapscommissie (VGC). De terrein- en dossierkennis van de VGC is een absoluut pluspunt voor een efficiënt beleid op het terrein. De Vlaamse Gemeenschap en de VGC vormen in Brussel meer dan één plus één.

Tot slot, collega's, een scheutje poëzie op dit late uur in deze ernstige begrotingsdebatten: een korte haiku over onze hoofdstad en de band Brussel-Vlaanderen. Het is misschien een droombeeld, maar als Brusselse Vlaming blijf ik erin geloven. *(Opmerkingen)*

Brussel, zorgenkind

Een warme Vlaamse wind maakt

Brussel blij bemind. *(Applaus)*

De voorzitter: De heer Dehandschutter heeft het woord.

De heer Lieven Dehandschutter: Voorzitter, minister, collega's, het belang en de noodzaak van het Vlaamse beleid in Brussel kan en mag niet worden onderschat. Met de aangekondigde staatshervorming in het vooruitzicht blijft het voor de N-VA belangrijk dat er een sterke aanwezigheid is van het Vlaamse beleid in onze hoofdstad. Wij vinden dat ook terug in het beleid van deze regering en van minister Smet.

Eerst en vooral wordt er voldoende aandacht aan het Nederlands geschonken. Zo belooft u, minister, een behoeftedekkend en kosteloos aanbod Nederlandse lessen voor Brusselaars. Dat is een belangrijk signaal in een stad waar het Nederlands terrein moet terugwinnen. Dat dit kan, bewijst het succes van het Brusselse Huis van het Nederlands, waarvan de expertise over heel Vlaanderen wordt uitgedragen.

Ondanks dat succes moeten we er ook op blijven hameren dat de taalwetgeving in Brussel wordt gerespecteerd. Het feit dat er nog steeds geen Vlaamse vicegouverneur is, bewijst dat dit verre van een evidentie is. We moeten echter niet alleen de Brusselse politici op hun plichten wijzen, we moeten ook zelf als Vlaamse overheid onze verantwoordelijkheid opnemen. Dan denk ik meteen aan het politieke kerntakendebat dat u hebt aangekondigd.

Binnen die context kijken we uit naar het eindrapport van de Task Force Brussel, zodat dit kerntakendebat kan worden aangevat. Maar we moeten ook verder kijken dan 2012. Met de te verwachten Brusselse bevolkingsexplosie is het van het allergrootste belang dat zowel over de partij- als over de gemeenschapsgrenzen heen wordt samengewerkt. Vooral inzake Onderwijs moet elke gemeenschap haar wettelijke verantwoordelijkheid nemen. Overigens is onze fractie tevreden dat u in uw Brusselbeleid ook rekening houdt met de repercussies voor de Vlaamse Rand en dat u ijvert voor de nodige samenwerking, afstemming en betrokkenheid.

Tot slot is de N-VA tevreden dat er in de nieuwe beheersovereenkomst met de VRT gestipuleerd wordt dat passende aandacht moet worden besteed aan Brussel als hoofdstad van Vlaanderen. Brussel staat immers centraal in de Vlaamse mozaïek en in de visie van de N-VA. *(Applaus bij de N-VA en CD&V)*

De voorzitter: De heer Roegiers heeft gezegd dat ik een deel van zijn spreektijd heb afgenomen. We tellen hier tot op de seconde. De heer Roegiers heeft welgeteld 3 minuten en 18 seconden mogen spreken. Wanneer hij zegt dat hij 15 seconden te weinig heeft gekregen, dan is dat een leugen. Ik wens dat hij dat morgen rechtzet.

Onderwijs en Vorming

De voorzitter: Dames en heren, we bespreken nu het beleidsdomein Onderwijs en Vorming.

Mevrouw Helsen heeft het woord.

Mevrouw Kathleen Helsen: Het is de eerste keer dat de leden van de commissie Onderwijs een begroting behandelen terwijl de bespreking van de beleidsbrief nog niet is afgerond. Dat

geeft een heel bizar gevoel. Het was dan ook niet vanzelfsprekend te weten op welke manier ik mijn uiteenzetting zou houden. Eigenlijk moet de beleidsbrief nog besproken worden. We zouden in de commissie nog ten gronde op een aantal elementen moeten ingaan. Het is eigenlijk dan ook nog te vroeg om algemeen beschouwend een uiteenzetting te houden over de beleidsbrief.

Minister, bij de bespreking van de beleidsbrief vinden wij een aantal punten belangrijk. Wij kijken uit naar het antwoord dat u zult geven op de vragen die wij u sowieso zullen voorleggen.

Leerlingenbegeleiding en leerzorg vinden wij een heel belangrijk dossier. We hebben daar in de commissie een gedachtewisseling over gehouden. We hebben daarover verschillende opmerkingen gemaakt. Minister, in welke mate houdt u rekening met die opmerkingen? Ook wat de leerlingenbegeleiding betreft, zijn wij heel nieuwsgierig naar de evolutie van het dossier. Wij vragen ons af hoe u de brede benadering zult organiseren.

Een ander belangrijk punt zijn de centra voor loopbaanbegeleiding waarbij u kiest voor de oprichting van nieuwe centra. Hoe zult u de samenwerking realiseren met die organisaties die momenteel al activiteiten ontwikkelen op het terrein in het kader van die begeleiding?

Een ander dossier betreft de hervorming van het secundair onderwijs. Wij hopen, minister, dat u rekening zult houden met onze inbreng vanuit het parlement vooraleer u de conceptnota ontwikkelt. Wij zijn tijdens heel wat zittingen actief bezig geweest met dit dossier. Het is belangrijk dat er zo snel mogelijk een algemene visie wordt ontwikkeld over hoe die hervorming van het secundair onderwijs er moet uitzien. In het kader van die visie moeten we dan bekijken welke zaken nu al kunnen worden aangepakt en welke zaken op langere termijn moeten worden gerealiseerd.

Minister, u neemt een grote hap uit de Vlaamse begroting. Het gaat over 38,2 procent. Wanneer we echter het onderwijsbudget bekijken, dan zien we dat vooral de verloning van personeel daar een groot aandeel in heeft. Dat is ook maar goed, onderwijs is immers vooral een werk van mensen.

U maakt in de begroting voor volgend jaar een aantal belangrijke keuzes, die mijn fractie ten volle ondersteunt. CD&V heeft er, voor wat betreft de integratie van academiserende hogeschoolopleidingen in de universiteiten, zeer sterk voor gepleit – en wij blijven daarvoor pleiten – dat de professionele bacheloropleidingen worden versterkt, maar ook dat de rol van de associaties wordt versterkt en dat de onderwijslijn in het continuüm wordt gerealiseerd. De opstart van de informatisering van de studietoelagen is een tweede belangrijke keuze in de begroting. Wij vinden dat dit een zeer belangrijk dossier is omdat de automatische toekenning van studietoelagen een grote stap vooruit is, zeker omdat ouders van vooral kleutertjes nog niet altijd gebruik maken van hun rechten. Een derde belangrijke keuze is de extra omkadering voor het basisonderwijs. Minister, voor volgend jaar voorziet u in 16 tot 20 miljoen euro voor het eerste trimester van het volgende schooljaar. Mijn fractie vraagt aandacht voor extra omkadering voor de kleuterscholen. Wij vragen ook bijzonder veel respect voor de scholen die ervoor hebben gekozen om een vestigingsplaats op te richten en niet zozeer een autonome school.

Minister, wij zijn er ook van overtuigd dat u volgend jaar voor enorme uitdagingen staat. U voorziet in extra omkadering voor het basisonderwijs maar het zal een hele uitdaging zijn om voldoende leerkrachten te vinden. Minister, u staat voor de uitdaging om op de juiste manier door de moeilijke financiële situatie te geraken. Ook daar zijn wij benieuwd naar de keuzes die u zult maken.

De voorzitter: Mevrouw Van Steenberge heeft het woord.

Mevrouw Gerda Van Steenberge: Voorzitter, minister, collega's, dit is een absurde bespreking. Het doel van deze bespreking is binnen mijn spreektijd te blijven. Ik zal dat

proberen te doen. Voorzitter, als u mij halfweg een zin doet stoppen, stop ik halfweg mijn zin. Dat is tegenwoordig tijdens een begrotingsbespreking het belangrijkste doel.

Het gaat hier over een bespreking op basis van een virtuele begroting. Normaal gezien wordt een begroting samen met een beleidsbrief besproken. Wij moeten een beleidsbrief bespreken die wij overmorgen zullen bespreken in de commissie.

Ik begin met een voorstel. Minister, ik stel voor dat u een nieuwe beleidsbrief schrijft op basis van echte cijfers en een echte groei. Als in februari de begrotingswijziging wordt besproken, kunnen wij dan de bespreking doen van de echte beleidsbrief op basis van de echte begroting. Het is te gek om los te lopen dat wij overmorgen in de commissie een beleidsbrief zullen bespreken waarvan er nu al delen worden besproken in de plenaire vergadering. Ik geef mevrouw Meuleman niet graag en niet vaak gelijk. Maar deze keer heeft zij wel gelijk als zij, namens Groen!, zegt niet te zullen spreken tijdens deze begrotingsbespreking.

De voorzitter: Mevrouw Deckx heeft het woord.

Mevrouw Kathleen Deckx: Mevrouw Van Steenberge, bij mijn weten is het niet de minister die de werkzaamheden van de parlementscommissies bepaalt. De beleidsnota was tijdig in het parlement. De minister draagt daarvoor geen verantwoordelijkheid.

Minister Pascal Smet: Ik wou hetzelfde zeggen. Ik zeg niet dat mevrouw Van Steenberge mij beschuldigt. Maar ik heb hetzelfde gevoel als mevrouw Deckx: ik heb niet de parlementaire werkzaamheden bepaald. U weet dat ik ongeveer anderhalve dag per week ter beschikking sta van de commissie Onderwijs. U kunt daarover dus niet klagen. U hebt wellicht niet de bedoeling gehad om te zeggen dat ik de agenda bepaal, maar het zou voor diegenen die op een snelle en wat onaandachtige manier het verslag lezen, die indruk kunnen wekken. Daarom ben ik blij met wat mevrouw Deckx stelt. Ik kan u meteen gerust stellen: wat in onze beleidsbrief staat, zullen we ook proberen uit te voeren. U weet dat het in Onderwijs niet iets is wat je op één jaar doet. Het gaat ook om een voortzetting van datgene waarmee je al eerder bent begonnen. Daarna pas wordt er geoogst. U hoeft zich daarover niet al te veel zorgen te maken.

Mevrouw Gerda Van Steenberge: Het gaat me vooral om de absurditeit van de bespreking die we vandaag voeren. Achter de schermen hebben een aantal commissieleden me verteld dat ze dit ook echt absurd vinden. Dit is niet de schuld van de minister. Ik kijk nu naar hem omdat hij de minister van Onderwijs is. Niemand kan mij er echter van beschuldigen dat ik niet wil komen of niet graag zou werken. Ik wil donderdag gerust komen. Ik vind het echter absurd. Mevrouw Helsen heeft al een paar punten aangehaald die verwijzen naar de beleidsbrief, die we dan overmorgen in extenso zullen bespreken.

Ik zal me dan tot de bespreking van de begroting beperken. Of ik mijn zeven minuten zo vol zal krijgen, is nog de vraag. In de begroting staat in feite zeer weinig. De heer De Meyer heeft al over de continuïteit van het beleid gesproken. In feite is in de begroting weinig anders te vinden.

De voorzitter: De heer Bouckaert heeft het woord.

De heer Boudewijn Bouckaert: Voorzitter, als voorzitter van de commissie Onderwijs wil ik even de puntjes op de i zetten. De beleidsbrief en de begroting hangen gedeeltelijk samen, maar zijn niet hetzelfde. Hier bespreken we de begroting. De beleidsbrief zullen we in de commissie rustig bespreken. Ik hoop dat donderdag af te werken.

De bespreking van de beleidsbrief is niet eerder afgewerkt omdat onze commissie een zeer drukke agenda heeft. Er zijn heel wat voorstellen van decreet, hoorzittingen en dergelijke. Bovendien gaan veel commissieleden graag om vijf uur naar huis. (*Rumoer*)

Om die redenen is de beleidsbrief nog niet afgehandeld. Ik stel voor dat punt donderdag af te werken. Die opmerking over het vertrek om vijf uur slaat overigens niet op mevrouw Van Steenberge. (*Opmerkingen van mevrouw Gerda Van Steenberge*)

De voorzitter: De heer Wienen heeft het woord.

De heer Wim Wienen: Voorzitter, ik vind dat een zeer eigenaardige redenering. Ik ben nog nieuw in het Vlaams Parlement. Ik heb echter het genoeg gehad om ook een tijdje als medewerker in dit huis te werken. Dit is de allereerste keer dat ik hoor stellen dat een beleidsbrief volledig los van een begroting staat. *(Opmerkingen van de heer Boudewijn Bouckaert)*

De manier waarop de begroting wordt opgesteld, is net gewijzigd om de begroting iets meer op de beleidsdoelstellingen van de Vlaamse Regering te enten. Op die manier wordt de link tussen de beleidsbrief en de begroting net duidelijker gemaakt. Ik denk dan ook dat de heer Bouckaert zich vergist.

De voorzitter: Mijnheer Bouckaert, ik moet toch even iets verduidelijken. Ik mag me niet inhoudelijk in het debat mengen. Er zijn echter duidelijke schriftelijke afspraken met de Vlaamse Regering gemaakt. De beleidsbrief en de begroting moeten op elkaar worden afgestemd. Ik zal u die afspraken eens bezorgen. Ik heb dit punt tijdens de vergadering van de commissievoorzitters trouwens ook ter sprake gebracht. Dit alles verbaast me zeer. Er zijn duidelijke afspraken om de behandeling van beide documenten op elkaar af te stemmen. Ik zal u de afspraken ter zake nog eens bezorgen.

De heer Boudewijn Bouckaert: Voorzitter, u moet ook rekening houden met de agenda van de commissie. Ik kan aantonen dat die agenda enorm beladen is. De beleidsbrief is al voor een groot gedeelte behandeld. We hebben naar afstemming gestreefd, maar dat is niet volledig gelukt.

Mevrouw Gerda Van Steenberge: De afschaffing van de lessen godsdienst was blijkbaar belangrijker dan de beleidsbrief.

Ik zal eerst algemeen op de begroting ingaan. We moeten deze begroting niet enkel op basis van virtuele cijfers en een groei van 1,6 procent bespreken. Ik heb dit punt ook in de commissie al gemaakt. Ik zal de discussie van deze ochtend niet herhalen. Dit punt is al uitgebreid aan bod gekomen.

Zelfs op basis van dit groeipercentage is de netto beleidsruimte voor Onderwijs zeer klein. Mevrouw Helsen heeft al vermeld dat een groot gedeelte van het onderwijsbudget immers voor de lonen wordt gebruikt. Na aftrek van de conjunctuurbuffers en de provisies blijft er nog 230 miljoen euro voor echt onderwijsbeleid over. Dat is niet veel.

Indien we van een economische inkrimping uitgaan, zal de Vlaamse Regering 500 miljoen euro moeten zoeken. Ik vraag me af waar ze dat geld zal zoeken en ik hoop dat het niet bij Onderwijs zal zijn. De minister engageert zich elke keer dat het geld niet uit het onderwijsbudget zal komen. Ik hoop dat echt. Er is nu al weinig ruimte voor een echt onderwijsbeleid.

Als we in tijden van economische crisis willen nagaan of echt in het onderwijs wordt geïnvesteerd, kunnen we misschien het best de vergelijking maken met andere landen in Europa die ook met de Europese crisis te maken hebben. De minister verwijst in zijn begroting zelf naar de landen van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO). Dankzij de heer De Meyer hebben we een overzicht van de situatie in de andere landen van de OESO gekregen. De minister gaat er altijd prat op dat Vlaanderen binnen de OESO de beste leerling van de klas is.

Minister Pascal Smet: We zitten boven het gemiddelde.

Mevrouw Gerda Van Steenberge: De cijfers nuanceren uw stelling toch wat, minister. Wat de stijging van de lonen betreft, zitten we inderdaad aan de top. Alleen weten we niet hoe hoog de lonen al waren in de andere landen. Als we kijken naar de stijging in het onderwijsbeleid zelf, hangen we aan de staart. In vergelijking met de andere Europese landen investeert de Vlaamse Regering niet echt veel in onderwijsbeleid.

Dat de economische groei achteruit gaat, is een zekerheid voor de begroting. De heer Vereeck heeft dat deze morgen ook gezegd: er zijn zekerheden in de Vlaamse begroting, maar er zijn ook onzekerheden. Een onzekerheid is de pps-constructie. Het is niet zeker dat de scholenbouw via DBFM (Design Build Finance Maintain) door Eurostat aanvaard zal worden. Ook de heer De Meyer werpt dat geregeld op in de commissie. Toch wil de regering verder werken met nieuwe pps-constructies, ondanks deze onzekerheid.

Dat is duidelijk, want de Vlaamse Regering heeft geen geld binnen de begroting voor scholenbouw. We zitten nu al met een achterstand van tien of zelfs twintig jaar. Scholen die er al hadden moeten staan, kunnen zelfs nog geen plannen opstellen, omdat ze niet zeker zijn van hun centen. Nochtans is scholenbouw heel belangrijk. Zeker in het licht van de demografische groei en vanuit de wil om kleinere klassen te hebben. Buiten de DBFM-operaties, in de werkelijke begroting dus, is er van scholenbouw weinig of niets te vinden.

Ik haal nog twee thema's aan die in 2012 zeker op de agenda staan en waarbij ik vind dat de verkeerde keuze wordt gemaakt. In tijden van economische krapte is er een opportuniteit, minister, die erin bestaat dat we keuzes moeten maken. De hervorming van het secundair onderwijs hebt u in het begin van de legislatuur met veel tamtam aangekondigd. Na de hoorzittingen blijkt toch wel dat er eerst randvoorwaarden vervuld moeten zijn, voor we kunnen spreken van een echte hervorming, als die er al moet komen.

Een van die randvoorwaarden is het lerarenkorps. Dat moet mee zijn en de leraren, zowel de huidige als de toekomstige, moeten worden voorbereid op een eventuele hervorming. We moeten eerst het debat over de lerarenopleiding en de lerarenloopbaan voeren. Deze week nog is gebleken dat Vlaanderen met een enorm tekort aan leraren zal te kampen hebben tegen 2020. Er was eerst sprake van een tekort van 20.000 leraren, maar nu blijkt dat het aantal inschrijvingen in de hogescholen voor het eerste jaar bachelor onderwijs daalt met 6 procent. Het tekort aan leerkrachten zal dus nog groter zijn.

Minister, u zegt dat u verontrust bent dat steeds minder jongeren leraar willen worden. U zegt: "Volgens mij waardeert de samenleving niet voldoende wat leerkrachten voor kinderen doen." Neen, het is niet de samenleving die de leerkrachten niet waardeert.

De voorzitter: We sluiten af.

Mevrouw Gerda Van Steenberge: De rest zullen we bespreken overmorgen in de commissie, minister, bij de beleidsbrief. (*Applaus bij het Vlaams Belang*)

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Penris. Mevrouw Van Steenberge heeft welgeteld 7 minuten gehad. (*Rumoer en opmerkingen*)

Je kunt geen minuten doorgeven. Volgend jaar worden ook geen vervangers toegelaten. Ik pas dan strikt het reglement toe. (*Applaus*)

Sommige collega's vinden andere vergaderingen belangrijker dan de plenaire vergadering hier. (*Rumoer*)

Mevrouw De Knop heeft het woord.

Mevrouw Irina De Knop: Voorzitter, minister, collega's, het hoeft geen betoog dat Open Vld het onderwijs in Vlaanderen een bijzonder warm hart toedraagt. Meer zelfs, het is voor liberalen het beleidsdomein bij uitstek waar de emancipatie van de mens start. Nodeloos te zeggen dus dat liberalen het onderwijsbeleid in Vlaanderen steeds met argusogen zullen volgen. Maar niet alleen deze, vooral ideologische, overtuiging maakt dat onze fractie het onderwijsbeleid van dichtbij opvolgt. Ook het beleid zelf dat deze regering voert, noopt ons ertoe om extra waakzaam te zijn over wat er met ons onderwijs zal gebeuren. Want dat beleid boezemt ons weinig vertrouwen in.

In het korte tijdsbestek dat mij is toegekend, kan ik onmogelijk gedetailleerd ingaan op alle beleidskeuzes waarover wij bedenkingen hebben. Ik wil mij daarom focussen op de centrale

lijn van onze kritiek, namelijk dat van alle aangekondigde en opgestarte beleidswerven weinig in huis zal komen. U kondigt voor het begrotingsjaar 2012 niet minder dan 34 werven aan, van ontwerpen van decreet over conceptnota's en charters tot het afsluiten van cao's. Het strekt de minister tot eer om ambitieus te willen zijn, maar te veel ambitie kan ook verlammend werken.

Ik zeg niet dat al die werven zinloos zouden zijn, maar alles willen realiseren in het vooropgestelde tijdsbestek, lijkt onrealistisch. Misschien zal er daardoor uiteindelijk zelfs niets gebeuren. Want niet alleen is het aantal op te starten of af te ronden beleidswerven problematisch, het probleem zit hem ook in het aan elkaar koppelen van verschillende dossiers door de minister zelf. Zo worden nogal wat dossiers gekoppeld aan het lerarenloopbaandebat, iets waar we nu toch al een tijdje zitten op te wachten. Andere dossiers worden dan weer gekoppeld aan de hervorming van het secundair onderwijs. Nog andere dossiers zijn gelinkt aan de nieuwe omkadering van het basisonderwijs.

Als kers op de taart is er de wankelende budgettaire context. Wij vrezen dan ook dat in februari de provisie voor de nieuwe omkadering voor het basisonderwijs eraan moet geloven, en dat zou bijzonder jammer zijn. In dat verband stelt zich inmiddels een actuele, belangrijke vraag: wat gaat de Vlaamse Regering doen met de huidige terbeschikkingstellingsregeling? De kostprijs van die tbs-regeling zou meer dan 211 miljoen euro bedragen, afgaande op het antwoord van een vraag van een collega van CD&V. Ten gevolge van de federale pensioenhervorming, waarbij de minimumpensioenleeftijd wordt opgetrokken naar 62 jaar, moet volgens ons in het onderwijs de tbs-regeling worden aangepast.

Immers, ten gevolge van de federale wetswijziging ontstaat in het Vlaams onderwijs een vacuüm van twee jaar. Het ziet er dus naar uit dat de Vlaamse Regering niet anders kan dan de leeftijd voor de huidige tbs-regeling op te trekken naar 60 jaar. Dit zou eventueel kunnen worden verantwoord met een verwijzing naar het tekort aan leraren. Onze fractie is dan ook benieuwd naar het standpunt van de minister en van de Vlaamse Regering met betrekking tot het al dan niet aanpassen van de huidige tbs-regeling.

Minister Pascal Smet: Het klopt dat de Federale Regering een aantal maatregelen heeft genomen. Ik neem aan dat mevrouw De Knop ook weet dat de tekst die in de Kamercommissie is goedgekeurd een basistekst is. Het is een wettekst waarbij een ruime delegatie aan de koning wordt gegeven om besluiten uit te vaardigen. In de persoverzichten van vandaag staat dat mijn collega van de Franse Gemeenschap en ikzelf vandaag met elkaar hebben gesproken over de tbs-regeling. Wij zullen samen de federale overheid benaderen om een aantal zaken uit te klaren, want er zijn nog veel onbeantwoorde vragen. Ik heb inmiddels een nota met de mogelijke gevolgen – die wij nog niet precies kunnen becijferen – uitgewerkt.

Het spreekt voor zich dat de Vlaamse Regering en de sociale partners, zoals afgesproken, rond het jaareinde nog eens samen rond de tafel zullen zitten. De Vlaamse Regering op zich zal wellicht nog voor het kerstreces samenkomen, de Vlaamse Regering met de sociale partners erna. We zullen de situatie beoordelen en de mogelijke gevolgen bespreken. Na overleg met de sociale partners zullen we de nodige maatregelen nemen.

Mevrouw Irina De Knop: Kort samengevat: er is nog geen regeringsstandpunt. U moet me vergeven dat ik niet alleen de pers lees, maar ook aan u zelf de vraag stel.

Minister Pascal Smet: We kunnen nog geen standpunt innemen omdat een paar dagen geleden in de Kamercommissie een aantal amendementen werden goedgekeurd. Het gaat om heel brede amendementen die principes bevatten en enorm veel delegatiemogelijkheid geven aan de koning. Dat betekent dat er heel wat uitvoeringsbesluiten moeten worden genomen.

Er zijn nog heel wat vragen open. Ik geef een voorbeeld. Hoe gaan we de anciënniteit berekenen? Wat zit daar allemaal achter? Hoe zit het met de diplomabonificatie? Telt die mee? Dat moet allemaal nog worden uitgeklaard.

De Vlaamse Regering kan materieel gezien nog geen beslissing nemen. Mijn collega van de Franse Gemeenschap zegt dat ze het punt op het Overlegcomité ter sprake zal brengen. De Vlaamse Regering gaat de komende dagen kijken hoe ze daarop moet reageren. Het lijkt me wijs om met de sociale partners en met de Federale Regering rond de tafel te zitten. De Vlaamse Regering zal volgend jaar de beslissing nemen die ze moet nemen.

De voorzitter: De heer Van Mechelen heeft het woord.

De heer Dirk Van Mechelen: Zoals mijn fractieleider al zei, we hebben vanmorgen al een uitgebreid debat gehad over de verdoken kostprijs die nog gaat opduiken in de begroting 2012, 2013 en 2014. We hebben andermaal een dossier dat wordt doorspeeld naar de gemeenschappen door de snelle besluitvorming in de federale commissie. Dit noopt de Vlaamse Regering tot een bijzondere ad-remreactie. Ze moet ervoor zorgen dat ze een principiële keuze maakt ofwel om de leeftijd aan te passen, ofwel om in extra budget te voorzien, vanzelfsprekend ten laste van andere dringende opdrachten.

Minister Philippe Muyters: Wat de federale commissie doet, is haar verantwoordelijkheid. Wij moeten bekijken wat we daar al dan niet van overnemen. Wij zijn niet verantwoordelijk voor zaken die de federale overheid schraapt.

De heer Dirk Van Mechelen: Het gaat niet over overnemen! Het gaat over het afstemmen van onze regelgeving op de besluitvorming die geldt voor eenieder in dit land. Ik kan alleen maar zeggen: hoe trager u reageert, hoe hoger de factuur oploopt. Dat geldt niet alleen voor Onderwijs, minister Smet, dat geldt al de hele dag. Die factuur tikt hier met de minuut aan. Februari wordt ontzettend boeiend.

Minister Pascal Smet: Dat februari boeiend zal zijn, daar twijfel ik ook niet aan. Ik denk dat niemand daaraan twijfelt.

Wat mijn dossiers betreft, reageren we wel ad rem. Zodra we zien wat er goedgekeurd is, reageren we en gaan we na wat we moeten doen. Vandaag zijn er nog te veel vragen rond de tbs-regeling (terbeschikkingstelling) en wat de beslissingen van de federale commissie daaromtrent juist inhouden. Ze moet nog veel beslissingen nemen. Maar ik zal wel de komende dagen en na het reces – ik neem aan dat de Vlaamse Regering daarmee akkoord zal gaan – met de Franse Gemeenschap en de Federale Regering rond de tafel zitten om de juiste implicaties en toekomstige beslissingen voor te bereiden en eventueel in gang te zetten. Dat is een ad-rembeleid.

De heer Dirk Van Mechelen: Het siert u.

Mevrouw Irina De Knop: Minister, terug naar het algemeen beleid inzake Onderwijs. We moeten geen lid zijn van de oppositie om te durven twijfelen aan de realisatieraad van het door u aangekondigde beleid.

Trouwens, we hebben al een precedent op dat vlak. Al enkele jaren ligt er een ontwerp van kaderdecreet over leerzorg op tafel. Na overleg met de klassieke partners werd echter geen maatschappelijk draagvlak gevonden en evacueerde de Vlaamse Regering die maatregelen naar later, met uitzondering van enkele noodmaatregelen die veeleer een pleister op een houten been zijn in plaats van dat ze het probleem structureel oplossen.

Dit dossier toont aan waar het in de toekomst met al die andere dossiers ook fout kan lopen. Het is zoals met een ziek kind, de eerste tekenen van koorts zijn vastgesteld. (*Applaus bij Open Vld en Groen!*)

De voorzitter: Mevrouw Deckx heeft het woord.

Mevrouw Kathleen Deckx: Voorzitter, ministers, collega's, in 2011 investeerde Vlaanderen meer dan 10 miljard euro in onderwijs en in 2012 zal dat nog meer zijn. Hieruit blijkt heel duidelijk het grote belang dat Vlaanderen hecht aan onderwijs. Dat is heel goed, want goed opgeleide mensen zijn letterlijk onze grondstof.

Het voorbije jaar werden we geconfronteerd met heel wat uitdagingen. De grote steden trokken opnieuw aan de alarmbel omdat ze vrezen voor te weinig zitjes voor alle kinderen. Niet alleen daar, maar ook buiten de steden moet worden geïnvesteerd in scholenbouw en onderhoud van scholen, want een gezonde, veilige en milieuvriendelijke omgeving is absoluut noodzakelijk voor het welbevinden van de leerling.

Minister, ik stel vast dat u, niettegenstaande wat hier al werd gezegd, zeer veel middelen uittrekt, maar ik weet niet of dat voldoende zal zijn. We hebben op dat vlak te maken met een grote achterstand. Misschien moeten we het debat wel eens durven te voeren over hoe het daarmee verder moet. Signalen over overvolle kleuterscholen bereikten ons. U beloofde een nieuw omkaderingssysteem voor kleuter- en lager onderwijs. U zult de huidige regeling herzien en u voorziet in een bijkomend budget dat tot een oplossing moet leiden.

Minister, ik vertrouw erop dat u een nieuw omkaderingssysteem voorstelt, een evenwichtig systeem dat uiteraard leidt tot minder kleuters in een klas en bijgevolg tot betere werkomstandigheden voor de kleuteronderwijzers, maar dat u ook voldoende aandacht hebt voor leerlingenkenmerken.

De voorzitter: Mevrouw Meuleman heeft het woord.

Mevrouw Elisabeth Meuleman: Mevrouw Deckx, u hebt het over het belang van onderwijs voor Vlaanderen en de aandacht voor de grootsteden. Het is bijzonder ironisch dat uw eigen schepen, de heer Voorhamme, aan de noodrem – ik durf niet te zeggen alarmbel – heeft getrokken om te zeggen dat Vlaanderen niet voldoet, dat hij er niet genoeg mee kan aanvangen, dat hij zijn eigen grootstedelijk beleid wil voeren, dat het niet snel genoeg gaat. Met de instrumenten die hij heeft, kan hij niet genoeg doen voor Antwerpen en voor de uitdagingen waarmee de stad wordt geconfronteerd. Dat is een schrijnend verhaal en ik ben benieuwd of u dat kunt ombuigen naar een positief verhaal, want ik zie het niet meer. Ik vind dat een noodkreet.

Minister Pascal Smet: Toen ik dat las, vroeg ik me af wat Robert heeft gezegd. Uiteraard heb ik, zoals dat met partijgenoten gaat, contact gehad met hem. Toen bleek dat de soep niet zo heet wordt gegeten als ze wordt opgediend.

De afgelopen tweeënhalf jaar heb ik al meerdere keren gezegd dat een minister van Onderwijs niet mag zeggen hoe de scholen lesgeven. De Grondwet is de Grondwet. De Grondwet zegt dat er vrijheid van onderwijs en pedagogische vrijheid is.

De minister van Onderwijs bepaalt niet hoe er les wordt gegeven. In ons systeem van onderwijs bepaalt de Vlaamse overheid de eindtermen. Wij zeggen wat de scholen minimum aan onze kinderen moeten leren. Wij zullen ook een kwaliteitscontrole uitvoeren en we zullen erkenningsvoorwaarden bepalen. Als je daaraan voldoet, krijg je geld om je scholen te doen werken en om je leerkrachten te betalen. Zo zit dat in elkaar.

Ik stel vast dat er vandaag meer en meer gevraagd wordt aan de overheid en de minister. In de commissie kreeg ik zelfs de vraag om te bepalen hoeveel mayonaise er op een sandwich voor de pauze mocht. Dat is een nieuwe evolutie.

Robert heeft heel duidelijke vragen gesteld. De boodschap die hij wou geven, was: “We moeten de hervorming van het secundair onderwijs doen.” Dat is de bottomline. De hervorming is nodig en we mogen er niet te lang mee wachten. Het was geen verwijt aan de Vlaamse Regering. We zitten perfect op schema.

Je zult ook in de hoorzitting horen dat veel mensen zeggen dat je er voorzichtig voor moet gaan. U bent blijkbaar vergeten dat in deze begroting toch geld is vrijgemaakt – 1 miljoen euro – om net in de steden Antwerpen, Gent, Brussel en de mijnstreek nieuwe experimenten op te zetten. De manier waarop in de steden les wordt gegeven, heeft zijn grenzen bereikt. Dat is een delicate oefening voor een minister van Onderwijs, want die mag er eigenlijk niets over zeggen. We hebben het toch gedaan. Je kunt me niet verwijten dat ik mijn

verantwoordelijkheid niet neem. Mocht ik hoofd van een net zijn, zou ik misschien ook sneller en anders zijn in de steden. Maar ik ben het niet, ik ben minister. Ik kan alleen maar aanzetten om dat te doen.

We gaan verder op de lijn van de hervorming. We doen de experimenten. We doen de omkadering. We hebben de talennota – Nederlands is zo essentieel in de steden – om de kinderen de middelen te geven om te studeren. Die lijn zullen we verder volgen. Ik heb begrepen van Robert dat het toch wel genuanceerd was wat hij gezegd heeft.

Mevrouw Elisabeth Meuleman: Minister, het is nog frappanter dat u nu de hete patat doorschuift naar de scholen en zegt dat het aan hun eigen pedagogische projecten ligt. Als ik Robert goed gelezen heb – en ik heb dat gedaan – dan heeft hij het over de broodnodige ... (*Rumoer. Opmerkingen*)

Robert of mijnheer Voorhamme, iedereen weet over wie ik het heb. Hij had het niet over het pedagogisch project van de scholen. Hij had het ook over de broodnodige structuurhervormingen. Hij had het echt niet over de mayonaise op de sandwich. Ik verdraai waarschijnlijk uw woorden weer, maar ik heb het toch wel goed gehoord dat het aan de mayonaise op de sandwich ligt. Hij had het over broodnodige structurele hervormingen die er moeten komen en waar u blijkbaar in gebreke blijft, volgens uw eigen schepen.

De heer Boudewijn Bouckaert: Pascal. (*Gelach*)

Ik weet niet of het over Le Petit Robert of Le Grand Robert gaat, maar het zal wel over Voorhamme gaan. Het is ontroerend hoe u probeert uw socialistische partijgenoot uit Antwerpen uit de wind te zetten. Dat treft mij wel. Ik denk toch dat u het een beetje onder de mat veegt. Wat ‘Le Petit Robert’ heeft gezegd, is dat ons onderwijs afval produceert. Mocht ik dat zeggen, dan kreeg ik de banbliksems van die kant over mij. Hij zegt dat ons onderwijs afval produceert, dat er te veel zittenblijvers zijn, dat het niet afgestemd is op de arbeidsmarkt, dat het betuttelend is, dat bijvoorbeeld nieuwe ICT-methodes niet mogen worden toegepast.

Ik denk dat dat serieuze kritiek is. U moet dat niet verbloemen. U moet dat ernstig nemen. Ik denk dat we er morgen ook nog een debat over zullen hebben, mijnheer Pascal.

Mevrouw Irina De Knop: Minister, u hebt het al tal van keren gezegd dat u niet de bevoegdheid hebt om pedagogisch in te grijpen. De vrijheid van onderwijs is voor u blijkbaar een absoluut adagium. Ik denk dat u nog altijd verantwoordelijk bent voor de kwaliteitsnormen in dat onderwijs. (*Opmerkingen van mevrouw Gerda Van Steenberge*)

Ik denk dat het zijn grenzen heeft, mevrouw Van Steenberge. Absoluut.

In die zin dat het aan de minister van Onderwijs is om de contouren te bepalen waarbinnen het onderwijs gebeurt, om de kwaliteitsnormen te bepalen, om na te gaan of de eindtermen voldoende zijn, om te zien of er voldoende kwalitatief onderwijs is en of het in voldoende mate wordt afgedwongen. Als minister van Onderwijs bepaalt u ook mee wat de inhoud van de lerarenopleiding moet zijn. U hebt dus alle tools in handen om er wel iets aan te doen. Dat u elke keer opnieuw de verantwoordelijkheid van u af schuift, dat is een beetje zielig.

Minister Pascal Smet: Ik schuif de verantwoordelijkheid niet van mij af. (*Rumoer. Opmerkingen van de voorzitter*)

Voorzitter, mevrouw De Knop zei daarjuist: “hoe later op de avond, hoe studentikozer”. Ik zou bijna zeggen: hoe later op de avond, hoe zotter. Iemand van de Open Vld die zegt – u moet het maar doen, mevrouw De Knop, en ik denk dat uw fractieleider het niet goed heeft gehoord – dat de vrijheid van onderwijs, in dit land nota bene een grondwettelijke vrijheid – ik weet niet of u de Grondwet kent, maar dat is wel iets belangrijk in een rechtsstaat, het is de basisakte – niet heilig moet zijn en dat we die moeten beknotten! Ja, nu snap ik het: mevrouw De Knop, ‘beknoppen’. Dat is inderdaad wel straf, de vrijheid van onderwijs beknotten! Dat gaan we dus niet doen! (*Rumoer. Gelach*)

De voorzitter: Heeft de vergadering behoefte aan een halfuur schorsing? (*Rumoer*)

Als het niet wat rustiger wordt, dan schors ik. Iedereen zit hier maar te lachen en plezier te maken. (*Rumoer*)

Als u dat wilt, schors ik de vergadering, maar ik werk de agenda van vandaag wel af. (*Opmerkingen*)

Wil iedereen zich dan alstublieft een beetje gedeisd houden?

De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer: Voorzitter, ik wou alleen maar zeggen dat onze fractie gelukkig is dat noch deze noch een andere minister het recht heeft om in de pedagogische vrijheid in te grijpen.

De voorzitter: Dat is duidelijk.

Mevrouw Helsen heeft het woord.

Mevrouw Kathleen Helsen: Voorzitter, collega's, naar aanleiding van uitspraken van Robert Voorhamme wordt hier de discussie gevoerd over de vraag hoe snel we de hervorming van het secundair onderwijs moeten realiseren. Ik ben tevreden dat iedereen het erover eens is dat een degelijke hervorming ten gronde nodig is, maar de vraag is: gaan we snel te werk of zullen we eerst de algemene visie bepalen om daarna stap per stap de hervorming te realiseren?

Uit de hoorzittingen is gebleken dat het laatste de juiste aanpak is. We moeten eerst een totaalvisie bepalen en daarna stap per stap de zaken realiseren. Mijn vraag naar aanleiding van de vraag vanuit de stad Antwerpen is of er nu een andere houding wordt aangenomen. Of houden we ons aan het bepalen van de algemene visie om daarna stap per stap de zaken te realiseren?

Mevrouw Irina De Knop: Ik wil voor alle duidelijkheid stellen dat ik uiteraard de grondwettelijke vrijheid van onderwijs niet in twijfel trek. En dat weet u heel goed, minister. Waar het voor mij over gaat, is dat u verantwoordelijk bent om de contouren waarbinnen het onderwijs verloopt op een goede manier te controleren. En als de heer Voorhamme kritiek heeft op het huidige onderwijsbeleid, dan is dat misschien omdat al die contouren en al die randvoorwaarden niet juist zitten. Ga dan kijken naar de kwaliteit van uw inspectie, minister, ga kijken naar de inhoud van uw lerarenopleidingen, ga kijken naar uw kwaliteitsnormen en maak er potverdorie werk van in plaats van een karikatuur te maken van wat andere mensen hier zeggen!

Minister Pascal Smet: Mevrouw De Knop, dat doen we allemaal. Vandaag zou ik kunnen zeggen dat, toen de Open Vld in de Vlaamse Regering zat – mijn partij trouwens ook –, er gewerkt en gesleuteld werd aan de lerarenopleiding. Ik denk dat iedereen zegt dat we nu meer de inhoud van de lerarenopleiding moeten bepalen. U bent ook altijd de eerste om op te merken dat, als er in evaluaties voorzien werd, die evaluaties uitgevoerd moeten worden. Welnu, er is in een evaluatie voorzien. Ik weet niet of u in de commissie was – ik denk van niet – toen er nog eens heel duidelijk uitleg werd gegeven over de kalender, over wat we gaan doen inzake de evaluatie van de lerarenopleiding om dan, tegen het einde van de legislatuur, de conclusies te trekken. Ik wil wel, maar ik hoor vaak van mensen hier dat we de tijd moeten nemen, dat worden moeten evalueren en zo meer. We hebben voor een planmatige aanpak gekozen en we zullen die planmatige aanpak volgen. Ik ben het eens met mevrouw Helsen dat, als we de hervorming van het secundair onderwijs doen, we goed moeten nadenken over wat de visie is, wat het kader is, waar we naartoe willen. Dat moeten we bepalen en daarna moeten we de stappen zetten die we moeten zetten. We moeten eerst de stappen op korte termijn zetten en dan de stappen op lange termijn.

Maar om dat te kunnen bepalen, moet je wel een breed kader hebben. Ik wil nu niet het momentum dat we nu hebben, misschien het eerste in twintig jaar in het Vlaamse onderwijslandschap, om een hervorming te doen, dat naar de knoppen helpen door heel snel te handelen en dan verkeerde dingen doen. Dat wil ik dus niet doen. Mevrouw De Knop, ik ga wel gestadig verder. De balans zal worden gemaakt in 2014. U deed ook lacherig toen ik hier zei dat we ervoor gingen zorgen dat op 1 september 2010 elk Vlaamse kindje een plaats in de klas zou hebben. Iedereen zei dat ik daar niet in zou lukken maar enkele maanden later hadden die 2000 kinderen in Antwerpen en die 1000 kinderen in Brussel een plaats, zoals in de rest van Vlaanderen.

Mevrouw Gerda Van Steenberge: Mevrouw Deckx had het over de financiering van de nieuwe omkadering van het basis- en secundair onderwijs en dat er meer aandacht zou zijn voor de leerlingenkenmerken. Minister, u zei naar aanleiding van de uitspraken van de heer Voorhamme, als we hem zo mogen noemen, dat de steden het momenteel bijzonder moeilijk hebben in onderwijs. Juist door het nieuwe Financieringsdecreet, door de nieuwe omkadering, schreeuwen plattelandsscholen nu al moord en brand dat ze nog meer achteruit zullen worden gesteld. De reguliere omkadering, dat betekent geld voor de scholen, voor het onderhoud, voor materiaal – dat heeft dus niets met leerlingenkenmerken te maken. De plattelandsscholen gaan nu nog meer achteruitgesteld worden als u die nieuwe financiering zult toepassen. Ik vraag u: hoe ver zullen die leerlingenkenmerken gaan? Wat bedoelt u juist met leerlingenkenmerken voor de nieuwe financiering?

Minister Pascal Smet: Als je het onderwijs wil hervormen, moet je een voorstel in eerste lezing op tafel leggen. Dan doe je raadplegingen, dan moet je opnieuw onderhandelen en dan wordt er opnieuw aan gesleuteld. Dat weet u zeer goed want u volgt de materies goed. Op dit moment is er nog geen definitieve beslissing genomen. We zijn bijna toe aan hoe het hele omkaderingssysteem van het basisonderwijs er zal uitzien.

Laat me daar twee dingen over zeggen. De Vlaamse Regering moet daar nog eerst definitief over beslissen op zeer korte termijn. We hebben altijd gezegd, van in het begin, dat we het heel belangrijk vinden dat in plattelandsgemeenten, ook in Oost- en West-Vlaanderen en elders in Vlaanderen, scholen kunnen aanwezig zijn en dat we daar een oplossing voor moeten vinden. Dat hebben we altijd heel duidelijk gezegd.

Ten tweede hebben we in de voorstelling van de plannen heel duidelijk aangetoond dat het niet zo is dat de plattelandsgemeenten betalen voor de steden. Dat is niet zo. In de definitieve regeling die we zullen goedkeuren, zal dat ook niet het geval zijn. Voor de details is het wachten tot we effectief de beslissing hebben genomen en dan zullen we u in detail uitleggen wat die juist inhoudt. Het weze duidelijk dat wij willen dat in lokale gemeenschappen, ook in plattelandsgemeenten, een school aanwezig en leefbaar moet kunnen zijn.

Mevrouw Kathleen Deckx: Mevrouw Van Steenberge, ik heb niet gepleit voor het ene of het andere. Ik heb gewoon gezegd dat wij van de minister een voorstel verwachten waar evenwicht in zit voor alle scholen en waar voldoende aandacht wordt gegeven aan leerlingenkenmerken. Ik denk dat het heel duidelijk is wat ik heb gezegd.

Wat betreft de hervorming van het secundair onderwijs, is het debat ondertussen gevoerd. Er zijn inderdaad signalen, en dat is niet van gisteren of vandaag, dat er een verbetering moet gebeuren aan ons secundair onderwijs. We hebben in de commissie al goede vorderingen gemaakt. Ik heb er vertrouwen in dat dat tot een goed einde zal worden gebracht. Ik vind het zelfs een beetje vreemd, mevrouw De Knop, dat de oppositie hier de hele tijd de nadruk komt leggen op het feit dat we het allemaal niet zullen kunnen realiseren. Ik zou eerder denken dat, als we niets aankondigen, u dan zegt dat het te weinig is. Ik denk dat u eventjes geduld moet hebben en dat u dan zal zien dat alles in de plooi valt.

Ik wil nog even de nadruk leggen op de hervorming van het hoger onderwijs. Volgend jaar zal men op dat vlak belangrijke stappen moeten zetten. Minister, ik stel vast dat u in de begroting al in bijkomende middelen voorziet, in de aanloop naar de totaaloperatie.

Net als mevrouw Helsen wil ik eveneens de nadruk leggen op de automatisering van de studietoelagen. Dat is heel belangrijk. We stellen nog steeds vast dat mensen studietoelagen mislopen, gewoon omdat ze geen aanvraag indienen, en dat ondanks de vele inspanningen die Vlaanderen momenteel doet. Ook de lokale gemeenschappen, vele scholen en OCMW's, werken daaraan. Gewoon krijgen waarop men recht heeft: dat moet de doelstelling zijn op korte termijn. *(Applaus bij de meerderheid)*

De voorzitter: Ik heb een mededeling met betrekking tot het beleidsdomein Economie, Wetenschap en Innovatie. Minister-president Peeters is plots verdwenen. Ik heb geen enkele boodschap van hem gehad. Ik heb zowel naar hemzelf als naar zijn kabinetschef een sms gestuurd. Hij heeft dan aan minister Muyters geantwoord, met de boodschap dat hij vandaag niet meer aanwezig is. Dat betekent dat alleen de punten die betrekking hebben op Wetenschap en Innovatie, vandaag zullen worden behandeld, en dat al die andere punten naar morgen worden verplaatst. Ik vind dit allesbehalve amusant. Ik zal dat morgen ook heel duidelijk maken.

Ik heb navraag laten doen door de diensten. Ik heb begrepen dat de heer Sabbe en mevrouw Fournier een uiteenzetting willen houden over Economie. U moet niet op mij gaan schieten. U wendt zich maar tot de minister-president. De heer Diependaele houdt een uiteenzetting over Innovatie, net als de heer Bothuyne, de heer Vereeck en de heer Van den Heuvel. Minister Lieten is ter beschikking en zal daar dus op antwoorden. De rest wordt verplaatst naar morgen.

De heer Sabbe heeft het woord.

De heer Ivan Sabbe: Ik vind dat niet door de beugel kunnen. Ik dring erop aan dat ik vandaag wel mijn betoog zou kunnen houden, zoals gepland. Ik neem aan dat de andere ministers wel zullen overbrengen wat ik heb gezegd. U verwacht van ons dat we hier zijn om ons betoog te houden, en terecht. Het is niet onze fout dat hij er niet is. Dat is zijn eigen keuze. Het is nu 22 uur. Ik wacht hier al een paar uur om dat betoog te houden, en ik wil dat dan ook nu doen. Ik dring daarop aan. Voorzitter, u hebt dat bepaald in de regeling van de werkzaamheden, en als de minister-president dat niet belangrijk vindt, dan is dat zijn keuze. Het is echter niet mijn keuze. Ik vraag dus expliciet het woord.

De voorzitter: Mevrouw Fournier heeft het woord.

Mevrouw Martine Fournier: Ik zit hier ook al van 10 uur. Ik moet nog terug naar West-Vlaanderen. Ik zou hier dus ook graag mijn punt kunnen maken en hier morgen niet om 10 uur opnieuw hoeven te staan. We zitten hier te wachten. We hebben ook avondactiviteiten. Ik heb alles afgelast om hier aanwezig te kunnen zijn. We zijn hier al 12 uur aanwezig. Ik dring er dus ook op aan mijn betoog te kunnen houden.

De voorzitter: Mevrouw Fournier, dat siert u, maar alle leden die nu afwezig zijn, zouden hier eigenlijk ook allemaal moeten zitten. Sommigen vinden andere vergaderingen veel belangrijker dan deze plenaire vergadering over een begroting van 26 miljard euro.

Minister Lieten heeft het woord.

Minister Ingrid Lieten: Voorzitter, uiteraard schik ik me en schikt de regering zich naar uw regeling van de werkzaamheden. Voor de goede orde, ik ben alleszins beschikbaar om namens de regering alle uiteenzettingen te ontvangen.

De heer Ivan Sabbe: Voorzitter, op basis van wat minister Lieten zegt, lijkt het me dat dit in orde is en dat we onze uiteenzetting kunnen houden.

Zijn we het daarover eens?

De voorzitter: Ik vind dat elke minister hier aanwezig moet zijn als het gaat over zijn bevoegdheid.

De heer Ivan Sabbe: Dat is dan ons probleem niet. Dat is zijn probleem.

De voorzitter: Dat is wél mijn probleem, omdat het getuigt van respect voor de volksvertegenwoordigers dat men hier aanwezig is. Ik zit hier ook van 10 uur vanochtend. *(Opmerkingen van de heer Ivan Sabbe en van mevrouw Marijke Dillen)*

Mevrouw Dillen, ik ben niet kwaad op u. Ik ben kwaad op de minister-president. Ik heb hem ge-sms't. Ik krijg geen antwoord. Mijnheer Sabbe, mevrouw Fournier, u houdt uw betoog, en morgen krijgt u antwoord.

Mevrouw Celis heeft het woord.

Mevrouw Vera Celis: Voorzitter, geachte leden, minister, ik wil van de tijd die me hier wordt toegemeten, gebruikmaken om namens mijn fractie enkele bedenkingen te geven over de onderwijsbegroting en, daarmee samenhangend, over het onderwijsbeleid, wetend dat de bespreking van de beleidsbrief nog niet is afgelopen.

Bij het begin van deze legislatuur werd gesteld dat er vanaf 2012 meer ruimte zou zijn voor nieuw beleid. Ook voor Onderwijs staan er heel wat extra middelen klaar. In totaal gaat het over 40,6 miljoen euro.

Maar dat betekent niet dat we geld te veel hebben. Ook de komende jaren moet het basisprincipe zijn dat we elke eurocent twee keer omdraaien voor hij wordt uitgegeven.

De uitdagingen waar ons onderwijs voor staat, zijn talrijk. De vraag naar middelen is groot. Dat dwingt ons om, ook in de toekomst, over de hele lijn kritisch naar overheidsuitgaven te kijken en de beschikbare middelen zo efficiënt mogelijk in te zetten. Kortom, we moeten investeren waar nodig, maar ook besparen waar mogelijk.

In die optiek zijn we dan ook zeer tevreden met de 52 miljoen euro die deze Vlaamse Regering recurrent investeert in een nieuwe omkadering voor het basisonderwijs. Het systeem zorgt voor kleinere kleuterklassen. Dat juichen wij toe. Kleine kleuterklassen zijn een goede zaak voor de ontwikkeling van onze kleinsten en vergroten het comfort van onze kleuterleidsters en -leiders.

Ook wij vinden het heel belangrijk dat er scholen blijven bestaan in lokale gemeenschappen, op het platteland. Vaak zijn die scholen inderdaad een bindmiddel voor het sociale weefsel. We hebben er alle vertrouwen in dat u die bekommernis deelt en er rekening mee zult houden.

We zijn ook blij met de aanpassing van de maximumfactuur. Ik wil van de gelegenheid gebruikmaken om de collega's van de oppositie die het voorstel hebben gesteund, te bedanken. De plafondbedragen worden verhoogd en geïndexeerd.

Tot slot zou ik ook nog mijn bekommernis willen uiten over de hervorming van het secundair onderwijs. De voorbije weken hielden we over die thematiek hoorzittingen in het Vlaams Parlement. Daaruit kwam naar voren dat ons secundair onderwijs van topkwaliteit is en dat we dat zo moeten houden, maar ook dat er een aantal knelpunten zijn, die aangepakt moeten worden. Daar zijn we het dus volledig mee eens. Anderzijds noteerden we ook duidelijk de vraag om hier de nodige tijd voor te nemen en om dit hervormingsdossier op een stelselmatige, planmatige manier aan te pakken. Ik citeer de heer Jan Van Damme, onderwijsdeskundige: "Onderwijshervormingen die niet goed zijn voorbereid, hebben meestal een aantal negatieve neveneffecten die pas later duidelijk worden."

Ik dank u. *(Applaus bij de N-VA)*

De voorzitter: De heer Bouckaert heeft het woord.

De heer Boudewijn Bouckaert: Voorzitter, collega's, minister, tot nu toe hebt u het knipmes van besparingen goed van onderwijs kunnen weghouden. Dat siert u. Het aandeel van onderwijs in de totale begroting steeg lichtjes. Zult u dat echter kunnen volhouden? Ik kan mij niet inbeelden dat de 500 miljoen euro of meer die in februari zal moeten worden gevonden, exclusief op de andere 60 procent van de begroting zal kunnen worden verhaald. Aangezien onderwijs 40 procent van onze begroting is, vind ik dat we daar ook meer dan 40 procent van de tijd over zouden moeten spreken.

Ook aan u, minister, zullen ongetwijfeld een paar 'haircuts' worden gevraagd. Ik besef dat dat niet uw schuld is. U had echter kunnen anticiperen op deze – wellicht onvermijdelijke – besparingen door zelf een financieringspad uit te tekenen zodat onderwijs zelf zijn financiële planning in handen houdt en besparingen niet holderdebolder en van buitenaf worden doorgevoerd.

Mocht u zo'n financieringspad op lange termijn hebben uitgewerkt en kunnen aantonen dat u de uitgavendrift in onderwijs in de komende vijf à tien jaar onder controle kunt houden, denk ik dat uw collega's in de regering u zouden respecteren en toelaten dat onderwijs op basis van zijn eigen agenda de tering naar de nering zet.

Zo'n financieringspad op lange termijn is mogelijk. Ik geef een paar voorbeelden. Naar aanleiding van een schriftelijke vraag van de heer De Meyer bleek dat er in ons secundair onderwijs een wildgroei is van studierichtingen, namelijk 343. U had beloofd dat aantal te reduceren tot 100. Welnu, minister, de personeelsuitgaven voor secundair onderwijs bedragen 3 miljard euro. Daar zit dus een gigantische ruimte voor besparingen in. Bovendien is een derde van de leerkrachten in het secundair onderwijs ouder dan 50 jaar. Door een herstructurering kunt u het personeelsbestand in het secundair onderwijs gevoelig reduceren via natuurlijke afvloeiingen.

Door het feit dat de herstructurering en hervorming van het secundair onderwijs blijkbaar in een lange pipeline zit, hebt u geen zicht op die mogelijke besparingen en zult u dat niet als argument kunnen gebruiken bij de discussies over de begrotingscontrole in februari.

De heer Ludo Sannen: Mijnheer Bouckaert, als ik mij niet vergis, is de financiering gekoppeld aan het aantal leerlingen, ongeacht de studierichtingen. U pleit er dus voor dat er minder leraren mogen zijn, dat er gemiddeld veel meer grote klassen moeten zijn en dat er minder leraren voor even veel leerlingen moeten zijn. Is dat waar u voor pleit? De studierichtingen staan niet in relatie met de kostprijs. Het aantal leerlingen staat in relatie met de kostprijs.

De heer Boudewijn Bouckaert: Iedereen erkent, mijnheer Sannen, dat wij een overbestaffing hebben in het secundair onderwijs. Dat is inderdaad het gevolg van dat enorme aantal studierichtingen, waardoor leraren soms voor klassen van drie à vier leerlingen staan. Het is nodig om de beweging uit te voeren dat wij in het secundair onderwijs het personeel wat laten inkrimpen, ten voordele van andere financiering in het lager onderwijs. Daar zullen de besparingen gezocht moeten worden.

Mevrouw Gerda Van Steenberge: Mijnheer Sannen, ik moet u toch even corrigeren. Uit het verslag van het Rekenhof, dat ook in de commissie is toegelicht, blijkt dat in studierichtingen met weinig leerlingen in het aso het aantal lerarenuren per leerling anders is dan in het tso. Die kostprijs is dus wel anders. Het Rekenhof heeft aangeraden om het aantal studierichtingen toch te verminderen, zodat de kostprijs daar een beetje op wordt aangepast.

De heer Ludo Sannen: Zeker wat de werkingskosten betreft, is er wel enig verschil. Maar globaal genomen is het vooral het aantal leerlingen dat bepalend is voor het aantal personeelsleden dat je ter beschikking hebt.

De heer Boudewijn Bouckaert: Door de reductie van het aantal richtingen zal er automatisch een besparing komen in het secundair onderwijs, mijnheer Sannen. Iedereen erkent dat daar de beweging zal moeten gebeuren.

Mevrouw Kathleen Helsen: Mijnheer Bouckaert, u bent er stellig van overtuigd dat het reduceren van studierichtingen een enorme besparing zal betekenen binnen het secundair onderwijs. Op welk cijfermateriaal baseert u zich? Het is inderdaad afhankelijk van het aantal leerlingen, maar ook van de keuze die ze maken. Afhankelijk van het studieaanbod en de keuzes die de leerlingen maken, zal het ook een zekere kost hebben. Als wij vinden dat er minder moet worden georiënteerd in de richting van aso-richtingen en er eerder moet worden gekozen voor technisch onderwijs, dan vraagt dat ernstige financiële inspanningen.

Waarop baseert u zich om te stellen dat het tot enorme besparingen leidt?

De heer Boudewijn Bouckaert: Als je het aantal richtingen reduceert, en daarover groeit geleidelijk een consensus, zul je automatisch naar grotere klassen gaan en zul je minder personeel hebben. Die beweging zul je dus hebben. Ik zeg niet dat je daar op een wilde manier in te werk moet gaan, maar dat is alleszins een grote beweging in de financiering die we zullen moeten maken: minder aan het secundair onderwijs, meer investeren in het basisonderwijs en in het beroepsonderwijs.

Een tweede mogelijkheid van besparing zit bij de kosten van ons buitengewoon onderwijs. Een leerling in het buitengewoon basisonderwijs kost de gemeenschap jaarlijks 14.567 euro, terwijl een leerling in het gewone basisonderwijs amper 4644 euro kost. Dat is een verschil van 10.000 euro. Door meer werk te maken van inclusief onderwijs, waardoor er minder kinderen in het buitengewoon onderwijs zouden zitten en meer in het regulier onderwijs, kun je ook besparen. Bovendien zou je daarmee ook beter beantwoorden aan het VN-verdrag van 13 december 2006 inzake de rechten van personen met een handicap. Maar zoals we weten, werd het ontwerpdecreet Leerzorg, dat in meer inclusief onderwijs voorziet, op de Griekse kalenden geplaatst, wegens vakbondsverzet.

Mevrouw Elisabeth Meuleman: Mijnheer Bouckaert, ik ben het niet met u eens dat u inclusief onderwijs als een besparingsoperatie wilt zien. Ik ben absolute voorstander van inclusief onderwijs, maar ik wil niet tornen aan de middelen die we daarvoor zouden uittrekken. Er zullen extra middelen moeten zijn om dat inclusieve onderwijs waar te maken.

De heer Boudewijn Bouckaert: Dat is waar, maar geen 10.000 euro per leerling per jaar. Ik ben voor inclusief onderwijs als een waarde op zichzelf. Bovendien, en dat heeft de voorzitter van het buitengewoon katholiek onderwijs zelf toegegeven, is het buitengewoon onderwijs absoluut artificieel duur en wordt het door dus door de lobbying beschermd. We kunnen eigenlijk twee vliegen in één klap slaan. Natuurlijk kunnen we geen 10.000 euro per leerling besparen want inclusief onderwijs brengt een meerkost mee. De meerkost zal echter minder zijn dan de kost die nu wordt besteed in het buitengewoon onderwijs.

Ik wil ruimtes aangeven waar er besparingen mogelijk zijn. Op andere vlakken zult u immers meer moeten uitgeven. Onderwijs zal wellicht mee moeten besparen in de algemene besparingen die de Vlaamse begroting moet ondergaan.

U zou ook sterk staan in de onderhandelingen van februari indien u de moed zou hebben om nieuwe inkomsten te zoeken. Ik denk dan aan een verhoging van de studiegelden voor het hoger onderwijs. De studiegelden zouden kunnen worden opgetrokken naar het niveau van de studiegelden van de socialistische welvaartsstaat Wallonië, waar ze 800 euro bedragen. Er zijn 193.000 studenten in ons hoger onderwijs waarvan er 45.000 genieten van een of andere beurs. Indien we die studenten buiten de verhoging houden, dan zou een verhoging naar het niveau van Wallonië ons ongeveer 34 miljoen euro opbrengen. Dat is een aardig bedrag, want vele kleintjes maken een groot. Minister, u hebt echter de moed niet om dat ter sprake te brengen omdat u vastzit aan de gratis-ideologie van uw partijgenoot Steve Stevaert. Daardoor maakt u van ons hoger onderwijs langzaam een lijn, een dalende lijn weliswaar.

Mevrouw Moerman heeft het daar totaal bij het verkeerde eind gehad door ter plekke juridische bezwaren uit te vinden.

Minister, door deze besparingen had u ten minste een bijdrage kunnen leveren aan de algemene besparingen in de Vlaamse begroting en had u iets kunnen doen aan de schrijnende toestand van de investeringen in de gebouwen. Op een begroting van 10 miljard euro wordt amper 351 miljoen euro uitgetrokken voor investeringen in infrastructuur. Dat is 100 miljoen euro meer dan vorig jaar. Aan de afwerking van de 2501 dossiers die bij het Agentschap voor Infrastructuur in het Onderwijs liggen wachten voor een bedrag van 2,5 miljard euro, wordt niets gedaan.

Minister, u voert allerminst een proactief financieel beleid inzake onderwijs.

De voorzitter: Mevrouw Meuleman heeft het woord.

Mevrouw Elisabeth Meuleman: Voorzitter, kan ik mijn minuten overhevelen naar februari?

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer: Voorzitter, minister, collega's, ik zal u niet ontgoochelen: ik laat me niet vervangen, ik zal het hebben over schoolgebouwen, en bovendien zal ik het kort houden.

In de begroting zijn extra middelen uitgetrokken om de capaciteitsproblemen in een aantal grote steden aan te pakken. De reguliere scholenbouw blijft wel een zorgkind. Dit gebouwenpark is sterk verouderd en de wachtlijst groeit verder aan. De inspanningen die sinds 2006 zijn geleverd, vormen slechts een druppel op een hete plaat. Slechts 4 procent van de vloeroppervlakte wordt vernieuwd.

De jarenlange onderfinanciering laat zich nu ten volle voelen. We kennen momenteel de grootste achterstand ooit. Dit is een triest record.

In het begin van de vorige legislatuur heeft toenmalig minister van Onderwijs Vandenbroucke de eerste gesprekken gestart over het grootste bouwproject voor het onderwijs in Vlaanderen ooit. In de vorm van een publiek-private samenwerking zouden in een klap een tweehonderdtal scholen worden gebouwd. Veel schoolbesturen blijven bezorgd of ze erin zullen slagen alle verplichtingen gedurende de volledige looptijd van de aangegane contracten na te komen. Ook Eurostat moet nog een definitief akkoord geven over het Fortiscontract waarmee de laatste onderhandelingen lopen.

Wat is nu de stand van zaken? Minister Muylers zou binnenkort een oplossing voor de waarborg van de pps voor scholenbouw voorleggen aan de regering. Dat zou hij zelf hebben verklaard in de commissie Financiën.

Het Vlaams regeerakkoord stelt dat de extra inhaalbeweging die voor schoolinfrastructuur is ingezet om schoolgebouwen versneld te vernieuwen of te vervangen, moet worden herhaald. Zal deze tweede inhaaloperatie er effectief komen? Zo ja, in welke vorm? Zijn de voorbereidingen al gestart? Op welke termijn en met welke omvang? Deze vraag om een tweede inhaaloperatie werd recent nog eens herhaald door het Vlaams Parlement in een motie die unaniem werd goedgekeurd. Er werd eveneens gesteld dat de Vlaamse Regering bij de begrotingscontrole 2012 bijzondere aandacht moet besteden aan de schoolinfrastructuur.

Voorzitter, tot hier mijn eerste deeltje. In het tweede deel wou ik het hebben over het zeer belangrijke amendement in verband met de maximumfactuur, maar aangezien mijn tijd op is, zal ik mij hiertoe beperken.

De voorzitter: De heer Vereeck heeft het woord.

De heer Lode Vereeck: Mag ik een vraag stellen aan de heer De Meyer?

De voorzitter: Uiteraard, mijnheer Vereeck.

De heer Lode Vereeck: Mijnheer De Meyer, wat bedoelt u precies met dat amendement over de maximumfactuur?

De heer Jos De Meyer: Ik heb geen spreektijd meer. (*Applaus. Gelach*)

Economie, Wetenschap en Innovatie

De voorzitter: Dames en heren, we vangen nu de bespreking aan van het beleidsdomein Economie, Wetenschap en Innovatie.

Mevrouw Fournier heeft het woord.

Mevrouw Martine Fournier: Dank u, voorzitter, dat ik mijn betoog nog mag houden. Dank u, ministers Lieten en Muyters, om mijn boodschap door te geven aan de minister-president.

Op donderdag 1 december besprak de commissie de begroting en de beleidsbrief Economie van Vlaams minister-president Kris Peeters. Ook voor 2012 blijft de uitdaging voor de Vlaamse economie om te durven groeien in een moeilijk economisch klimaat.

De Vlaamse Regering blijft investeren in het aanmoedigen van ondernemerschap. Het gevoerde beleid van de afgelopen jaren begint zijn vruchten af te werpen. Zo stijgt het aantal oprichtingen van nieuwe ondernemingen en stijgt ook het aantal buitenlandse investeringen in Vlaanderen sterk.

De CD&V-fractie ondersteunt het gevoerde beleid en vroeg minister-president Peeters om er zeker op toe te zien dat mensen die willen ondernemen, hiervoor nog kredieten kunnen vinden. De waarborgen van de Vlaamse Regering en ook de investeringsfondsen zijn hiervoor heel belangrijk. Ook de banken spelen hier een heel belangrijke rol in.

Enkele specifieke thema's die mij na aan het hart liggen, zijn ondernemers in moeilijkheden en gefailleerden, en vrouwelijk ondernemerschap. Ook het winkelbeleid van de Vlaamse Regering kunnen we alleen maar toejuichen. Met deze startnota, verleden jaar goedgekeurd, werd de visie op de detailhandel en evenwicht tussen periferie en kernversterking uit het regeerakkoord verfijnd. Voor het economische luik werden al een aantal maatregelen geselecteerd, die in de komende periode worden uitgevoerd.

Wat het ruimtelijke onderdeel betreft: de minister van Ruimtelijke Ordening heeft voortgewerkt aan de omzendbrief die een afwegingskader moet aanbieden aan de lokale besturen voor het beoordelen van grootschalige vestigingen en voor het voeren van een aanbodbeleid. Deze omzendbrief werd een tiental dagen geleden goedgekeurd door de Vlaamse Regering. Ik zou hierbij uitdrukkelijk willen vragen om hierover een goede en duidelijke communicatie te voeren, vooral naar de lokale besturen.

Collega's, hoewel het aantal oprichtingen van nieuwe ondernemingen stijgt, gaan er nog altijd veel te veel bedrijven failliet. We moeten daarom maximaal blijven inzetten op het begeleiden van nieuwe jonge starters. Zij verdienen alle kansen om door de Vlaamse Regering geholpen te worden. Mensen die een tegenslag hebben gehad, gefailleerden, verdienen een tweede kans. Het is daarom goed dat het budget, de toelage voor vzw Zenitor, afdeling Tussenstap, verdubbeld wordt en omgezet wordt van een projectsubsidie in een nominatieve subsidie.

Mijn laatste specifieke punt is: vrouwen. Ik zou de CD&V-stempel van Vrouw en Maatschappij niet mogen dragen, indien ik dit niet zou aankaarten. (*Opmerkingen*)

Voor vrouwen blijft het nog altijd moeilijk om met een eigen zaak te starten. Ik vroeg daarom aan minister-president Peeters om bij de steun die de Vlaamse Regering geeft aan beginnende ondernemers, ook rekening te houden met de specifieke problemen waarmee vrouwelijke ondernemers geconfronteerd worden. Daarom heb ik, samen met mevrouw Griet Smaers, een voorstel van resolutie ingediend waarin we deze specifieke aandachtspunten willen aankaarten. Het voorstel zal morgen in de plenaire vergadering worden besproken. (*Applaus*)

De voorzitter: Ik zou nu de heer Deckmyn het woord moeten geven, maar hij is niet aanwezig. Zit hij op café of zo?

De heer Joris Van Hauthem: Voorzitter, u mag die zeven minuten spreektijd schrappen. De heer Deckmyn is naar de gemeenteraadszitting in Gent.

De voorzitter: Het is nu plenaire vergadering van het Vlaams Parlement.

De heer Joris Van Hauthem: Voorzitter, u moet geen onterechte insinuaties naar voren brengen.

De voorzitter: Ik insinueer niets. Ik zal morgen een lijst overhandigen met de namen van al de mensen die vandaag afwezig zijn omdat ze vinden dat ze naar een gemeentelijke commissie of zo moeten gaan. Wie respect voor het Vlaams Parlement heeft, is hier aanwezig. Ik heb dat gedurende die vijf jaar dat ik geen voorzitter was ook gedaan.

De heer Joris Van Hauthem: Voorzitter, ik ben het grotendeels met u eens. U moet echter niet insinueren dat iemand op café zit.

De voorzitter: Wie zich inschrijft om gedurende zeven minuten te spreken, weet hoe laat hij aan bod komt. Als hij er niet kan zijn, moet hij zich niet inschrijven.

Mevrouw Ceysens is ook afwezig. (*Opmerkingen van de heer Sas van Rouveroij*)

De heer Diependaele heeft het woord.

De heer Matthias Diependaele: Voorzitter, ik had eigenlijk de spreektijd van de vorige sprekers nodig om mijn eigen toespraak voor te bereiden. Dat zal dus niet lukken. (*Gelach. Applaus*)

Ik was ook van plan me bij de minister-president te verontschuldigen omdat ik me op innovatie zal focussen. Ik wilde hem vragen me dat niet ten kwade te duiden. Misschien dat minister Lieten dat wel zal doen. (*Opmerkingen van minister Ingrid Lieten*)

Ik moet op vier minuten tijd iets over innovatie zeggen. Ik zal met de Europese aanbevelingen beginnen. De Europese Commissie raadt ons niet enkel aan begrotingsmaatregelen te nemen en te besparen. Ze raadt ons ook aan te investeren in bepaalde sectoren, zoals onderwijs, infrastructuur en O&O.

De Vlaamse Regering heeft hiervoor in de begroting 65 miljoen euro meer ingeschreven. Hoewel er niet veel mensen meer aanwezig zijn, laat ik het toch aan anderen over om het debat te voeren. Mijn fractie heeft er echter altijd op gehamerd dat het niet altijd belangrijk is meer geld aan O&O te geven. Het geld moet ook op de juiste manier worden ingezet. We dringen er dan ook al lang op aan de aanbevelingen in het rapport-Soete om te zetten.

In de beleidsbrief staan enkele positieve punten. Ik heb er al een paar opgesomd. Er wordt enigszins werk van gemaakt. Ik moet beklemtonen dat dit een goede zaak is. Het is echter jammer dat we hier pas na twee jaar echt werk kunnen maken.

Ik zal met een eerste positief punt beginnen. Lichte structuren zijn niet enkel kostenbesparend. Ze zijn tevens strategisch zeer wendbaar. Dat is zeer belangrijk. Die wendbaarheid is noodzakelijk voor en inherent aan innovatie.

Een tweede positief punt betreft de market-driven innovation. We moeten daar absoluut op inzetten. De Europese Commissie beklemtoont voortdurend dat Vlaanderen goed is in innovatie en in creatieve industrie. We hebben er echter moeite mee de nieuwe processen en de ontwikkelde producten naar de markt te brengen. Onderzoekers zijn geen managers en moeten op dit vlak door de overheid worden ondersteund. Dit zal deel uitmaken van het innovatiepact van de minister. Dat is een goede zaak. We steunen dit volop. We kijken er in elk geval naar uit wat precies in dat pact zal staan.

Een derde positief punt is hier enkele maanden geleden al aan bod gekomen. We stellen ons de vraag of het tweede rapport-Soete enige meerwaarde zal hebben. We zullen zien wat er uiteindelijk zal instaan. Op zich vind ik het evenwel positief dat de minister bereid is hier werk van te maken. Veel zal afhangen van de precieze inhoud van dit rapport, dat we in het voorjaar van 2012 mogen verwachten. Op dat ogenblik zullen we zien hoe we ons innovatie-instrumentarium verder kunnen aanpassen.

De voorzitter: Minister Lieten heeft het woord.

Minister Ingrid Lieten: Voorzitter, ik wil het betoog van de heer Diependaele toch even aanvullen. We hebben geen twee jaar gewacht alvorens de aanbevelingen in het rapport-Soete in te voeren. Dat rapport bevat veel aanbevelingen. Ook tijdens de vorige legislatuur waren de verschillende EVA's en IVA's in het innovatielandschap die aanbevelingen aan het uitvoeren. Allerlei processen zijn geanalyseerd en we hebben ons meer op de kmo's en het bedrijfsleven gericht.

Dit jaar hebben we een aantal belangrijke stappen in de uitvoering gezet. We hebben de lichte structuren en een strategie ontwikkeld. We hebben ook vastgesteld dat het rapport-Soete al enkele jaren oud is. Er wordt terecht veel belang gehecht aan dit rapport en aan de uitvoering van de aanbevelingen. Daarom hebben we de commissie-Soete in exact dezelfde samenstelling gevraagd nu een stand van zaken op te stellen.

De bedoeling is dat de commissie kijkt of de aanbevelingen van enkele jaren geleden zijn uitgevoerd en in hoeverre ze zijn geïmplementeerd. De commissie heeft ook de vrijheid om in de nieuwe context, want de wereld ziet er weer wat anders uit, bijkomende aanbevelingen te doen. Ik kijk samen met u uit naar dat rapport. Dan kunnen we het debat voeren: wat ligt er achter ons, wat ligt er nog voor ons en hoe pakken we dat aan?

De heer Matthias Diependaele: Dank u wel, we hebben die discussie al gevoerd in de commissie en het blijft een heel eigenaardige redenering. U kunt enkele dingen niet samen zeggen. U kunt niet zeggen dat er een visie is, dat u ermee bezig bent en dat het rapport-Soete nog actueel is en toch tegelijk zeggen dat we nu nog moeten nakijken wat er allemaal gedaan is. Als u bezig zou zijn met de implementatie van het rapport-Soete, is dat niet nodig, want dan zit de uitvoering van dat rapport in uw globale visie. Dat gaat niet samen. Goed, we kijken uit naar het rapport-Soete II. We zullen zien wat het geeft.

Minister Ingrid Lieten: Dat gaat wel heel goed samen, mijnheer Diependaele. Het rapport-Soete had een aantal aanbevelingen, onder andere dat het beleid te weinig gericht was, dat er geen strategie was, dat het beleid te veel bottum-up was en dat het landschap te ingewikkeld was. Met die aanbevelingen is er de voorbije jaren gewerkt. Wij hebben nu, ook in het kader van het 'Vlaanderen in Actie'-plan, een visie ontwikkeld over hoe we verder willen gaan met het innovatielandschap. Die visie staat als een huis. Daarnaast heeft het rapport-Soete operationele opmerkingen gemaakt, over de organisaties, over het vereenvoudigen van het landschap, om doublures te vermijden. Die dingen staan naast elkaar: er is de visie en de strategie en daarnaast de processen en de organisatie die dat moeten invullen. We werken op die verschillende sporen.

Het rapport-Soete dat we nu hebben gevraagd, maakt de stand van zaken op. Is er nu een visie? Oké, kan die worden bijgespijkerd? Hoe ver staan we met de implementatie en het vereenvoudigen van het landschap? Op basis daarvan werken we verder. Ik was zelf vragende partij om het te vragen aan de oorspronkelijke commissie, om opnieuw een creatieve en kritische kijk te krijgen van buiten het beleid, zodat wij ons kunnen laten inspireren voor hoe we nog scherper onze strategie en onze operationele organisaties kunnen bijstellen.

De heer Matthias Diependaele: Als die operationele implementatie van het rapport-Soete in die visie zit, zou volgens mijn logica geen tweede rapport nodig zijn over wat er nu precies al is geïmplementeerd en wat niet. Dan zou u dat wel weten bij de uitvoering van uw visie.

Een volgend positief punt is het wetenschapsbeleid. We moeten blijven inzetten op het aantrekken en het ondersteunen van carrières van onderzoekers. Fundamenteel onderzoek moet alle kansen krijgen.

Ik heb nog twee punten van kritiek. In de beleidsbrief staat dat de elektrische auto er al is. De wagen is er misschien wel, maar het gebruik in Vlaanderen nog niet. Er is nog heel wat werk om die effectief aanvaardbaar of gewild te maken bij de consument. Ik begrijp dat het vanuit het beleid niet eenvoudig is om dat over te brengen, zeker omdat die auto heel duur is. Daar is nog heel veel werk te doen. Het laatste punt is sociale innovatie. Daarin zullen we van mening blijven verschillen. Het is mijn overtuiging dat we in tijden van economische crisis moeten inzetten op de innovatie die economische meerwaarde creëert.

De voorzitter: De heer Sabbe heeft het woord.

De heer Ivan Sabbe: Ik wil het vandaag voornamelijk bij spreekwoorden houden. In de tweede landstaal zegt men: ‘Les absents ont tort.’ Ik zou zeggen: ‘Les absents manquent de respect pour ceux qui parlent et pour les institutions de notre pays.’ Ik vind het dus een gebrek aan respect van de minister-president voor onze instellingen en voor het Vlaamse Parlement. Het is een minister-president niet waardig. Ik vind het spijtig dat ik het moet zeggen, maar het is zo. (*Applaus*)

Ik vervolg met een spreuk van een notoir socialist. U ziet, mijnheer Van Malderen, het is ongeloofelijk maar waar: soms citeer ik zelfs een socialist. Ik wil Achiël Van Acker citeren, een man die premier was van dit land in de naoorlogse periode vanaf 1945. Hij is in de politiek blijven meedraaien tot in 1974.

Wat zei die brave man? Ik weet eigenlijk niet of hij braaf was, maar wanneer men een tijdje dood is, wordt men braaf in de ogen van een liberale socialist. Hij zei “J’agis, puis je réfléchi.” Inzake economie moet u niet alleen uw Broers-gehalte verhogen in plaats van uw Clooney-gehalte, maar u moet vooral luisteren naar een notoir socialist die precies het tegenovergestelde deed dan u, want hij handelde. Dat moet u doen. U moet geen witboeken en groenboeken maken, maar maatregelen nemen die niets kosten maar ondernemen mogelijk maken. Dat is mijn boodschap. Daarom pleit ik voor maatregelen op het vlak van het vergunningenbeleid, de transportinfrastructuur en de missing links, de administratieve vereenvoudiging, de vervanging van het flankerend subsidiebeleid door defiscalisatie en vooral het wegnemen van de lokale fiscaliteit. Dat moet de Vlaamse Regering doen, en niet zich verbergen achter dikke boeken waarin veel miserie staat opgelijst maar die in concreto niets opleveren.

Minister Philippe Muyters: Mijnheer Sabbe, ik heb begrepen dat u het gevoel hebt dat de minister-president een gebrek aan respect opbrengt. Zelf heb ik dat gevoel dikwijls ervaren, toen u bijvoorbeeld een vraag stelde en nog voor het antwoord was uitgesproken wegging, of toen u een actuele vraag stelde over thema’s die in de commissie waar u niet aanwezig was, aan bod waren gekomen. Ik vind dat er mensen zijn die in dit halfroond iets over dit onderwerp kunnen zeggen, maar u bent niet diegene die hier nu een grote show moet komen opvoeren. (*Applaus bij de N-VA en CD&V*)

De heer Ivan Sabbe: Als Vlaams parlements lid ben ik lid van zeven verschillende commissies – ervan uitgaande dat men milieu, economie en werk opsplijt. Toen ik u de vraag heb gesteld waarna ik ben weggegaan, heb ik commissievoorzitter Ceysens gezegd dat ik op hetzelfde moment een vraag in een andere commissie moest stellen. Uw opmerking is dus een slag onder de gordel. Uit de Handelingen blijkt dat ik gelijk heb. Als mijn opmerkingen u niet zinnen, dan is dat uw probleem.

De voorzitter: De heer Wienen heeft het woord.

De heer Wim Wienen: Minister, u vergist zich. In een parlementaire democratie controleert het parlement de regering en de ministers, en niet omgekeerd. (*Applaus bij het Vlaams Belang*)

De voorzitter: De heer Reekmans heeft het woord.

De heer Peter Reekmans: Minister, gaat u ook al beginnen met lijstjes op te stellen van mensen die op commissievergaderingen afwezig waren? Toen wij het Grond- en Pandendecreet in de commissie hebben behandeld, moesten wij de vergadering stilleggen omdat de N-VA-fractie niet aanwezig was. De meerderheid was niet compleet en daarom konden wij niet stemmen. Ik ben dat ‘beleraren’ beu, zoals ik dat ooit eens uitdrukte. Onze fractie telt zeven leden, en daarvan zijn er hier nog vier aanwezig. Maar van grote fracties zoals de N-VA is er nu nog slechts één persoon en van CD&V zijn er nog slechts vier personen aanwezig. Stop er dus mee om lijstjes te maken. Wij trachten ons werk goed te doen.

Minister Philippe Muyters: Ik heb mijn punt gemaakt: het heeft geen zin daar nog op te reageren.

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

De heer Robrecht Bothuyne: Voorzitter, minister, collega's, wij beleven niet enkel in deze vergadering, maar ook op economisch vlak stormachtige tijden, met negatieve gevolgen voor de Vlaamse economie. Onze economie heeft aangetoond veerkrachtig te kunnen reageren op een crisis. Dat bleek al in de jaren 2008-2009, mede dankzij de maatregelen van de Vlaamse Regering om het jobverlies te beperken en de financiering van investeringen mogelijk te maken.

Het zal waarschijnlijk opnieuw nodig zijn om hierop een beroep te doen. De waarborgregeling, het opvolgen van de bancaire kredietverlening en het nieuwe instrument FINMIX (financieringsmix) zullen hierbij een belangrijke rol moeten spelen. Misschien wordt het nodig om nog meer te ondernemen. Misschien moeten we maatregelen nemen om overbruggingskredieten opnieuw mogelijk te maken binnen onze waarborgregeling.

Twee, er is ruimte nodig om te ondernemen. Er komt een nieuw decreet Ruimtelijke Economie. Dat kunnen we alleen maar toejuichen. Het Brownfielddecreet wordt aangepast; het wordt mainstreambeleid. Er is een snelle toepassing van het decreet Ruimtelijke Economie nodig. Minister Muyters, de herziening van het RSV moet meer ruimte creëren om te ondernemen. Dat is zeer belangrijk voor mijn fractie.

Drie, in 2012 komt het Nieuw Industrieel Beleid eraan. Het witboek zal realiteit worden. De vijftig maatregelen moeten er voor ons snel en efficiënt komen. Er is het TINA-Fonds (Transformatie, Innovatie en Acceleratie Fonds). Ik heb begrepen dat er in 2011 ook nog investeringsbeslissingen worden genomen.

Minister, misschien kunt u duidelijkheid geven over de Europese cofinanciering? Daarover is een beetje onduidelijkheid gerezen de laatste tijd. We roepen de regering op om snel en efficiënt werk te maken van de maatregelen die zijn afgesproken in het kader van het Nieuw Industrieel Beleid.

Ten slotte, door de staatshervorming komen er heel wat bevoegdheden naar Vlaanderen, op het vlak van de arbeidsmarkt, maar zeker op het vlak van economie en overheidsinvesteringen. We roepen de Vlaamse Regering op om die staatshervorming snel en adequaat om te zetten in Vlaams beleid. We hebben hefboomen nodig voor ons economisch beleid in Vlaanderen. (*Applaus*)

De voorzitter: De heer Vereeck heeft het woord.

De heer Lode Vereeck: Voorzitter, minister, de discussie over O&O in de commissie is er eigenlijk geen over de doelstellingen want die worden kamerbreed gedeeld. We zijn er ons

allemaal van bewust dat onze grijze cellen en innovatie de enige toekomst zijn die dit land heeft. De discussie gaat alleen maar over de mate en de gradatie waarin.

Er zijn twee recente publicaties, de EWI-Speurgids (Economie, Wetenschap en Innovatie) en de Kernindicatoren 2011, die aantonen dat Vlaanderen zich momenteel slechts in de middenmoot bevindt betreffende innovatie. Nochtans is het uw en onze ambitie om bij de vijf topregio's te horen. Een sense of urgency heb ik daar nog niet gehoord.

Ik merk wel dat u 60 miljoen euro extra wilt besteden binnen dat nieuwe beleid. Of dat bedrag er nog zal zijn, is de vraag. Ik zet de virtuele discussie graag voort. Als u die 60 miljoen euro veilig stelt, dan is dat goed. Dan krijgt u applaus.

Ik vind daarenboven dat u een redelijk goed evenwicht hebt gevonden tussen het gespecificeerde en het vrije onderzoek. Ook dat is positief. Positief zijn ook de middelen voor het Pegasusprogramma voor het aantrekken van jonge beloftevolle onderzoekers.

Waar zit het enige probleem? Dat zit in de vraag of we die ambitie kunnen waarmaken binnen de periode die ons rest, de negen jaar tot 2020. Positief is ook dat het FWO extra middelen krijgt. Maar ik denk niet dat u dat al in deze legislatuur rond krijgt.

De 3 procent extra voor Odysseus kunnen we natuurlijk ook alleen maar toejuichen. Ik herhaal dat we met die extra 3 miljoen euro nog maar op het niveau van 2009 zitten. We gaan het voorkeurstraject van de VWRI, dat u hebt uitgetekend, nooit halen. We gaan wel met u samen strijden. In de moeilijke periode rond februari gaan we die 500 miljoen euro moeten zoeken. We moeten het geld voor O&O veilig stellen. We kunnen niet anders. Meer zelfs, zoals in de ons omringende landen zouden wij zelfs durven pleiten voor meer middelen. De meeste buurlanden hebben dat gedaan, zelfs tijdens de moeilijke periode 2008-2010. Ze hebben de totale middelen opgetrokken.

Minister, de haalbaarheid van de 1 procentnorm kunnen we in vraag stellen. Het is goed als u dat ook zo zou communiceren. We zullen u steunen in uw ambitie om de top 5 te halen. *(Applaus)*

De voorzitter: De heer Van den Heuvel heeft het woord.

De heer Koen Van den Heuvel: Minister, we zijn blij met de 60 miljoen euro, met het Fonds Wetenschappelijk Onderzoek - Vlaanderen (FWO), met Hercules, met Odysseus. Het is belangrijk dat die ronde in februari eraan komt. We moeten de juiste prioriteiten stellen en de blik op de toekomst houden. We moeten slim saneren en slim investeren.

Ik wil nog iets zeggen over het Innovatiepact. De 1 procentnorm is niet alleen van belang voor de overheid, maar ook voor de bedrijven. We moeten het juiste kader creëren zodat bedrijven meestappen om hun innovatie-inspanningen op te drijven. Niet alleen de Vlaamse overheid, ook de bedrijven blijven onder die doelstelling. Het Innovatiepact moeten we zo formuleren dat ze hun bijdrage kunnen doen.

Het communicatieplan van de minister van Onderwijs is vorige week door de Vlaamse Regering meegedeeld. Mijn zorg is dat het op elkaar wordt afgestemd. Dat is zeker geen dubbel werk. We moeten het ook voldoende budgettaire steun geven om dat stemplan te kunnen lanceren. We moeten voldoende onafhankelijkheid in dat platform steken. Dat is een prioriteit. Als we op een innovatieve manier willen groeien, is het belangrijk voldoende wetenschappers te hebben, en daar moeten we op inzetten. *(Applaus bij CD&V en sp.a)*

Financiën en Begroting

De voorzitter: Dames en heren, we bespreken nu het onderwerp Financiën en Begroting.

De heer Van den Heuvel heeft het woord.

De heer Koen Van den Heuvel: Het eerste punt is het nultekort. Dat is iets dat niet voor de hand ligt. Nultekorten in 2011 zijn uitzonderlijk als we kijken naar andere Europese landen

en regio's. Dat te houden in 2012 zal eveneens uitzonderlijk zijn. Het zal een zware inspanning, maar ook moed vereisen. Over de groeiprognozes kregen we elke week minder goede berichten. In november wisten we al dat 0,8 wellicht veel te optimistisch was en dat het naar 0 zou verschuiven.

Laten we wachten tot januari of februari om de juiste cijfers te kennen en dan een goede, geloofwaardige en misschien wat drastische operatie te doen. Het zal 400 of 500 miljoen euro worden. We moeten niet om de drie of vier weken op paniekvoetbal lijkende inspanningen aankondigen, maar een geloofwaardig en sterk project durven te formuleren.

We moeten daarvoor de juiste prioriteiten stellen, want het is wel leuk om te zeggen dat we moeten besparen, maar welke richting ze moeten uitgaan, is een andere zaak. Ik heb het al gehad over O&O. Het is goed dat we slim besparen en investeren. De dynamiek en veerkracht van onze ondernemingen en de Vlaamse economie mogen we niet ondergraven door te saneren. We moeten dus de juiste prioriteiten stellen.

We hebben vorige week gelezen dat leerkrachten een extra eindejaarstoelage eisen. We hebben het twee maanden geleden al gezegd. De cao geldt voor een periode van vijf jaar. Het heeft een zekere voorbeeldfunctie die ook naar andere groepen wordt overgebracht. We moeten goed nagaan of het budgettair allemaal wel haalbaar is.

Nu er in ons land een speciale sfeer hangt om extra pensioenmaatregelen te nemen, is het goed om binnen de Vlaamse bevoegdheid voor de speciale pensioenstelsels voor onze eigen ambtenaren de nodige mijlpalen te durven zetten.

Ten slotte moet deze begroting toch ook een opstapje maken naar de bevoegdheden die overkomen. Het budget bedraagt nu 25 tot 27 miljard euro. Over twee jaar is dat 35 tot 37 miljard euro. Ik zeg altijd aan diegenen die zeggen dat het over een kleine staatshervorming gaat dat wij over twee jaar over meer dan 50 procent extra volume zullen kunnen discussiëren. *(Opmerkingen)*

We worden een parlement dat 50 procent zwaarder weegt dan vandaag. *(Opmerkingen)*

Minister, het is goed om dat voor te bereiden. Er zijn een aantal knopen die moeten worden doorgehakt over usurperende bevoegdheden, over het voorbereiden van de fiscale autonomie. Mijnheer Penris, we gaan ook echte fiscale autonomie hebben. We zullen zelf tarieven kunnen toepassen. Minister, misschien moeten we toch wel een opstapje klaarmaken.

De voorzitter: De heer van Rouveroij heeft het woord.

De heer Sas van Rouveroij: Minister, we mikken op februari voor de budgetwijziging. Dat is toch zo? Want als ik collega Van den Heuvel goed begrijp, dan gaan we de parameters pas eind januari of begin februari definitief vastleggen. Dan kan er geen budgetwijziging in februari zijn. Tussen het vastleggen van de parameter en het moment van de voorlegging van de budgetwijziging gaat er enige tijd voorbij. Blijven we mikken op eind februari voor de budgetwijziging?

De heer Koen Van den Heuvel: Ik heb gewoon gezegd dat we de begrotingscontrole moeten doen met de meest recente groeiprognozes die er op dat moment beschikbaar zijn.

Minister Philippe Muyters: Voor alle duidelijkheid: ik heb vanmorgen al gezegd dat we een monitoring doen in de loop van februari. Op basis van die monitoring zullen we al de maatregelen nemen die we kunnen nemen. Daarna volgt de budgetcontrole.

Vanaf februari beginnen we dus te kijken wat we kunnen doen.

De heer Sas van Rouveroij: Voorzitter, dat betekent dat we ons niet moeten organiseren voor een budgetwijzigingsdiscussie in februari, maar pas in april. Dat is wel een groot verschil met wat we tot nu toe hebben gehoord. Dat is dag en nacht verschil.

De heer Dirk Van Mechelen: Ik waarschuw voor vijgen na Pasen.

De heer Ivan Sabbe: Mijnheer Van den Heuvel, u bent een verstandig man en u weet dat u de waarheid geen geweld mag aandoen. U weet ook dat de fiscale autonomie een lege doos is. U weet zelf – u zat toch ook ten dele aan tafel – dat de split rate tussen de fiscaliteit van de ene regio en de andere regio maximaal rond de 2000 euro mag liggen. Er mag dus aan de vennootschapsvoet uiteindelijk niets gewijzigd worden. We hebben geen autonomie om de vennootschapsbelasting van 33,99 procent in Vlaanderen anders te heffen dan in Wallonië en in Brussel.

Dat is de realiteit. U weet dat even goed als ik. Spreek dus niet over fiscale autonomie. We krijgen wat meer pakketten maar de bottomline van wat we zouden moeten krijgen, krijgen we niet.

De heer Koen Van den Heuvel: Mijnheer Sabbe, het punt van de vennootschapsbelasting hebben we inderdaad niet binnengehaald. We hebben niet alles binnengehaald. Split rate lukte niet en we hebben dan op afcentiemen ingezet. Dat is uiteindelijk ook niet gelukt omdat de Waalse liberale partij absoluut een veto stelde. In het Europese kader worden er inspanningen gedaan om naar een zekere harmonisering van de vennootschapsbelasting te gaan.

Over de personenbelasting moet ik u tegenspreken. In 2014 zullen wij hier over eigen Vlaamse tarieven voor de personenbelasting stemmen. Als we het geluk hebben dat we hier dan nog allemaal mogen zitten, zullen wij dus eind 2013 Vlaamse tarieven voor de personenbelasting vastleggen, mijnheer Penris. Ik ben nieuwsgierig naar wat het Vlaams Belang zal doen inzake de eerste Vlaamse tarieven voor de personenbelasting. (*Opmerkingen bij het Vlaams Belang*)

Mijnheer de voorzitter, ik zou graag nog voorlezen wat mevrouw Smaers aan de minister had willen zeggen. Het is een kort betoog van twee minuten.

Ze schrijft: “Vanuit mijn fractie wil ik kort benadrukken dat er weliswaar een start is genomen met een verdere harmonisatie, wegwerken van discriminaties en ongelijkheden in de gewestbelastingen, doch dat er nog veel werk zal moeten worden verzet in de opgerichte studiegcommissie. We kijken uit naar de voorstellen die de minister de volgende maanden zal doen.

CD&V staat volledig achter de maatregel tot verlenging van de vermindering van de registratierechten op de schenking van bouwgronden. Dit is een terechte maatregel ter bevordering van de kansen van de jongere generatie om zelf verantwoordelijkheid te nemen en zich te vestigen.

De fractie had enkele vragen bij de nieuwe regeling van overdracht van familiale ondernemingen, doch hierop werden door u dan wel door de indiening van enkele amendementen antwoorden gegeven. De overdracht dient zo eenvoudig mogelijk te kunnen gebeuren om de continuïteit van deze ondernemingen te waarborgen. Dat is zeker van belang in deze moeilijker tijden. In de mate dat, bij gebrek aan de mogelijkheid van planning en men toch wordt geconfronteerd met een overlijden met gevolg dat successierechten aan het gunsttarief zullen moeten worden betaald, willen we dat Vlaanderen ook de federale overheid uitnodigt om in deze gevallen uitstel van betaling mogelijk te maken.

Ik sluit af met onze herhaalde vraag om verder in te zetten op de ingeslagen weg van een efficiëntere, geharmoniseerde eigen Vlaamse fiscaliteit. In navolging van de zesde staatshervorming zal Vlaanderen zich bovendien verder moeten voorbereiden op bijkomende bevoegdheden en meer fiscale autonomie.” (*Applaus*)

De voorzitter: De heer Tack heeft het woord.

De heer Erik Tack: Voorzitter, minister, collega's, bij het aanhoren van het betoog van de heer Van den Heuvel, zou een mens bijna euforisch worden. We zouden bijna geloven dat

alle problemen opgelost zijn. Alleen het trompetgeschal mankeert nog om hem te begeleiden bij zijn vlaag van euforie.

Het is wel eigenaardig dat de oppositie al van in de maand november waarschuwt voor wat er aan het gebeuren is. De oppositie waarschuwt er al zo lang voor dat de 1,6 procent groei niet gehaald zal worden, dat de begroting eigenlijk al achterhaald, gedateerd, is en dat pas gisteren in de krant plots, als bij toverslag, een éminence grise van de CD&V kwam vertellen dat er 400 of misschien wel 500 miljoen euro nodig zal zijn. Hij deed dat als voorzet op het betoog van de heer Van den Heuvel, die zegt dat het misschien toch niet allemaal rozengeur en maneschijn zal zijn, maar dat het allemaal in orde komt, dat we ons daarover geen zorgen moeten maken.

Minister Philippe Muyters: Toen op 21 september minister-president Peeters in het parlement zijn Septemberverklaring deed, is ook al aan bod gekomen dat de groei wellicht zou vertragen, maar dat wij conform de traditie – een juiste traditie – de cijfers hebben gebruikt van begin september. Als we in augustus beginnen met de opmaak van de begroting, mijnheer Tack, is het heel moeilijk om in september met andere cijfers te werken dan die. Deze discussie hebben we deze voormiddag ten volle gevoerd. Als u zegt dat we het nu pas ontdekt zouden hebben, dan is dat fout. Het is al in de commissie aan bod gekomen, elke week weer. Toen ik vanmorgen hoorde wat de heer Van Rompuy heeft verklaard – en ik heb na hem mogen spreken op de radio – was ik bijgevolg helemaal niet verbaasd over wat hij zei en over wat blijkbaar ook in De Morgen stond, maar dat heb ik niet gelezen.

De heer Erik Tack: Ik kom zo meteen terug op de traditie van de maand september. Als u niet zou verrast zijn geweest door het betoog van de heer Van Rompuy in de krant, dan zou ik natuurlijk heel verrast geweest zijn. Maar goed, begroten is ramen, is schatten, is hypothesen en veronderstellingen maken en is onzeker. Dat weten wij, dat weet u, dat weet ik. Zelfs een pingpongclub weet nooit op voorhand hoeveel ze zal krijgen. Je weet eigenlijk niets als je eraan begint. Je zou bijna kunnen zeggen dat u Socrates in het klein bent. Hij zei: het enige wat ik weet, is dat ik niets weet. Maar dat klopt natuurlijk niet helemaal want u weet natuurlijk wel het een en het ander. U kunt een aantal zaken op voorhand veronderstellen. Uit de cijfers van de voorgaande jaren weet u ongeveer waar u inkomsten kunt halen en hoeveel die inkomsten zullen bedragen.

Natuurlijk zijn er een aantal premissen die moeten worden ingevuld en die zijn onzeker. Een daarvan is de groei die men verwacht. U hebt gelijk: in augustus dacht men nog dat dat 1,6 procent zou zijn, maar al heel snel kwamen er aan de horizon onheilspellende berichten dat die cijfers niet zouden worden gehaald. Maar goed, het is een virtuele begroting, zoals we hebben gezegd. Eigenlijken verliezen we allemaal onze tijd. U verliest uw tijd, ik verlies mijn tijd, iedereen verliest een beetje zijn tijd omdat we over cijfers aan het spreken zijn die niet meer correct zijn. Eigenlijk bent u de uitvinder van de ISM. Dat is geen gsm, maar 'intellectueel sadomasochisme'. U verplicht uzelf om hier twee dagen aanwezig te zijn en wij moeten hier spreken over cijfers die niet de juiste zijn. Dat is ISM (*Opmerking van minister Philippe Muyters*)

Inderdaad, niemand is verplicht. Maar uit respect voor dit huis doen we dat natuurlijk wel.

Hoeveel zal de groei bedragen? Niemand zal het zeggen. Ik zal het u ook niet vertellen want ik ben niet bekwaam om te zeggen of het nu 0,5, 0,4 of 0,6 zal zijn. Of er een negatieve groei zal zijn, weet ik ook niet. Ik ben daar eerlijk in. Wie ben ik om te zeggen dat ik dat wel zou weten? Maar goed, het is een traditie om dat in september altijd te doen. U zegt: mijn voorgangers hebben dat altijd gedaan, dus doe ik dat ook. Tradities zijn er om na te volgen, maar tradities moeten natuurlijk niet altijd gevolgd worden, want we zitten in een andere context. Uw voorgangers hadden natuurlijk niet een geschiedenis zoals die van de afgelopen jaren, met een crisis in Amerika, de subprime crisis, een Europese bankencrisis waarbij de overheden hebben moeten interveniëren, en de crisis van de staten nu. Plots realiseert men zich dat de overheden enorme tekorten hebben, een enorme staatschuld en begrotingen die al

jaren structureel in een deficit zijn. Dat is allemaal uw fout niet, maar het zijn omstandigheden om eens over na te denken of we die traditie van cijfers uit de maand augustus wel altijd moeten blijven hanteren.

Minister Philippe Muylers: Mijnheer Tack, ik denk dat het enige logische is dat je steeds terugvalt op de voorspellingen op het moment dat je de begroting opmaakt en dat je dan altijd opnieuw refereert aan dezelfde bron. Het zou een heel moeilijke discussie worden, ook in dit parlement, om het ene jaar te kiezen voor de groeicijfers van het IMF, het andere jaar voor die van het Planbureau en nog een ander jaar voor nog andere cijfers. Het is op basis van de voorspellingen van het Planbureau dat de dotatie van de federale overheid wordt berekend. Die logica lijkt me er altijd te zijn.

We hebben de begroting gemaakt op basis van wat we hebben gezien, met name dat die groei zeer snel daalt. Ik vind het zeer correct van u, mijnheer Tack, dat u zegt dat we het echt niet kunnen voorspellen. Als ik sinds 2009 zie hoeveel bij elke voorspelling de groeicijfers wijzigen, dan kunnen we dat niet voorspellen. Degenen die vandaag zeggen dat het zeker onder nul zal zijn, die zullen misschien in juni volgend jaar moeten zeggen dat het sneller zal terugkomen, of iets anders. We weten het niet, we kunnen het niet weten. We wisten zes maanden geleden absoluut niet waar we nu zouden staan. Daarin bent u correct. Omdat we zien dat het zo snel verandert, heeft de Vlaamse Regering juist besloten om in februari al die monitoring te doen en dan de eerste maatregelen te nemen. Op basis daarvan kunnen we sneller werken dan normaal het geval is.

De heer Ludo Sannen: Mijnheer Tack, ik dacht dat het Vlaams Parlement regels heeft opgelegd waarbij we vragen aan de regering om op een bepaald moment alle documenten voor de begroting in te leveren in het parlement. Ik denk dus niet dat je de regering kunt verwijten dat ze op een bepaald moment een begroting inlevert, rekening houdend met de parameters die op dat moment gekend zijn, en nu vragen dat men een andere methodiek toepast. Dan moeten we eerst onze eigen regelgeving, dus wat we opleggen aan de regering, wijzigen.

De heer Erik Tack: Het probleem is het volgende. Ik had altijd begrepen dat de eerste begrotingswijziging in februari zou plaatsvinden, maar ik viel van mijn stoel toen ik hoorde dat men aanpassingen zal doen aan de hand van de cijfers van februari, en dat we dan misschien in april een begrotingswijziging mogen verwachten. Dat is natuurlijk al zes maanden later. Dan hollen we eigenlijk enigszins achter de feiten aan. Ik pleit ervoor te kiezen voor een worstcasescenario, om de markten voor te zijn. Als ik dit even mag extrapoleren naar Europa: wat men Europa verwijt, is dat het achter de feiten aanholt, dat er een gebrek aan duidelijkheid is, dat de cijfers altijd achterhaald zijn, dat men onvoldoende daadkracht tentoonspreidt.

Minister Ingrid Lieten: Voorzitter, ik wil duidelijk stellen dat de regering natuurlijk niet twee keer per jaar naar haar cijfers kijkt, en zeker niet in tijden met zo snel veranderende parameters. Deze regering heeft vanaf september bijna maandelijks samen met de minister van Begroting de actualisatie van de budgetten bekeken. We hebben bekeken hoe de parameters de daadwerkelijke afrekening zouden beïnvloeden. De regering heeft telkens opnieuw interne bewarende maatregelen genomen, om ervoor te zorgen dat we op de eerste plaats de begroting 2011 en de afrekening voor 2011 goed zouden afsluiten. Mijns inziens hebben we dat gedaan.

Dat zullen we ook in 2012 op dezelfde manier doen. We hebben altijd heel openlijk gesteld, ook bij de voorstelling van de begroting 2012, dat we voorzichtigheidshalve berekeningen maakten ter zake. Toen al hebben we gezegd dat we in februari een eerste keer zouden kijken naar de actualisatie van de parameters. Uiteraard zal de regering dan opnieuw bewarende maatregelen nemen. We zullen bekijken hoe we met die cijfers kunnen werken. Wanneer er daadwerkelijk een begrotingsaanpassing komt, na de begrotingscontrole, dan zal die worden voorgelegd aan het parlement. U mag echter niet denken dat de regering alleen maar naar de

cijfers kijkt op het ogenblik dat ze die cijfers voorlegt aan het parlement, in het kader van een begrotingscontrole. De minister van Begroting doet dat uiteraard dagelijks, en mijn collega's en ik hebben daarover, op zijn voorstel, heel frequent overleg. Dat heeft er trouwens toe geleid dat deze regering, ondanks de economische crisis die is begonnen, ondanks de tegenvallende groei en ondanks de tegenvallers, onder meer met de Gemeentelijke Holding, erin zal slagen om 2011 op een fatsoenlijke manier af te sluiten.

Het lijkt me dus gepast om ons wat meer vertrouwen te geven. Ik ben het helemaal niet eens met de suggestie dat wij het hoofd in het zand steken en dat dit vijgen na Pasen is, integendeel.

De voorzitter: Ik zou wel willen vragen dat we de discussie van deze ochtend niet heropenen. Deze ochtend hebben we het daar uitgebreid over gehad.

De heer Erik Tack: Het zou natuurlijk jammer zijn mocht de Vlaamse Regering maar twee keer per jaar naar de cijfers kijken. Ik geef toe dat ik meer dan twee keer per jaar naar mijn portemonnee kijk. Maar goed, ik heb alleen gezegd wat de minister mij altijd heeft meegedeeld in de commissie over hoe hij de problematiek van het virtuele karakter van deze cijfers zou aanpakken. Ik wil heel het debat van deze ochtend niet opnieuw overdoen, maar als die groeicijfers inderdaad naar beneden moeten worden herzien, dan zal dat natuurlijk heel wat politieke keuzes met zich meebrengen. Het zou natuurlijk nuttig en interessant zijn om nu al de denkoefening te maken over de vraag welke politieke keuzes men zal maken. Ik kan me best voorstellen dat dit moeilijk zal zijn. Deze regering bestaat uit drie partijen, en waarschijnlijk zullen die wel een robbertje moeten uitvechten over de vraag welke heilige huisjes er zullen moeten sneuvelen. Misschien is dat ook wel enigszins de reden waarom er niet sneller wordt gehandeld.

Het gaat natuurlijk niet alleen over die cijfers. Daar hebben we het in de commissie al over gehad. Dit debat voeren we al voor de derde of vierde keer, maar goed, het systeem zit nu eenmaal zo in elkaar. Ik kan er ook niets aan doen. Ik bepaal de regels niet die bepalen dat dit nog eens moet worden overgedaan.

Dan zitten we nog met het speciale dividend of de rente die KBC moet betalen op zijn 3,5 miljard euro. Er wordt gerekend op 297 miljoen euro. Ik vraag me af waarom u ermee akkoord bent gegaan om de pari passu op te heffen, weliswaar slechts tot midden december. Maar goed, als ik KBC was, zou ik eerst proberen maximaal terug te betalen aan de Federale Regering. De penalisatie is daar immers een stuk lager. Dat zou met zich kunnen meebrengen dat KBC voor 15 december 2012 maximaal terugbetaalt aan de Federale Regering. Vanuit het standpunt van KBC zou dat beter zijn. Daarom vraag ik me af of uw schuldplan, waarin de schuld wordt afgebouwd door de terugbetaling door KBC, wel werkelijkheid zal worden.

Ik heb altijd al gevreesd dat er niets zal worden terugbetaald en dat ze eerst het federale niveau zullen terugbetalen.

U hebt in de commissie gezegd waarom u akkoord bent gegaan om die pari passu op te heffen. Meestal blijf ik tot het einde, maar die keer kon ik niet blijven – ik ben u voor. U kunt mij daar niet op pakken.

Als de KBC die 297 miljoen euro rente niet terugbetaalt, zit u nog met een bijkomend gat van ongeveer 300 miljoen euro bovenop de honderden miljoenen euro van de groeivertraging.

Voorzitter, ik krijg nog minuten van de heer Deckmyn.

De voorzitter: U moet afsluiten. U krijgt geen minuten van de heer Deckmyn.

De heer Erik Tack: Maar ik heb nog zoveel te vertellen.

Ik zal dan maar zwijgen over de pps die als een molensteen rond onze nek hangt. Ik zal zwijgen over het feit dat het onmogelijk zal zijn om de schuld van het Pact 2020 op nul te

brengen en over het feit dat er geen meerjarenbegroting werd ingediend. Ik zal ook zwijgen over de transactie van de gronden van de VMM en Aquafin. (*Applaus bij Vlaams Belang*)

De heer Ludo Sannen: Voorzitter, ministers, de voorliggende begroting werd opgesteld zoals het hoort, volgens de regels. Ze werd ook tijdig ingediend. De juiste parameters werden gebruikt wanneer ze moesten worden gebruikt. Wat mij betreft, is ze erg verdienstelijk. Het is een begroting in evenwicht. Dat blijft een grote inspanning, ondanks het feit dat de parameters toen iets ruimer waren dan vandaag.

Ik vind het spijtig om vandaag in de media te moeten lezen dat de oppositie brandhout heeft gemaakt van deze begroting. Ze is er inderdaad in geslaagd om een beeld op te hangen dat niet terecht is. Wij vragen de begroting op een bepaald moment. Op dat moment moet de regering parameters gebruiken. Binnen die parameters heeft zij de begroting correct opgesteld en ingediend, zonder tekorten, dus in evenwicht.

Minister, het is dus een erg verdienstelijke begroting, waarin de juiste keuzes werden gemaakt. Het regeerakkoord wordt uitgevoerd. Ik heb vandaag de hele dag geluisterd, ook naar de oppositie. Niemand van de oppositie heeft fundamentele kritiek geuit op de inhoudelijke keuzes van deze begroting. De enige kritiek was een cijfermatige kritiek, waarbij men stelde dat er onvoldoende buffers werden aangelegd of dat bepaalde parameters niet werden gebruikt. Er was echter geen fundamentele, inhoudelijke kritiek. Dat siert deze begroting en ook deze regering, omdat zij dat gerealiseerd heeft.

Een begroting in evenwicht lijkt mij op dit moment trouwens de beste buffer tegen conjunctureel moeilijke tijden. Dat heeft deze regering wel gedaan.

Minister, wat het geplande nieuwe beleid betreft: een deel van het nieuwe beleid zijn correcties van besparingen die we in het verleden moesten doen.

In het licht van de situatie waarin we ons nu bevinden, andere conjuncturele omstandigheden, zou ik wel willen vragen om de rest van het nieuwe beleid mee te nemen in de begrotingscontrole om te zien wie wat overeind houdt. Zaken die nog niet werden beslist, zou ik minstens uitstellen tot bij de begrotingscontrole die in februari zal worden gevoerd.

Collega's, in onze begroting wordt gesteld dat we onze schulden voor een stuk zullen afbouwen. Ik vrees dat dat niet zal gebeuren. De schuld is ontstaan vanuit de bankencrisis, vanuit de tekorten van vorige jaren en voor de rest vanuit een deel participaties, maar daar staat wel wat tegenover.

De pps-schuld moet je op hetzelfde niveau als impliciete schuld plaatsen. Je kunt dit niet vergelijken met de rest van de schulden. Het zijn beleidsengagementen, in dit geval infrastructuurengagementen, die worden aangegaan en waar betalingen tegenover staan. Je kunt die niet op hetzelfde niveau plaatsen.

Minister, ik vrees dat de terugbetaling van KBC, die destijds misschien realistisch was in het kader van de nieuwe opdrachten die de banken gekregen hebben om aan kapitaalopbouw te doen, aan een zijden draadje hangt. We zullen onze schuld dus niet echt kunnen afbouwen.

Maar als we er al kunnen voor zorgen dat we een evenwicht houden in deze begroting, ook na de moeilijke begrotingscontroles die eraan komen, dan zorgen we er ten minste voor dat de schuld niet zal toenemen. In dat kader mogen we erg tevreden zijn als u daarin slaagt.

Minister, misschien moeten we ook wel naar andere modellen kijken, bijvoorbeeld een volkslening voor grotere infrastructuurwerken. Waarom zouden we niet creatief zijn? Kunnen we bijvoorbeeld een systeem van Vlaamse staatsbon invoeren, om niet te afhankelijk te worden van de ophaling van kapitaal in april, waar u zelf naar verwees? De uitspraken van Moody's en Standard & Poor's – ik vind dat soms orakels van Delfi, die voor mij geen natuurwetten zijn –, maar ze bepalen wel een sfeer en een markt. Ik vermoed dat zij een bepaald economisch model naar voren willen schuiven en ons opdringen dat wij niet zomaar moeten overnemen.

Minister, het communautaire akkoord zal zijn impact hebben op de begrotingscontrole in februari – denk maar aan de energiebesparende maatregelen die wegvallen. Daar zullen we op de een of andere manier een antwoord op moeten geven. En dan is er nog de verschrikkelijke wijzigende economische conjunctuur, waarvan we nu lang niet weten welke parameters we zullen moeten gebruiken.

Eén ding wil ik vooropstellen, minister. Ik hoop dat, ondanks de begrotingscontrole van februari en de bijkomende begrotingscontrole die u daarna nog zult moeten doen, het eindresultaat van 2012 nog altijd een begroting in evenwicht blijft. Laten we daarvan uitgaan. (*Applaus bij de meerderheid*)

Minister Philippe Muyters: KBC heeft in zijn Europees plan ook die terugbetaling opgenomen, zowel van de schuld aan België als de schuld aan Vlaanderen. Als ze die terugbetaling niet doen, moeten ze terug naar Europa. Ik ga er dus van uit dat ze die terugbetaling effectief blijven doen.

De heer Ludo Sannen: Ik hoop het ook. Dan zullen we onze schuld inderdaad niet alleen niet verhogen, maar zelfs kunnen verlagen.

De voorzitter: De heer Van Mechelen ziet af van zijn betoog, omdat hij deze morgen al uitgebreid over het onderwerp heeft gesproken.

De heer Van Rompuy heeft het woord.

De heer Eric Van Rompuy: Voorzitter, minister, collega's, we leven in onzekere tijden. Voor het parlement zal het in de volgende jaren een les zijn wat nu gebeurd is. De eurocrisis, de bankencrisis en de economische recessie maken dat wij in de volgende maanden nooit zullen weten wat er zes maanden later gebeurt. We zitten in totaal onzekere tijden. Een parlement moet dan ook rekening houden met vaste tijdstippen waarop ze een bepaalde keuze maakt om dat budget te maken met die hypothese.

Ik hoor nu fracties zeggen dat we over een virtuele begroting bezig zijn. U zult in februari diezelfde discussie hebben. Wat zijn de hypothesen? Is de eurocrisis voorbij? Hoe groot zal de omvang van de recessie zijn?

Het parlement moet leren rekening te houden met die onzekere tijden. Zo niet, verliest het debat een bepaalde dimensie. We discussiëren niet meer over 27 miljard euro uitgaven. We zijn eigenlijk bezig met wat er in februari zal gebeuren.

We leven in onzekere tijden. Wat nu gebeurt, heeft niets te maken met slecht bestuur maar met de economische omstandigheden.

De Vlaamse begroting bevindt zich ook in een storm. Het is niet langer zoals in de gouden tijden toen we overschotten hadden. Toenmalig minister Van Mechelen kon toen aan het eind van het jaar zeggen dat er 800 miljoen euro overschot was. We hebben hier discussies meegemaakt over gratis bussen, kijk- en luistergeld, jobkorting enzovoort. We zitten nu in andere tijden. We zitten met een begroting die volstaat met decretale structurele uitgaven. Alles is decretaal vastgelegd in alle sectoren zoals onderwijs, welzijn, leefmilieu, innovatie enzovoort. Wij zitten in een periode waarin die structurele uitgaven worden geconfronteerd met dalende inkomsten. Dat maakt het beheer van die Vlaamse financiën anders dan een aantal jaren geleden.

Een aantal luxe-uitgaven zullen we moeten proberen schrappen. Ik heb vandaag ook het voorbeeld van De Lijn genoemd, met alle sympathie voor de sp.a-collega's en voor minister Lieten. Het kan niet dat men 1 miljard euro aan De Lijn geeft met een kostendekking van 15 procent. Dat heeft niets met ideologie of met partijpolitiek te maken, want de verantwoordelijke minister is van mijn partij. Wanneer we naar die 500 miljoen euro gaan, dan zal dat soort zaken in vraag gesteld moeten worden. De kaasschaafmethode heeft immers ook haar grenzen.

We moeten stoppen met te zeggen dat we de volgende jaren overschotten kunnen creëren en dat we nog een pak reserves tot stand kunnen brengen. We zullen heel tevreden zijn wanneer we een begroting in evenwicht kunnen houden. *(Opmerkingen van de heer Ivan Sabbe)*

Tijdens de begrotingscontrole zal niet het nieuwe beleid in vraag worden gesteld. Er is nieuw beleid voor 230 miljoen euro. Het is niet daar dat men het moet gaan zoeken. We moeten gaan zoeken in dat algemeen pakket van 27 miljard euro.

Het is een paar keren naar voren gebracht. Volgend jaar of binnen anderhalf jaar zitten we in een totaal nieuwe begrotingscontext. Er is een overheveling van bevoegdheden ter waarde van 10 miljard euro, met een nieuwe Financieringswet. We hebben het erover gehad bij de energiemaatregelen: de fiscale aftrek is nu overgeheveld van het federale niveau naar de deelstaten.

Het is lang niet duidelijk wat het plaatje zal zijn voor de Vlaamse begroting. Minister-president Peeters heeft hier enkele weken geleden gezegd dat het ons 450 miljoen euro zou kunnen kosten. Als de overheveling van die 30 miljoen euro aan kinderbijslagen er komt, komen de middelen niet voor 100 procent over. In de volgende jaren zullen we met de Vlaamse begroting in een totaal andere context moeten werken, wel met meer fiscale autonomie, maar in budgetttaire krapte.

Deze begroting biedt alle kansen om de dingen te doen die de Vlaamse Regering al die jaren in het regeerakkoord naar voren heeft gebracht. Maar het zijn moeilijke tijden. Ook het regeerakkoord zal op bepaalde punten herbekeken moeten worden. Je zult het niet kunnen doen zonder aan taboes te raken, enkel met wat kaasschaaf hier en daar. We gaan naar een moeilijke discussie. Maar laat ons ophouden, voorzitter, te zeggen dat het virtuele debatten zijn. Er zullen nog heel veel virtuele debatten komen. We moeten kunnen afklokken en op termijn maatregelen nemen die ons brengen tot onze doelstellingen: evenwicht in de begroting en geen schuldopbouw. *(Applaus)*

De heer Erik Tack: Heeft de volgende minister-president gesproken?

■

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter: Dames en heren, hiermee zijn we aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor vandaag.

We komen morgen om 10 uur en 14 uur opnieuw bijeen om onze agenda verder af te handelen.

Morgenvoormiddag bespreken we nog een aantal delen van de begroting. Om 14 uur hebben we actuele vragen. Alle punten die vandaag werden behandeld, worden morgen in de actuele vragen afgewezen. Er waren vandaag twee vragen over Robert Voorhamme, die worden allebei afgewezen. Dat is al uitgebreid aan bod gekomen.

De vergadering is gesloten.

– *De vergadering wordt gesloten om 23.30 uur.*

■